

Kristiansand, 12.04.2019

MØTEINNKALLING TIL ARBEIDSUTVALG NYE KRISTIANSAND

Dato: 23.04.2019 kl. 13.00

Sted: Formannskapssalen, Kristiansand rådhus

Innkalling gjelder bare medlemmer. Varamedlemmer møter etter særskilt innkalling.

Forfall meldes snarest til Anne Lise H. Aabø tlf. 98 28 79 38 eller
epost alh@kristiansand-bystyre.no

Orienteringer:

- Kl. 13.00 – 13.20** Status i arbeidet med grafisk profil
ved kommunikasjonsrådgiver Kristin W. Timenes
- Kl. 13.20 – 13.40** Orientering om prosess for plassering av fagmiljø
ved virksomhetsleder Stein Tore Kvernes
- Kl. 13.40 – 14.00** Orientering om Oppgaveutvalg for flere i arbeid
ved Tor Sommerseth

SAKSKART			Side
28/19	201712652-130	Godkjenning av protokoll fra Arbeidsutvalgets møte 19.03.19	3
29/19	201906162-1	Stereke sammen - Kristiansand mot 2030, Kommuneplanens samfunnsdel med overordnet arealstrategi - Forslag til planprogram	11
30/19	201807735-5	Retningslinjer for kunst i kommunale bygg og uterom	42
31/19	201813785-1	Harmonisering av elevavgifter i kulturskolen	54
32/19	201903821-1	Prosjektregnskap 2018 nye Kristiansand programmet	62
33/19	201714730-11	Folkevalgte organ i nye Kristiansand - og forslag til antall medlemmer	69
34/19	201906591-2	Partssamarbeid i nye Kristiansand	71

35/19	201812282-15	Saksbehandlingsreglement for folkevalgte organ i nye Kristiansand	87
36/19	201812282-29	Reglement for ordfører	101
37/19	201812282-16	Reglement for bystyret	103
38/19	201812282-18	Reglement for delegering fra bystyret til rådmannen	108
39/19	201812282-17	Reglement for formannskapet	114
40/19	201812282-20	Reglement for kontrollutvalget	118
41/19	201812282-21	Reglement for valgstyret	125
42/19	201812282-22	Reglement for nærings- og eierskapsutvalget	128
43/19	201812282-25	Reglement for oppvekstutvalget	131
44/19	201812282-24	Reglement for helseutvalget	135
45/19	201812282-26	Reglement for kulturutvalget	139
46/19	201812282-27	Reglement for by- og stedsutviklingsutvalget	143
47/19	201812282-23	Reglement for organisasjonsutvalget	147
48/19	201812282-19	Reglement for klagenemnda	152
49/19	201812282-31	Reglement for rådet for personer med funksjonsnedsettelse	156
50/19	201812282-30	Reglement for seniorråd	166
51/19	201812282-32	Reglement for ungdomsråd	178
52/19	201812282-28	Reglement for utvalg (jury) for frivillighetsprisen	193

Harald Furre
Leder
(sign.)

NYE KRISTIANSAND

Dato 11. april 2019
Saksnr.: 201712652-130
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Arbeidsutvalg Nye Kristiansand

Møtedato
23.04.2019

Godkjenning av protokoll fra Arbeidsutvalgets møte 19.03.19

Forslag til vedtak

[Arbeidsutvalget godkjenner protokoll fra Arbeidsutvalgets møte 19.03.19.](#)

Camilla B. Dunsæd
Programleder

Anne Lise Holand Aabø
Formannskapssekretær

Vedlegg:
Protokoll fra Arbeidsutvalgets møte 19.03.19

NYE KRISTIANSAND

PROTOKOLL ARBEIDSUTVALG NYE KRISTIANSAND

Dato: 19.03.2019
Sted: Formannskapssalen
Behandlede saker: 19/19-27/19
Møtets varighet: Kl. 13.00 til 16.00
Møteleder: Leder Harald Furre (H)

Til stede:

Harald Furre (H)
Astrid Margrethe Hilde (AP)
Egel Terkelsen (FRP)
Tom Erik Løchen (H)
Johnny Greibesland (SP)
Jan Erik Tønnesland (AP)
Ida Grødum (H)
Jørgen Kristiansen (KRF)
Mette Gundersen (AP)
Carl Petter Benestad (V) for

Forfall:

Stian Storbukås (FRP)

Til stede fra administrasjonen:

Programleder Camilla B. Dunsæd, nye Kristiansand
Direktør for helse og mestring Brede Skaalerud, nye Kristiansand
Direktør kultur, frivillighet og innbyggerdialog Torbjørn Urfjell, nye Kristiansand
Rådmann Kjell A. Kristiansen, Songdalen kommune
Rådmann Kim H. Holum, Søgne kommune
Rådmann Ragnar Evensen, Kristiansand kommune
Formannskapssekretæren

Dessuten møtte:

Nicolay Østeby, Kristiansand Ungdomsutvalg
Joel Nziza, Songdalen Ungdomsråd

Utdelt i møte:

Skisser forslag til grafisk profil

ORIENTERING/DRØFTINGSSAKER:

Legevakt i nye Kristiansand

- Orientering og innledning ved Brede Skaalerud
- Innspill fra fastleger i Søgne og Songdalen
- Spørsmålsrunde fra medlemmer i Arbeidsutvalget

Det utarbeides ny utredning med konsekvenser av legevaktsordning i vest.

Veivalg for grafisk profil for nye Kristiansand

- Arbeidet med grafisk profil er i skissefasen
- Beskrevet ulike retningsvalg
- Utdelt forslag / skisse til ny logo
- Kort om bakgrunn for de forskjellige symbolene
- Innspill og runde rundt bordet

Orientering om prosess med sammenslåing av lovpålagte råd

ved Torbjørn Urkjell, direktør for kultur, frivillighet og innbyggerdialog

- Besøk av representanter fra dagens ungdomsråd
- Ungdomsutvalget møte og talerett i bystyret

Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel – framdrift og ambisjonsnivå

- Innledning ved Kjell Sverre Langenes
- Fremdriftsplan

19/19 Godkjenning av protokoll fra Arbeidsutvalgets møte 26.02.19

Vedtak:

Arbeidsutvalget godkjenner protokoll fra Arbeidsutvalgets møte 26.02.19.
(Enst.)

20/19 Konkurransetutting renhold - 22 formålsbygg samt sommergarderober idrettshaller

Arbeidsutvalgets uttalelse:

1. Renholdstjenester som i dag er konkurranseutsatt på utgående avtale forberedes for fortsatt konkurranseutsetting med tilsvarende omfang og byggene som er i dagens avtale.

(6/4)

Forslag:

AP fremmet følgende forslag:

«Renholdstjenester som i dag er konkurranseutsatt på utgående avtale forberedes for kommunal drift.»

Votering:

Ved alternativ votering ble programleders innstilling vedtatt med 6 stemmer, mens 4 stemte for AP sitt forslag (AP/SP).

21/19 Kommune- og Fylkestingsvalg 2019 - fordeling av kostnader mellom de tre kommunene

Arbeidsutvalgets uttalelse:

1. Administrasjonen utarbeider forslag til valgbudsjett når nødvendige vedtak om antall valglokaler, åpningstider for forhåndsstemme og omfanget av tiltak for å øke valgdeltakelsen er konkretisert.
2. Hver av kommunene dekker egne kostnader knyttet til valget innenfor eget budsjett.
3. Felleskostnader for valg gjennomføringen av kommunevalget 2019 samles med eget prosjektnummer i Kristiansand. Disse kostnadene fordeles på de tre kommunene etter folketall.

(Enst.)

22/19 Kommune- og Fylkestingsvalget 2019 - avlønning av valgmedarbeidere

Arbeidsutvalgets uttalelse:

1. Kommunalt ansatte
 - Arbeid innen normal arbeidstid, dersom den ansatte skulle vært på jobb et annet sted i kommunen, dekkes innenfor kommunenes ordinære lønnsbudsjett.
 - Lønn utover ordinær arbeidstid dekkes av kommunenes valgbudsjett
 - Overtid i henhold til gjeldende regelverk dekkes over kommunenes valgbudsjett
 - Ansatte som har fast overtidkompensasjon får ikke utbetalt overtid utover den faste kompensasjonen.
2. Ikke kommunalt ansatte/ eksterne:
 - Timebetaling av en årslønn på kr 430 000, samt overtid etter gjeldende regelverk, dekkes innenfor de tre kommunenes ordinære valgbudsjett

3. Funksjonstillegg (dekkes innenfor de tre kommunenes valgbudsjett):
 - Leder av stemmestyre mottar et funksjonstillegg på kr 2 500
 - Sekretær for stemmestyret mottar et funksjonstillegg på kr 2 500
 - Nestleder av stemmestyret mottar et funksjonstillegg på kr 1 500
 - Opptellingsleder mottar et funksjonstillegg på kr 1 000

(Enst.)

23/19 Lønnsharmonisering i nye Kristiansand

Arbeidsutvalgets uttalelse:

1. Fellesnemnda godkjenner fremlagte prinsipp for harmonisering av lønn og tillegg for ansatte ved overgang til ny kommune pr. 1.1.2020.
2. Fellesnemnda ber programleder innarbeide i handlings- og økonomiplanen for 2020 kr 3,5 mill i økte driftsmidler til lønnsharmoniseringstiltak i HTA kap. 4 og inntil kr. 3,5 mill før lønnsharmoniseringstiltak i HTA kap. 5. Målgruppen for denne lønnsharmoniseringen er ansatte i nye Kristiansand pr 1.1.2020 som er lønnet i Hovedtariffavtalens kapittel 4 og 5.

(Enst.)

Votering:

Partssammensatt utvalgs innstilling av 19.03.19 ble enstemmig vedtatt.

24/19 Videreføring av delegert håndhevingsmyndighet for parkeringsbestemmelser (stanse- og parkeringsforbudene) i Kristiansand kommune etter kommunesammenslåing

Arbeidsutvalgets uttalelse:

1. «Nye Kristiansand kommune» bekrefter herved at det søkes om delegert håndhevingsfullmakt og at det vil fortsatt håndheves slik Kristiansand kommune har gjort.
2. «Nye Kristiansand kommune» bekrefter herved at delegert håndhevingsfullmakt gjelder hele kommunen etter kommunesammenslåingen.
3. «Nye Kristiansand kommune» bekrefter herved at håndhevingen er innrettet slik at det er en reell risiko for å bli oppdaget i hele kommunen, samt at bemanningen er tilstrekkelig.
4. «Nye Kristiansand kommune» bekrefter herved at klagebehandling, ansettelsesforhold og opplæring, er i samsvar med kravene i vegtrafikklovgivningen.

(Enst.)

25/19 Regionplan Agder 2030 - høring

Arbeidsutvalgets uttalelse:

1. Regionplan Agder 2030 gir et godt bilde av utfordringene og muligheter på Agder. Fremtidsbildene og målene er godt beskrevet, men det er viktig at målene framstår som realistiske og tar høyde for at oppgaver må løses på ulikt nivå. Planen anbefales styrket på sentrale områder, som digitalisering, internasjonalt samarbeid og samarbeid på tvers av sektorer, forvaltningsnivå og mellom det offentlige og private, som virkemiddel i utvikling av tjenestetilbudet til innbyggerne.
2. Fellesnemda for Søgne, Songdalen og Kristiansand gir sin tilslutning til programleders vurderinger og forslag til konkrete endringer i planforslaget.
3. Fellesnemda for Søgne, Songdalen og Kristiansand anbefaler at vedtak av handlingsprogrammet utsettes til etter at regionplan Agder 2030 er vedtatt, og vedtas av det nye fylkestinget etter dialog med samarbeidspartene og de nye kommunestyrene, og at man i denne dialogen løfter fram noen saker som er viktige for Agder. Fellesnemda foreslår derfor ingen konkrete samarbeidsprosjekt til handlingsprogrammet under denne høringen.

(Enst.)

4. Fellesnemda anbefaler at høringsforslaget Regionplan agder utdyper følgende områder: fattigdomsbekjempelse/økte forskjeller/ utenforskap samt sosiale ulikheter i helse.
5. Fellesnemda anbefaler at høringsforslaget Regionplan Agder innarbeider en målsetning om heltidskultur.
6. Fellesnemda anbefaler at høringsforslaget Regionplan Agder innarbeider en satsing på person trafikk på jernbane.

(9/1)

Forslag:

AP fremmet følgende forslag til nye punkter:

- «4. Fellesnemda anbefaler at høringsforslaget Regionplan agder utdyper følgende områder: fattigdomsbekjempelse/økte forskjeller/ utenforskap samt sosiale ulikheter i helse.
5. Fellesnemda anbefaler at høringsforslaget Regionplan Agder innarbeider en målsetning om heltidskultur.
6. Fellesnemda anbefaler at høringsforslaget Regionplan Agder innarbeider en satsing på person trafikk på jernbane.»

Votering:

Programleders innstilling ble enstemmig vedtatt.

AP sitt forslag ble vedtatt med 9 mot 1 stemme (J. Kristiansen, KRF).

PROTOKOLLTILFØRSEL

Repr. Jørgen Kristiansen, KRF, fremmet følgende protokolltilførsel:

«KRF kommer tilbake til forslagene i fellesnemnda.»

26/19 Reglementer for folkevalgte organ og for delegering fra bystyret til rådmannen

Arbeidsutvalgets uttalelse:

1. Fellesnemnda godkjenner forslag til saksbehandlingsreglement, reglement for bystyret, formannskapet, klagenemnda, samt reglement for delegering fra bystyret til rådmannen. Fellesnemndas forslag til reglementer legges fram for bystyret i det konstituerende møtet 9. oktober.
2. Fellesnemnda ber sekretariatet for kontrollutvalget om å utarbeide forslag til reglement som kan legges fram for fellesnemnda før det endelig skal behandles av nytt bystyre.
3. Programleder utarbeider rutiner og veiledere som tydeliggjør hva som er prinsipielle saker. Samarbeid mellom politisk ledelse og administrasjonen blir tema i folkevalgtopplæringen.

Forslag:

Venstre fremmet følgende forslag:

«§ 4, «samt være alminnelig pent antrukket» strykes. Setningen tilføyes reglement for bystyret.

§ 6, andre avsnitt: «forsamlingens» erstattes av «organets», etter «organets» tilføyes (gjelder ikke bystyret).

§ 9, syvende avsnitt: Denne setningen strykes og tilføyes reglement for bystyret: «Vil møtelederen selv ta del i ordskiftet mer enn ved ganske korte innlegg, skal han/hun overlate ledelsen av forhandlingene til et annet medlem».

§ 11, andre avsnitt, siste setning:

«Det er et vilkår for å kunne være med på avstemningen at medlemmet har vært til stede under organets (gjelder ikke bystyret) forutgående behandling av saken». Parentes føyes til.

Følgende strykes: «eller at medlemmet på annen måte har satt seg tilstrekkelige inn i saken».

§ 13 nytt femte avsnitt: Spørsmål og interpellasjoner må bare omhandle én sak og gjelde saker som naturlig hører inn under bystyrets virkeområde. Spørsmål og interpellasjoner kan ikke omhandle enkeltpersoner eller konkrete saker som er til behandling i bystyrets organer, eller har samme innhold som en allerede fremsatt interpellasjon som ennå ikke er besvart. I tvilstilfeller avgjør ordføreren om interpellasjoner og spørsmål kan stilles.

§ 13, sjette avsnitt endres til: Interpellasjoner behandles ved slutten av møtet. Interpellasjonene som det ikke blir tid til i møtet utsettes til neste møte og settes opp først på sakslisten, eventuelt sammen med andre utsatte saker. Interpellanten kan be om at interpellasjonen gjøres om til skriftlig spørsmål.»

AP fremmet følgende forslag:

«Endringsforslag i generelt reglement

§2, Regler om ordførers møterett i utvalg tas med i reglementets §2 Jfr. kommunelovens § 6-1.

Delegasjon til rådmann:

Endring til regler om søksmålskompetanse §7.

Ankesaker forelegges formannskapet.»

Votering:

Programleders innstilling ble ikke votert over.

Venstres forslag følger saken uten votering.
AP sitt forslag følger saken uten votering.

27/19 Møtetider politiske utvalg, godtgjøringer og velferdsgoder for folkevalgte i nye Kristiansand

Arbeidsutvalgets uttalelse:

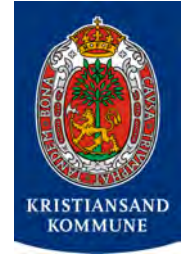
1. Fellesnemnda vedtar følgende møtetidspunkt:
 - a) Bystyret møtes månedlig på kveldstid, fra kl. 17.00 – 22.00.
 - b) Formannskapet, by- og stedsutviklingsutvalget, næring- og eierskapsutvalget møtes på dagtid, fra kl. 09.00.
 - c) Øvrige hovedutvalg (helseutvalget, kulturutvalget, oppvekstutvalget, organisasjonsutvalget) møtes på dagtid, fra kl. 13.00. Tidspunktet kan endres hvis enstemmig utvalg krever det. Hvis behov for endring ikke er enstemmig, må det opp i valg- og honorarutvalget for beslutning.
 - d) Hovedutvalgene avholder normalt inntil to møter i måneden. Det inkluderer temamøter og befaringer. Hvert hovedutvalg vurderer behov og lager plan for egen møtevirksomhet.
2. Fellesnemnda godkjenner forslag til reglement for møtegodtgjørelse og velferdsgoder for folkevalgte.
3. Fellesnemnda ber programleder fremme sak om det som skal forskriftsfestes etter at nasjonale føringer er vedtatt.
4. Fellesnemnda ber programleder fremme egen sak om pensjonsrettigheter for folkevalgte etter at nasjonale forskrifter er vedtatt. Inntil ny ordning er vedtatt videreføres ordningen som gjelder for dagens Kristiansand for nye Kristiansand.
5. Fellesnemnda anbefaler at bystyret gjør en vurdering av godtgjøringsordningene sett i lys av arbeidsmengde innen utgangen av 2021.
6. Fellesnemnda ber programleder utarbeide forslag til satser for partistøtte.

Votering:

Programleders innstilling ble ikke votert over.

Møtet hevet.

KRISTIANSAND KOMMUNE
Nye Kristiansand

Dato 1. april 2019
Saksnr.: 201906162-1
Saksbehandler Grete Sjøholt

Saksgang	Møtedato
Arbeidsutvalg Nye Kristiansand	23.04.2019
Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)	30.04.2019

Sterkere sammen - Kristiansand mot 2030, Kommuneplanens samfunnsdel med overordnet arealstrategi - Forslag til planprogram

Sammendrag

Denne saken gjelder melding av oppstart av planarbeid og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel for nye Kristiansand.

Søgne, Songdalen og Kristiansand har, etter innstilling fra fellesnemnda, vedtatt felles [planstrategi](#) for nye Kristiansand. Vedtaket innebærer blant annet oppstart av arbeid med kommuneplanen for den nye kommune i to faser.

Prioriterte innsatser i planarbeidet er basert på føringer i planstrategien:

- kommuneplanen som overordnet mål- og styringsdokument
- sentrale utviklingsområder, - oppdatering, harmonisering og presisering av satsingsområder, mål og strategier
- overordnet arealstrategi for den nye kommunen

Planprogrammet er et arbeidsopplegg som viser hvordan en skal arbeide med samfunnsdelen for ny kommune. Hensikten er bl.a. å legge til rette for en åpen diskusjon om hvilke premisser og rammer som skal være styrende for planarbeidet.

Programleder anbefaler at fellesnemnda vedtar å melde oppstart av planarbeidet og at forslag til planprogram legges ut til offentlig ettersyn i minst seks uker.

Forslag til vedtak

[Forslag til planprogram for kommuneplanens samfunnsdel «Sterkere sammen - Kristiansand mot 2030», datert 10.4.2019, legges ut til offentlig ettersyn i minst 6 uker. Det varsles samtidig oppstart av planarbeidet.](#)

Camilla Dunsæd
Programleder

Kjell Langenes
Prosjektleder

Vedlegg:

- Forslag til planprogram «Sterkere sammen I Kristiansand mot 2030» – Kommuneplanens samfunnsdel med overordnet arealstrategi, datert 10.4.2019

Utrykt vedlegg:

- [Nye Kristiansands utfordringsbilde 2018](#)

Bakgrunn for saken

Denne saken gjelder melding av oppstart av planarbeid og planprogram for ny samfunnsdel for nye Kristiansand (plan- og bygningslovens §11-13).

Søgne, Songdalen og Kristiansand har, etter innstilling fra fellesnemnda, vedtatt felles [planstrategi](#) for nye Kristiansand. ([Songdalen kommunestyre 20.3.2019](#), [Kristiansand bystyre 20.3.2019](#), [Søgne Kommunestyre 28.3.2019](#)).

Vedtaket innebærer bl.a. oppstart av arbeid med kommuneplanen for den nye kommune i to faser:

- a. Det meldes oppstart av planarbeid for ny samfunnsdel med overordnet arealstrategi for nye Kristiansand. Arbeidet starter opp som et interkommunalt samarbeid i 2019, i tråd med kapittel 9 i plan- og bygningsloven (PBL), og vedtas endelig av det nye bystyret i 2020.
- b. Parallelt med oppstart av samfunnsdelen settes det i gang et forberedende felles kartleggingsarbeid for en ny og samlet arealdel som vil danne grunnlag for ny arealdel når arbeidet med den meldes formelt opp etter at ny samfunnsdel er vedtatt.

I praksis vil dette si at fellesnemnda er politisk styringsgruppe for planarbeidet for ny samfunnsdel (PBL § 9-3) fram til nytt bystyre velges. Fellesnemnda vedtar oppstart av planarbeidet og vedtar planprogram innen september 2019. Selve arbeidet med å utforme planens innhold, politisk forankring og medvirkningsprosessen vil skje i regi av ny kommune til høsten.

Begrunnelsen for å ta kommuneplanarbeidet i to faser er å få på plass en felles politikk som det nye bystyret kan styre etter så tidlig som mulig i perioden. De langsiktige strategiske arealvurderingene som omhandler oppfølging av samfunnsmålene, utarbeides som en del av samfunnsdelen. En overordnet arealstrategi for den nye kommunen vil gi en tydelig retning for oppfølgende arbeid med ny arealdel og samtidig sikre politisk forankring av overordnet arealpolitikk i forkant av arbeidet med arealdelen.

Planprogram

Planprogrammet er arbeidsopplegg for hvordan en skal arbeide med kommuneplanens samfunnsdel for ny kommune. Basert på føringer fra planstrategien fastsetter planprogrammet rammer og premisser, klargjør formålet og foreslår et opplegg for medvirkning i planarbeidet.

Kommuneplanens samfunnsdel skal bygge på de gjeldende kommuneplanene i de tre kommunene. Songdalens siste kommuneplan er fra 2012. Kristiansand og Søgne har nyere samfunnsdeler revidert i 2017 og 2018.

En ressursgruppe med representanter fra alle de tre kommunene har deltatt i arbeidet med planprogrammet/det forberedende arbeidet. Det har vært gjennomført en intern workshop der et bredt utvalg av fagfolk fra alle de tre kommunene har gitt innspill til medvirkningsprosessen. I tillegg har nytt ungdomsråd drøftet hvordan de vil bidra i planarbeidet. Et utkast til planprogram har vært lagt fram for regionalt planforum 4.4.2019.

Utfordringsbildet for den nye kommunen viser store endringer i demografien, at vi lever lenger og blir flere eldre, endringer i sykdomsbildet, levekårsutfordringer og sosial ulikheter i befolkningen generelt, samt omstruktureringer i næringslivet og det offentlige. På bakgrunn av gjeldende klimaavtaler skal nye Kristiansand redusere klimautslippene med 40 % innen 2030 og 80-90 % innen 2050.

Formålet med planarbeidet er å lage en kommuneplan med en samfunnsdel som blir en tydelig overordnet og strategisk plan for utvikling av den nye kommunen i et 10-12 års

perspektiv. Visjon og satsinger for ny kommune skal være basert på FNs bærekraftsmål og fellesnemndas mål for ny kommune. Kommunen skal utvikles som en sterk regional drivkraft som tar i bruk styrken ved å være en mangfoldig kommune der både byens næringsliv, urbane kvaliteter, bolyst og attraktive og levende bygde- og nærmiljø blir utviklet. Det skal legges til rette for et kompakt bysentrum og sterke lokalsentra for å ivareta hensynet til en bærekraftig utvikling.

Prioriterte innsatser er basert på føringer i planstrategien:

- kommuneplanen som overordnet mål- og styringsdokument
- sentrale utviklingsområder, – oppdatering, harmonisering og presisering av satsingsområder, mål og strategier
- overordnet arealstrategi for den nye kommunen

Kommuneplanen som overordnet mål- og styringsdokument

Kommuneplanens samfunnsdel skal være et kortfattet og tydelig dokument som sikrer god styring gjennom årlig rullering av kommunens handlings- og økonomiplan, kommuneplanens arealdel samt andre planer og tiltak i perioden. Gjeldende samfunnsdel for nåværende Kristiansand er mal for dokumentets form. Samfunnsdelen skal vise en prioritering av kommunens viktigste utfordringer. Kommunen som attraktiv arbeidsplass og organisasjon vil ikke være et eget satsingsområde, men ligge som en forutsetning. Utvikling av ny politikk på dette området vil skje gjennom egne prosesser.

Sentrale utviklingsområder

Det skal utvikles en tydelig visjon basert på fellesnemndas visjon for ny kommune, samt visjonene nedfelt i kommuneplanene for Søgne, Songdalen og dagens Kristiansand. De tre kommunenes gjeldende samfunnsdeler gjennomgås, samordnes og harmoniseres for å avklare hvilke mål og strategier som skal videreføres.

De viktigste innsatsområdene for ny samfunnsdel er sammenfattet under følgende tema:

- en fremtidsrettet og god kommune å bo, vokse opp og bli eldre i
- regional drivkraft, nasjonalt ledende og internasjonalt orientert kommune
- forsterke byens og hele kommunes attraktivitet og tiltrekningskraft
- byutvikling med kvalitet og økt klima- og miljøinnsats
- styrke kommunens handlingskraft, omstilling, samhandling og dialog med innbyggerne.

Overordnet arealstrategi

Aktuelle temaer i arbeidet med overordnet arealstrategi er:

- utbyggingsmønster – lokaliseringssprinsipper for handel og tjenester, besøks- og arbeidsintensive arbeidsplasser og boliger
- senterstruktur for ny kommune
- risiko og sårbarhet – tilpassing til klimaendring
- markagrense – og prinsipp for langsiktig grense mellom utbyggingsområdene og bevaring av viktige friluft- og jordbruksområder
- skjærgård og blå næringsutvikling – utvikling av skjærgården som en bærekraftig ressurs – rammevilkår for reiselivsnæringen og tilrettelegging for vekst i marine næringer/ blå næringsutvikling
- bærekraftig byggenæring – avklare hvordan kommuneplanens samfunnsdel kan medvirke til å sikre en bærekraftig byggebransje ved bruk av krav til redusert CO²-avtrykk, bruk av tre i bærende konstruksjoner, grønne tak og fordrøying

Medvirkning

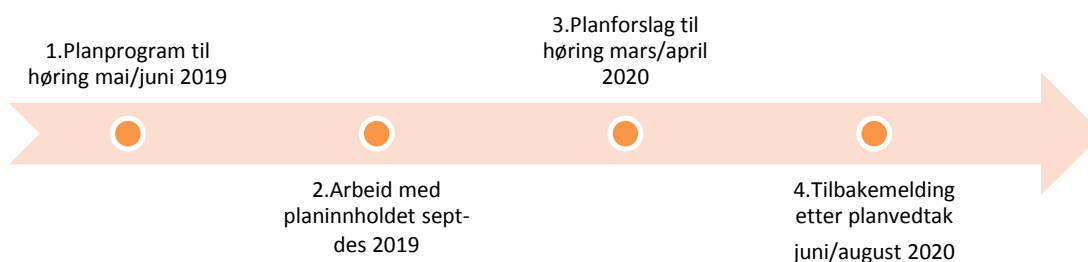
Arbeidet med kommuneplanen vil vektlegge å legge til rette for en bred medvirkning og dialog omkring mål og strategier som skal innarbeides i planen. Det defineres fire faser for informasjon medvirkning og dialog i planprosessen:

Fase 1. Planprogramfase – innspill på rammer og prosess

Fase 2. Planfasen – innspill og medvirkning til innholdet i planen

Fase 3. Høringsfase – synspunkter på forslag til plan før den fremmes for endelig politisk behandling

Fase 4. Tilbakemelding til de som har deltatt etter planen at er vedtatt

Når kommunen inviterer til medvirkning, må de som ønsker å delta oppleve at de blir sett, hørt og møtt. Å sikre god medvirkning i utarbeidelsen av selve planen, er derfor av langt større betydning enn å sikre medvirkning i prosessen med å utarbeide planprogrammet.

Medvirkningen skal skje i form av dialog med innbyggere og samfunnsaktører i hele den nye kommunen som regionale myndigheter og sentrale institusjoner, næringsliv, interesseorganisasjoner og frivillige. Den skal handle om satsingsområder, mål og strategier for å møte de utfordringene som er beskrevet i planprogrammet. Visjonen skal utarbeides på grunnlag av eksisterende visjoner i de tre kommunene og fellesnemndas visjon for ny kommune.

Planprogrammet beskriver et eget opplegg for involvering av barn og unge der blant annet ungdomsrådet i den nye kommunen er sentral både i å utforme opplegget og innholdet for rådets medvirkning.

Det foreslås også en *innbyggerundersøkelse* med noen få overordnede spørsmål knyttet til innbyggernes forventninger til samfunnsutviklingen i ny kommune.

Sterkere sammen | Kristiansand mot 2030

Forslag til planprogram

Kommuneplan for Kristiansand | Samfunnsdel med overordnet arealstrategi

10. april 2019

Innhold

1. Innledning	3
2. Mål.....	4
3. Føringer for planarbeidet	6
3.1 Bestilling av planarbeidet.....	6
3.2. Nasjonale og regionale føringer	7
3.3 Overordnet styringsdokument for nye Kristiansand; mål og visjoner for ny kommune.	7
3.4 Gjeldende samfunnsdeler av kommuneplanen i de tre kommunene	7
4. Utviklingstrekk.....	9
4.1 Globale megatrender	9
4.2 Utviklingstrekk for ny kommune	9
5. Prioriterte innsatser i planarbeidet	14
5.1 Tilnærming og hovedtema	14
5.2 Kommuneplanen som styringsdokument	14
5.3 Sentrale utviklingsområder for ny kommune	15
5.4 Overordnet arealstrategi.....	19
6. Gjennomføring av planarbeidet	22
6.1 Organisering av arbeidet	22
6.2 Kommunikasjonsstrategi.....	22
6.3 Medvirkning og dialog.....	22
7 Framdrift.....	27
7.1 Kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi	27
7.2 Oppfølging.....	27

1. Innledning

Fra 1.januar 2020 blir Søgne, Songdalen og Kristiansand en ny kommune. Fellesnemndas visjon for prosessen er at «nye Kristiansand skal bli Norges beste kommune som innbyggere, ansatte, folkevalgte og næringsliv er stolte av å jobbe, virke og bo i.» Bærekraft skal ligge til grunn for utviklingen.

Visjon og mål for kommunen som samfunnsutvikler skal utformes i den første kommuneplanen. Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens viktigste strategidokument og inneholder visjoner, prioriterte satsinger med langsiktige mål og strategier for å møte utfordringer og utvikle muligheter kommunen står overfor.

Dagens tre kommunestyre har vedtatt å starte arbeidet med den første kommuneplanen så tidlig som mulig. Den nye kommunen har særpreg, muligheter og utfordringer som ikke er sett i sammenheng før. Arbeidet med å lage mål og strategier er en god mulighet for å skape felles tilhørighet for innbyggere og samfunnsaktører.

Første del av arbeidet er å lage kommuneplanens samfunnsdel med overordnet arealstrategi. Dette dokumentet ([planprogram iht.PBL § 11-13](#)) beskriver organisering av arbeidet med utarbeiding av samfunnsdelen, viktige tema og medvirkningen med innbyggerne. Planprogrammet vil bli sendt på offentlig høring før det vedtas av fellesnemnda i september 2019.

Nytt bystyre konstitueres 9. oktober. Hoveddelen av medvirkning og utforming av selve planen skal skje etter at nytt bystyre er på plass, i perioden fra oktober til desember 2019.

Nye Kristiansand kommune vil ha et samlet fastlandsareal på 518 km². Det er i overkant av 50 kilometer i luftlinje fra Røyrås nord i Songdalen til, Drangsholt øst i dagens Kristiansand og til Salthaug vest i Søgne.

Kristiansand er et viktig transportknutepunkt med flyplass, jernbane, E18/E39, ferjeforbindelser til Danmark og en av landets største havner. Nye Kristiansand blir landsdelscenter i Agder og vertskommune for viktige funksjoner som for eksempel Kilden Teater og Konserthus, Sørlandet sykehus, Universitetet i Agder, statlige og regionale virksomheter.

De tre kommunene hadde til sammen et innbyggertall på cirka 110 000 01.01.18, og vil ved sammenslåingen bli Norges femte største storby. Fremskrevet til 2040 blir innbyggertallet cirka 137 000. De mest tettbefolkede områdene og de viktigste ferdselsårene ligger langs kysten.

Kristiansand vil få en ny senterstruktur. Nodeland og Tangvall får tydelige og viktige roller som sterke sentra vest for Kvadraturen.

Den nye kommunen vil ha et variert næringsliv og næringsklynger i verdensklasse innen olje- og gassteknologi og prosessindustri. Kommunen står for en betydelig del av verdiskapingen på Sørlandet. De største næringsgruppene er helse- og sosialtjenester, bygg- og anleggsvirksomhet og varehandel. Søgne har for eksempel lang tradisjon for håndtverksfag. Varehandel er særlig konsentrert i Kvadraturen og Sørlandsparken. Kommunen vil også kjennetegnes av store jordbruksareal. Noen av disse ligger i pressområder. Videre har kommunen en fiskeflåte i vekst. Den nye kommunen har en flott skjærgård og får den lengste kystlinjen i Agder.

2. Mål

Formålet med planarbeidet er å lage en kommuneplan med en samfunnsdel som blir en tydelig overordnet og strategisk plan for utvikling av den nye kommunen i et ti til tolv års perspektiv.

Visjon og satsing for ny kommune skal være basert på FNs bærekraftsmål og fellesnemndas mål for ny kommune. Målet er å lage et strategisk dokument for en fremtidsrettet kommune som sentrale utviklingsaktører, samarbeidsparter og innbyggere kan utvikle sammen i felleskap og dialog.

Kommunen skal utvikles som en sterk regional drivkraft som tar i bruk styrken ved å være en mangfoldig kommune der både byens næringsliv, urbane kvaliteter, bolyst og attraktive og levende bygde- og nærmiljø blir utviklet.

Det skal legges til rette for et kompakt bysentrum og sterke lokalsentra for å ivareta en bærekraftig utvikling. Følgende tema trekkes fram i de tre bærekraftdimensjonene:

Økonomisk:

- Gode rammevilkår for utvikling av et attraktivt og rettferdig næringsliv.
- Innovasjon og nyskaping i offentlig og privat virksomhet
- Ansvarlig forbruk og produksjon.

Sosialt:

- Inkludering, likestilling og mangfold.
- Rettferdighet, trygghet og tilhørighet.
- Folkehelse, trivsel og deltagelse.

Økologisk:

- Utvikling av lavutslippssamfunnet.
- Tilpasning til klimaendringer og fremtidig beredskapsbilde.
- Ivareta naturmangfold på land og i sjø.

Figur1. En forskningsbasert tilnærming til FNs bærekraftsmål.
Kilde: Azote Images for Stockholm Resilience Center

Langsiktige mål – effekten av planen

Kommuneplanens samfunnsdel:

- omhandler kommunens hovedutfordringer i lys av samfunnsutviklingen lokalt, regionalt – i en nasjonal og global kontekst
- er et retningsgivende og tydelig styringsverktøy for kommunens politiske og administrative ledelse og kommunens samarbeidsparter om utvikling av byen og kommunesamfunnet
- gjør det klart hvordan kommunen ønsker å samhandle med andre samfunnsaktører og innbyggere om å utvikle kommunesamfunnet
- bestemmer langsiktige arealstrategier utover planperioden som skal bidra til å nå vedtatte klimamål og utvikle lavutslippssamfunnet
- avklarer fremtidige byutviklingsprinsipper, herunder senterstruktur for en bærekraftig kommune, med tydelige føringer for kommuneplanens arealdel og fremtidig arealpolitikk

Resultatmål – om plandokumentet

- Plandokumentet er et tydelig og kortfattet strategisk styringsdokument, med klart språk og tydelige føringer for oppfølgende planer og tiltak.
- Det er formulert en tydelig visjon og mål som gir retning for kommunens satsing.
- De tre kommunenes gjeldende kommuneplaner er gjennomgått, samordnet og revidert og ny samfunnsdel omhandler kommunens viktigste satsinger med mål og strategier, relatert til felles utfordringsbilde og mulighetene ny kommune gir.
- Det er tydelig hvordan FNs bærekraftsmål er prioritert og konkretisert utfra lokale forutsetninger og utfordringer.
- Det er tydelig hvordan kommunen må disponere ressurser, prioritere og bruke sin organisasjon og samhandle med omverden og innbyggerne, for å nå målene for samfunnsutvikling.
- Det er samsvar mellom kommuneplanens langsiktige mål og planens overordnede arealstrategi.

Prosessmål – planarbeidet som arena for politisk forankring, diskusjon og dialog med innbyggere

- Kommuneplanprosessen har vært en viktig arena for overordnede diskusjoner om fremtidig utvikling av kommunen som samfunn.
- Planarbeidet er godt forankret innledningsvis i de tre kommunene og i ny kommune, både politisk og administrativt, og hos samarbeidspartnere og innbyggerne.
- Det har vært gjennomført dialogmøter og medvirkning fra innbyggere, næringsliv, viktige samfunnsinstitusjoner og organisasjoner både i innspill- og drøftingsfasen og i høringsfasen.
- Eksisterende arenaer og arrangementer er benyttet.
- Alternative og innovative medvirkningsmetoder er tatt i bruk.
- Informasjon, dialog og medvirkning er gjennomført på grunnlag av gjeldende medvirkningsstrategi og en egen kommunikasjonsstrategi.

3. Føringer for planarbeidet

Bestillingen og de viktigste rammene for arbeidet med å lage en ny kommuneplan er gitt i [planstrategien](#) som ble vedtatt i de tre kommunestyrene i mars 2019.

Planstrategien bygger på:

- viktige nasjonale og regionale føringer for oversiktsplanleggingen, Utfordringsbildet for nye Kristiansand 2018, Risiko- og sårbarhets-analyse mars 2019 (ROS-analyse) og Klimatilpasningsstrategi for nye Kristiansand
- overordnet styringsdokument for etablering av nye Kristiansand, vedtatt i Fellesnemnda 30.01.2018.
- gjeldende kommuneplaner i de tre kommunene

Planprogrammet bygger videre på det samme grunnlagsmaterialet.

3.1 Bestilling av planarbeidet

Planstrategien trekker opp mulighets- og utfordringsbildet som planarbeidet skal prioritere spesielt og viser et arbeidsopplegg for hvordan prosessen for arbeidet med ny kommuneplan skal gjennomføres.

Vedtaket innebærer at kommuneplanen for nye Kristiansand revideres i to faser:

- Det meldes oppstart av planarbeid for ny samfunnsdel med overordnet arealstrategi for nye Kristiansand. Arbeidet starter opp som et interkommunalt samarbeid i 2019 og vedtas endelig av det nye bystyret i 2020. Myndighet til å treffe vedtak om planprosessen (planprogrammet) for samfunnsdelen overføres til fellesnemnda for nye Kristiansand i tråd med plan- og bygningslovens § 9-3, fram til ny kommune er etablert.
- Arbeidet med juridisk bindende arealdel starter først opp høsten 2020 etter at ny samfunnsdel med arealstrategi er vedtatt av nytt bystyre.

Hele prosessen for arbeidet med å utarbeide ny kommuneplan for den sammenslåtte kommunen kan illustreres mer detaljert slik:

3.2. Nasjonale og regionale føringer

Oversikten over nasjonale og regionale føringer er gjengitt i planstrategien og kan leses [her](#).

Regjeringens forventninger til regional og kommunal planlegging skal etter planen komme i løpet av våren 2019. Planprogrammet vil bli oppdatert med de nye nasjonale forventningene og eventuelle konsekvenser av disse for arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel, etter offentlig høring av planprogrammet.

Alle de tre kommunene har gitt en felles uttalelse til høringsutkast for [regionplan Agder 2030](#). Hovedmålet er «å utvikle Agder til en miljømessig, sosial og økonomisk bærekraftig region i 2030 - et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår».

Regionplanen har fem hovedsatsingsområder:

- Attraktive og livskraftige byer, tettsteder og distrikter
- Verdiskaping og bærekraft
- Utdanning og kompetanse
- Transport og kommunikasjon
- Kultur

De gjennomgående perspektivene er:

- Næringsutvikling og samarbeid om nye arbeidsplasser
- Levekår, likestilling, inkludering og mangfold
- Klima og miljø

Kommuneplanen er kommunens viktigste virkemiddel for å følge opp regionplan Agder 2030. Det er godt samsvar mellom sentrale deler av det regionale utfordringsbildet i planforslaget og utfordringsbildet utarbeidet for nye Kristiansand. Høringsutkast og felles høringsinnspill fra de tre kommunene legges til grunn for arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel for nye Kristiansand.

3.3 Overordnet styringsdokument for nye Kristiansand; mål og visjoner for ny kommune.

Fellesnemndas visjon for prosessen for å bygge nye Kristiansand er:

Nye Kristiansand skal bli Norges beste kommune som innbyggere, ansatte, folkevalgte og næringsliv er stolte av å jobbe, virke og bo i».

Målsettingen er å bli:

- En kvalitetsbevisst og inkluderende kommune
- En attraktiv og utadventd kommune
- En nasjonalt ledende og internasjonalt orientert kommune
- En veldreven og utviklingsorientert kommune

Bærekraft skal ligge til grunn for utviklingen.

3.4 Gjeldende samfunnsdeler av kommuneplanen i de tre kommunene

Kommuneplanens samfunnsdel skal bygge på de gjeldende kommuneplanene i de tre kommunene. Songdalens siste kommuneplan er fra 2012. Kristiansand og Søgne har nyere samfunnsdeler revidert i 2017 og 2018. Matrisen på neste side viser hovedinnholdet i visjon og prioriterte satsinger.

Innhold:	Søgne 2018	Songdalen 2012	Kristiansand 2017
Visjon Peker framover, skal samle og inspirere til felles utvikling og endring.	<i>Handling og utvikling gjennom nærhet og trivsel</i>	<i>Songdalen for livskvalitet – et mål om trygghet og trivsel for alle</i>	<i>En skapende by med ambisjoner</i>
Posisjoner Utviklingsområder som gjør byen kjent og attraktiv for næringsliv, innbyggere og besøkende, underbygger arbeidet kommunen og andre gjør i felleskap .	Posisjoner er ikke tema.	Posisjoner er ikke tema.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Attraktiv opplevelsesby</i> • <i>Inkluderende storby</i> • <i>Grønn innovasjonsby</i>
Satsingsområder Områder som skal ha ekstra oppmerksomhet i planperioden.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Søgne – kommunen hvor vi tar vare på hverandre</i> • <i>Søgne – kommunen det er godt å vokse opp i</i> • <i>Søgne – kommunen det er godt å bo i</i> • <i>Søgne kommune – en attraktiv arbeidsplass</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Utvikling</i> • <i>Levekår</i> • <i>Kultur</i> <p>Satsingene er knyttet opp mot kommunens ulike roller som tjenesteyter, forvalter og regional aktør.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Samskaping som drivkraft</i> • <i>Kompetanse for verdiskaping</i> • <i>Deltagelse og tilhørighet</i> • <i>Byvekst med kvalitet</i>
Overordnet arealstrategi Overordnede føringer for kommunens utvikling i et langsiktig perspektiv, vist som prinsippskisse og utdypet i overordnede strategier. Legges til grunn for revisjon av arealdelen og er førende for plan- og byggesaksbehandlingen.	Har ikke utarbeidet en egen overordnet prinsippskisse.	Har ikke utarbeidet en egen overordnet prinsippskisse.	<i>En kompakt by ved sjøen</i>

Fig.2 Matrise over hovedstrukturen med innhold i Søgne, Songdalen og Kristiansand sine gjeldende samfunnsdeler av kommuneplanen.

4. Utviklingstrekk

Dette kapitlet gjengir utfordringsbildet fra planstrategien, men er oppdatert på enkelte tema. Bakgrunnsdokumentene kan leses [her](#).

4.1 Globale megatrender

Verden er i stadig endring. I nyere tid er det spesielt noen grunnleggende trender som påvirker utviklingen – såkalte globale megatrender. Disse er knyttet til:

- klimaendring
- demografisk endring
- globalisering, urbanisering og digitalisering

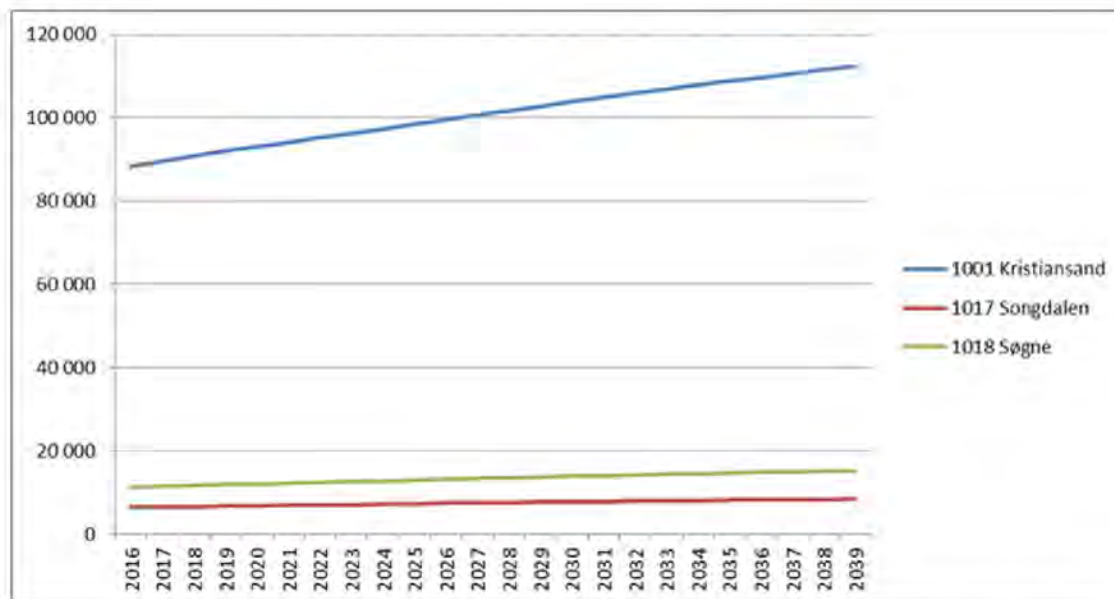
Globale trender påvirker både samfunnsliv, arbeidsliv og naturen over lang tid, og i stort omfang. Forskjellig og akselererende endringstakt kan føre til mer dramatiske endringer og er premisser som påvirker langsiktig planlegging. Dramatiske naturkatastrofer rammer verden og påvirker grunnleggende tilgang til ressurser. Demografien i store deler av verden påvirkes av synkende fødselsrater, økende migrasjon, økt levealder og endrede helseutfordringer. Flere flytter til byene, samtidig som økonomi, kultur og samfunn i økende grad utvikler seg på tvers av landegrenser, uavhengig av fysisk avstand.

Digitalisering er den mest omfattende teknologiske trenden i vår tid og preger de fleste samfunnsområder. Digitalisering forandrer vår måte å kommunisere på, være familie på, organisere livene våre og drive forretninger på. Kommunikasjon er mindre stedsavhengig. Tilgangen til informasjon er nærmest ubegrenset, samtidig som robotisering erstatter og skaper arbeidsplasser. Arbeidsstyrken har nye krav og forventinger til arbeidsinnhold og arbeidssted. Konkurransen om både arbeidsplasser og arbeidskraft øker. KS sin stordataanalyse fra 2018 viser i tillegg en tydelig trend i retning av et mer polarisert samfunn, økende eliteforakt, svakere stater og sterkere konfliktnivå.

4.2 Utviklingstrekk for ny kommune

Befolkningsvekst

Befolkningsveksten i landsdelen er sterkest i og rundt Kristiansand. Variasjonen i til- og fraflytting er den viktigste faktoren for befolkningsendring, mens fødselsoverskuddet er relativt stabilt. Befolkningen i nye Kristiansand utgjør 109 438 innbyggere pr.01.01.2018. Det forventes befolkningsvekst også i den nye kommunen, men prognosene viser at veksten over tid vil være av avtagende. I følge denne prognosen vil den nye kommunen nå 130 000 innbyggere i 2039.

Figur 3 Prognose for befolkningsvekst i antall innbyggere fordelt på Kristiansand, Songdalen og Søgne fram til 2040. Kilde SSB, bearbejdet av Kristiansand kommune.

Utfordringsbildet peker på store endringer i demografi, levekårsutfordringer, innbyggernes sykdomsbildet, næringsstruktur og klima. Den nye kommunen vil ha en sentral rolle for utviklingen av landsdelen og regionen må ha sterkere vekst i sysselsetting og verdiskaping for å holde tritt med utviklingen i andre storbyregioner. Dette gjør at regionen bør ha en sterkere satsing enn andre regioner på tiltak som stimulerer sysselsetting og fører til at flere tar høyere utdanning.

I de kommende tiårene vil antallet alderspensjonister øke raskere enn antallet som er i arbeid. De eldre vil kunne utgjøre en ressurs i samfunnsutviklingen, men dette vil også øke den årlige forsørgerbyrden for den arbeidende delen av befolkningen. Samtidig vil dette gi finansierings- og prioriteringsutfordringer og påvirke verdiskapingen og velferdsutviklingen. Figuren nedenfor viser befolkningssammensetningen i dagens Kristiansand i 2017 og fremskrevet til 2040. Figuren viser at andelen eldre øker samtidig som andelen i yrkesaktiv alder synker.

Figur 4. Befolkningssammensetningen i Kristiansand i 2017 og 2040 og konsekvenser for aldersbæreevnen

Økningen i antall eldre spesielt etter 2020 vil gi en varig endring i aldersstrukturen og sykdomsbildet, preget av økt forekomst av sammensatte lidelser og aldersrelaterte sykdommer som demens.

Levekår og sosial ulikhet

Kommunene i nye Kristiansand kommer generelt noe dårligere ut enn landsgjennomsnittet når det gjelder de grunnleggende sosioøkonomiske faktorene som inntekt, utdanning og arbeid. Dette påvirker igjen levekårsforhold, levevaner og helse.

«Utenforskap» og sosial ulikhet i helse er blant de største nasjonale og lokale utfordringene. Det er utfordringer knyttet til kvinners yrkesdeltagelse og andelen deltidsansatte. Oppdatert folkehelsestatus for nye Kristiansand viser noe ulike tall for de tre kommunene, men hovedtendensen er nokså sammenfallende. Det er flere unge uføre (18-44 år) enn landsgjennomsnittet. Andelen arbeidsledige er høyere enn landsgjennomsnittet, men andelen arbeidsledige er lavere for kvinner enn for menn. Yrkesdeltakelsen er noe lavere enn landsgjennomsnittet. Særlig er det lav yrkesdeltagelse blant kvinner og flere kvinner er i deltidsstillinger. Det er en høy andel barn som lever i lavinntektsfamilier. Songdalen skiller særlig seg ut, med 41 % over landsnittet. Kristiansand ligger på 14 %, og Søgne på landsgjennomsnittet.

Antall sysselsatte har samlet sett blitt redusert fra toppåret 2014 til 2017, da nedgangen flatet ut. Indeksert fra 2008 har Songdalen hatt en god vekst i sysselsettingen, med unntak av årene 2015 og 2016, samtidig hadde både Søgne og Kristiansand noe vekst frem til 2014, men har hatt nedgang i årene etter.

Utdanning

Lavt utdanningsnivå er den største risikofaktoren for å havne utenfor arbeid og utdanning, spesielt for ungdom. Figuren nedenfor viser variasjonen innen utdanningsnivået i de tre kommunene og i nye Kristiansand.

	Kristiansand	Songdalen	Søgne	nye Kristiansand	Norge
Grunnskole	23,1 %	30,3 %	25,5 %	23,8 %	26,0 %
Videregående skole	37,3 %	45,5 %	42,2 %	38,3 %	37,2 %
Fagskole	3,0 %	2,5 %	3,5 %	3,0 %	2,9 %
Universitet kort	26,2 %	17,5 %	22,4 %	25,3 %	23,6 %
Universitet lang	9,6 %	3,6 %	6,0 %	8,8 %	9,7 %
Ikke oppgitt	0,7 %	0,7 %	0,4 %	0,7 %	0,7 %

Figur 5. Utdanningsnivå i Kristiansand, Songdalen, Søgne og nye Kristiansand sammenlignet med Norge 2017. Kilde: SSB

Ved videregående skole som høyeste utdanning er forskjellene mellom de tre kommunene tydelige. 45,5 % av befolkningen i Songdalen har videregående skole som høyeste utdanning. Til sammenligning er tallet 37,3 % i Kristiansand og 42,2 % i Søgne. Folkehelsestatusen viser en økning i frafallet i 2018 etter flere år med nedgang. Kristiansand og Søgne har fortsatt nedgang.

Andelen som har fullført universitetsutdanning, både kort og lang viser også betydelige forskjeller der særlig Songdalen har betydelig lavere utdanningsnivå enn Kristiansand. Også sammenlignet med gjennomsnitt i hele den norske befolkningen er nivået betydelig lavere.

Vekst og verdiskaping

Store deler av næringslivet i Kristiansandsregionen er bygd på teknologikompetanse i forskjellige bransjer. Globalisering påvirker bedriftene gjennom råvarepriser, internasjonalt eierskap og økt konkurranse om næringsaktivitet og arbeidskraft. Digitalisering og automatisering har allerede gitt betydelige endringer i arbeidslivet. Det blir derfor stadig vanskeligere for personer med lav utdanning å omstille seg eller komme inn på arbeidsmarkedet.

Økt utdanningsnivå i arbeidsstyrken fremmer både evnen til nytenkning og omstilling i virksomheter og vil være avgjørende for å sikre framtidig vekst.

Fallet i petroleumsinvesteringene flatet gradvis ut fra 2016. Det er ventet at investeringene vil ta seg markert opp de neste årene. For oljerelatert næring på Sørlandet vil det også kunne bli en utfordring å løfte næringen inn i lavutslipp-samfunnet. Stor oppmerksomhet på nye forretningsområder innenfor grønn vekst og grønn energi innebærer at det vil bli behov for enda mer teknologi og utvikling av sirkulær økonomi, som vektlegger minst mulig råvarebruk, avfall, utslipp og effektivt energiforbruk, og gjenbruk av produkter.

Klima og miljø

På bakgrunn av gjeldende klimaavtaler skal nye Kristiansand redusere klimautslippene med 40 % innen 2030 og 80-90 % innen 2050. Frem mot 2050 skal Norge redusere klimagassene med 80-95 % for å bli et lavutslippssamfunn.

En utslippsreduksjon på 80-95 % vil bety «omstilling» til forskjell fra «justering» av kursen fordi omfanget av de utslippsintensive aktivitetene må reduseres betydelig. Omstillingstiltakene bør derfor søkes uavhengig av om utslippet skjer lokalt, eller om det er knyttet til aktivitet, forbruk eller produksjon som skjer utenfor kommunegrensen. Kommunens rolle i omstillingsprosessen til lavutslippssamfunnet er tosidig: en omstilling innen egen organisasjon og ansvarsområder (feie for egen dør), og å opptre som tilrettelegger og katalysator for omstilling i lokalsamfunnet

I følge siste statistikk fra Miljødirektoratet som ble lansert i april 2019 viser tallene for 2017 at den største enkeltkilden til klimagassutslipp i Kristiansand er industri, olje og gass. Den andre er energiforsyning og den tredje sjøfart. Av disse tre viser industri, olje og gass en svak økning siden 2015. Sjøtransport viser en nedadgående trend. Utslippene fra energiforsyning er i hovedsak avfallsforbrenning. Dette er områder kommunen må jobbe sammen med næringslivet og forskningsmiljø på for å redusere klimagassutslippene. Ny kommune vil stå overfor krevende prioriteringer der en på den ene siden må vise gode strategiske grep for å møte klimautfordringene, samtidig som en opprettholder og legger til rette for å utvikle gode og levende lokalområder og bomiljø i kommunen.

Transport er en betydelig utslippskilde, men utslippene har blitt redusert de siste årene. Kombinasjonen av lokale virkemidler for å holde nullvekstmålet for personbiltrafikken samtidig med økt andel elbiler, er viktige forklaringer bak utviklingen. Kommunen har en viktig rolle både for å tilrettelegge for bruk av gange, sykkel og kollektivtransport og samtidig gjøre det mindre attraktivt å bruke personbil. Det er en nær sammenheng mellom utvikling i arealbruk og behovet for motorisert transport. Hvordan boliger, arbeidsplasser, handel og ulike tjenestetilbud er plassert i forhold til hverandre er den sterkeste driveren for etterspørselen etter motoriserte transportformer.

For Kristiansand vil det være en sentral utfordring å søke vinn-vinn-løsninger som både gir omstilling til lavutslippssamfunnet og samtidig gir måloppnåelse på andre områder enten det er klimatilpasning og samfunnssikkerhet, grønt skifte i næringslivet eller sosiale kvaliteter.

Areal og transport

Byspredning defineres som at en by vokser ved utbygging av ubebygde områder i byens randsone. Tettstedsarealet i nye Kristiansand har økt med 6 % siden 2013. Det er store forskjeller i bosettingsmønster mellom Kristiansand, Songdalen og Søgne. I Kristiansand bor 97 % av innbyggerne områder som SSB har definert som tettsteder. Det vil si en hussamling med minst 200 personer (ca. 60-70 boliger) der avstanden mellom husene normalt ikke overstiger 50 meter. Andelen av befolkningen som bor i tettsteder i Kristiansand har vært stabilt de siste årene. I Søgne og Songdalen har det skjedd en fortetting. I Songdalen, som har det mest spredte bosettingsmønsteret i nye Kristiansand, bor 73 % av befolkningen i tettsted i dag mot 63% i 2000. Tilsvarende tall for Søgne er 87 % i dag mot 81 % i 2000.

Befolkningstettheten kan også uttrykkes ved å se på antall personer per km² tettsted. Befolkningstettheten er høyere i Kristiansand enn den vil bli i nye Kristiansand, men mye lavere enn andre store byer som Stavanger, Trondheim, Bergen og Drammen. Kristiansand hadde 2373 innbyggere per km² tettstedsareal i 2018. I Stavanger var tilsvarende tall 3142 innbyggere. Det vil si at med samme tetthet som Stavanger vil det være plass til 120 000 innbyggere innenfor tettstedsarealet i dagens Kristiansand, mot 91 000 som i dag.

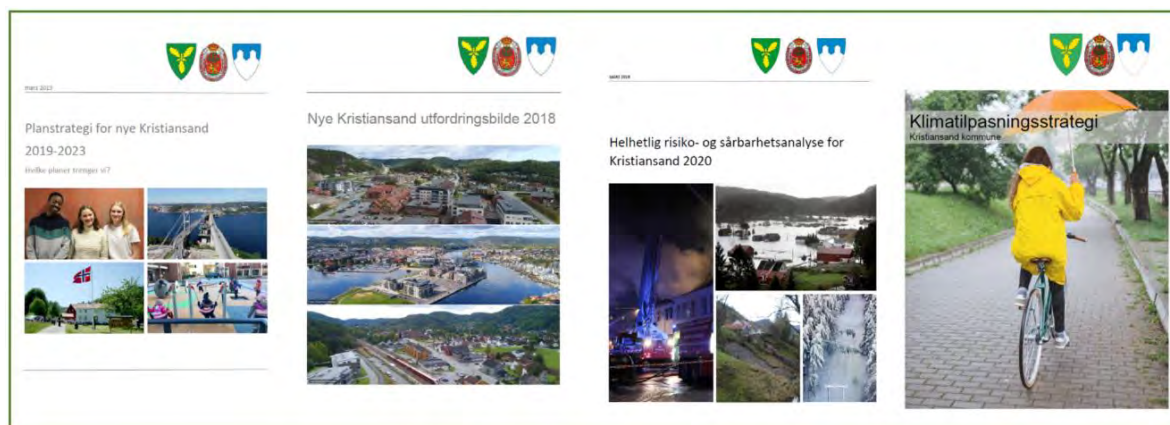
Samfunnssikkerhet

Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for de tre kommunene vurderer sannsynligheten for at uønskede hendelser skal oppstå, hvordan dette påvirker kommunen, samt vurderer planbehov og tiltak. Kommunens viktigste oppgave er å sikre liv og helse. Analysen viser et komplekst og sammensatt bilde, og belyser hvor sårbart samfunnet er mot utfall av kritisk infrastruktur.

Både ROS-analysen og klimatilpasningsstrategien for den nye kommunen viser til at de potensielle konsekvensene av klimaendringene er betydelige for samfunnet. Norge har de siste 10-15 årene blitt rammet av flere alvorlige hendelser. De siste årene har det vært en rekke alvorlige hendelser lokalt som f.eks. ekstreme nedbørmengder, store flommer, utfall av kritisk infrastruktur og branner. Ekstremværhendelsene som har preget Sørlandet den siste tiden kan sees i sammenheng med klimaframskrivninger, hvor været i gjennomsnitt vil bli varmere og våtere, og ekstremhendelser blir hyppigere og mer intense.

Klimaprofil Agder, utarbeidet av Norsk klimaservicesenter, viser til at det er økt sannsynlighet for mer intens og hyppigere, kraftig nedbør. Det ventes flere og større regnflommer, det er økt fare for jord-, flom- og sørpeskred, og utfordringene med stormflo ventes å øke. Det er også økt sannsynlighet for tørke om sommeren, hyppigere vinterisganger, våtsnøskred og kvikkleireskred. Det er sannsynlig at vi vil oppleve hyppigere og kraftigere ekstremvær i framtiden, også i områder av kommunen som tidligere ikke har vært utsatt.

De potensielle kostnadene for liv, helse og materielle verdier er betydelige, også lokalt. Kommunen har derfor et ansvar for å ta klimaendringene på alvor og for å begrense konsekvensene for kommunen og dens innbyggere og næringsliv. Konsekvensene er blant annet utfall av kritisk infrastruktur, hovedsakelig kraft og elektronisk kommunikasjon. Parallelt med den utviklingen, foregår det en omfattende digitalisering. Dette innebærer at flere samfunnskritiske funksjoner og tjenester blir mer avhengige av kritisk infrastruktur, og kravet om robusthet øker tilsvarende. Dette gjelder særlig for kommunens helse- og omsorgstjenester og deres brukere. Den demografiske utviklingen fører til økende antall eldre demente som bor hjemme, som ikke kan forventes å ha god egenberedskap ved ekstremvær og utfall av strøm og velferdsteknologi. Det blir også flere som faller inn under sårbare grupper i framtiden. Utfall av kraft og e-kommunikasjon vil kunne være kritisk for denne voksende gruppen av befolkningen.

5. Prioriterte innsatser i planarbeidet

5.1 Tilnærming og hovedtema

Sentrale satsingsområder, mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel for Søgne, Songdalen og Kristiansand vil videreføres, oppdateres og harmoniseres i ny plan. I tillegg skal det utarbeides overordnet arealstrategi etter modell av gjeldende strategi for Kristiansand kommune.

Planstrategien trekker opp følgende tema som planarbeidet skal prioritere spesielt:

- tydelig retning og visjon for hvordan Kristiansand skal bli Norges beste kommune, som innbyggerne, ansatte, folkevalgte og næringsliv er stolte av å jobbe, virke og bo i
- Kristiansands rolle som landsdelscenter og regional drivkraft for vekst og verdiskaping
- gode strategiske grep for å møte globale utviklingstrender og lokalt utfordringsbilde knyttet til klima- og miljø, demografi, folkehelse, urbanisering, globalisering og digitalisering, herunder klimavennlig og klimatilpasset utbyggingsmønster
- nullvekstmål for klimautslipp som grunnleggende forutsetning for overordnet arealstrategi, samt balansert vekst øst og vest i kommunen
- en senterstruktur som bygger opp om både Kvadraturens rolle som landsdelscenter og ivaretar Nodeland og Tangvall sine nye roller og identitet som tidligere kommunesentra
- ta i bruk styrken ved å være mangfoldig kommune der både urbane kvaliteter og attraktive og levende bygde- og nærmiljø ivaretas og utvikles
- utdype og harmonisere satsing på levekår, folkehelse, identitet og tilhørighet,
- samfunnssikkerhet

Prioriterte innsatser i planarbeidet er videre strukturert slik:

- Kommuneplanen som overordnet mål- og styringsdokument
- Sentrale utviklingsområder, – oppdatering, harmonisering og presisering av satsingsområder, mål og strategier
- Overordnet arealstrategi for den nye kommunen

5.2 Kommuneplanen som styringsdokument

Planstrategien anbefaler at samfunnsdelen for ny kommune skal være et kortfattet og tydelig dokument. Det skal være et konsistent planverktøy som sikrer god styring gjennom årlig rullering av kommunens handlings- og økonomiplan, håndheving av kommuneplanens arealdel samt andre planer og tiltak i perioden. For å få til en sterk og god kobling mellom kommuneplanens samfunnsdel og arealdel skal samfunnsdelen inneholde langsiktige strategiske arealprinsipper for arealdelen utover planperioden.

Samfunnsdelen skal vise en prioritering av den nye kommunens viktigste utfordringer. Kommunen som en attraktiv arbeidsplass og organisasjonsutvikling vil ikke være et eget satsingsområde, men ligge som en forutsetning. Ny politikk på dette området vil skje gjennom egne prosesser, som vil være avklart i 2020.

Samfunnsdelen utformes slik at det blir en god mal for oppfølging i handlings- og økonomiplanen i tråd med føringer fra ny kommunelov. Gjeldende samfunnsdel for nåværende Kristiansand er mal for dokumentets form.

Arbeidsoppgaver og aktuelle problemstillinger i planarbeidet:

- Det skal utvikles en tydelig visjon basert på fellesnemndas visjon for ny kommune, samt visjonene nedfelt i kommuneplanene for Søgne, Songdalen og dagens Kristiansand.
- Planens satsingsområder og strategier skal være mest mulig gjennomgående og tverrsektorielle.
- De tre kommunenes gjeldende samfunnsdeler gjennomgås, samordnes og harmoniseres for å avklare hvilke mål og strategier som skal videreføres.
- Planarbeidet skal sikre at relevante føringer i regionplan Agder 2030 blir innarbeidet i planen.
- Nylig vedtatte planer og strategidokumenter i de tre kommunene som er tenkt videreført i ny kommune, gjennomgås for å vurdere hvilke overordnede mål eller strategier som skal innarbeides i ny samfunnsdel.
- Det avklares hvordan viktige temaer i fremtidige strategier innarbeides i samfunnsdelen før oppstart av strategiarbeid i henhold til planstrategien, blant annet innovasjonsstrategi, internasjonal strategi, smartby-strategi, klima- og miljøstrategi, kulturstrategi og strategi for frivillighet og folkehelse.
- Det må komme godt fram hvordan langsiktige samfunns mål følges opp i overordnet arealstrategi.

Aktuelle utredninger som har relevans for kommuneplanen som styringsverktøy:

- Storbyenes samfunnsplanlegging. Sluttrapport. Asplan viak 30.08.2018. KS program for storbyrettet forskning.
- Overordnet policydokument for helhetlig virksomhetsstyring i nye Kristiansand. Dokumentet er under utarbeidelse. Første utkast av dokumentet vil være ferdig før sommeren 2019.
- Evaluering av kommuneplan for Kristiansand 2011-2022. Vista Utredning AS og Oslo Economics 08.05.2012

5.3 Sentrale utviklingsområder for ny kommune

Aktuelle tema i planarbeidet

De viktigste innsatsområdene for ny samfunnsdel kan sammenfattes under følgende tema:

- En fremtidsrettet og god kommune å bo, vokse opp og bli eldre i
- Regional drivkraft, nasjonalt ledende og internasjonalt orientert kommune
- Forsterke byens og hele kommunes attraktivitet og tiltrekningskraft
- Byutvikling med kvalitet og økt klima- og miljøinnsats
- Styrke kommunens handlingskraft, omstilling, samhandling og dialog med innbyggerne

En fremtidsrettet og god kommune å bo, vokse opp og bli eldre i

- Å tilby gode oppvekst- og velferdstjenester er en av kommunens kjerneoppgaver. Det er viktig at planen tydeliggjør de sentrale veivalgene i en langsiktig folkehelse- og levekårsstrategi sett i lys av kommunens utfordringsbilde. Gode levekår inngår også som et sentralt element i hovedmålet for Regionplan Agder 2030.
- Visjonen fra fellesnemnda om å bli Norges beste kommune å bo i, blir førende. Kommuneplanene i de tre kommunene omhandler temaene, men noe ulikt. Kommunen skal være et godt og trygt sted å vokse opp. Barn og unge skal leve under forhold som fremmer verdighet, tilhørighet, mestring og deltagelse. Kommunen skal ha mangfoldige og inkluderende nærmiljø med gode levekår og boforhold. Både Kvadraturen, Tangvall og Nodeland sentrum og andre lokale sentra skal bli mer attraktive for barnefamilier.
- Tilgang til natur- og rekreasjon er viktig for folkehelsen. Fysisk utforming med tilgjengelige grøntområder og sosiale kvaliteter påvirker oppvekstvilkår og levekår. Tilrettelegging for urbant

friluftsliv, grønne lunger i bysentra, og grønncorridor fra sentra og boligområder til marka kan danne et godt grunnlag for utvikling av gode bosteder og god helse for befolkningen.

- Utfordringsbildet peker på store endringer i demografi, innbyggernes sykdomsbilde og levekårsutfordringer. Sterk vekst i antall eldre betyr isolert sett flere med behov for omfattende helse- og omsorgstjenester. Det er særlig samfunnets aldersbæreevne (forholdet mellom antall eldre og antall i yrkesaktiv alder) og evnen til å planlegge og utvikle et aldersvennlig samfunn som må vektlegges. For å kunne håndtere utviklingen er det en forutsetning å lykkes med strategier og tiltak som gjør at befolkningen kan bo trygt og godt hjemme så lenge som mulig. «Flere år – flere muligheter», regjeringens strategi for å legge til rette for et aldersvennlig samfunn, begrunnes nettopp av hensynet til at så mange flere blir eldre og at mange mennesker med mange og ulike ressurser også vil delta, bidra og være aktive i samfunnet, blant annet gjennom frivillig innsats. Utviklingen vil utfordre kapasiteten i kommunens tjenestetilbud. Den stiller større krav til tverrfaglighet, samhandling og koordinering av offentlige tjenester, på tvers av forvaltningsnivåene og i samarbeid med andre aktører. Dette medfører behov for omfattende omstilling og utvikling. Det må utvikles og tas i bruk velferdsteknologi og nye modeller for samhandling og tjenesteutvikling. Samtidig representerer seniorbefolkningen en ressurs som kommunen kan involvere mer.
- Oversiktsbildet for folkehelse viser utfordringer knyttet til sosial ulikhet og levekårsforskjeller som påvirker den sosiale bærekraften. Kommunene i nye Kristiansand kommer generelt dårligere ut enn landsgjennomsnittet når det gjelder grunnleggende sosioøkonomiske faktorer som inntekt, utdanning og arbeid. Dette påvirker levekår, levevaner og helse og er nært knyttet til barn og unges oppvekstvilkår. Innsats for å utjevne ulikhet i helse og tiltak rettet mot lavinntektsfamilier er viktige bidrag. Det må legges til rette for en samfunnsutvikling som fremmer trygge lokalmiljø, tilhørighet og inkludering og som tar vare på utsatte grupper, noe som igjen påvirker motivasjon og mulighet for samfunnsdeltakelse.
- Planstrategien viser til at boligsosiale utfordringer bør omfattes av arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Tilrettelegging av mangfoldig botilbud for flere generasjoner og grupper i bydeler og lokalsamfunn kan bli viktige virkemidler.
- Flere innbyggere med ulike språk- og kulturbakgrunner krever økt innsats innenfor kommunens tjenesteyting og arbeid for likestilling og inkludering. Dette er en utfordring og samtidig en mulighet til å involvere flere som ressurspersoner i samfunnsutviklingen. De frivillige er viktige aktører i integrerings- og bosettingsarbeid. Økt mangfold, trygghet, trivsel og gode levekår gir grunnlag for at alle kan bidra, trives og tar ut sitt potensial. Et rausere og mer likestilt samfunn vil bidra til bedre folkehelse og mer inkludering.
- Tidlig forebyggende innsats overfor risikoutsatte barn og unge og god integrering av alle er grunnleggende for å hindre at innbyggere blir stående utenfor utdanning, arbeidsliv, kultur- og fritidstilbud og sosiale fellesskap. Utfordringene knyttet til inkludering i arbeidsliv og grunnleggende ferdigheter i skolen må løses på nye måter, gjennom nye samarbeidsformer og vil involvere flere aktører enn det offentlig. Lavekårsutfordringer og manglende mestring i skole og utdanning må sees i sammenheng med sysselsetting og verdiskaping.

Regional drivkraft, nasjonalt ledende og internasjonalt orientert kommune

- Kommunen skal styrkes som regional drivkraft for vekst og verdiskaping, være ledende nasjonalt og en internasjonalt orientert kommune. Kristiansands rolle som storby, landsdelscenter og vertskapsby for regionale institusjoner blir viktigere. Kommuneplanens samfunnsdel i dagens Kristiansand har to satsingsområder knyttet til denne rollen. Mål og strategier ble til gjennom en bred samhandling og dialog med sentrale aktører og institusjoner. Mye av dette kan videreføres i ny plan, men må oppdateres. Blant annet er det utarbeidet ny strategi for samhandling med Universitetet i Agder (UiA).
- Det er viktig å opprettholde vekstkraftige regioner i alle deler av landet for å sikre en balansert utvikling. Kristiansand er avhengig av vekstkraft i hele landsdelen, og må samarbeide regionalt,

nasjonalt og internasjonalt for å ivareta sin sentrale rolle. Ny Agderregion og ny og utvidet Kristiansandsregion gir nye forutsetninger og muligheter som bør utvikles i samarbeid med det offentlige og andre samfunnsaktører. Både regionen og kommunen kan ta en mer utadrettet rolle. Det ligger også nye muligheter knyttet til samarbeid og naboskap til nye Lindesnes og næringsutvikling i vestre deler av ny kommune som bør reflekteres i ny plan.

- Planen bør utformes slik at den kan være grunnlag for å prioritere strategiske nettverk og prosjekter både på nasjonalt, nordisk eller EU-nivå, og annet internasjonalt samarbeid.

Forsterke byens og hele kommunes attraktivitet og tiltrekningskraft

- Planen må ha aktuelle strategier for økt verdiskaping i kommunen. *Næringsforesight Agder mot 2030* peker på viktige trusler, som vil kunne true arbeidsplassene i regionen. Dette gjelder blant annet reduserte oljeinntekter og demografiske endringer. Over de neste 20 årene vil den teknologiske utviklingen kunne bety at store deler av dagens arbeidsliv automatiseres. I tillegg vil viktige nøkkelbedrifter innen både handel, reiseliv og tjenesteytende sektorer bli utsatt for sterk konkurranse fra globale plattformsselskaper (Amazon, Apple, Google, Samsung, Facebook med flere) som i økende grad går inn i nasjonale og regionale verdikjeder.
- Gjeldende strategier i strategisk næringsplan for Kristiansandsregionen må vurderes i lys av endret utfordringsbilde. Det er viktig at regionen evner å skape nye og attraktive arbeidsplasser, særlig rettet mot den yngre befolkningen. Det må legges til rette for en attraktiv studentby med rom for gründervirksomhet.
- Evnen til å utvikle og ta i bruk ny kunnskap er viktige konkurransefaktorer. Utfordringsbildet viser dårlige skår på yrkesdeltagelse og utdanning. Utdanning og kompetanse er sentrale faktorer for evne til omstilling i eksisterende næringer og som grunnlag for nye næringer.
- Næringsanalysene for Agder viser et stort vekstpotensial innen blant annet fornybar energi, mineralutvinning, bioøkonomi, treforedling og havbruk. Store naturgitte ressurser gir muligheter for økt satsing innen blågrønne næringer, reiseliv og tilrettelegging for friluftsliv, samt klimavennlig nærings-satsing innen jord- og skogbruk. Det må satses ytterligere på entreprenørskap og innovasjon knyttet til mer klimavennlig, grønt og bærekraftig næringsliv og tilrettelegge for maritime og marine næringer, samt mer lokal verdiskaping med utgangspunkt i lokalt råstoff.

Byutvikling med kvalitet og økt klima- og miljøinnsats

- Positiv byutvikling kjennetegnes av å skape et samarbeidsklima der myndigheter, næringsliv, frivillig sektor og befolkningen samarbeider. Det gjelder både å utvikle et attraktivt bysenter i Kvadraturen, å styrke Kristiansand som attraktiv universitetsby, å ha levende bygder og nærmiljø med vektlegging av både urbane kvaliteter, bolyst og lokal identitet og kultur.
- Det må legges til rette for et mangfoldig og rikt kunst- og kulturliv med sterke kulturnæringer som tar i bruk alle kulturarenaer i den nye kommunen. Regionplan Agder 2030 har mål om at landsdelen skal bli internasjonalt kjent som en nyskapende og mangfoldig kulturregion med kunnskapsbasert kulturpolitikk. Det forutsetter at frivillige og offentlig sektor, academia og næringsliv samarbeider målrettet for å styrke forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid, og eksperimenterer med nye samarbeidsformer. Dette forplikter Kristiansand og må følges opp.
- De større bykommunene er sentrale i klimaarbeidet, først og fremst ved å redusere klimagassutslippene. Tilpasning til et endret klima vil påvirke forutsetningen og rammene for mange av kommunens oppgaver. Byene må ta større ansvar for omlandet. Positive økonomiske, sosiale og miljømessige forbindelser mellom byområder, omland og spredtbygde områder må støttes. Dette fordrer kortreiste løsninger og utstrakt samarbeid.
- Samfunnsdelen i dagens Kristiansand har klima som et gjennomgående tema innenfor alle innsatsområdene og en særlig oppmerksomhet i arealstrategien. Søgne har klima og miljø som ett av seks overgripende hensyn i gjeldende samfunnsdel. I Songdalen er klimahensyn knyttet opp til arealdelen. Økte klimautfordringer gjør det nødvendig å styrke klima- og miljøperspektivet som et gjennomgående tema, og som et ansvar for alle kommunalområdene.

- For å nå de lokale miljøforpliktelsene må kommunen ha tettere dialog med næringslivet, forskningsmiljø og innbyggere for å redusere klimagassutslippene. Det må legges til rette for at industrien øker evnen til å utvikle og produsere mer energieffektivt og med lavere klimautslipp. En mer effektiv og miljøvennlig ressursbruk i industri og byggenæring lønner seg og er bra for næringslivet, klimaet og miljøet. Sirkulær økonomi er også en viktig satsing for å redusere klimagassutslippene.
- I klima- og miljøarbeidet er det viktig å identifisere utfordringer og komme fram til felles løsninger. Samarbeid og ressursdeling kan gi synergieffekter og vinn-vinn løsninger på flere områder (utslippsreduksjon, klimatilpasning, helse, byliv, kommuneøkonomi, sysselsetting, grønt skifte, sosiale kvaliteter, inkludering og så videre). Klima- og miljøarbeidet er viktig for å løse utfordringer knyttet til samfunnssikkerhet.
- Det ligger nye muligheter knyttet til mer samhandling mellom urbant landbruk og det tradisjonelle landbruket. Verdifulle naturressurser må tas vare på gjennom god håndtering av skog-, land-, vann- og sjøressurser. Forurensning og marin forsøpling er en økende utfordring. Matsvinn er sentralt i kommunens arbeid for en grønnere hverdag og en bærekraftig fremtid.

Styrke kommunens handlingskraft, omstilling, samhandling og dialog med innbyggerne

- Fellesnemndas mål er at den nye kommunen skal være en foregangskommune når det gjelder utvikling og bruk av digitale løsninger. Ved å øke innovasjonsevnene for økt tjenestekvalitet, effektiv ressursbruk og en enklere hverdag kan digitalisering bidra til å opprettholde produktivitetsvekst og realisere klimamål.
- Hvordan kommunen tar i bruk digitalisering, innovasjon og hvordan kommunen kan jobbe smartere må gjenspeiles i alle satsingsområder i ny plan. Smart-by-arbeidet kan bli sentralt for ny kommune, ved å koble samfunnsutviklingen med digitale teknologier for å utvikle samfunnet med utgangspunkt i innbyggernes behov.
- Rekrutterings- og sysselsettingssituasjonen i regionen vil også være avgjørende for kommunens økonomi og rammevilkår. Dette understreker ytterligere behovet for økt innsats som stimulerer til sysselsetting og omstilling. Kommunens behov for innovative løsninger må ses i sammenheng med byutviklingen og utvikles sammen med andre i næringsliv, akademia og sentrale aktører. Nærdemokrati og innbyggerdialog har fått en tydelig plass i ny kommune. I planarbeidet må det jobbes med å utvikle mål og strategier som bidrar til økt innbyggerinvolvering og bedre samhandling med innbyggere og næringsliv.
- Digitalisering, innovasjon, samhandling og smart byutvikling vil kunne bidra til å finne gode løsninger på de store «samfunnsflokene».

Pågående prosjekter og utredninger med relevans for arbeidet:

- *SNARKristiansand!* En kunstnerisk utstilling som undersøker Hvordan definere og utvikle by- og tettstedenes kvaliteter i nye Kristiansand. (Oppfølging av Cool Planning for nye Kristiansand og samarbeidet med NMBU (Norges miljø- og biovitenskapelige universitet)
- *Ny Ung- data undersøkelse* pågår våren 2019. Den vil gi oppdatert kunnskap om ungdoms oppvekstvilkår i Agder i aldersgruppen 16-19 år.
- Dagens Kristiansand er prosjektpartner i prosjektet, *PROMENTA*, psykologisk Institutt på Oslomet fra 2018. EPROMENTA er et forskningscenter som skal bidra til å forstå prosesser som leder til dårlig psykisk helse i befolkningen, og hvordan disse prosessene spiller inn på de sosiale ulikhetene i helse. Kunnskapen skal bidra til å utvikle effektive intervensjoner på lokalsamfunnsnivå og vil være en stor ressurs i kommunens arbeid med levekår og folkehelse.

5.4 Overordnet arealstrategi

I 2050 skal Kristiansand være et lavutslippssamfunn. Til tross for gode intensjoner om samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, øker tettstedsarealet, byen spres og klimagassutslippene fra veitrafikk har økt kraftig siden 1991. Kommunen har derfor som mål at kommuneplanen for nye Kristiansand skal bli et enda bedre styringsverktøy for oppfølging av klimamål, samtidig som kommunen skal benytte og utvikle egne virkemidler mer aktivt.

Kommunen skal følge opp gjeldene nasjonale klimaavtaler og har igangsatt arbeid med siktemål om å inngå byvekstavtale med staten. Lokalisering av boliger, handel, tjenestetilbud og arbeidsplasser innvirker på etterspørselen etter transport, innbyggerne sine muligheter til å velge alternative transportformer, energibruk, støy, lokal forurensing og tilgang på grøntområder. Den fysiske utviklingen vil også ha innvirkning på kostnader knyttet til infrastruktur og tjenesteutvikling, og muligheten til utvikling av møteplasser der folk kan treffes uavhengig av økonomi, kultur og alder. Nærhet og gode møteplasser vil kunne bidra til samarbeid, nytenking og verdiskaping.

Aktuelle tema i planarbeidet:

Utbyggingsmønster

Nye Kristiansand kommune består av tre kommuner med store forskjeller i utbyggingsmønsteret og den nye kommunen har en stor boligarealreserve. Ikke alle arealene samsvarer med målsetting om bærekraftig byutvikling. Med utgangspunkt i beskrevet utfordringsbilde knyttet til byspredning vil det framover være viktig med økt oppmerksomhet på å styrke kvaliteten og utvikle boliger og aktivitet i allerede utbygde områder framfor å ta i bruk nye arealer.

Kommunesammenslåingen, ambisjoner om fortsatt vekst, endret alderssammensetning i befolkningen og ambisjoner skaper behov for en strategi for langsiktig utvikling av den nye kommunen. Det samme gjør ambisjoner og krav til en grønn og klimavennlig byutvikling med vern av dyrka jord og opprettholdelse av marka. Arealplanleggingen er også viktig i et folkehelseperspektiv og et virkemiddel for å tilrettelegge for et mer sosialt bærekraftig og inkluderende samfunn der innbyggerne kan leve gode liv.

Senterstruktur

Sammenslåing av tre kommuner med hvert sitt kommunesenter fører til endringer i senterstrukturen. I arbeidet med kommunesammenslåing er det forutsatt at Nodeland og Tangvall fortsatt skal ha tydelige og viktige roller som sterke sentra vest for Kvadraturen.

Regionplan Agder 2030 har som satsingsområde å utvikle attraktive og livskraftige byer, tettsteder og distrikter. Planen inneholder mange strategier som er relevante for overordnet arealstrategi og utvikling av en bærekraftig senterstruktur. Strategiene imøtekommer miljøhensyn, demografiske og økonomiske endringer og sosial ulikhet i helse.

I prosjektet Cool Planning for nye Kristiansand har kommunene fått verdifulle innspill fra NMBU (Norges miljø- og naturvitenskaplige universitet) og ISOCARP/YPP¹ for å belyse relevante tema for videreutvikling av de tre tidligere kommunesentrene.

Regional plan for Kristiansandsregionen 2011-2050 og utkast til revidert plan 2019 beskriver senterstrukturen i regionen. Det forutsettes at avgrensning av sentrene skal skje i kommuneplanens arealdel.

Senterstrukturen i Kristiansand ble definert i kommuneplanen i 1995. Kommunen har over lengre tid sett behov for en gjennomgang av strukturen i lys av dagens krav til klimavennlig byutvikling og tilrettelegging for et aldersvennlig samfunn med korte avstander til tjenester folk trenger i hverdagen. Nye handelsvaner utfordrer de tradisjonelle butikkene. Demografiske endringer og teknologisk utvikling gir nye utfordringer

¹ International Society Of City And Regional Planners

og muligheter for utvikling av tjenestetilbudet til befolkningen. I en sammenslått kommune er det behov for å utvikle en helhetlig senterstruktur med overordnede prinsipper for lokalisering av tjenester tilpasset befolkningen den skal dekke. Raske endringer i samfunnsutviklingen tilsier at det ikke er ønskelig med detaljerte føringer knyttet til lokalisering av hver enkelt tjeneste.

Risiko og sårbarhet – tilpasning til klimaendringer

Klimaendringer er en global utfordring. Hendelser som følge av mer ekstremvær må både håndteres i kommunen og på tvers av kommunegrensene. Mer ekstremvær og større intensitet i nedbøren fører til mer flom og ras. Havnivåstigning fører til at lavtliggende områder langs kysten kan bli liggende under vann eller blir mer utsatt for oversvømmelser ved stormflo. Arealer under marin grense kan inneholde kvikkleire.

Kristiansandsregionen har mye sulfidholdig berggrunn. Dette kan medføre store forurensingsproblemer ved sprengning. Områdene vest for Topdalsfjorden er ikke kartlagt. Dette kan medføre utfordringer særlig ved utvikling av nye områder. Denne utfordringen må ivaretas ved utvikling av nye områder.

ROS-analyser for nye Kristiansand identifiserer de viktigste risikoutfordringene i kommunen. Utfordringer knyttet til vær og vind inngår i klimatilpasningsstrategien for nye Kristiansand. Spesielt legger strategien grunnlaget for hvordan den nye kommuneplanens arealdel skal møte sannsynlige klimaendringer og påfølgende konsekvenser. Klimatilpasningsstrategiens mål er at *Kristiansand kommune skal være forberedt og tilpasset for å begrense negative konsekvenser som følge av klimaendringene*. Overordnede prinsipper for klimatilpasning innarbeides i overordnet arealstrategi.

Markagrense og langsiktige grenser for bevaring av viktige jordbruksområder

Utkast til revidert Regional plan for Kristiansandsregionen inneholder retningslinjer om at det skal trekkes en langsiktig grense (markagrense) mellom utbyggingsområder og friluftsområdene Rossevannsmarka, Torridalsmarka, Bymarka i Kristiansand, Skråstadheia og langsiktig grense mot jordbruksarealene ved Tangvall, Brennåsen/Rosseland og Nodeland. Kristiansand kommune har fastsatt markagrense i alle bydelene vist som 'hensynssone friluftsliv' i kommuneplanens arealdel. Viktige jordbruksområder er vist med hensynssone landbruk i alle tre kommunene.

I omstillingen til lavutslippssamfunnet og arbeidet med det grønne skifte i næringslivet og arealforvaltningen kan bioressurser bli mer sentrale. Lavutslippssamfunnet vil kreve økt oppmerksomhet på integrert bolig- og stedsutvikling, som sikrer naturmangfold, jordbruks- og nærfriluftsområder og legger grunnlag for bærekraftig utnyttelse av ressurser.

Skjærgården og blå næringsutvikling

Kystområdene med strandsonen og skjærgården er en sentral del av regionens identitet og viktig for reiselivsnæringen på Sørlandet. Byggeforslaget i 100-metersbeltet på Agder skal som hovedregel håndheves strengt og dispensasjoner unngås i sentrale områder der presset på arealene er stort. Det fremgår av statlige planretningslinjer for «differensiert forvaltning av strandsonen langs sjø». Planretningslinjen legger føringer for at kommunene bør lage helhetlige utviklingsstrategier der utbyggingsinteressene avveies mot hensynet bak byggeforslaget. Bygging og landskapsinngrep skal unngås på arealer som har betydning for andre formål, som for eksempel friluftsliv, naturvern, naturmangfold, kulturminner, kulturmiljø, landskap, landbruk, fiskerinæring, havbruk eller annen samfunnsmessig betydning.

Kristiansand kommune har retningslinjer til kommuneplanens arealdel. Disse retningslinjene innebærer å ikke legge til rette for fritidsbebyggelse utover det som følger av eksisterende reguleringsplaner. Dette gjøres av hensyn til fremtidig byutvikling og vern av strandområdene. Av hensyn til rekreasjon og båtutfart legges det ikke til rette for videreutvikling av akvakulturnæringen. Kommuneplanens samfunnsdel i Søgne har målsetting om at det i 2030 er lagt godt til rette for marine næringer som fiske og industri knyttet til havbruk. Søgne kommune har mange hytter og legger i kommuneplanens arealdel ikke til rette for nye hyttefelt i strandsonen. Konkretisering av arealutvikling for bruk og vern av kystsonen

og sjøområdene bør skje gjennom utarbeiding av kommuneplanens arealdel eller egen kommunedelplan for kystsonen.

Bærekraftig byggenæring

Det har over lang tid vært etterlyst fra politisk hold at det stilles krav om bærekraftig utvikling innen byggenæringen. Det er behov for en vurdering av hvordan kommuneplanens samfunnsdel kan hjemle reguleringsbestemmelser som kan medvirke til å sikre en bærekraftig byggebransje ved bruk av krav til redusert CO²-avtrykk, bruk av tre i bærende konstruksjoner, grønne tak og fordrøyning.

Konkrete oppgaver i planarbeidet:

- Vurdere eksisterende utbyggingsområder i lys av målsetting om en bærekraftig utvikling.
- Utarbeide overordnede strategier for utvikling av kommunen som ivaretar prinsipper for samordnet areal- og transportplanlegging, og som bygger opp under målet om 0-vekst i personbiltrafikken.
- Gjennomgå eksisterende senterstruktur og kartlegge senterområdenes funksjoner, identitet, karakter og tjenestetilbud som grunnlag for fastsetting av helhetlig senterstruktur, herunder hvordan urbane kvaliteter, bolyst og attraktive og levende bygde- og nærmiljø kan vektlegges.
- Utvikle overordnede strategier for lokalisering av handel og tjenestetilbud til innbyggerne som er tilpasset målet om å redusere transportbehovet og som ivaretar bærekraftsmålene.
- Utvikle prinsipper for lokalisering av besøks- og arbeidsintensive virksomheter og boligbygging.
- Utvikle prinsipper for oppheving av arealplaner i strid med overordnede strategier.
- Konkretisering av strategier for hvordan kommunen skal ta hensyn til klimautfordringene i arealplanleggingen. Dette omfatter også hvordan klima- og andre samfunns mål ivaretas i utbyggingsprosjekter (særlig boligutvikling) fra konseptutvikling og gjennom hele plan- og utbyggingsprosessen.
- Fastsette prinsipp for langsiktig grense mellom utbyggingsområdene og viktige friluft- og landbruksområder. Konkrete grenser avklares i arbeidet med kommuneplanens arealdel.
- Avklare rammevilkår for reiselivsnæringen og tilrettelegging for vekst i de marine næringene/blå næringsutvikling. Fastsette overordnede prinsipper som skal legges til grunn for hvordan skjærgården skal utvikles som en bærekraftig ressurs i nye Kristiansand.

Relevante prosjekter, planer og pågående utredninger:

- ROS-analyse for nye Kristiansand, mars 2019.
- Klimatilpasningsstrategi for nye Kristiansand, mars 2019.
- Regional plan for Kristiansandsregionen – under arbeid.
- Kortreist kvalitet. Hva betyr omstilling til lavutslippssamfunnet for kommunesektoren? KS FoU-prosjekt nr. 154025.
- Fra klimamål til klimavennlig arealbruk, Kristiansand kommune. insam, CICERO, Civitas, april 2019.
- Transport- og klimaeffekter av knutepunktfortetting i Bergen, Kristiansand og Oslo, Rapport TØI 1575/2017.
- EE Settlement – Embodied Energy, Costs and Traffic in Different Settlement Patterns, prosjekt i byforskningsprogrammet, Sintef, TØI, NIBR, Kristiansand kommune, Akaryon (AT), IRUB (AT) mfl. Ferdig 2020.
- Prosjektet Cool Planning for nye Kristiansand og samarbeidet med NMBU og ISOCARP/YPP.
- Kristiansand dobbel +, tverrfaglige masteroppgaver fra NMBU masterstudenter, leveres i mai/juni 2019.
- Eldrebølge og utvikling av nærsenterfunksjon.

6. Gjennomføring av planarbeidet

6.1 Organisering av arbeidet

Politisk organisering og forankring

Kommuneplanen er kommunens viktigste styringsdokument og må forankres godt politisk. Fellesnemnda har fått delegert myndighet til å utarbeide forslag til planprogram og vedta dette på bakgrunn av felles planstrategi vedtatt i de tre kommunestyrene.

Det nye formannskapet vil lede arbeidet med utforming av selve planen etter valget. Basert på planprogrammet skal formannskapet utarbeide forslag til samfunnsdel med overordnet arealstrategi og legge dette ut til offentlig ettersyn. Bystyret vedtar planen etter høringen basert på innstilling fra formannskapet uten formell behandling i hovedutvalgene i forkant.

Formannskapet har det overordnede politiske ansvaret for medvirkningsdialogen med innbyggerne og samfunnsaktører og ansvar for hvordan andre hovedutvalg skal involveres i arbeidet. Bred politisk deltagelse i planprosessen skal sikres ved at formannskapet har en aktiv rolle i medvirkningen. Politisk forankring sikres også gjennom faste møter i formannskapet.

Administrativ organisering

Organisering av kommuneplanens samfunnsdel blir lagt til ny linje i den nye kommunen selv om den formelt ikke er organisert før 1.1.2020. Overordnet ansvar og prosjekteierskap legges til direktør for Samhandling og innovasjon. Administrativ styringsgruppe består av påtroppende rådmann og direktørene i ny kommune (benevnt som programledelsen i 2019).

Arbeidet med planen skal organiseres som et prosjekt med personalressurser fra relevante fagområder som samsvarer med de funksjoner de vil få i den nye kommunen. Etter planen avklares innplassering av fagpersonene før sommeren 2019.

6.2 Kommunikasjonsstrategi

Det skal utarbeides en egen kommunikasjonsstrategi for planarbeidet. Denne strategien er klar når planprogrammet legges ut til offentlig ettersyn.

Arbeidet med ny samfunnsdel vil pågå i en tid der flere prosesser og prosjekter pågår parallelt. Et eksempel er kommunevalget høsten 2019. Innbyggerne og samfunnsaktører i de tre kommunene har ulik erfaring og sannsynligvis også ulike forventninger til deltagelse i et slikt arbeid.

Kommunikasjonsstrategien skal sikre en tydelig kommunikasjon om når og hvordan innbyggerne og andre interessenter kan bidra i arbeidet. Dette innebærer informasjon om hvordan innspill kan spilles inn og hvordan en kan forvente at innspillene blir behandlet. Det vil også være nødvendig med god kommunikasjon innad i de tre kommunene for å sikre god forankring av planarbeidet.

6.3 Medvirkning og dialog

Plan- og bygningsloven forutsetter at alle kommunale planprosesser skal sikre åpenhet, være forutsigbare og sikre medvirkning fra alle berørte interesser og myndigheter. Arbeidet med kommuneplanen vil vektlegge og legge til rette for god medvirkning og dialog omkring mål og strategier som skal innarbeides i planen og vedtas politisk. Målsetningene som krever innsats og endring, bør forankres i kommunesamfunnet som helhet. Formålet med medvirkningen er å få et godt beslutningsgrunnlag, forankre planprosessen i befolkningen og internt i kommuneorganisasjonen.

Medvirkning i planarbeidet skal bidra til å skape økt forståelse mellom innbyggere og beslutningstakere om utfordringer som må løses sammen. God kommunikasjon er et viktig grunnlag for å sikre relevante innspill, men også for å gi bedre forståelse for de politiske prioriteringene som tas, og konsekvensene av disse. Deltakere i nærdemokrati og innbyggerinvolveringsprosjektet for nye Kristiansand har spilt inn at høringer bør være bredere og involvere flere interessenter, at det er avgjørende å komme tidlig nok inn for å kunne ha reell påvirkning, og at informasjon om planenes hensikt og innhold bør være poengtert, tydelig og inviterende.

Medvirkningsstrategi for overordnet planarbeid i ny kommune er vedtatt som del av planstrategien og legges til grunn for planarbeidet:

- Det skal legges til rette for tidlig involvering i kommunens planprosesser. Plan for medvirkning skal avklares i prosjektplan og/eller planprogram.
- Det skal være et særlig fokus på hvordan en kan legge til rette for å gi svakere stemmer mer kraft i samfunnsutviklingen. Barn og unges stemmer skal ha et særlig fokus.
- Innovative og kreative medvirkningsmetoder skal tas i bruk i arbeidet med kommunens overordnede styringsdokumenter og øvrig planarbeid.
- Kommunen prøver ut ulike arenaer for samskaping i samarbeid med frivillige organisasjoner, andre aktører og kommuner.
- Kommunens innbyggertorg skal benyttes som sentrale møte- og kontaktpunkter i kommunens planarbeid. I tillegg skal etablerte arenaer og møteplasser der kommunen møter innbyggere, næringsliv, institusjoner og organisasjoner brukes aktivt.

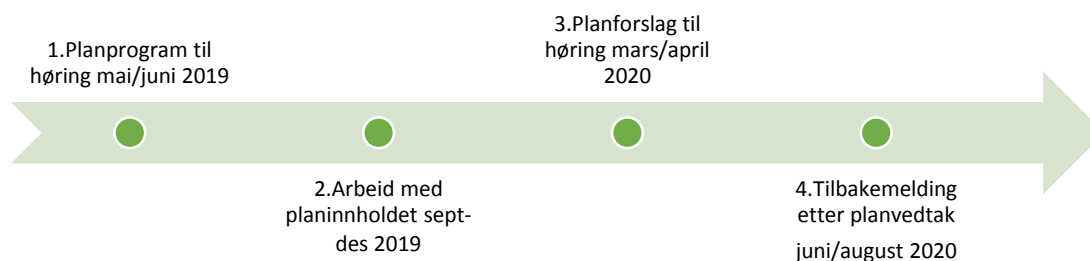
Det defineres fire faser for informasjon, medvirkning og dialog i planprosessen:

Fase 1. Planprogramfase – innspill på rammer og prosess

Fase 2. Planfasen – innspill og medvirkning til innholdet i planen

Fase 3. Høringsfase – synspunkter på forslag til plan før den fremmes for endelig politisk behandling

Fase 4. Tilbakemelding til de som har deltatt etter at planen er vedtatt

Første og tredje fase er brede faser som gjelder kommuneplanarbeidet som helhet, mens medvirkning og dialog i planfasen er knyttet til konkrete tema og problemstillinger. Planprogramfasen er oppstarten på planprosessen og er en arena for å klargjøre og forberede arbeidsopplegg for å utarbeide selve kommuneplanens samfunnsdel. Her settes agenda for planarbeidet og hovedtema velges.

Noen aktører som vil være involvert i flere faser:

- **Berørte myndigheter** vil involveres gjennom direkte møter, i medvirkningsprosessene og den formelle høringsprosessen. I tillegg vil forslag til både planprogram, planinnhold og viktige prinsipper legges fram for diskusjon i **regionalt planforum**.
- **Nabokommuner** blir formelt hørt og inviteres til regionalt planforum. Det kan også være aktuelt med direkte dialog med nabokommuner om regionale utfordringer og fremtidige arealprinsipper.

- **Kommunens lovpålagte råd**

Rådet for mennesker med funksjonsnedsettelse, Ungdomsrådet, og Seniorrådet skal involveres. Opplegg vil bli diskutert med rådene selv.

Når kommunen inviterer til medvirkning, må de som ønsker å delta oppleve at de blir sett, hørt og møtt. Å sikre god medvirkning i planfasen er derfor av langt større betydning, enn å sikre medvirkning i prosessen med å utarbeide planprogrammet.

Med bakgrunn i dette ønsker en å skille mellom opplegget under planprogramfasen, der rammene for planen drøftes, og arbeidet med selve planinnholdet. Planprogramfasen ses på som et forarbeid til når planens innhold drøftes og konkretiseres sammen med de nyvalgte politikerne. Det betyr at en ikke legger opp en omfattende medvirkning i utarbeidingen av planprogram, men prioriterer medvirkningen i utarbeidingen av selve planen.

Fase 1 – planprogram - innspill på rammer og prosess

Det meldes oppstart av planarbeid. Planprogrammet legges ut til offentlig ettersyn. Dokumentet gjøres tilgjengelig på ulike plattformer og sendes nabokommuner, regionale- og statlige myndigheter og lovpålagte råd. Innbyggere og øvrige interessenter varsles og inviteres til å komme med innspill til arbeidsopplegget.

Det gjennomføres en **innbyggerundersøkelse** med noen få overordnede spørsmål knyttet til innbyggernes forventninger til samfunnsutviklingen i ny kommune. Denne undersøkelsen vil gi direkte innspill til planarbeidet og pågående prosjekter, og resultatene herfra vil kunne brukes som grunnlag for oppfølgende spørsmål i videre medvirkningsprosess.

Det legges ellers ikke opp til konkrete egne medvirkningsopplegg for innbyggere og næringsliv i denne perioden. I stedet legges det til rette for informasjon og dialog på relevante eksisterende arenaer og arrangementer. Eksempler på dette kan være:

- Regionalt planforum og møter i region Kristiansand
- Presentasjon av resultatene fra Ungdataundersøkelsen om hvordan unge i Agder har det.
- Uka for «*Bærekraftig sammen*» som arrangeres på Grønt senter i Kristiansand i 3.- 8.juni.
- Samskapingsverksted der satsing på levekår er tema 13.juni i Vennesla
- NMBU (Norges miljø- og biovitenskapelige universitet) tverrfaglig masterklasse, Kristiansand dobbel + arbeider med ulike tema for nye Kristiansand. Studentene skal presentere oppgavene i Kristiansand 14. juni 2019 under konferansen SNART!

Fase 2 – planfasen – innspill til innholdet i planen

I planfasen drøftes visjon, ulike satsingsområder, mål og strategier som grunnlag for planforslaget.

Denne kommuneplanprosessen skal ikke prioritere medvirkning i arbeidet med ny visjon. Den skal utarbeides på grunnlag av eksisterende visjoner i de tre kommunene og fellesnemndas visjon for etablering av ny kommunen.

Den brede medvirkningen skal handle om satsingsområder, mål og strategier for å møte de utfordringene som er beskrevet i planprogrammet. Dette skal skje i form av dialog med innbyggere og samfunnsaktører i hele den nye kommunen som regionale myndigheter og sentrale institusjoner, næringsliv, interesseorganisasjoner og frivillige. Dialogen gjennomføres ved bruk av ulike tilnærminger og metoder. Eksisterende møteplasser, arenaer og arrangementer vil fortsatt bli benyttet så langt som mulig. Planprogrammet er ikke utfyllende i detalj på hvordan dette skal gjøres. Det må tilpasses ressurser når organisering av planprosessen er helt avklart i ny linje. Følgende er eksempler på tiltak som er planlagt foreløpig:

- Det planlegges **nattvandring omkring FNs bærekraftsmål** i september. Dette blir en viktig arena for bevisstgjøring og engasjement rundt alle de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling av kommunen. Det kan legges til rette for oppfølgende digitale og fysiske temamøter om hvilke mål som er viktigst å prioritere i kommuneplanens samfunnsdel.
- Bruk av **gjestebud** anbefales for å nå andre innbyggere i lokalsamfunnene enn de som tradisjonelt kommer på åpne temamøter.
- Legge til rette for **åpne folkemøter** eller **temamøter** flere steder i kommunen. Det vil bli vurdert om møtene også kan gjennomføres som digitale folkemøter parallelt.
- Teste ut **innbyggertorgenes** nye rolle som møteplass.
- Teste ut en form for **styrt medvirkning** der en setter sammen representanter fra ulike grupper som kjenner tema som skal drøftes fra ulike synsvinkler. Flere metoder kan brukes.
- En egen oppfølging av forslagene fra studenter fra NMBU (tidligere prosjekt Cool planning og Kristiansand dobbel +) skal gjennomføres under prosjektet **SNARKristiansand!** Målet er å definere og utvikle by- og tettstedenes kvaliteter i nye Kristiansand der lokale fortellinger og bærekraftig byutvikling vektlegges. Prosjektet vil kunne gi innspill både til flere områder innenfor samfunnsdelen, arealstrategien og kommunens arealplanlegging, og det lages et eget medvirkningsopplegg for innbyggerne. Resultatet skal bli en kunstnerisk **utstilling** om stedene i nye Kristiansand som vil bli presentert under høring av planen.
- **Studentrådet** er sentralt, og opplegget med hvordan de ønsker å involvere seg blir avtalt spesielt.

Involvering av svakere stemmer

Kommunene har gode erfaringer fra tidligere med å bruke eksisterende arenaer for å nå innbyggere som en vanligvis ikke hører stemmene til. Det kan være frivillighetsentralene, kommunens biblioteker, mindre kulturhus og ulike organisasjoners møteplasser. I tillegg kan en gå i dialog med tillitspersoner som gjennomfører ulike tiltak i kommunene som for eksempel etablerte ordninger med bydelsverter, trygghetsvandring, i forbindelse med forebyggende arbeid i regi av ulike frivillige organisasjoner, bymisjonen og andre sammenslutninger som arbeider for inkludering og mangfold.

Opplegg for involvering av barn og unge

Det lages et eget opplegg for medvirkning av barn og unge. Det kommende ungdomsrådet vil være den formelle høringsinstansen og vil inviteres til å være sentrale i medvirkningen og valg av medvirkningsmetoder.

I lokalsamfunnene inviteres elevrådene til å delta enten på egne arrangementer eller at de inviteres spesielt inn til de tiltakene som er for alle. Ungdomsklubber kan få en rolle for å få en bredere representasjon.

Tema for **innovasjonscamper** på ungdomsskoler til høsten er «slik vil vi unge ha det». I samarbeid med nytt kommunalområde for oppvekst og læring og Ungt Entreprenørskap² vil det bli lagd problemstillinger på dette temaet. Årets tema er «bærekraft og sosialt entreprenørskap».

Temaer i ny samfunnsdel er også tenkt som tema for oppgaveskriving i skolene for noen trinn høsten 2019. Omfang, tema og fagområde avklares med nytt kommunalområde for oppvekst og læring.

For de de minste elevene kan elevrådene være aktuelle, samt et eget opplegg knyttet til planlagt gjennomføring av barnas arkitekturdag 7. september 2019.

Dagens Kristiansand testet en *app* i sitt medvirkningsarbeid ved siste revisjon. Det er aktuelt å ta den i bruk igjen. Den hadde god funksjon i møte med studenter og unge innbyggere. Facebook-siden «*Min stemme ut*» i dagens Kristiansand kan også aktiviseres for å nå unge innvandrerstemmer.

² ideell, landsomfattende organisasjon som i samspill med utdanningssystemet, næringslivet og andre aktører jobber for å utvikle barn og unges kreativitet, skaperglede og tro på seg selv

Bilde 1 Innovasjonscamp på Oddemarka skole, 19. januar 2017. Foto: Ragna Marie Henden

Fase 3 – høringsfase – høring av planen – synspunkter på forslag til plan

Det skal gis god informasjon om planens innhold til innbyggerne på digitale plattformer og åpne møter flere steder i den nye kommunen. Møtene aktiviseres og annonseres i forkant gjennom at personer som har vært med og gitt innspill blir bedt om å kommentere hvordan dette er ivaretatt. Ulike digitale plattformer og metoder tas i bruk.

Det kan arrangeres **høringsmøter** på utvalgte tema der relevante aktører og fagmiljø inviteres til å presentere sine innspill, til debatt og synspunkter på utkastet.

SNARKristiansand! avsluttes med en **kunstnerisk utstilling og formidling** i samarbeid med kunstnere, NMBU og i dialog med Kunsthallen. Det kan også bli aktuelt å presentere andre innspill som for eksempel medvirkning fra barn og unge på utstillingen, eller å publisere dette materialet på andre måter.

Fase 4 – tilbakemelding til de som har deltatt

Erfaring viser at kommunene er for dårlig til å gi deltakere tilbakemelding på hvordan innspillene er tatt imot. Dette gis som en kombinasjon av skriftlige tilbakemelding, rapporter eller å samle flere til et eget oppfølgingsmøte eller publisere dette på kommunens nettside.

7 Framdrift

7.1 Kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi

2019

30. april	Planprogram behandles av Fellesnemnda
Mai – juni 2019	Melding om oppstart av planarbeid og offentlig høring av planprogrammet
September	Fellesnemnda fastsetter planprogrammet
9. oktober	Konstituering av nytt bystyre, hovedutvalg og andre folkevalgte organ
Juni – desember 2019	Informasjon, medvirkningsprosesser og dialog

2020

Februar/mars	Utkast til planforslag foreligger og behandles første gang av nytt formannskap
Mars/april	Offentlig ettersyn av planforslaget
Mai/juni	Vedtak av planen i Bystyret

7.2 Oppfølging

Juni 2020	Prinsippsak om konsekvenser av ny arealstrategi fremmes i bystyret
August 2020	Offentlig høring av planprogram for kommuneplanens arealdel (KPA) – oppfølging av vedtatt samfunnsdel med arealstrategi
Des 2020	Handlings- og økonomiplanen for 2021-2024 har innarbeidet føringer fra ny samfunnsdel

NYE KRISTIANSAND

Dato 10. april 2019
 Saksnr.: 201807735-5
 Saksbehandler Angjerd Munksgaard

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
 30.04.2019

Retningslinjer for kunst i kommunale bygg og uterom

Kristiansand, Søgne og Songdalen kommuner har alle retningslinjer for kunst i kommunale bygg. Søgne og Songdalen har i dag relativt like retningslinjer, mens Kristiansand har valgt en annen modell.

I Søgne og Songdalen er *reglement for kunst i kommunale bygg* svært likt, og bygget på samme overordnet prinsipp. Ved alle nye kommunale bygg, som har en offentlig funksjon, settes det av en prosentsats til kunst. I Søgne er det Tjenesteutvalget som foreslår den økonomiske rammen for kunstprosjektet, beregnet til inntil 1% av byggets kostnad. I Songdalen er den økonomiske rammen for kunstprosjektet fastsatt til 1 % av byggets kostnad.

Søgne kommune bruker ut fra retningslinjene en kunstkomité og kunstkonsulent i alle kommunens kunstprosjekt. I Songdalen bruker man kun kunstkonsulent hvis det søkes statlige midler fra KORØ.

Kristiansands retningslinjer for kunst i kommunale bygg var basert på samme prinsipp som i Søgne og Songdalen inntil 2017, men bystyret vedtok da en ny modell for finansiering av kunst i kommunale bygg og uterom (sak 53/17, 31.5.2017). Utgangspunktet for en endring i retningslinjene var at det i flere norske kommuner de siste årene er innført ordninger hvor det opprettes kunstfond som baserer seg på en avsetning av kommunens totale investeringsbudsjett, i stedet for at det prosentvis avsettes midler til hvert enkelt nye byggeprosjekt.

I Kristiansand skal det hvert år i forbindelse med den årlige rulleringen av kommunens handlingsprogram avsettes årlig minimum 0,2 og inntil 0,5 % av totalt brutto investeringsbudsjett for byggeprosjekter, parkanlegg og andre skattefinansierte anleggsprosjekter i offentlig rom, til kunst i kommunale bygg og uterom. Hvilken sats Rådmannen foreslår å bruke og hva størrelsen på fondet/driftsmidlene blir, synliggjøres i Handlingsprogrammet. Avsetningen skal fordeles mellom investeringsbudsjettet 75 % (nye prosjekter) og driftsbudsjettet 25 % (forvaltning, restaurering, katalogisering og formidling).

Begrunnelsen for omlegging av ordningen i Kristiansand var i hovedsak;

- nedslagsfeltet for kunst i offentlige rom blir betraktelig større.
- det vil øremerkes midler til vedlikehold, restaurering, katalogisering og formidling.
- nye retningslinjer vil gjøre arbeidet med kunstprosjekter i kommunen mer forutsigbart, og man vil få mulighet til å igangsette prosjekter utenfor rammen «nybygg, tilbygg og ombygging», dette kan for eksempel være varig eller temporær kunst i byrommet.
- med en fondsmodell kan man i større grad sette i gang prosjekter i hele kommunen, også i bydelene.

Et faglig utvalg ivaretar retningslinjene for kunst i offentlige bygg og uterom. Utvalget fungerer som fondsstyre og skal ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer, funksjonstid som de kommunale valgperiodene og følgende sammensetning:

- kulturdirektøren i Kristiansand kommune, leder (p.t. Stein Tore Sorthe)
- representant oppnevnt av Agder Kunstsenter (p.t. Agnes Repstad)
- kunstnerisk representant, oppnevnt av Norske Billedkunstnere Agder og Norske Kunsthåndverkere Sør-Norge (p.t. Ann Beate Tempelhaug)
- representant oppnevnt av plan-, bygg- og oppmålingssjefen (p.t. Venke Moe)
- arkitekt/byplanlegger, oppnevnt av teknisk direktør (p.t. Aase M. Hørsdal)

Kulturdirektørens fagrådgiver på visuell kunst har sekretærfunksjon for styret og ansvar for oppfølging av alle aktive kunstprosjekter/kunsthåndverkere.

Fondsstyret har styringsansvaret for hvert enkelt kunstprosjekt, og skal:

- oppnevne kunstfaglig prosjektleder
- formelt igangsette kunstprosjektet
- oppnevne kunstkomité
- godkjenne kunstplanen
- avholde overtakelsesforretning

Fondsstyret avlegger årlig regnskap og rapport til kulturstyret.

Programleder og direktør for kultur, frivillighet og innbyggerdialog mener retningslinjene for nåværende Kristiansand bør videreføres i nye Kristiansand. Arbeidet med nye retningslinjer for kunst i kommunale bygg og uterom, som førte til vedtak i Kristiansand bystyre 31.5.2017, er grundig gjennomarbeidet etter det som i dag er det førende på fagområdet nasjonalt, og bygger på tanken om en helhetlig satsing og bevissthet omkring kommunens visuelle uttrykk.

Forslag til vedtak

[Fellesnemda viderefører Kristiansand kommunes retningslinjer for kunst i kommunale bygg og uterom i nye Kristiansand.](#)

Camilla Dunsæd
programleder

Torbjørn Urfjell
prosjekteier kultur, frivillighet og
innbyggerdialog

Vedlegg:

- Reglement for utsmykking av kommunale bygg i Søgne kommune, vedtatt
- Reglement for utsmykking av kommunale bygg i Songdalen kommune
- Retningslinjer for kunst i kommunale bygg og uterom i Kristiansand kommune

Saksnr

Arkivnr

Snr: 2007/2309- 0

Lnr: 21677/2007 Ark: 033 /ESA

REGLEMENT FOR UTSMYKKING AV KOMMUNALE BYGG

I SØGNE KOMMUNE

Ajourført 08.11.07

Vedtatt av kommunestyret 22.11.07 – sak

1. Med utsmykking av kommunale bygg menes arbeid med bygningsfaste dekorasjoner, montering av en hver form for dekorativt arbeid av bilder, skulpturer eller kunsthåndverk.

Utsmykningen kan bli plassert både i og utenfor bygningen.
2. Formålet med utsmykking av kommunale bygg i Søgne er:
 - å gi brukerne av bygget del i kunstneriske opplevelser
 - bidra til å skape trivelig arbeidsmiljø for de ansatte
 - sikre arbeidsoppgaver for kunstnere, fortrinnsvis lokalt og regionalt.
3. Ordningen med utsmykking gjelder for alle nye kommunale bygg som har en offentlig funksjon. Bygninger som ikke er for publikum eller som ikke gir daglig adgang for ansatte, for eksempel lagerbygg, garasjer og lignende, kommer ikke inn under ordningen, med mindre det er spesielle forhold som gjør at en ønsker en utsmykking. Bygninger med særlig stor besøk av publikum, og/eller med mange ansatte vil bli prioritert.
4. Alle plankomiteer for nybygg, skal på et tidlig tidspunkt i arbeidet sitt, ta kontakt med Tjenesteutvalget, som foreslår den økonomiske rammen for utsmykningen, beregnet til inntil 1% av byggets kostnad.
Dette beløpet legges inn i det første overslaget plankomiteen lager, før overslaget legges fram for Kommunestyres til godkjenning.
5. Når beløpet til utsmykking er fastsatt, oppnevner Tjenesteutvalget en utsmykkingskomite satt sammen av følgende 5medlemmer:
 - 1 oppnevnes av byggekomiteen
 - 1 oppnevnes av Tjenesteutvalget
 - 1 oppnevnes at byggets arkitekt
 - 1 oppnevnes av og blant de ansatte som skal bruke bygget
 - 1 oppnevnes av Agder Kunstnersenter (tidligere Sørlandets Kunstnersenter)
6. Utsmykkingskomiteen arbeider selvstendig innenfor vedtatt budsjett. Komiteen velger dermed selv om utsmykningen skal skje gjennom kjøp fra utstillinger, kjøp direkte fra kunstner, ved bestilling av bestemte verker direkte fra kunstner eller på annen måte.
7. Det kan i spesielle tilfeller ved større bygg utlyses konkurranse. Utsmykkingskomiteen er da selv jury, og treffer alle avgjørelser med hensyn til premier, regler og honorar, i samsvar med de regler som kunstnerorganisasjonene har for slike konkurranser.
8. Ved større bestillingsverk blir det inngått særskilt kontrakt mellom kunstner og kommunen. Kontaktene er standard-kontakt, godkjent av kunstnerorganisasjonene.

9. Utsmykkingskomiteen er ansvarlig for å søke Utsmykkingsfondet om tilskudd.
10. Alle betalinger angående utsmykking, skjer etter samme opplegg som for byggeutgiftene for øvrig. Utsmykkingskomiteen får dekket sine utgifter etter samme regler som for andre utvalg og komter i Søgne kommune. Kunstnerisk konsulent, dvs. representanten fra Agder Kunstnersenter, får dekket sine utgifter fra Utsmykningsfondet. Konsulentutgifter betales av Utsmykningsfondet i de tilfeller det fondet gir tilskudd.
11. Utsmykkingskomiteen lager skriftlig rapport med regnskap til Tjenesteutvalget når arbeidet med utsmykkingen er ferdig. Rapporten skal inneholde oversikt over alle innkjøp.

Reglement for utsmykking av kommunale bygg i Songdalen kommune

Vedtatt av kommunestyret 05.09.2012, sak 062/12
Arkivsaknr 10/1609

1. Definisjon: Med utsmykking av kommunale bygg menes både arkitektur og/eller arbeid med bygningsfaste dekorasjoner, montering av enhver form for dekorativt arbeid av bilder, skulpturer eller kunsthåndverk. Utsmykkingen kan bli plassert både i og utenfor bygningen.

2. Formål: Formålet med utsmykking av kommunale bygg i Songdalen er:

- å gi brukerne av bygget del i kunstneriske opplevelser
- bidra til å skape trivelig arbeidsmiljø for de ansatte
- sikre arbeidsoppgaver for kunstnere, fortrinnsvis lokalt og regionalt.

3. Gyldighet: Ordningen med utsmykking gjelder for alle nye kommunale bygg som har en offentlig funksjon. Bygninger som ikke er for publikum eller som ikke gir daglig adgang for ansatte, for eksempel lagerbygg, garasjer og lignende, kommer ikke inn under ordningen, med mindre det er spesielle forhold som gjør at en ønsker en utsmykking. Bygninger med særlig stor besøk av publikum, og/eller med mange ansatte vil bli prioritert.

4. Økonomi: Den økonomiske rammen for utsmykkingen, beregnes til 1% av byggets kostnad. Dette beløpet legges inn i det første overslaget byggets prosjektansvarlig lager, før overslaget legges fram til politisk godkjenning.

5. Utsmykkingskomité:

0 – 50.000: Kulturkonsulent, bruker og prosjektleder

50.000 – 250.000: Kulturkonsulent, bruker og prosjektleder. Evt. arkitekt.

Over 250.000: Kulturkonsulent, bruker og prosjektleder. Evt. arkitekt og KORO representant hvis statlige tilskudd skal søkes.

Utsmykkingskomiteen arbeider selvstendig innenfor vedtatt budsjett. Komiteen velger dermed selv om utsmykkingen skal skje gjennom kjøp fra utstillinger, kjøp direkte fra kunstner, ved bestilling av bestemte verker direkte fra kunstner eller på annen måte.

6. Konkurransen: Det kan i spesielle tilfeller ved større bygg utlyses konkurranse.

Utsmykkingskomiteen er da selv jury, og treffer alle avgjørelser med hensyn til premier, regler og honorar, i samsvar med de regler som kunstnerorganisasjonene har for slike konkurranser. Ved større bestillingsverk blir det inngått særskilt kontrakt mellom kunstner og kommunen. Kontraktene er standard-kontrakt, godkjent av kunstnerorganisasjonene.

7. Honorering og rapportering: Alle betalinger angående utsmykking, skjer etter samme opplegg som for byggeutgiftene for øvrig. Utsmykkingskomiteen får dekket sine utgifter etter samme regler som for andre utvalg og komiteer i Songdalen kommune.

Utsmykkingskomiteen lager skriftlig rapport med regnskap når arbeidet med utsmykkingen er ferdig. Rapporten skal inneholde oversikt over alle innkjøp.

Retningslinjer for kunst i kommunale bygg og uterom

Vedtatt i Bystyret 31.05.2017

Del 1 Grunnlag

1.1. Formål

Retningslinjer for kunst i kommunale bygg og uterom skal medvirke til en helhetlig estetisk utforming av offentlige rom i Kristiansand, og legge til rette for kunstopplevelser for alle innbyggere i kommunen i deres møte med kommunale bygg og uterom.

Hensikten med kunst i kommunale bygg og uterom er å:

- bidra til et levende bymiljø
- gi brukerne og befolkningen anledning til å oppleve kunst i deres kontakt med kommunale bygg og uterom
- legge til rette for temporære kunstprosjekter i det offentlige rom
- bidra til økt trivsel gjennom opplevelse av kunst
- bidra til økt forståelse av kunst
- bidra til aktiv kunstformidling
- bygge opp en variert kunstsamling i kommunen

1.2. Aktuelle bygg og uterom som omfattes av ordningen

Kunst i bygg og uterom skal ses i sammenheng med den overordnede byplanleggingen. Ordningen skal prioritere bygninger og uterom der mange mennesker ferdes, arbeider eller oppholder seg. Det skal legges vekt på en rimelig fordeling av kunst i de forskjellige bydeler. Alle bygg for offentlige formål, offentlige uteområder og den estetiske utformingen av gater og veier kommer inn under retningslinjene for kunst i offentlige bygg og uterom. Dette omfatter både nybygg, påbygg og restaureringsarbeider.

Retningslinjen skal anvendes også ved prosjekter som realiseres som offentlig-privat samarbeid (OPS), eksempelvis bygg som realiseres i privat regi, men har en offentlig funksjon og hvor kommunen har forpliktet seg til et langsiktig leieforhold.

1.3. Kriterier for valg av kunst

Ved valg av kunst til kommunale bygg og uterom skal det tilstrebes:

- at kravet til kunstnerisk kvalitet blir et overordnet hensyn – nyskapende kunst bør vektlegges.
- at kunsten er tilpasset stedets karakter og funksjon.
- at det tas hensyn til brukernes interesser.
- at det er en rimelig fordeling mellom kunstarter representert i Kristiansand kommune.

1.4. Økonomi

I forbindelse med den årlige rulleringen av kommunens handlingsprogram skal det avsettes årlig minimum 0,2 og inntil 0,5 % av totalt brutto investeringsbudsjett for byggeprosjekter, parkanlegg og andre skattefinansierte anleggsprosjekter i offentlig rom, til kunst i offentlige bygg og uterom.

Avsetningen skal fordeles mellom investeringsbudsjettet (nye prosjekter) og driftsbudsjettet (forvaltning, restaurering, katalogisering og formidling) med følgende andeler: Investering 75 %, drift 25 %. I investeringsbudsjettet settes dette på et eget investeringsprosjekt (fond), mens driftsbudsjettet forvaltes av kulturdirektøren.

Et «fondsstyre» forvalter det årlige budsjettet, og bevilger midler til kunstprosjekter i de bygg og uterom som er mest aktuelle. Midlene kan benyttes til samarbeidsprosjekter/samfinansiering med private eller andre offentlige finansieringskilder etter avgjørelse fra fondsstyret. Det forutsettes at ved oppføring av integrert kunst i eller på bygg/uterom skal det etterstrebtes å samkjøre kunstprosjektet med fremdriftsplanen for bygget/uterommet slik at det ikke påløper ekstra kostnader totalt sett.

1.5. Ansvarsforhold

Kristiansand kommune er oppdragsgiver for kunstprosjektene. Fondsstyret er oppnevnt av Rådmannen for å ivareta prosjektene ut fra retningslinjene for kunst i kommunale bygg og uterom.

Kulturdirektøren signerer de aktuelle kontraktene på vegne av Kristiansand kommune som oppdragsgiver. Kommunal utfører (eiendom/park/teknisk) har ansvar for å tilrettelegge for gjennomføring av forvaltningen.

Brukerenhet har det økonomiske ansvaret ved løpende vedlikehold i henhold til brukerkontrakten. Kulturdirektøren prioriterer og bevilger midler til ekstraordinært vedlikehold og reparasjoner.

Temporære kunstprosjekter i det offentlige rom med en varighet på inntil 2 måneder, godkjennes administrativt av kulturdirektøren. Kulturstyret har avgjørelsesmyndighet i øvrige saker vedrørende kunst i det offentlige rom som initieres/finansieres av andre enn kommunen. Fondsstyret skal først behandle sakene og avgi uttalelse til kulturstyret. I saker der kunstverket er en integrert del av utforming av større plass/byrom, har by- og miljøutvalget endelig avgjørelsesmyndighet.

Del 2 Organisering

2.1. Fondsstyret

Det oppnevnes et faglig utvalg som skal ivareta retningslinjene for kunst i offentlige bygg og uterom. Utvalget fungerer som fondsstyre og skal ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer, funksjonstid som de kommunale valgperiodene og følgende sammensetning:

- Kulturdirektøren i Kristiansand kommune, leder
- representant oppnevnt av Agder Kunstsenter

- kunstnerisk representant, oppnevnt av Norske Billedkunstnere Agder og Norske Kunsthåndverkere Sør-Norge
- representant oppnevnt av plan-, bygg- og oppmålingssjefen
- arkitekt/byplanlegger, oppnevnt av teknisk direktør

Rådgiver fra Kulturdirektørens stab ivaretar sekretariatsfunksjonen. Eksterne kunstnerrepresentanter honoreres i henhold til reglement for godtgjøring av folkevalgte.

2.2. Fondsstyrets ansvarsområde og oppgaver

2.2.1. Tildeling av tilskudd til kunstprosjekter

Fondsstyret fastsetter hvert år hvilke bygg som skal tildeles kunstprosjekter og den økonomiske rammen for hvert enkelt prosjekt. Den økonomiske rammen skal dekke alle kostnader knyttet til kunstprosjektet.

Fondsstyret har styringsansvaret for hvert enkelt kunstprosjekt, og skal:

- Oppnevne kunstnerisk konsulent.
- Formelt igangsette kunstprosjektet.
- Oppnevne kunstkomité.
- Godkjenne kunstplanen.
- Avholde overtakelsesforretning.

Fondsstyret avlegger årlig regnskap og rapport til kulturstyret.

For alle prosjekter hvor midler til kunstprosjekt overgår kr 250 000 skal det oppnevnes en kunstkomité og en kunstnerisk konsulent. For prosjekter hvor midler til kunstprosjekt er under kr 250 000 blir det ikke oppnevnt kunstkomité, kun kunstnerisk konsulent som arbeider i nær dialog med brukere og byggherre.

2.2.2 Rådgivning

Fondsstyret overtar funksjonen til dagens *rådgivende kunstutvalg*, som gir faglige uttalelser i forbindelse med kunst i offentlige rom. Dette kan gjelde flytting av eksisterende verk, plassering av nyervervede verk eller anbefalinger i forbindelse med kunst som ønskes gitt som gave til kommunen. Styret vil gjøre en faglig vurdering av tiltaket, for så å legge dette frem for ordinær politisk behandling.

2.2.3 Registrering og formidling av kommunens kunstsamling

Fondsstyret skal bestyre registreringen og formidlingen av kommunens kunstsamling. Alle verk i kommunens eie skal være registrert i PRIMUS arkivsystem. I tillegg skal det utarbeides en manual for alle kunstverk i uterom. Manualen skal inneholde bilde av hvert verk, og enkelt forklare verkets bestanddeler og hvordan denne skal rengjøres og vedlikeholdes. Arkivsystemet og manualen oppdateres fortløpende.

Fondsstyret skal besørge at det lages formidlingsmateriale som kan tas i bruk av ulike grupper i kommunen (f.eks. barnehager, skoler, turister, studenter).

2.3. Kunstkomité

Fondsstyret oppnevner en kunstkomité for hvert enkelt kunstprosjekt som har ansvar for at kunstprosjektet gjennomføres i henhold til retningslinjene. Sammensetningen av kunstkomitéen skal sikre at alle sider ved kunstprosjektet blir belyst under planleggingen. Kunstkomitéen består av følgende:

- kunstnerisk konsulent
- 1-2 brukerrepresentanter for det aktuelle bygg/uterom
- representant for byggherren
- arkitekt/landskapsarkitekt – ved nybygg, eller andre tilfeller hvor kunstprosjektet vil interagere med arkitekturen/landskapet.

Ved større prosjekter og/eller behov for ytterlig kompetanse kan kunstkomitéen bestå av flere medlemmer.

2.4. Kunstnerisk konsulent/kunstkomitéens leder

- fungerer som kunstkomitéens leder og kunstfaglige representant
- har ansvar for å orientere kunstkomitéens øvrige medlemmer om hvilke kunstneriske uttrykk og teknikker som vil være egnet i det aktuelle kunstprosjektet
- komme med forslag til valg av utførende kunstner/-e, som bør underbygges med eksempler fra de foreslåtte kunstneres produksjon
- skal utarbeide forslag til en kunstplan for kunstkomitéen
- har ansvar for at kunstprosjektet gjennomføres i samsvar med godkjent kunstplan
- har ansvar for den praktiske gjennomføringen av kunstprosjektet i nært samarbeid med byggherrens prosjektleder
- skal fungere som kontaktperson for utførende kunstner/-e, og bindeledd mellom utførende kunstner/-e og oppdragsgiver i prosjektperioden.
- har ansvar for at nødvendige rapporter og dokumentasjon leveres oppdragsgiver ved slutføring av kunstprosjektet
- innkalle kunstgruppen til møte og skrive referat

Ved fastsetting av honorar til kunstnerisk konsulent er KORO's satser retningsgivende.

2.5. Kunstkomitéens oppgaver:

- utarbeide og legge frem kunstplanen for fondsstyret
- velge kunstner og godkjenne endelig skisse/utkast fra kunstner/-e
- vurdere om det skal søkes midler fra Kunst i Offentlige Rom (KORO)
- sikre faglig kvalitet på kunstverket før overtakelsesforretning
- sørge for god koordinering og dialog mellom kunstprosjektet og byggherrens prosjektleder

2.6. Kunstplanen

Kunstplanen skal inneholde:

- hensikten med kunstprosjektet med utgangspunkt i en analyse av stedet og dets brukere

- en redegjørelse for plassering av kunsten med utgangspunkt i en analyse av stedet og dets brukere
- en redegjørelse for valg av kunstnerisk uttrykk med utgangspunkt i en analyse av stedet og dets brukere
- forslag til fremgangsmåte for valg av utførende kunstner/-e (direkteoppnevnt kunstner, åpen eller lukket konkurranse, kjøp av løskunst)
- et særskilt begrunnet forslag om åpen eller lukket konkurranse. Forslag til konkurranse skal inkludere et forslag til innbydelse, og forslag til sammensetningen av en jury som skal vurdere konkurranseutkastene. Forslag om lukket konkurranse skal i tillegg omfatte oversikt over kunstnere som ønskes innbudt.
- ved konkurranser skal det utbetales honorar eller premier for innleverte konkurranseutkast
- skisser/tekniske tegninger av bygg/uterom
- budsjett med antatte kostnader og finansieringskilder
- fremdriftsplan
- tidsramme for kunstverkets levetid

2.7. Utførende kunstner/-e

Valg av utførende kunstner kan skje på følgende måter:

- Direkteoppdrag til kunstner
- Lukket konkurranse hvor flere kunstnere konkurrerer om et gitt kunstprosjekt.
- Åpen konkurranse om et gitt kunstprosjekt.
- Kjøp av ferdige kunstverk fra gallerier, organiserte kunstformidlingsinstitusjoner, eller i særskilte tilfeller ved kjøp direkte fra kunstner.

Kunstner honoreres, og beløpet utbetales i to eller tre terminer etter avtale med kunstner. Kunstner er pliktig til å utføre kunstprosjektet etter godkjente skisser. Kunstners forpliktelser skal defineres i kontrakten. Ved slutføring av prosjektet og før siste del av honoraret utbetales skal kunstner levere oppdragsgiver dokumentasjonsskjema samt dokumentasjon i relevant format (foto e.l.) Valg av kunstner skal dokumenteres skriftlig i henhold til *Lov om offentlige anskaffelser*. Kunstner har forsikringsansvar frem til overtakelsesforretning er gjennomført.

Del 3 Forvaltning

3.1. Kontrakter

Ved oppnevning av kunstnerisk konsulent inngås det kontrakt mellom denne og Kristiansand kommune. Konsulentens oppgaver skal være definert i kontrakten.

Man benytter en skissekontrakt i forkant av endelig kontraktinngåelse med kunstner/-e. Skissekontrakten signeres i forbindelse med avtale om at kunstner/-e skal utføre et skisseprosjekt for utsmykking av det aktuelle bygg eller uterom. Når utsmykkingsutvalget godkjenner endelig kunstprosjekt, signeres hovedkontrakten med kunstneren/-e. Kontraktsforslag utarbeides av kultur i samråd med utførende enhet for prosjektet. Kulturdirektøren signerer kontrakten på vegne av Kristiansand kommune som oppdragsgiveren.

3.2. HMS

Det må kartlegges hvilke påvirkninger gjennomføringen av kunstprosjektet får på HMS i byggeprosjektet. Kunstprosjektet bør innpasses i HMS-planen for byggeprosjektet

3.3. Overtakelsesforretning

Ved slutføring av et kunstprosjekt innkaller fondsstyret til overtakelsesforretning med besiktigelse av kunstprosjektet. Det skal føres protokoll over overtakelsesforretningen med hvem som er tilstede, mangler som måtte påvises, frist for utbedring av påviste mangler og hvorvidt kunstverket overtas eller nektes overtatt. Siste tredjedel av honoraret til kunstner utbetales når kunstverket er overtatt. Når kunstverket er overtatt har ikke kunstner forsikringsansvar lenger.

3.4. Avslutningsrapport

Kunstkomitéen, ved kunstnerisk konsulent, skal skrive en avsluttende rapport om kunstprosjektet.

3.5. Dokumentasjon

Kunstner skal levere inn et dokumentasjonsskjema med grundig beskrivelse av kunstverket, og instruksjoner for vedlikehold. Sammen med skjemaet skal det leveres inn dokumentasjon av verket i relevant format etter kulturdirektørens bestemmelser.

3.6. Brukerkontrakt

Det skal utarbeides en brukerkontrakt mellom brukerenheten der kunsten er plassert og Kristiansand kommune som eier av verket. Denne skal definere ansvarsforholdet mellom eier og bruker av kunsten.

Brukerenhet har ansvar for det daglige vedlikehold, samt ansvar for at kunstnerens intensjon med verket ivaretas. Brukerkontrakten skal inneholde beskrivelse og dokumentasjon av verk (foto e.l.) samt beskrivelse av hvordan kunsten skal vedlikeholdes. Det skal leveres en kopi av all relevant informasjon om kunsten til brukerenhet, eiendom/park/teknisk og kultur.

3.7. Registrering/formidling

Alle verk som er innkjøpt gjennom den kommunale ordningen for kunst i bygg og uterom skal registreres i kunstverkdatabasen PRIMUS. Verk registreres etter kriterier som ivaretar behov for bevaring, vedlikehold og formidling. Registeret gjøres tilgjengelig for flere, spesielt kommunale brukere som barnehager og skoler både i forhold til eget vedlikehold og formidling til barn/elever.

3.8. Skade/vedlikehold

Brukerenhet har ansvar for det daglige vedlikehold som beskrevet i brukerkontrakten. Ved skade eller behov for ekstraordinært vedlikehold har brukerenhet ansvar for å melde fra til Kulturdirektøren. Ved skade skal kunstner informeres og konfereres i forhold til reparasjon av

skade eller eventuelle restaurerings- og konserveringsmessige inngrep. Etter overtakelsesforretning forsikres og sikres kunstverkene i henhold til kommunens gjeldende forsikringsavtale.

3.9. Endring/flytting/destruering

Fondsstyret kommer med faglig rådgivning til kulturstyret ved innmeldt behov for flytting av kunstverk. Det må i hver enkelt sak vurderes om det er aktuelt med videre behandling i andre politiske utvalg. Ved endringer eller destrusering skal kunstner kontaktes i rimelig tid før tiltaket skal gjennomføres, i henhold til åndsverkloven § 49.

NYE KRISTIANSAND

Dato 10. april 2019
Saksnr.: 201813785-1
Saksbehandler Stein Tore Sorthe

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
30.04.2019

Harmonisering av elevavgifter i kulturskolen

Sammendrag

Kulturskolene i Søgne, Songdalen og Kristiansand har i dag følgende avgiftsprofiler:

Elevavgift per år i kulturskolene 2018/19	Søgne	Songdalen	Kristiansand
Elevavgift (enetimer/smågrupper/større grupper)	2 690	2 470	3 690
Utvidet spilletid	5 960	2 470	5 535
Ensembletilbud	x	x	0
Instrumentleie	700	882	820
Flerfagsrabatt fra fag 2	25 %	50 %	0 %
Søskenmoderasjon 2. søsken	25 %	50 %	0 %
Søskenmoderasjon 3. søsken	25 %	75 %	0 %
Søskenmoderasjon 4. søsken	25 %	75 %	100 %
Inntektsgrense friplass	316 620	x	316 620

x = egen sats er ikke satt/tilbudet finnes ikke.

De tre kulturskolerektorene har utredet flere alternative profiler for elevavgiftene i kulturskolen med virkning fra 1.8.2020. Programleder har valgt å presentere tre alternativer for fellesnemnda; PROFIL A som får en økonomisk konsekvens i form av tapte inntekter som da må kompenseres i budsjettarbeidet, PROFIL B og PROFIL C som er budsjettneutrale alternativer hvor kulturskolen må operere innenfor summen av nettorammene til de tre kulturskolene i 2019.

Elevavgifter i kulturskolen, kr/per år	PROFIL A	PROFIL B	PROFIL C
Elevavgift (enetimer/smågrupper)	3 500	3 500	3 800
Elevavgift (grupper med 5 deltakere eller mer)	2 700	3 500	3 000
Utvidet spilletid	5 500	5 500	5 500
Ensembletilbud	0	0	0
Instrumentleie	900	900	900
Flerfagsrabatt fra fag 2	0 %	0 %	0 %
Søskenmoderasjon 2. søsken	0 %	0 %	0 %
Søskenmoderasjon 3. søsken osv.	makspris	makspris	Makspris
Makspris (alternativ til søskenmod.)	7 000	7 000	7 000
Inntektsgrense friplass	316 620	316 620	316 620

I PROFIL A og PROFIL C deles elevavgiften opp i to ulike prisklasser, elevavgift for enetimer/smågrupper og elevavgift for større grupper. For å styrke satsingen på gruppeundervisning ønsker rektorene å gjøre gruppebaserte tilbud rimeligere enn enetimer. På denne måten blir tilbudet tilgjengelig for nye brukergrupper. Det er også ønskelig at etterspørselen etter gruppebaserte tilbud stiger, slik at kulturskolen stimuleres til å utarbeide løsninger for nye organiseringsformer. Søskenmoderasjon er byttet ut med en makspris for husstanden med innslag på søsken nummer tre.

PROFIL A krever at kulturskolene kompenseres med ca. kr 600 000 per år for tapte inntekter, eller at elevtallet reduseres tilsvarende 67 elevplasser på enetimer musikk. Det er derfor utarbeidet en PROFIL B for betalingssetningene med dagens elevtall og planlagte utvidelser til grunn, men hvor det er forventet å operere innenfor summen av nettorammene til de tre kulturskolene i 2019. Forskjellen blir da at gruppetilbud ikke prises rimeligere enn eneundervisning. Programleder ønsker en modell der det både skilles mellom gruppeundervisning og enetimer og som opererer innenfor summen av nettorammene til de tre kulturskolene. Hvor stor overføring som vil skje fra enetimer til gruppeundervisning er vanskelig å stipulere og effekten av prisdifferensieringen er dermed noe usikker.

Å legge elevavgift for alle på nivå med den billigste kommunen (Songdalen) vil gi behov for store budsjettøkninger eller tilbud til betydelig færre barn og unge og programleder kan derfor ikke anbefale det. Programleder ønsker å utvide tilbudet til flere elever og mener det er positivt at flere elever får tilgang til flere og bedre undervisningstilbud.

Mer gruppeundervisning gir flere barn og unge et godt kvalifisert tilbud, en utvikling som stimuleres av den foreslåtte differensieringen i PROFIL C. Profilen vil for det store flertall av elever bety en akseptabel prisvekst på enetimer sammenholdt med generell prisvekst og vil gi flere elever et rimeligere gruppetilbud. Profilen kan gjennomføres fra og med 1.8.2020.

Forslag til vedtak

1. Fellesnemnda vedtar PROFIL C som betalingssetninger for kulturskolen, med virkning fra 1.8.2020.

Camilla B. Dunsæd
programleder

Torbjørn Urfjell
prosjekteier Kultur, frivillighet og
innbyggerdialog

Vedlegg: ingen

Bakgrunn for saken

Kulturskolene i Søgne, Songdalen og Kristiansand har i dag følgende avgiftsprofiler:

Elevavgift per år i kulturskolene 2018/19	Søgne	Songdalen	Kristiansand
Elevavgift (enetimer/smågrupper/større grupper)	2 690	2 470	3 690
Utvidet spilletid	5 960	2 470	5 535
Ensembletilbud	x	x	0
Instrumentleie	700	882	820
Flerfagsrabatt fra fag 2	25 %	50 %	0 %
Søskenmoderasjon 2. søsken	25 %	50 %	0 %
Søskenmoderasjon 3. søsken	25 %	75 %	0 %
Søskenmoderasjon 4. søsken	25 %	75 %	100 %
Inntektsgrense friplass	316 620	x	316 620

x = egen sats er ikke satt/tilbudet finnes ikke.

Dagens elevavgifter viser et stort spenn. Siden de øremerkede statstilskuddene forsvant i 2004 er det ikke lenger statlige føringer på maksimalnivået på elevavgifter i norske kulturskoler. Den mest alminnelige satsen på dagens elevavgifter ligger 49 % høyere i Kristiansand enn i Songdalen. Det er også svært stor forskjell i søskenmoderasjonssatsene i de tre kommunene. De ulike avgiftsnivåene skiller seg derimot ikke i særlig fra avgiftene i andre kommuner på tilsvarende størrelse. Mens Kristiansands avgifter kommer ut som femte billigst av landets 15 største kulturskoler, er prisene i Søgne og Songdalen typiske for mindre norske kommuner.

Prinsipper for felles betalingssetser

Det er de tre kulturskolerektorene som har hatt i oppgave å utrede ulike profiler for hvordan satsene kan harmoniseres i den nye kommunen. I rektorenes arbeid er følgende prinsipper blitt vektlagt:

- Kulturskolen skal være tilgjengelig for alle interesserte barn og unge, uansett foresattes inntekt.
- Gruppetilbud innen musikkfagene utredes og forsøksvirksomhet igangsettes.
- Elevavgiften indikerer pris på fag som løper hver uke gjennom hele skoleåret, men kulturskolen står fritt til å arrangere kurs av mindre omfang og med lavere deltakeravgift.
- I musikkundervisning som organiseres som enkeltundervisning eller smågruppe tildeles en tidsressurs som tilsvarer 20 minutter pr. elev.
- Utvidet spilletid tildeles elever i talenttilbud. Ukentlig spilletime er 40 minutter for talentelever.
- Det gjennomføres gruppeorganisert gratistilbud i alle de tre gamle kommunene.
- Det tilrettelegges fortsatt for gratis ensembletilbud for musikkelever der dette er relevant (kor, orkester, storband)
- Innsatsen i grunnskolen med gratis tilbud på utvalgte skoler/trinn utredes og vurderes utvidet til Søgne og Songdalen.
- Søskenmoderasjon erstattes av en makspris pr husstand.
- Friplasser/makspris gjelder inntil ett betalt tilbud pr. elev (man kan i tillegg til dette velge gratis tilbud, f.eks. kor)
- Tildeling av to elevplasser i kategorien enetimer/smågrupper skjer bare i særskilte tilfeller.

Kostnader forbundet med de ulike fagene

De ulike aktivitetene i kulturskolen har et svært forskjellig kostnadsbilde. Kostnadene forbundet med selve undervisningen består av forholdsvis få komponenter: Lærerlønn er den største utgiften, undervisningsmateriell, utgifter til forestilling og utstilling er andre utgifter. Tilbudets ukentlige timetall og antall undervisningsøkter i skoleåret vil også spille inn for kostnad per elev. For noen tilbud tilkommer også utgifter til husleie og utleieinstrumenter.

På inntektssiden vil man finne elevavgifter, kommunal støtte og eventuell prosjektstøtte. Antall elever tilstede i gruppeundervisningstiltak vil også være avgjørende for størrelsen på inntektene.

De ulike fagene har ulike opplæringstradisjoner. I visuell kunst, dans og teater underviser man i grupper, mens musikkundervisning som oftest foregår som enetimer. Slik kostnadsbildet er i dag er nettoutgiftene forbundet med en teaterplass i kulturskolen ca. kr 350 per år, mens en enetimeplass i et musikkfag koster ca. kr 9000 per år, dvs. 26 ganger mer. I disse utgiftene er lærerlønn, materiell og forestillings-/utstillingsutgifter tatt med. Administrasjon, husleie og fagledelse er utelatt.

Kulturskolerektorene venter utvikling av opplæringsmetodikken i musikkfaget, slik at musikkopplæring, spesielt for de yngste elevene, også vil skje i grupper. Elever med stor arbeidskapasitet eller spesielle behov vil fortsatt kunne møtes individuelt.

For å styrke satsingen på gruppeundervisning ønsker rektorene å gjøre gruppebaserte tilbud rimeligere enn enetimer. Man håper på denne måten at tilbudet blir tilgjengelig for nye brukergrupper. Det er også ønskelig at etterspørselen etter gruppebaserte tilbud stiger, slik at kulturskolen stimuleres til å utarbeide nye organiseringsformer

Å differensiere pris på ulike aktiviteter, med alt fra gratistilbud til tilbud med høyere deltakeravgifter, mener de tre kulturskolerektorene er et bedre konsept enn å ha lave avgifter på alle tilbud. 60 minutters elevfravær i løpet av én uke, er en spilt ressurs tilsvarende lønnsutgift på mer enn 900 kr for enetimer. Gruppetilbudet vil på den andre siden gå sin gang selv om én eller flere av elevene er syke, eller fraværende av andre årsaker. At enetimer har høyere elevavgift enn gruppetimer vil trolig virke disiplinerende for at elever prioriterer fremmøte til alle enetimene.

Gratistilbud - hvordan sikre tilbud til elever fra hjem med liten betalingsevne?

Kristiansand kommune har de siste årene satset stort på gratistilbud. Ca. 300 elever mottar i dag tilbud som ikke har brukerbetaling. Formålene med dette er:

- Å nå grupper av barn/unge som i dag ikke benytter kulturskolens tilbud.
- Å skape brede møteplasser der barn/unge får møte fellesskap uavhengig av økonomi eller andre faktorer som begrenser deltakelse.
- Å styrke elevenes eksisterende tilbud i kulturskolen ved å la elever få benytte sine kunstneriske ferdigheter i sosiale undervisningskontekster.

Det er ulike former for gratistilbud i dag:

- Gratissatsning i skolekretser med lav kulturskoledeltakelse (i den obligatoriske grunnskoleopplæringen og SFO)
- Attraktive gruppetilbud som favner elever med ulik bakgrunn/husstandsøkonomi (bl.a. kor)
- Gratis ensembletilbud som styrker eksisterende elevers primæraktivitet i kulturskolen (orkester, storband, kor, musikalband, jazzband etc.)

Makspris, friplassordning og søskenmoderasjon

I Kristiansand og Søgne har man i tillegg friplasser på alle tilbud for hjem med husstandsinntekt lavere enn kr 316 620. I Kristiansand har man erstattet søskenmoderasjon med en maksprisordning, noe som medfører at alle familier med mer enn tre barn får friplass for søsken utover tre. Friplass og makspris er begrenset til ett enetimetilbud og ett gruppetilbud per barn. Gratistilbud vil være tilgjengelig også for elever som drar nytte av makspris eller friplass.

Med makspris og søskenmoderasjon oppnår man noenlunde samme effekt, effekten kan styrkes eller svekkes alt etter hvor man setter makspris-grensen.

Deltakelse i flere fag

Det er tradisjonelt venteliste i norske kulturskoler. Det kan derfor synes rimelig at alle barn som ønsker å delta i kulturskolens undervisning får delta i minst ett tilbud før man lar eksisterende elever få delta i flere tilbud. Enkelte fag henger imidlertid sammen, slik som kor/sangopplæring, stryk/orkester, blås/storband etc. I Kristiansand er slike tilbud gratis slik at elever kan få supplert sitt kulturskoletilbud med én ekstra ukentlig aktivitet.

Det kan likevel være gode grunner til å tilby en flerfagsrabatt slik den Songdalen opererer med i dag, der det gis en rabatt for elevens 2. fag. Det er nærmest en umulig oppgave å skulle forutse interessen for de ulike tilbudene med en ungdomskultur i hurtig bevegelse. I de periodene der det eventuelt skulle mangle tilstrekkelig antall førstegangssøkere til å benytte den ledige kapasiteten, kan søknader fra eksisterende elever med en interesse for et 2. tilbud innvilges.

De tre rektorene i anbefaler at man i den nye sammenslåtte kulturskolen er påholdne med å gi hver elev flere tilbud i den mest kostnadskrevede enden av skalaen så lenge det finnes elever som ikke får noe tilbud overhode, altså så lenge det finnes elever på venteliste. For elever med spesielle behov, f.eks. ved ønske om opptak til videregående eller høyere utdanning i ett eller flere av kulturskolefagene, kan det likevel være gode grunner for å tilby flere disipliner.

Forslag til betalingssatser for kulturskolen i Nye Kristiansand

Rektorene har utredet flere alternative profiler for elevavgiftene i kulturskolen med virkning fra 1.8.2020. Programleder har valgt å presentere tre alternativer for fellesnemnda; PROFIL A som får en økonomisk konsekvens i form av tapte inntekter som da må kompenseres i budsjettarbeidet, og PROFIL B og PROFIL C som er *nullalternativer* hvor kulturskolen må operere innenfor summen av nettorammene til de tre kulturskolene i 2019. For å oppnå både differensiert elevavgift for gruppetimer og enetimer samt å holde nettorammene til kulturskolen har programledelsen utviklet PROFIL C som når begge målene.

PROFIL A – elevavgifter i kulturskolen, kr/per år		
1	Elevavgift (enetimer/smågrupper)	3 500
2	Elevavgift (grupper med 5 deltakere eller mer)	2 700
3	Utvidet spilletid	5 500
4	Ensembletilbud	0
5	Instrumentleie	900
6	Flerfagsrabatt fra fag 2	0 %
7	Søskenmoderasjon 2. søsken	0 %
8	Søskenmoderasjon 3. søsken osv.	makspris

9	Makspris (alternativ til søskenmod.)	7 000
10	Inntektsgrense friplass	316 620

Kommentarer/forklaring:

1. Elevavgiften deles opp i *to ulike prisklasser*, elevavgift for enetimer/smågrupper og
2. elevavgift for større grupper.
3. Det er en egen priskategori for *utvidet spilletid* (tilbys musikkelever i talenttilbud). Søgne og Kristiansand har hatt høyere elevavgift for utvidet spilletid – noe Songdalen ikke har hatt. Totalbelastningen av elevavgifter dempes av gratis ensembletilbud og for enkelte også maksprisbestemmelsen.
4. Ensembletilbud gis gratis for elever som får instrumentalopplæring i musikk (kor, storband, strykeorkester – band vurderes også inn i denne ordningen).
5. *Instrumentleie* settes til et nivå som reflekterer kostnaden ved ordningen.
6. *Flerfagsrabatten* strykes da denne innbyr til at noen elever får flere tilbud, mens andre blir stående helt uten kulturskoleplass.
7. *Søskenmoderasjon* byttes ut med makspris med
8. innslag på søsken nummer 3 og evt. ytterligere søsken
9. *makspris* for husstand. Kortkurs omfattes ikke av makspris.. Makspris gjelder inntil ett betalt tilbud per barn.
10. Inntektsgrense som gir rett til *én friplass pr barn* i husstander med lavere inntekt. Ordningen krever at man sender inn nyeste tilgjengelige ligningsattest.

PROFIL A – konsekvenser for elevene i de tre nåværende kommunene

All den tid nivået på elevavgiftene er svært ulike i dag, vil enhver endring utgjøre store prosentvise utslag i én eller flere kommuner.

		Endring i avgift, PROFIL A		
		Søgne	Songd.	Kr.sand
1	Elevavgift (enetimer/smågrupper)	+30 %	+42 %	-5 %
2	Elevavgift (grupper med 5 deltakere eller mer)	0 %	+9 %	-27 %
3	Utvidet spilletid	-8 %	+123 %	-1 %
4	Ensembletilbud	+29 %	+2 %	+10 %

Man kan finne et totalmål på endring i elevprisene i modellene ved å regne gjennomsnittet av absoluttverdiene av alle endringer. Dersom man gjør dette for de to mest alminnelige avgiftene (elevavgift, linje en og to) i alle tre kommuner, vil profil A ha en gjennomsnittlig endring på +/- 19%. Det som skiller seg mest radikalt ut er stigningen i elevavgift for utvidet spilletid i Songdalen med 123% økning. Dette dreier seg imidlertid om kun 6 elever per dato. Når det gjelder endringer som angår *mange elever*, er forskjellen mellom gammel og ny avgift størst for eneundervisning i Songdalen.

PROFIL A – konsekvenser for kulturskolens inntekter

Innvirkningen på kulturskolens totaløkonomi er beregnet slik:

Økonomiske konsekvenser, PROFIL A		Søgne	Songd.	Kr.sand
1	Elevavgift (enetimer/smågrupper)	131 000	60 000	-115 000
2	Elevavgift (grupper med 5 deltakere eller mer)	26 000	27 000	-600 000
3	Utvidet spilletid	-1 500	20 000	-1 000
4	Instrumentleie	2 000	0	7 000
5	Makspris (alternativ til søskenmod.)	-1 500	50 000	-206 000

6	Inntektsgrense friplass	0	-16 000	
7	Sum hver kommune	156 000	141 000	-915 000
8	Sum Nye Kristiansand		-618 000	

Hvert enkelt forslag til endring i avgiftsprofilen er kostnadsberegnet ved de tre nåværende kulturskolene. Linje 6 er for Songdalen beregnet utfra hvor mange som i dag benytter tilsvarende ordning i Kristiansand. Linje 9 viser beregningen av den totale effekten av de to profilenes avgiftsforslag, som gir 600 000 kroner i lavere inntekt.

Utgifter forbundet med økt engasjement i grunnskole/SFO, i skolekorpene eller andre utviklingstiltak er ikke omfattet av denne innstillingen. Dette må bli en del av den løpende utviklingsplanleggingen for den nye kulturskolen.

Budsjettnøytrale alternativer

Dersom den nye kulturskolen ikke skal ha større netto utgift enn summen av de tre gamle, er det hovedsakelig tre muligheter: Nedjustere elevtall i henhold til innføring av elevavgifter i PROFIL A, legge dagens elevtall og planlagte utvidelser til grunn en ha en PROFIL B med noe høyere satser (se nedenfor), eller oppnå kombinasjonen av målsetningene ved å innføre en PROFIL C der det differensieres mellom gruppeundervisning og enetimer, men der egenbetalingen er på et nivå som gir store nok inntekter til å opprettholde volumet.

Dersom PROFIL A legges til grunn uten budsjettkompensasjon, vil det medføre en reduksjon i elevtilbudet tilsvarende ca. kr 600 000. En slik reduksjon utgjør ett av følgende

- 67 reduserte elevplasser på enetimer musikk
- 188 reduserte elevplasser i visuell kunst
- 1714 reduserte elevplasser teater

I denne beregningen vil det være usikkerhet rundt teaterelevtallet. Reduksjoner i elevtall kan tas som en blanding av å stoppe nyinntak i enkelte fag, å legge ned fag og stoppe planlagte satsninger.

PROFIL B – elevavgifter i kulturskolen, kr/per år		
1	Elevavgift (enetimer/smågrupper)	3 500
2	Elevavgift (grupper med 5 deltakere eller mer)	3 500
3	Utvidet spilletid	5 500
4	Ensembletilbud	0
5	Instrumentleie	900
6	Flerfagsrabatt fra fag 2	0 %
7	Søskenmoderasjon 2. søsken	0 %
8	Søskenmoderasjon 3. søsken osv.	makspris
9	Makspris (alternativ til søskenmod.)	7 000
10	Inntektsgrense friplass	316 620

Endringen i PROFIL B er at gruppetilbud ikke prises rimeligere enn eneundervisning. Dette vil øke gapet mellom nåværende avgifter i Kristiansand og Søgne/Songdalen, men vil likevel fortsatt utgjøre et avgiftsnivå som vil være blant de fem rimeligste blant de 15 kulturskolene det er mest naturlig å bli sammenlignet med i Norge.

I denne modellen vil elevpengene i Kristiansand gå noe ned, mens de øker tilsvarende mer i Søgne og Songdalen. Dette gir en stor avgiftsøkning i Søgne og Songdalen. Dersom denne

modellen gjennomføres, vil det dermed være viktig at disse områdene i den nye kommunen får tilført ressurser som viser innbyggerne at undervisningsproduktene som leveres forsvarer prisøkningen gjennom økning både i omfang og opplevd kvalitet.

Økonomiske konsekvenser, PROFIL B		<i>Søgne</i>	<i>Songd.</i>	<i>Kr.sand</i>
1	Elevavgift (enetimer/smågrupper)	131 000	59 000	-115 000
2	Elevavgift (grupper med 5 deltakere eller mer)	61 000	121 000	-115 000
3	Utvidet spilletid	-1 500	18 000	-1 000
4	Instrumentleie	2 000	0	7 000
5	Makspris (alternativ til søskenmod.)	1 500	50 000	-206 000
6	Inntektsgrense friplass	0	0	0
7	Sum hver kommune	194 000	248 000	-430 000
8	Sum Nye Kristiansand	12 000		

PROFIL C – elevavgifter i kulturskolen, kr/per år		
1	Elevavgift (enetimer/smågrupper)	3 800
2	Elevavgift (grupper med 5 deltakere eller mer)	3 000
3	Utvidet spilletid	5 500
4	Ensembletilbud	0
5	Instrumentleie	900
6	Flerfagsrabatt fra fag 2	0 %
7	Søskenmoderasjon 2. søsken	0 %
8	Søskenmoderasjon 3. søsken osv.	makspris
9	Makspris (alternativ til søskenmod.)	7 000
10	Inntektsgrense friplass	316 620

Forskjellen mellom PROFIL B og PROFIL C er at prisingen av gruppeundervisning og enetimer legges på et nivå som holder budsjettammene og opprettholder volumet. Dette vil øke prisveksten for elever fra Søgne og Songdalen som ønsker enetimer, men vil samtidig holde prisingen på et nivå elever fra dagens Kristiansand vil kunne forvente ut fra generell prisvekst. Det er ikke regnet på detaljene i konsekvensene mellom de tre kulturskolene ved denne profilen.

Programleders vurdering

Med tanke på de meget store forskjellene i antall elever, er det ikke mulig å videreføre det laveste nivået på elevavgiftene (Songdalen) uten at dette må kompenseres økonomisk i større grad enn det er rom for, eller at elevtallet må reduseres dramatisk. I en harmonisering av avgiftene er det derfor ikke mulig å komme utenom at prisene på kulturskolens tilbud kommer til å øke for barn og unge i Søgne og Songdalen. På den annen side vil det bli tilgjengelig langt flere og bedre undervisningstilbud enn det som de mindre kommunene kan levere i dag. Det blir i denne sammenhengen viktig å beholde det samlede volumet på dagens kulturskoletjenester.

Økende grad av gruppeundervisning, også i musikkopplæringen, vil gi flere barn og unge et kvalifisert tilbud, innenfor forsvarlige økonomiske rammer for kommunen. Det er derfor ønskelig at den foreslåtte differensieringen i PROFIL C kan gjennomføres fra og med 1.8.2020.

NYE KRISTIANSAND

Dato 19. mars 2019
 Saksnr.: 201903821-1
 Saksbehandler Siren Bruskeland

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
 30.04.2019

Prosjektregnskap 2018 programmet nye Kristiansand

Sammendrag

Prosjektregnskapet for 2018 for programmet nye Kristiansand inngår i regnskapet for Kristiansand kommune som blir behandlet i Kristiansand bystyret 22. mai 2019.

Det ble gitt et statlig tilskudd fra KMD på 50,1 mill. kr i 2017 hvorav 4 mill. kr var øremerket digitaliseringstiltak. Det ble i tillegg mottatt 100 000 kr fra staten vedrørende prosjektmidler til lokaldemokrati i 2018. Nye Kristiansand vil i 2020 motta reformstøtte på 30,8 mill. kr.

Nye Kristiansand brukte i 2017 5,833 mill. kr og 44,217 mill. kr ble overført til bundet fond til disposisjon i 2018 og 2019.

I 2018 ble det brukt 39,208 mill. kr fra midlene som ble overført til bundet fond fra 2017. Kjøp av varer og tjenester, som inkluderer frikjøp av årsverk er den største utgiftsposten i 2018.

Midlene er brukt til programledelse, prosjekter, delprosjekter, digitaliseringsprosjekter og driftskostnader vedrørende planlegging av nye Kristiansand kommune som skal være operativ fra 1.1.2020.

Det er igjen 5,14 mill. kr fra statstilskuddet fra KMD til disposisjon i 2019 i tillegg til forskutteringen av reformstøtten på 30,8 mill. kr som er vedtatt i de tre kommunenes økonomiplaner i 2019.

På investeringsbudsjettet er det brukt 11,3 mill. kr av vedtatt ramme over to år på 50 mill. kr.

Forslag til vedtak

[Prosjektregnskap for programmet nye Kristiansand 2018 tas til etterretning.](#)

Camilla Dunsæd
 Programleder nye Kristiansand

Siren Bruskeland
 Trainee

Vedlegg:
Regnskap 2018 – hovedpostnivå pr. prosjekt
Regnskap 2018 - investering

Bakgrunn for saken

Det ble i møte i fellesnemda 26.6.2017 besluttet at Kristiansand kommune skulle være formell regnskapsfører for fellesnemda. Arbeidet med å etablere den nye kommunen er gitt eget sektorområde (sektor 8) og ansvarsnummer (8-serien) i kontoplanen til Kristiansand kommune.

Prosjektregnskap 2018 for nye Kristiansand inngår i regnskapet for Kristiansand kommune som blir behandlet i Kristiansand bystyret 22. mai 2019.

Nye Kristiansand brukte i 2018 38,703 mill. kr fra det statlige tilskuddet fra KMD. Dette er 5,514 mill. kr mindre enn budsjettet, og beløpet er overført til bundet fond til disposisjon i 2019.

Den største utgiftsposten i 2018 er kjøp av varer og tjenester, som inkluderer frikjøp av blant annet prosjektledere.

Overføringer mellom de tre kommunene vedrørende frikjøp av årsverk, tillitsvalgte, verneombud og politikergodtgjøringer er gjort i henhold til vedtatt budsjett og avtaler.

Drift:

Regnskapet for 2018 er som følger:

Driftsregnskap 2018 hovedposter alle ansvar:

Tjeneste	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Avvik
10 Lønn og sosiale utgifter	5 912 163	6 227 000	314 837
20 Kjøp av varer og tjenester*	32 016 097	36 790 000	4 773 903
40 Overføringsutgifter	6 007 980	1 700 000	-4 307 980
70 Refusjon uten sykepenger	-4 728 270	-100 000	4 628 270
90 Finansieringsinntekter	-39 207 971	-44 617 000	-5 409 029
Totalt	0	0	0

* Her ligger frikjøp av årsverk og kjøp av konsulenttenester.

Driftsregnskap 2018 pr. prosjekt:

Ansvar/ Tjeneste	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Avvik
80000 Etablering av K3 Nye Kristiansand	-18 750 040	-29 799 0000	-11 048 960
81000 Politiske møter og politiske prosjekt	2 646 364	7 620 000	4 973 636
82000 Administrative prosjekt	10 183 331	12 669 000	2 485 669
83000* Digitale prosjekter	5 920 345	9 510 000	3 589 655
Totalt	0	0	0

Ansvar 80000 Etablering av K3 Nye Kristiansand

Ansvarer omhandler lønnsutgifter til programledelsen, frikjøp av ansatte, konsulentutgifter, innbyggermagasin, leieutgifter og andre driftskostnader. Den største regnskapsposten er kjøp av varer og tjenester på 15,6 mill. kr. I dette ligger blant annet 6,8 mill. kr i konsulentutgifter, og 5,1 mill. kr til frikjøp ansatte og tillitsvalgte fra Kristiansand, Søgne og Songdalen.

Finansieringen med bruk av bundne fond av hele programmet er ført på dette ansvaret.

Ansvar 81000 Politiske møter og politiske prosjekt

Her er det budsjettert med godtgjøring til politikerne, utgifter til tillitsvalgte/verneombud, 250 000 kr til prosjekt «Symboler nye Kristiansand» og 750 000 kr til «Kunstprosjekt rådhuset». Det er kun brukt 51 000 kr til disse prosjektene i 2018. Resterende utgifter kommer i 2019.

Det er et mindreforbruk på 4,9 mill. kr på dette ansvaret som i hovedsak skyldes at utgifter til tillitsvalgte og verneombud er ført på ansvar 80000 (budsjettet ligger på ansvar 81000). Det har i tillegg vært færre politiske møter enn det var budsjettert i 2018.

Ansvar 82000 Administrative prosjekt

Administrative prosjekter består av lønns- og driftsutgifter knyttet til:

- delprosjekt organisasjon, personal og stab
- delprosjekt virksomhetsstyring, økonomi og eierskap
- delprosjekt oppvekst og læring
- delprosjekt helse og mestring med to prosjektledere
- delprosjekt miljø, byutvikling og teknisk
- delprosjekt kultur, frivillighet og innbyggerdialog
- delprosjekt samhandling og innovasjon
- leveranse finansreglement
- leveranse finansieringsmodell helse- og mestring

Det er ikke ført noen utgifter på leveransene finansreglement og finansieringsmodell helse- og mestring. Disse utgiftene vil komme i 2019.

Ansvar 83000* Digitalisering

På Ansvar 83000 «Digitale sammenslåingsprosjekt fellesutgifter» er det brukt 5,9 mill. kr knyttet til prosjektledelse og konsulentutgifter. Kostnader til selve digitaliseringen (programmer IKT infrastruktur osv.) kommer i 2019 både på investering og drift.

Det er i fellesnemda vedtatt 50 mill. kr fordelt over to år til digitalisering. Av disse ble det budsjettert en driftsandel i 2018 på om lag 8,5 mill. kr, mens bare 0,5 mill. kr ble brukt. Resterende midler vil bli brukt i 2019.

Investeringsregnskapet:

Det ble brukt 11,375 mill. kr på investeringsregnskapet i 2018. Dette er 973 000 kr utover periodisert budsjett for 2018. Dette skyldes periodisering og er finansiert av kapitalfond i 2018. Totalt budsjetttramme på 50 mill. kr er vedtatt over 2 år og merforbruket i 2018 kommer til fratrukk på budsjettet for 2019.

Midlene er gått til IKT infrastruktur vedrørende datapark, nettverk, basistjenester, telefoni/Skype, klienter, print/scan, identitet/domene, innbyggertjenester og arkiv. Arbeidet vil fortsette i 2019.

Vedlegg 1: Regnskap 2018 hovedposter:

		Regnskap 2018	
Ansvar			Regnskap
ALLE	Overskudd avsatt til bundet fond		5 513 602
80000	Etablering av K3 - Nye Kristiansand		-18 750 040
10	Lønn og sosiale utgifter		3 292 986
20	Kjøp av varer og tjenester kommunal tjenesteproduksjon		15 615 235
40	Overføringsutgifter		4 198 171
70	Refusjoner uten sykepenges		-2 648 460
90	Finansieringsinntekter		-39 207 971
81000	Politiske møter og politiske prosjekt		2 646 364
10	Lønn og sosiale utgifter		1 980 090
20	Kjøp av varer og tjenester kommunal tjenesteproduksjon		766 274
40	Overføringsutgifter		128 810
70	Refusjoner uten sykepenges		-228 810
82000	Administrative prosjekt		10 183 331
10	Lønn og sosiale utgifter		32 593
20	Kjøp av varer og tjenester kommunal tjenesteproduksjon		10 320 738
40	Overføringsutgifter		548 955
70	Refusjoner uten sykepenges		-718 955
83000*	Digitale sammenslåingsprosjekt fellesutgifter		5 920 345
10	Lønn og sosiale utgifter		606 495
20	Kjøp av varer og tjenester kommunal tjenesteproduksjon		5 313 851
40	Overføringsutgifter		1 132 044
70	Refusjoner uten sykepenges		-1 132 044

* I digitale sammenslåingsprosjekter er det brukt mest midler på ERP-system.

Vedlegg 2: Regnskap 2018 investering:

Prosjekt	Regnskap 2018
ALLE	11 373 752
1810000 Hovedprosjekt digitalisering Nye Kristiansand (A1) (investering)	0
1810101 IKT - infrastruktur - datapark (A1.4)	7 836 271
1810102 IKT- infrastruktur - nettverk (A1.4)	2 529 927
1810103 IKT - infrastruktur - IKT-basistjenester (A1.4)	56 250
1810105 IKT- infrastruktur- klienter (A1.4)	61 875
1810107 IKT-infrastruktur - identitet og domene (A1)	505 175
1810110 IKT- digitale innbyggertjenester (A1.3)	164 063
1810111 IKT- sak - arkiv (A1.2)	220 192

Til
Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

REVISORS BERETNING FOR 2018

Konklusjon

Vi har revidert prosjektregnskapet for Nye Kristiansand for regnskapsåret som ble avsluttet 31. desember 2018. Kristiansand kommune er vertskommune, og regnskapet er integrert i årsregnskapet for Kristiansand kommune på eget ansvar. Driftsregnskapet viser et resultat på kr 0, etter bruk av bundne fond på kr 38 703 398.

Etter vår mening gir regnskapsoppstillingen i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av inntekter og utgifter for Nye Kristiansand for regnskapsåret som ble avsluttet 31. desember 2018 i samsvar med god kommunal regnskapsskikk.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er ytterligere beskrevet i avsnittet om «*Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av regnskapsoppstillingen*». Vi er uavhengige av kommunen i samsvar med de etiske kravene som er relevante for vår revisjon av regnskapet i Norge, og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Ledelsens ansvar for regnskapet

Ledelsen er ansvarlig for utarbeidelse av regnskapsoppstillingen og for at den gir en dekkende fremstilling i samsvar med god kommunal regnskapsskikk og kommunens interne rapportering, og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et regnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av regnskapsoppstillingen

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for hvorvidt regnskapsoppstillingen som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av tilsiktede eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon når det foreligger. Feilinformasjon kan oppstå som følge av tilsiktede eller utilsiktede feil og er å anse som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som treffes av brukere på grunnlag av dette regnskapet.

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapsoppstillingen, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av samarbeidets interne kontroll.

Vi kommuniserer med ledelsen blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Kristiansand, 9. april 2019

Monica H. Smith-Tønnessen
Statsautorisert revisor

NYE KRISTIANSAND

Dato 9. april 2019
 Saksnr.: 201714730-11
 Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
 30.04.2019

Folkevalgte organ i nye Kristiansand - og forslag til antall medlemmer

Fellesnemnda vedtok overordnet politisk struktur for Kristiansand 27. februar 2018. I samme møte ble det vedtatt å nedsette en valg- og honorarkomite som skulle jobbe videre med politisk representasjon. Komiteen består av 9 folkevalgte fra dagens kommuner. Den ledes av Jørgen Kristiansen, og kalles «Politisk prosjekt P5». Fellesnemnda vedtok i samme møte å nedsette en politisk-administrativ arbeidsgruppe som skulle jobbe med reglementer for de folkevalgte organene. Den består av 3 folkevalgte fra dagens kommuner, samt representanter fra administrasjonen (blant annet kommuneadvokaten) og kalles «Politisk-administrativt prosjekt PA3». Denne gruppen ledes av prosjekteier for organisasjon, personal og stab Kjell A Kristiansen.

Arbeidsfordelingen mellom disse prosjektene er slik at politisk prosjekt P5 utarbeider anbefalinger om hvilke folkevalgte organ den nye kommunen skal ha, og antall folkevalgte i disse. Politisk-administrativ prosjektgruppe PA3 lager forslag til reglementer for disse folkevalgte organene.

I ny kommunelov er folkevalgte organ definert i §§ 5-1 og 5-2. Kun organer nevnt i §5-1 og 5-2 kan opprettes. Alle folkevalgte skal følge samme saksbehandlingsrutiner. Dette er en endring fra tidligere kommunelov, både ved at flere organer nå er definert som folkevalgte, og at også andre en politikere blir folkevalgte. Samtidig trekker den tydeligere linjer mellom politikk og administrasjon. Ny kommunelov sier også at alle folkevalgte organ skal ha et reglement.

Til fellesnemndas møte 30.april har P3 utarbeidet forslag til 18 reglementer. De fleste av disse reglementene er for folkevalgte organ som P5 har vurdert. Det henvises til P5 sine anbefalinger i det enkelte reglement. Programleder mener det samtidig kan være ryddig og mer oversiktlig med en samlet oversikt, slik det gjøres i denne saken.

Anbefalingene fra politisk prosjektgruppe P5 kan oppsummeres i tabell under. I dette forslaget vil det være tilstrekkelig verv i politiske utvalg med beslutningsmyndighet til alle 71 de bystyremedlemmene. I forslaget er det også gjort et tydeligere skille mellom folkevalgte, administrasjon og rådgivende funksjoner, slik det er definert i ny kommunelov.

Utvalg	Antall	Kommentar
Politiske utvalg		
Bystyret	71	Forslag til reglement i fellesnemnda 30.april
Formannskapet	15	
Nærings- og eierskapsutvalget	7	Alle 7 skal utgå fra formannskapet Forslag til reglement i fellesnemnda 30.april
Organisasjonsutvalget	11	Se forslag til reglement, fellesnemnda 30.april
Helseutvalget	11	
Oppvekstutvalget	11	
Kulturutvalget	11	
By –og tettstedsutviklingsutvalget	11	
Kontrollutvalget	7	Medlemmene skal ikke sitte i andre utvalg. Lederen bør være medlem i bystyret. Forslag til reglement i fellesnemnda 30.april
Klagenemnda	5	Forslag til reglement i fellesnemnda 30.april
Utvalg (jury) for frivillighetsprisen	4	Medlemmer velges fra 4 andre utvalg Forslag til reglement i fellesnemnda 30.april
Valg – og honorarutvalget	9	Reglement under utarbeidelse
Havnestyret	5?	Kommunalt foretak, reguleres i annen lov
Lovpålagte råd		
Seniorråd	11	Nomineres av organisasjoner
Rådet for personer med funksjonsnedsettelse	11	Nomineres av organisasjoner
Ungdomsråd	32	Nomineres av elevråd
Ikke avklart ennå:		
17.mai komite/utvalg	?	Kommer som egen sak
Navnekomite	?	Under avklaring fra fagenhet
Sakkyndig nemnd (eiendomsskatt)	?	Under avklaring fra fagenhet
Sakkyndig ankenemnd (eiendomsskatt)	?	Under avklaring fra fagenhet
Sakkyndig nemnd (eiendomsskatt)	?	Under avklaring fra fagenhet
Sakkyndig ankenemnd (eiendomsskatt)	?	Under avklaring fra fagenhet
Sakkyndig nemnd (eiendomsskatt)	?	Under avklaring fra fagenhet
Rajshahi-komite /utvalg	?	Under avklaring i Kristiansand
Styre (utvalg) for gavemidler til Songdalstunet	?	Under avklaring i Songdalen

Forslag til vedtak

Fellesnemnda støtter forslag til antall representanter i de folkevalgte organene som beskrevet i saken

Camilla Dunsæd
Programleder

Ann Karen Aunevik
Rådgiver

NYE KRISTIANSAND

Dato 10. april 2019
Saksnr.: 201906591-2
Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Partssammensatt Utvalg (PSU)
Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
23.04.2019
30.04.2019

Partssammensatt utvalg og partssamarbeid i nye Kristiansand

Sammendrag

Da fellesnemnda 27. februar 2018 vedtok politisk struktur og organisering, vedtok de samtidig at det skulle nedsettes en arbeidsgruppe som skulle drøfte organiseringen av partssamarbeid og samarbeid på overordnede arbeidsgiverpolitiske spørsmål samt partssammensatt utvalg. Arbeidsgruppen har gjennomført møter og workshops. Prosess og anbefalinger er presentert i vedlagte rapport.

Programleders vurderinger og forslag til vedtak samsvarer i stor grad med anbefalingene fra arbeidsgruppa. Ny kommunelov setter trolig noen rammer for anbefalingene som må vurderes nærmere. Det kan innebære at videre utvikling av trepartssamarbeid i ny kommune må skje innenfor andre juridiske forutsetninger enn hva arbeidsgruppa har sett for seg.

Reglement for de aktuelle politiske utvalgene skal behandles i samme møte som rapporten fra arbeidsgruppa. Anbefalingene fra arbeidsgruppen er tatt inn i de foreslåtte reglementene.

Forslag til vedtak

1. Rollen som partssammensatt utvalg ivaretas av de fem politiske utvalgene: organisasjonsutvalget, helseutvalget, oppvekstutvalget, kulturutvalget, by og stedsutviklingsutvalget. Rollen som partssammensatt utvalg gjelder i administrative saker som angår deres virksomhetsområde etter kommuneloven § 5-11 og Hovedavtalen Del B § 4.
2. Organisasjonsutvalget får en særlig rolle som kommunens koordinerende og øverste partssammensatt utvalg for behandling av saker som gjelder forholdet mellom kommunen som arbeidsgiver og de ansatte.
3. Antall tillitsvalgte i de partssammensatte utvalgene blir fire i organisasjonsutvalget, og to i hvert av de fire andre utvalgene
4. Programleder utarbeider forslag til prosjektdirektiv for hvordan utvikling av trepartssamarbeid kan organiseres innenfor de juridiske rammene av ny

kommunelov. Forslag til prosjektdirektiv legges fram for fellesnemnda i møte 18.juni 2019.

Camilla Dunsæd
Programleder

Kjell A Kristiansen
Prosjekteier organisasjon, personal og stab

Vedlegg:
Prosjektrapport fra politisk-administrativt prosjekt PA 4

1. Bakgrunn

Fellesnemndas vedtok 27. februar 2018 i sak om politisk struktur og organisering:

Rollen som partssammensatt, herunder 3 partssamarbeid, utvalg ivaretas av et overordnet administrasjonsutvalg og av hovedutvalgene.

Programleder igangsetter en arbeidsgruppe for å drøfte hvordan samarbeid på sentrale arbeidsgiverpolitiske temaer kan organiseres.

I punkt 7 i prosjektrapporten som lå til grunn for fellesnemndas vedtak fremgår det følgende om det overordnede administrasjonsutvalget:

Det overordnede administrasjonsutvalget bør få flere roller innen arbeidsgiverpolitiske områder, slik at arbeidsgiverpolitikk blir et synlig og prioritert område i ny kommune. I tillegg bør det vurderes om digitalisering og sektorovergripende ansvar for innovasjon og organisasjonsutvikling bør tillegges et slikt utvalg, og at det kan få en rolle som «organisasjons- og fornyelsesutvalg». Det kan bidra til en samlet oversikt og gi mulighet for helhetlig politisk styring av de store endringene som forventes i offentlig sektor de kommende årene. Selv om endringer og utviklingstiltak vil måtte skje i den enkelte tjeneste, kan det være viktig å ha et politisk organ som kan ha ansvar for strategiske vurderinger og etterspør samarbeid på tvers av fag og tjenester.

I denne sammenhengen defineres trepartssamarbeid som et samarbeid mellom politikere, administrativ ledelse og tillitsvalgte om arbeidsgiverpolitiske temaer som kan bidra til å utvikle de kommunale tjenestene.

På bakgrunn av vedtaket i fellesnemnda igangsatte programleder et politisk-administrativt prosjekt som fikk i oppdrag å utarbeide forslag til partssamarbeid i den nye kommunen, og hvordan samarbeid på sentrale arbeidsgiverpolitiske tema kan organiseres. Prosjektet har vært organisert i en arbeidsgruppe bestående av politikere, tillitsvalgte og arbeidsgiverrepresentanter fra dagens tre kommuner.

Arbeidsgruppen har hatt fem møter supplert med informasjonsmøter for tillitsvalgte. Det er senere avklart at nevnte arbeidsgruppe står fritt til å vurdere hvorvidt det partssammensatte arbeidet bør avgrenses til et overordnet administrasjonsutvalg og ikke i hovedutvalgene.

Prosess og anbefalinger er presentert i vedlagte rapport. Rapporten skal legges fram for arena for drøfting 12.april 2019. Saksframstilling og programleders anbefalinger skal behandles av PSU 23. april.

2. Partssammensatt utvalg

Ny kommuneloven sier følgende om administrasjonsutvalget i §5-11:

§ 5-11. Partssammensatte utvalg (administrasjonsutvalg)

I alle kommuner og fylkeskommuner skal det opprettes ett eller flere partssammensatte utvalg (administrasjonsutvalg) for behandling av saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen eller fylkeskommunen som arbeidsgiver. Hvis minst 3/4 av de ansatte ønsker det, kan slike utvalg erstattes med andre ordninger.

Partssammensatte utvalg settes sammen av representanter for kommunen eller fylkeskommunen og for de ansatte. De ansattes representanter velges av og blant de ansatte for to år av gangen. Flertallet i utvalget skal bestå av representanter for kommunen eller fylkeskommunen. Kommunestyret og fylkestinget velger selv kommunens eller fylkeskommunens representanter og utvalgets leder og nestleder blant disse.

For de ansattes representanter gjelder valgbarhetsreglene i §§ 7-2 og 7-3, bortsett fra bostedskravet.

For øvrig gjelder de samme bestemmelsene som for andre utvalg etter § 5-7.

Arbeidsgruppen anbefaler at rollen som partssammensatt utvalg ikke bare skal ivaretas av organisasjonsutvalget, men også av fire andre politiske utvalg. Dette ligner på modellen som er i dagens Kristiansand. Programleder er usikker på om dette er den beste modellen for å ivareta en helhetlig arbeidsgiverpolitikk. Men velger likevel å følge arbeidsgruppas anbefaling, da dette fremkommer som en foretrukket modell for de tillitsvalgte.

I praksis betyr det at:

1. Rollen som partssammensatt utvalg ivaretas av de fem politiske utvalgene: organisasjonsutvalget, helseutvalget, oppvekstutvalget, kulturutvalget, by og stedsutviklingsutvalget i administrative saker som angår deres virksomhetsområde etter kommuneloven § 5-11 og Hovedavtalen Del B § 4.
2. Organisasjonsutvalget får en særlig rolle som kommunens koordinerende og øverste partssammensatte utvalg for behandling av saker som gjelder forholdet mellom kommunen som arbeidsgiver og de ansatte. Organisasjonsutvalget skal som partssammensatt utvalg foreslå og behandle overordnede retningslinjer for kommunens personalpolitikk, herunder tiltak for likestilling og inkluderende arbeidsliv. Utvalget skal drøfte kvalitets-, fornyings- og utviklingstiltak, oppfølging og implementering av nasjonalt vedtatte reformer.

Reglement for de aktuelle politiske utvalgene skal behandles i samme møte som rapporten fra arbeidsgruppa. Programlederens anbefalinger i denne saken er tatt inn i de aktuelle utvalgenes reglementene i en egen, likelydende bestemmelse som heter §3a. For organisasjonsutvalget består virksomhetsområdet av de tre stabsdirektørområdene:

- Organisasjon, personal og stab
- Virksomhetsstyring, økonomi og eierskap
- Samhandling og innovasjon

I tillegg foreslår programleder at reglementet inneholder beskrivelse av organisasjonsutvalgets rolle slik det er beskrevet i pkt 2 over.

Arbeidsgruppen peker på behovet for at det i reglementer klargjøres grensesnittet mellom roller og oppgaver. Programleder vil tilrettelegge for at det utarbeides retningslinjer og saksbehandlingsrutiner som avklarer hvilke saker som skal behandles i hvilke utvalg. Når det gjelder sammensetning av de partssammensatte utvalgene foreslår programleder følgende:

- Organisasjonsutvalget som partssammensatt utvalg består av utvalgets medlemmer, samt fire medlemmer som velges av og blant de ansatte.

- Øvrige utvalg som partssammensatt utvalg (helseutvalget, oppvekstutvalget, kulturutvalget, by og stedsutviklingsutvalget) består av utvalgets medlemmer, samt to medlemmer i hvert utvalg som velges av og blant de ansatte.

3. Utvikling av samarbeid innen arbeidsgiverfeltet

Arbeidsgruppen har vurdert ulike former for tre-partssamarbeid og har forutsatt at anbefalinger er gjennomførbare, innenfor de juridiske rammene til den nye kommuneloven. En slik vurdering ble gjort i en tidlig fase på bakgrunn av forespørsel til juridisk kompetanse. Det fremkom da at i proposisjonen til ny kommunelov (prp 46 L) foreslås at partssammensatte utvalg fortsatt skal være obligatoriske og at reglene for disse i hovedsak videreføres som i dag. Og ut over det ingen vesentlige endringer i gjeldende ordning. Ny informasjon som er innhentet etter at rapporten er levert problematiserer dette og må sees nærmere på.

Arbeidsgruppen tilrår derfor at det igangsettes et prosjekt fra 2020 for å utrede dette videre, blant annet basert på anbefalingene i rapporten. Ansvar for å utarbeide et prosjektdirektiv kan legges til kommunalområdet organisasjon, personal og stab, Det bør øremerkes budsjettmidler til gjennomføring av prosjektet fra og med 2020. Dette prosjektdirektivet bør utarbeides snarest mulig og realitetsbehandles innen frister som gjelder for handlingsprogram 2020-2023.

Prosjektet bør tilrettelegge for at politikere, administrasjon og tillitsvalgte fra alle kommunalområdene inviteres til deltakelse i de nye samarbeidsformene. De mest sentrale arbeidsgiverpolitiske tema og problemstillinger bør prioriteres som fokusområder. Utprøvinger må sikre erfaring med deltakelse fra andre eksterne aktører og fagmiljø når formålstjenlig.

Etter at rapporten ble levert, har det blitt tydeligere at den nye kommuneloven gir noen rammer for samarbeidet som ikke var kjent da arbeidsgruppen startet. Det innebærer trolig at videre utvikling av trepartssamarbeid i ny kommune må skje innenfor andre juridiske rammer enn hva dagens kommuner har erfaring med og arbeidsgruppen har forutsatt.

Slik programleder forstår den nye kommuneloven, åpner den i liten grad for trepartssamarbeid. De forslagene som arbeidsgruppen anbefaler må derfor tilpasses lovens ramme og definisjoner, noe som vil bli ivaretatt og beskrevet utførlig når programleder fremmer forslag om et prosjektdirektiv. Viktigst vil være at politikere, tillitsvalgte og administrasjon ikke kan sitte sammen som likeverdige representanter i et utvalg. En slik forutsetning må legges til grunn for utarbeidelse av prosjektdirektivet.

4. Evaluering

Arbeidsgruppen tilrår at et prosjekt som får i mandat å utrede muligheter for trepartssamarbeid i tråd med ny kommunelov bør igangsettes første halvår 2020 med varighet ut 2022. Resultater fra prosjektet kan dermed vurderes samtidig med evaluering av partssammensatt arbeid i nye Kristiansand, noe arbeidsgruppen tilrår bør gjennomføres våren 2023. En evaluering gir mulighet for at endring av form for partssammensatt arbeid kan implementeres fra neste periode etter kommunevalget.

Programleder støtter forslag om evaluering våren 2023, og at det innarbeides i prosjektdirektivet som er omtalt i pkt 3.

Partssammensatt arbeid i nye Kristiansand

Prosjektrapport fra arbeidsgruppe for partssammensatt arbeid

15. mars 2019

Innhold

1. Sammen drag	3
2. Bakgrunn for prosjektet og arbeid i prosjektgruppa	3
2.1. Kommuneloven.....	3
2.2. Fellesnemnda	3
2.3. Kommunenes nåværende partssammensatt arbeid.....	4
2.4 Nye Kristiansand - organisasjonsutvalget	5
3. Igangsetting av arbeidsgruppe	5
3.1 Arbeidsgruppen	6
3.2 Arbeidsgruppens møter	6
4. Modeller for partssamarbeid.....	7
5. Samarbeidsformer til utprøving	8
5.1 Oppgaveutvalg – ad hoc utvalg	8
5.2 Verkstedssamarbeid.....	9
5.3 Styringsgruppe prosjekt	9
6. Arbeidsgruppens vurderinger	9
6.1 Modell 2.....	9
6.2 Modell 4.....	10
6.3 Valg av modell/etablering av prosjekt	10
6.4 Betragtninger om organisasjonsutvalget	11
7. Oppsummering og anbefaling	12

1. Sammendrag

Fellesnemnda har gitt programleder i oppdrag å igangsette en arbeidsgruppe for å drøfte hvordan samarbeid på sentrale arbeidsgiverpolitiske temaer kan organiseres i Nye Kristiansand. Arbeidsgruppen har bestått av politikere, tillitsvalgte og arbeidsgiverrepresentanter. Det er gjennomført 5 møter og flere informasjonsmøter. Arbeidsgruppen tilrår at rollen som partssammensatt utvalg ivaretas av organisasjonsutvalget, by- og stedsutviklingsutvalget, helseutvalget, oppvekstutvalget og kulturutvalget jfr. kommuneloven § 5-11 og Hovedavtalen Del B § 4. Det understrekes at reglementer med tydelighet må klargjøre grensesnitt mellom utvalgene og utvalgsmedlemmenes roller, oppgaver og rettigheter. Videre tilrår arbeidsgruppen at det igangsettes et prosjekt fra 2020 for å prøve ut nye samarbeidsformer innen arbeidsgiverpolitikk. Prosjektdirektiv bør utarbeides og realitetsbehandles våren 2019 slik at prosjektet kan starte opp fra 2020. Ansvar for prosjektet anbefales lagt til organisasjonsutvalget med kommunalområdet organisasjon, personal og stab som tilrettelegger. Erfaringer med partssamarbeid arbeid i Nye Kristiansand tilrås evaluert våren 2023 der resultater fra prosjektet også vurderes. Evalueringen bør legges til grunn for å vurdere eventuell endring av kommunens partssammensatte arbeidsform etter valget i 2023.

2. Bakgrunn for prosjektet og arbeid i prosjektgruppa

2.1. Kommuneloven

Kommunelovens § 25, nr. 1 sier følgende om partssammensatt utvalg («PSU»):

Det skal i alle kommuner og fylkeskommuner opprettes ett eller flere partssammensatte utvalg - administrasjonsutvalg - for behandling av saker som gjelder forholdet mellom kommunen eller fylkeskommunen som arbeidsgiver og de ansatte. Utvalg etter første punktum kan erstattes med andre ordninger dersom dette får tilslutning fra minst tre fjerdedeler av de ansatte.

Administrasjonsutvalget sammensettes av representanter for kommunen eller fylkeskommunen og de ansatte. De ansattes representanter velges av og blant de ansatte for to år av gangen. Flertallet i utvalget skal bestå av representanter for kommunen eller fylkeskommunen. Kommunestyret og fylkestinget velger selv kommunens eller fylkeskommunens representanter og utvalgets leder og nestleder blant disse.

Hovedbegrunnelsen for å lovfeste et slikt særskilt organ er hensynet til de ansattes mulighet til medvirkning i behandling av saker som gjelder forholdet mellom kommunen som arbeidsgiver og de ansatte. Fra Kommuneadvokaten er det klargjort at i proposisjonen til ny kommunelov (prp 46 L) foreslås at partssammensatte utvalg fortsatt skal være obligatoriske og at reglene for disse i hovedsak videreføres som i dag. Det forslås altså ingen vesentlige endringer i gjeldende ordning.

2.2. Fellesnemnda

Fellesnemnda vedtok i sak om prinsipper for organisering av nye Kristiansand (23.06.2017):

Den nye kommunen skal vektlegge utvikling av et godt trepartssamarbeid. Med trepartssamarbeid menes i denne sammenhengen et tett samarbeid mellom politikere, administrativ ledelse og fagforeninger for å utvikle de kommunale tjenestene.

Fellesnemnda vedtok i sak om visjoner og mål for etablering av nye Kristiansand (30. januar 2018) at Nye Kristiansand kommune skal:

- Videreutvikle sterke og solide fagmiljø og sikre strategisk og systematisk kompetansebygging
- Involvere ansatte og brukere i innovasjons- og utviklingsarbeid.
- Være en foregangskommune for heltidskultur
- Være en helsefremmende, lærende og inkluderende arbeidsplass.

Fellesnemndas vedtok 27. februar 2018 i sak om politisk struktur og organisering:

Rollen som partssammensatt, herunder 3 partssamarbeid, utvalg ivaretas av et overordnet administrasjonsutvalg og av hovedutvalgene.

Programleder igangsetter en arbeidsgruppe for å drøfte hvordan samarbeid på sentrale arbeidsgiverpolitiske temaer kan organiseres.

Det er senere avklart at nevnte arbeidsgruppe står fritt til å vurdere hvorvidt det partssammensatte arbeidet bør avgrenses til et overordnet administrasjonsutvalg og ikke ivaretas i hovedutvalgene.

I prosjektrapporten som lå til grunn for fellesnemndas vedtak 27. februar 2018 pkt. 7 uttrykkes det følgende om det overordnede administrasjonsutvalget:

Det overordnede administrasjonsutvalget bør få flere roller innen arbeidsgiverpolitiske områder, slik at arbeidsgiverpolitikk blir et synlig og prioritert område i ny kommune. I tillegg bør det vurderes om digitalisering og sektorovergrepene ansvar for innovasjon og organisasjonsutvikling bør tillegges et slikt utvalg, og at det kan få en rolle som «organisasjons- og fornyelsesutvalg». Det kan bidra til en samlet oversikt og gi mulighet for helhetlig politisk styring av de store endringene som forventes i offentlig sektor de kommende årene. Selv om endringer og utviklingstiltak vil måtte skje i den enkelte tjeneste, kan det være viktig å ha et politisk organ som kan ha ansvar for strategiske vurderinger og etterspør samarbeid på tvers av fag og tjenester.

2.3. Kommunenes nåværende partssammensatt arbeid

I dagens tre kommuner er partssammensatt utvalg organisert på ulike måter. Matrisen gir en kortfattet beskrivelse:

Ansvarlig utvalg	Representanter i partssammensatt utvalg	Andre oppgaver og roller utover å være partssammensatt utvalg
Søgne: Administrasjons- utvalget	3 folkevalgte 2 tillitsvalgte	Har kun rolle som administrasjonsutvalg, og behandler saker innen blant annet personalpolitikk, likestilling
Songdalen: Administrasjons- utvalget	3 folkevalgte 3 tillitsvalgte 3 administrative	Personalpolitikk, likestilling, inkluderende arbeidsliv, organisatoriske forhold, kvalitets-, fornyings- og utviklingstiltak
Kristiansand: Kommunalutvalget	7 folkevalgte 2 tillitsvalgte i saker som gjelder ansatte	Eiendoms- og utbyggingssaker, kommunale byggesaker og næringsaker Arbeidsgiverorgan og likestillingsutvalg
Hovedutvalgene	2 tillitsvalgte i saker som gjelder de ansatte	Hovedutvalgene for sektorenes virksomhetsområder

I Kristiansand kommune ivaretas rollen som partssammensatt utvalg av et overordnet administrasjonsutvalg (kommunalutvalget) og av hovedutvalg for de ulike virksomhetsområdene. Tilbakemeldinger gir inntrykk av at denne modellen for partssamarbeid fungerer tilfredsstillende.

Songdalen praktiserer et trepartssamarbeid, som i denne sammenhengen beskriver et tett samarbeid mellom politikere, administrativ ledelse og fagforeninger for å utvikle de kommunale tjenestene. Songdalen kommune har gode erfaringer med at administrasjonsutvalget har bestått av faste representanter fra administrasjon, tillitsvalgte og folkevalgte. Det har vært en komite med innstillingsrett til formannskapet. Denne formen for trepartssamarbeid har bidratt til gode resultater på sentrale arbeidsgiverpolitiske områder det er politisk enighet om, som for eksempel heltid, nærvær og lærlinger.

I Søgne har rollen som partssammensatt utvalg vært ivaretatt av et administrasjonsutvalg bestående av politikere og tillitsvalgte. For Søgne kommune har modellen fungert tilfredsstillende.

2.4 Nye Kristiansand - organisasjonsutvalget

Fellesnemnda 29. januar 2019 i sak om hovedutvalgenes navn og ansvar vedtok at nye Kristiansands partssammensatte utvalg skal benevnes organisasjonsutvalg med ansvar for:

- *Organisasjonsutvikling, omstilling og fornyingspolitikk i kommuneorganisasjonen*
- *Nærværpolitikk og inkluderende arbeidsliv*
- *Arbeidsgiverpolitikk, helhet og harmonisering,*
- *Lønnspolitikk*
- *Partssamarbeid (PSU)*
- *Heltidskultur og likestilling*
- *Rekrutteringspolitikk – både rekruttere og beholde arbeidskraft*
- *Internkontroll og virksomhetsstyring*
- *Systemer og rutiner for innovasjons- og utviklingsarbeid*
- *Samlet budsjett for alle stabsdirektørers ansvarsområder.*

I saksfremlegget fremheves viktigheten av å samle både tradisjonelle arbeidsgiverpolitiske områder i dette utvalget, og samtidig tydeliggjøre at utvalget skal ha en rolle i omstilling, fornyelse, digitalisering i kommuneorganisasjonen.

Organisasjonsutvalget er gitt et særlig ansvar for kvalitetssystem, virksomhetsstyring og internkontroll. Disse styringsverktøyene vil være viktige for blant annet for å sikre at kvalitetssystemene kan brukes som grunnlag for behovsstyrt utviklingsarbeid og at virksomhetsstyring tar inn gevinstrealisering i av utviklings- og omstillingsprosesser.

Det vil være tre kommunaldirektører som får organisasjonsutvalget som hovedutvalg på blant annet følgende områder:

- *Organisasjon, personal og stab: Personaltjenester, HMS, lærlinger, arbeidsgiverpolitikk, samarbeid tillitsvalgte, IKT-tjenester, organisasjonsutvikling*
- *Samhandling og innovasjon: Systemer og rutiner for utviklings- og innovasjonsarbeid*
- *Virksomhetsstyring, økonomi og eierskap: Virksomhetsstyring, kvalitetssystem og internkontroll.*

Programleder vil delegere rådmannsfunksjonen i organisasjonsutvalget til den direktøren som til enhver tid er assisterende rådmann.

3. Igangsetting av arbeidsgruppe

På bakgrunn av vedtak i fellesnemnda 27. februar 2018 igangsatte programleder et politisk-administrativt prosjekt som fikk i oppdrag å utarbeide forslag til partssamarbeid i den nye kommunen og hvordan samarbeid på sentrale arbeidsgiverpolitiske tema kan organiseres.

Prosjektet har vært organisert som trepartssamarbeid jfr. «Songdalen modellen». Prosjektet skal utarbeide et innspill som oversendes programleder.

3.1 Arbeidsgruppen

Deltakere i arbeidsgruppen har vært:

Navn	Rolle i delprosjektet	Rolle i «vanlig virke»
Kjell A Kristiansen	Prosjektleder	Prosjekteier kommunalområde
Marianne Tronstad	Sekretariat	Prosjektleder kommunalområde
Anne Lise Holand Aabø	Sekretariat	Rådgiver PAS, Kristiansand
Jan Erik Tønnesland	Politisk representant	AP, Songdalen kommune
Bjørn Egeli	Politisk representant	AP, Søgne kommune
Lisbeth Andersen	Politisk representant	H, Kristiansand kommune
Torgeir H. Hareland	Ansattes representant	HTV Unio
Åse Birkrem	Ansattes representant	HTV YS
Janne Slotte	Ansattes representant	HTV LO
Knut A Knutsen	Ansattes representant	HTV Akademikerne
Kirsten Kaalstad	Arbeidsgiver representant	Personlrådgiver Kristiansand
Beth Repstad	Arbeidsgiver representant	Personalsjef Songdalen
Inga Fjeldsgaard	Arbeidsgiver representant	Seniorrådgiver Søgne

Prosjekteier/direktør for organisasjon, personal og stab har vært tilrettelegger og møteleder.

Arbeidsgruppas oppdrag har vært å utarbeide innspill som oversendes programleder. Innspillet oppsummeres i denne rapporten.

Arbeidsgruppen har vært opptatt av å få frem og ta hensyn til alle tre parters signaler så tidlig som mulig i prosessen. Forankring har vært viktig underveis, blant annet i form av informasjon i den enkelte kommune og på arena for drøfting. Det har fått betydning for anbefalingen som følger av denne rapporten.

3.2 Arbeidsgruppens møter

Arbeidsgruppen har gjennomført 5 møter med følgende fokus:

Tid	Tema
19. nov. 2018	<ul style="list-style-type: none"> - Forventningsavklaring - Arbeidsform - Gjennomgang mandat og møteplan - Info om prosjekt PA3
07. des. 2018	<ul style="list-style-type: none"> - Alternative modeller for organisering - SWOT analyse alternative modeller - Innspill til prosjekt PA3 (om partssammensatt hovedutvalg)
08. jan. 2019	<ul style="list-style-type: none"> - Navn og oppgaver for partssammensatt hovedutvalg (fra PA3) - Drøfting av forhold relatert organisasjonsutvalget (innspill PA3) - Oppdatering SWOT analyse 7.12 - Vurdering av modeller - Foreløpig anbefaling
21. jan. 2019	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomgang av diskusjonsnotat partssammensatt arbeid i nye Kristiansand - Vurderinger - Foreløpig konklusjon og anbefaling
19. feb. 2019	<ul style="list-style-type: none"> - Utkast til prosjektrapport - Avslutning av arbeidsgruppens arbeid.

Mellom møtene den 21.1 og 19.2 ble det gjennomført uformelt dialogmøte med arena for drøfting og møter med andre tillitsvalgte, hovedsakelig fra Kristiansand kommune. Hensikten var å forankre arbeidsgruppens foreløpige vurderinger. Kjell A Kristiansen deltok på oppfordring fra de tillitsvalgte i to slike møter.

Etter møtet den 19.2 arrangerte arena for drøfting et internt informasjonsmøte om trepartssamarbeid.

Det har også være annen dialog og informasjonsaktivitet i forhold til tillitsvalgte.

Arbeidsgruppens rapport er ikke behandlet i eget møte men i form av e-post høring med frist for innspill 15. mars. Det er tatt hensyn til innspill og justeringer fra høringsrunden.

4. Modeller for partssamarbeid

Utgangspunktet for arbeidsgruppen er at det i alle kommuner skal opprettes ett eller flere partssammensatte utvalg for behandling av saker som gjelder forholdet mellom kommunen som arbeidsgiver og de ansatte. I tillegg, jfr. bestillingen fra fellesnemnda, skal nye Kristiansand vektlegge utvikling av et godt trepartssamarbeid.

Arbeidsgruppen mener at tema som kan kreve samarbeid om politikkutvikling og nye løsninger, der trepartssamarbeid kan være velegnet, er heltidskultur, ledelse, nærvær (helsefremmende arbeidsplass), rekruttering, likestilling og mangfold, omstilling og fornyelse, digitalisering av tjenester, kommuneinternt arbeidsmarked, endring arbeidskraftbehov.

Arbeidsgruppen har drøftet 4 modeller for partssamarbeid, hvorav to av dem foreslår nye samarbeidsformer som gir mulighet for trepartssamarbeid mellom folkevalgte, administrasjon og tillitsvalgte etter samme tenkning som Songdalen kommune har praktisert.

Modellene med kjennetegn beskrives kortfattet i matrisen:

Nr.	Modell	Kjennetegn
1	<ul style="list-style-type: none"> - Organisasjonsutvalget er kommunens partssammensatte utvalg. 	<ul style="list-style-type: none"> - Har rollen som partssammensatt utvalg for alle kommunalområdene. - Alle saker som gjelder arbeidsgiverpolitikk og som berører ansatte drøftes/løftes her
2	<ul style="list-style-type: none"> - Organisasjonsutvalget er kommunens partssammensatt utvalg - I tillegg igangsettes andre arbeidsformer med mandat fra bystyret eller organisasjonsutvalget - Arbeidsformene gir mulighet for trepartssamarbeid. 	<ul style="list-style-type: none"> - Samme kjennetegn som modell 1 - Andre arbeidsformer er «verkstedsdager», oppgaveutvalg eller styringsgruppe på avgrensede tema
3	<ul style="list-style-type: none"> - Organisasjonsutvalget, by- og stedsutviklingsutvalget, helseutvalget, oppvekstutvalget og kulturutvalget er partssammensatte utvalg. 	<ul style="list-style-type: none"> - Organisasjonsutvalget har overordnet og koordinerende ansvar for kommunens partssammensatt arbeid - Organisasjonsutvalget er partssammensatt utvalg for de tre stabsdirektørområdene - By- og stedsutviklingsutvalget, helseutvalget, oppvekstutvalget og kulturutvalget er partssammensatte utvalg ift avgrensede problemstillinger innen egne oppgaveområder.

4	<ul style="list-style-type: none"> - Organisasjonsutvalget, by- og stedsutviklingsutvalget, helseutvalget, oppvekstutvalget og kulturutvalget er partssammensatte utvalg - I tillegg igangsettes andre arbeidsformer med mandat fra bystyret eller organisasjonsutvalget - Arbeidsformene gir mulighet for trepartssamarbeid. 	<ul style="list-style-type: none"> - Samme kjennetegn som modell nr. 3 - Andre arbeidsformer er «verkstedsdager», oppgaveutvalg eller styringsgruppe på avgrensede tema
---	--	---

Arbeidsgruppen har i form av en SWOT-analyse drøftet hvilken modell som vurderes best egnet for å medvirke til:

- Å utvikle de kommunale tjenestene
- Løse framtidige utfordringer i kommunesektoren ved omstilling og utviklingsarbeid
- Rekruttere, beholde og utvikle arbeidskraft.

SWOT analysen følger rapporten som uttrykt vedlegg.

5. Samarbeidsformer til utprøving

Matrisens modell 2 og 4 viser til samarbeidsformene verkstedsdager, oppgaveutvalg og styringsgruppe på avgrensede tema. Arbeidsgruppen mener at disse tre arbeidsformene egner seg for trepartssamarbeid.

Felles for alle tre samarbeidsformer er at fokus, omfang og hensyn til helhetstenkning avgjør om valgt form krever deltakelse fra ett, flere eller alle hovedutvalg/kommunalområdene.

Arbeidsgruppen mener at det bør arbeides videre med å beskrive de tre aktuelle samarbeidsformene mer utførlig og at de bør prøves ut og utvikles i Nye Kristiansand.

Et utgangspunkt for å beskrive de tre samarbeidsformene kan baseres på følgende kjennetegn og deltakelse:

5.1 Oppgaveutvalg – ad hoc utvalg

Kjennetegn samarbeidsformen:

- Mandat fra bystyret og/eller organisasjonsutvalget, rapportering tilbake til mandatgiver
- Faste deltakere
- Pågår over tid
- Eksterne ressurspersoner kan oppnevnes
- Er primært en medvirkningsform.

Eksempler deltakere:

- Folkevalgte
- Tillitsvalgte
- Relevante ledere
- Ansatte fra berørte enheter
- KS
- UiA og andre
- Vernetjeneste.

5.2 Verkstedssamarbeid

Kjennetegn samarbeidsformen:

- Mandat fra bystyret og/eller organisasjonsutvalget, rapportering tilbake til mandatgiver
- Dagsseminar
- Innledninger – tematiske innlegg
- Gruppearbeid og diskusjoner
- Kan være fast ordning, for eksempel 2 ganger i året med ulike /åpne tema, eller ved behov.
- Eksterne kan oppnevnes ved behov

Deltakere:

- Folkevalgte
- Administrasjonen, aktuelle ledere, rådgivere etc.
- Tillitsvalgte
- Evt. vernetjeneste
- Eksterne ved behov.

5.3 Styringsgruppe prosjekt

Kjennetegn samarbeidsformen:

- Mandat fra bystyret og/eller organisasjonsutvalget, rapportering tilbake til mandatgiver
- Overordnet problemstilling/tema
- Avgrenset arbeidsgiverpolitisk tema.
- Eksterne kan oppnevnes ved behov

Deltakere:

- Folkevalgte
- Tillitsvalgte
- Administrasjonen, aktuelle ledere, rådgivere etc.
- Evt. Vernetjeneste
- Eksterne ved behov

6. Arbeidsgruppens vurderinger

Modell 1 og 3 i rapportens pkt. 4 baseres på topartssamarbeid og vurderes ikke i fortsettelsen. Modell 2 og 4 tilrettelegger for utvikling av trepartssamarbeid og vurderes derfor som aktuelle alternativer for Nye Kristiansand.

6.1 Modell 2

Modell 2 innebærer at tillitsvalgte får møte, tale og stemmerett i organisasjonsutvalget på saker som angår de ansatte. Organisasjonsutvalget har i tillegg til rollen som overordnet partssammensatt utvalg for de tre stabsdirektørområdene.

Arbeidsgruppen mener at modell 2 er velegnet for å starte en prosess som har som målsetting å utvikle et godt trepartssamarbeid i Nye Kristiansand kommune.

Hovedargumentet for å velge modell 2 er at ny og fremtidsrettet arbeidspolitikk skal utarbeides og implementeres i hele kommunen de neste årene. Ett organisasjonsutvalg, som eneste partssammensatt utvalg, gir bedre forutsetninger for å kunne ivareta helhetstenkning og samordning når arbeidsgiverpolitikken skal implementeres. Det vil etter

arbeidsgruppas oppfatning være viktig for å sikre at den nye kommunen får en konsistent og fremover lent arbeidsgiverpolitikk.

Modell 2 vil medvirke til å forebygge «silotenkning», slik det kan være risiko for dersom flere hovedutvalg gis rolle som partssammensatte, for eksempel etter samme modell som Kristiansand praktiserer i dag.

En forutsetning for at modell 2 kan bli vellykket er at samarbeidet mellom arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjonene fungerer godt i alle kommunalområdene.

Modell 2 bygger på at det partssammensatte arbeidet i organisasjonsutvalget suppleres med andre arbeidsformer som inkluderer politikere, administrasjonen og de ansattes tillitsvalgte. I tillegg kan det inviteres med andre eksterne parter som kommunen ønsker å samarbeide med på ulike tema. Involvering av andre aktører i kommunens arbeidsgiverpolitiske utvikling gjennom nye samarbeidsformer er innovativt og kan medvirke til å styrke konkurransevne og omdømme.

6.2 Modell 4

Modell 4 innebærer at tillitsvalgte får møte, tale og stemmerett på saker som angår de ansatte i organisasjonsutvalget, by- og stedsutviklingsutvalget, helseutvalget, oppvekstutvalget og kulturutvalget. Modellen innebærer at organisasjonsutvalget i tillegg til rollen som overordnet partssammensatt utvalg også er partssammensatt utvalg for de tre stabsdirektørområdene.

Valg av modell 4 er nokså lik dagens praksis i Kristiansand kommune med unntak av de nye samarbeidsformene som foreslås vurdert. Mange tillitsvalgte peker på at videreføring av nåværende praksis i Kristiansand kommune vil være formålstjenlig og høyne kvaliteten i prosesser. For mange tillitsvalgte er dette hensynet sammen med opplevelsen av innflytelse avgjørende for valg av modell 4 som den mest foretrukne. Kort oppsummert, uttrykt fra enkelte tillitsvalgte i Kristiansand kommune; «*vi vet hva vi har men ikke hva vi får*».

Det er også pekt på at deltakelse i sektorutvalgene også innebærer deltakelse på studieturer og/eller fagsamlinger, og fordeler som derav følger i forhold til kompetansedeling, fagdialog mm.

Den største ulempen med modell 4 er at den gjør det mer krevende å sikre helhetlig praksis og forståelse i utøvelse av ny arbeidsgiverpolitikk i kommunalområdene. Den er også mer ressurskrevende, noe som kan innebære at utprøving av nye samarbeidsmodeller ikke gis tilstrekkelig prioritet. Det vil kunne hemme mulighet for vellykket utprøving av disse og vil kunne hemme innovasjonsevne.

Drøftingsplikt etter hovedavtalen skal sikre at konsekvenser for ansatte er tilstrekkelig belyst og opplyst om i et saksfremlegg. Det er en forutsetning når saksfremlegg sendes til utvalgsmedlemmer. Dersom en sak ikke er tilstrekkelig opplyst/forsvarlig utredet, bør den ikke realitetsbehandles. Et slikt hensyn toner ned behovet for at andre hovedutvalg enn organisasjonsutvalget skal ha rollen som partssammensatt. Det er også et poeng at politiske utvalg primært skal ha fokus på tjenesteutvikling og, innenfor et slikt hensyn, sikre innbygger- og brukerperspektiv. Denne tilnærmingen er gjenkjennbar for Søgne og Songdalen, hvor det kun er politiske medlemmer i politiske utvalg og komiteer.

6.3 Valg av modell/etablering av prosjekt

Tilbakemeldinger fra ulike hold med hensyn til valg av modell er ikke entydige. Mange ønsker å tenke nytt og mener at det er nødvendig. Mulighetsrommet er nå når en ny kommune skal bygges.

Arbeidsgruppens hovedinntrykk er at det blant politikere, administrasjon og tillitsvalgte er en gjennomgående positiv innstilling til å bli mer kjent med og utvikle nye samarbeidsformer for å løse morgendagens arbeidsgiverpolitiske utfordringer. Men det er merkbart at et betydelig antall tillitsvalgte mener at endringer ikke bør gå på bekostning av nåværende praksis i Kristiansand kommune.

Arbeidsgruppen er delt. Et flertall tilrår modell 2. Men flertallet mener samtidig at gjennomføring av modell 2 må baseres på en forutsetning om at alle parter må ønske en slik modell. Et trepartssamarbeid etter «Songdalen modellen» gir ikke mening dersom en av partene ikke ønsker dette. Derfor anbefales et kompromiss etter omstendighetene, det vil si modell 4. Anbefalingen er enstemmig.

Modell 4 innebærer at organisasjonsutvalget, by- og stedsutviklingsutvalget, helseutvalget, oppvekstutvalget og kulturutvalget fungerer som administrasjonsutvalg under behandling av administrative saker som angår eget virksomhetsområde etter kommuneloven § 5-11 og Hovedavtalen Del B § 4.

Nye samarbeidsformer innen arbeidsgiverpolitikk, det vil si verkstedsdager, oppgaveutvalg eller styringsgruppe på avgrensede tema, tilrås utviklet og prøvd ut i form av et prosjekt med organisasjonsutvalget som prosjekteier.

Det anbefales at arbeidsgruppens rapport legges til grunn for utarbeidelse av reglement for organisasjonsutvalg og øvrige hovedutvalg, og at det i reglementet er presisert tydelig arbeidsdeling mellom organisasjonsutvalget og øvrige utvalg med hensyn til ivaretagelse av partssammensatte roller, oppgaver og rettigheter.

Prosjekt for utvikling av nye samarbeidsmodeller bør inneholde en opplæringsdel som skal sikre en bredere forståelse for nye samarbeidsformer om arbeidsgiverpolitiske spørsmål mellom politikere, tillitsvalgte og administrasjon. Opplæringen bør blant annet gi eksempler på hvorledes samarbeid om viktige arbeidsgiverpolitiske tema kan medvirke til bedre tjenester for innbyggerne, økonomiske besparelser og andre gevinster.

Prosjektet må sikre at politikere, administrasjon og tillitsvalgte fra alle kommunalområdene inviteres til deltakelse i de nye samarbeidsformene. De mest sentrale arbeidsgiverpolitiske tema og problemstillinger bør prioriteres som fokusområder. Utprøvinger må sikre erfaring med deltakelse fra andre eksterne aktører og fagmiljø når formålstjenlig. Et prosjektdirektiv må beskrive dette nærmere.

Arbeidsgruppen tilrår at et prosjekt trepartssamarbeid bør igangsettes første halvår 2020 med varighet ut 2022. Resultater fra prosjektet kan dermed vurderes samtidig med evaluering av partssammensatt arbeid i Nye Kristiansand, noe arbeidsgruppen tilrår bør gjennomføres våren 2023. En evaluering gir mulighet for at endring av form for partssammensatt arbeid kan implementeres fra neste periode etter kommunevalget.

Arbeidsgruppen tilrår at kommunalområdet organisasjon, personal og stab gis i oppdrag å utarbeide et prosjektdirektiv og at det øremerkes budsjettmidler til gjennomføring av prosjektet fra og med 2020. Det betyr at et prosjektdirektiv bør utarbeides snarest mulig og realitetsbehandles av fellesnemnda innen frister som gjelder for handlingsprogram 2020-2023.

6.4 Betraktninger om organisasjonsutvalget

Arbeidsgruppen ønsker å uttrykke støtte til fellesnemndas vedtak om med hensyn til navn og oppgaver for det overordnede organisasjonsutvalget.

Arbeidsgruppen støtter at de tre stabsdirektørene får organisasjonsutvalget som hovedutvalg, og at rådmannsfunksjonen i organisasjonsutvalget delegeres til den direktøren som til enhver tid er assisterende rådmann.

Arbeidsgruppen er ikke gitt i oppdrag å vurdere hvorledes valg av folkevalgte til organisasjonsutvalget bør gjennomføres og antall folkevalgte medlemmer der. De politiske medlemmene av arbeidsgruppen ser fordeler med at de politiske representantene i administrasjonsutvalget velges fra formannskapet. Eventuelt 2-3 deltakere, for eksempel ordfører, varaordfører og representant for opposisjonen. Hensikten vil være å støtte opp under formannskapets rolle i å sikre strategisk retning, samhandling og koordinering av politikkområder i et overordnet og helhetlig perspektiv. Det er spesielt politikkområdene overordnet forskningspolitikk, digitaliseringspolitikk og innovasjonspolitikk som kan nytte fordel av en slik løsning.

Men det vil også bli viktig å ha utvalg som består av andre enn de som sitter i formannskapet blant annet for å kunne fordele sentrale politiske verv på flere bystyremedlemmer. Arbeidsgruppen vektlegger at det overordnede hensynet for deltakelse bør være at de politiske representantene i organisasjonsutvalget har en særskilt interesse for arbeidsgiverpolitikk og dens betydning for å sikre gode tjenester for innbyggerne.

En annen viktig avklaring er hvorledes tillitsvalgte skal være representert i organisasjonsutvalget. Det kan vektlegges at hovedsammenslutningene skal være representert eller alternativt hvorvidt representasjon skal bestemmes i forhold til medlemsmasse. Ansattes representanter i arbeidsgruppen tilrår at prinsippet om at alle hovedsammenslutningene blir representert i organisasjonsutvalget prioriteres.

7. Oppsummering og anbefaling

- Arbeidsgruppen støtter forslag til ansvar og arbeidsoppgaver som fellesnemnda har lagt til organisasjonsutvalget som overordnet partssammensatt utvalg, og tilrår i tillegg at utvalget er partssammensatt utvalg for de tre stabsdirektørområdene
- Arbeidsgruppen mener at by- og stedsutviklingsutvalget, helseutvalget, oppvekstutvalget og kulturutvalget bør fungere som administrasjonsutvalg under behandling av administrative saker som angår eget virksomhetsområde etter kommuneloven § 5-11 og Hovedavtalen Del B § 4
- Arbeidsgruppen tilrår at reglementer klargjør grensesnitt roller, oppgaver og rettigheter for utvalg som er partssammensatte. Helhetlig praksis og rutiner må avklares ytterligere.
- Arbeidsgruppen tilrår at det igangsettes et treårig «prosjekt utvikling av samarbeidsformer innen arbeidsgiverpolitikk» fra 2020. Prosjekt direktiv tilrår utarbeidet våren 2019 slik at budsjettmidler kan øremerkes fra 2020
- Arbeidsgruppen tilrår at direktivet tar utgangspunkt i anbefalinger i denne rapporten
- Arbeidsgruppen mener at ansvar som prosjekteier bør legges til organisasjonsutvalget med kommunalområde organisasjon, personal og stab som tilrettelegger
- Arbeidsgruppen tilrår at erfaringer med partsamarbeid arbeid i Nye Kristiansand evalueres våren 2023 sammen med resultater fra prosjektet
- Arbeidsgruppen tilrår at evalueringen legges til grunn for å vurdere endringer av det partssammensatte arbeidet etter valget i 2023.

Utrykt vedlegg: SWOT analyse av fire modeller for partssammensatt arbeid

NYE KRISTIANSAND

Dato 4. april 2019
Saksnr.: 201812282-15
Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
30.04.2019

Saksbehandlingsreglement for folkevalgte organ i nye Kristiansand

Sammendrag

Saksbehandlingsreglementet skal brukes av alle folkevalgte organ i kommunen. Det vil si at alle saksbehandlingsregler som er felles for både bystyret og utvalgene legges inn i felles reglement. Reglementet vil også gjelde andre folkevalgte organ. Særregler som gjelder for bystyret eller andre utvalg, tas inn i de respektive reglementene. Ellers vises det til felles saksbehandlingsreglement. Dette forenkler oppdatering og opplæring.

Programleders forslag er utarbeidet av den politisk administrative prosjektgruppe for politiske reglementer («PA3»). Programleders forslag samsvarer med prosjektgruppas forslag.

Forslaget er basert på ny kommunelov og eksempler fra tilsvarende reglementer i dagens tre kommuner. Fellesnemnda fikk framlagt et forslag 26.mars, og det ble da vedtatt at fellesnemndas medlemmer kunne sende innspill til prosjektgruppa med frist 29. mars. Prosjektgruppa har deretter gått gjennom innspillene, og gjort noen endringer i reglementet. Mange av bestemmelsene er sitater fra ny kommunelov, og det kunne i prinsippet være tilstrekkelige med henvisninger. Men siden det nå kommer ny kommunelov som fortsatt er lite kjent for mange, velger programleder å ta inn relativt mye lovtekst i reglementet. I saksframlegget følger en oversikt over noen av de vurderingen som prosjektgruppa har gjort under utarbeidelse av forslaget, samt noen av programleders vurderinger. Møte- og talerett til medlemmer av lovpålagte råd er drøftet prinsipielt i denne saken, og ikke i reglementet for det enkelte råd.

Forslag til vedtak

1. Fellesnemnda godkjenner forslag til saksbehandlingsreglement.
2. Programleder utarbeider rutiner og veiledere som tydeliggjør hvordan kontakten mellom folkevalgte og administrasjon skal være i praksis. Samarbeid mellom politisk ledelse og administrasjonen blir tema i folkevalgtopplæringen

Camilla Dunsæd
Programleder

Kjell A Kristiansen
Prosjekteier organisasjon, personal og stab

Vedlegg:

Forslag til saksbehandlingsreglement for folkevalgte organ i nye Kristiansand

Bakgrunn for saken

Saksbehandlingsreglementet skal brukes av alle folkevalgte organ i kommunen. Det vil si at alle saksbehandlingsregler som er felles for både bystyret og utvalgene legges inn i felles reglement. Reglementet også vil gjelde andre folkevalgte organ. Særregler som gjelder for bystyret eller andre utvalg, tas inn i de respektive reglementene. Ellers vises det til felles saksbehandlingsreglement. Dette forenkler oppdatering og opplæring.

Programleders forslag er utarbeidet av den politisk administrative prosjektgruppa for politiske reglementer («PA3»). Programleders forslag samsvarer med prosjektgruppas forslag.

Forslaget er basert på ny kommunelov og eksempler fra tilsvarende reglementer i dagens tre kommuner. Fellesnemnda fikk framlagt et forslag 26.mars, og det ble da vedtatt at fellesnemndas medlemmer kunne sende innspill til prosjektgruppa med frist 29. mars. Prosjektgruppa har deretter gått gjennom innspillene, og gjort noen endringer i reglementet. Mange av bestemmelsene er sitater fra ny kommunelov, og det kunne i prinsippet være tilstrekkelige med henvisninger. Men siden det nå kommer ny kommunelov som fortsatt er lite kjent for mange, velger programleder å ta inn relativt mye lovtekst i reglementet.

De ulike bestemmelsene – vurderinger, innspill og kommentarer

I det følgende er det en oversikt over noen av de vurderingen som prosjektgruppa har gjort under utarbeidelse av forslaget, samt noen av programleders vurderinger.

§2 Møter:

Møteplan (tredje avsnitt): Det foreslås årlig møteplan, og ikke halvårlig slik det blant annet er i dagens Kristiansand. Årlig møteplan gir forutsigbarhet og kan bidra til at de folkevalgte lettere kan planlegge deltakelse i eksterne nettverk og samarbeid.

Ordførers møte, tale og forslagsrett (siste avsnitt, første ledd): Gjelder etter ny kommunelov i alle folkevalgte organ unntatt kontrollutvalget. Tas med her for å unngå tvil om det gjelder.

Rådmannens møte – og talerett (siste avsnitt, andre ledd): Etter gjeldende kommunelov er det kun medlemmene som i kraft av sitt verv har møte- og talerett i saker som behandles, men bystyret selv kan gi denne retten til flere. I følge kommunelovens § 13-1, femte ledd har også rådmannen en slik rett: *Kommunedirektøren har møte- og talerett i alle kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer, med unntak av kontrollutvalget.*

Kommunedirektøren kan la en av sine underordnede utøve denne retten på sine vegne. Når det gjelder forslagsrett, anbefaler prosjektgruppa at rådmannen kun har forslagsrett i formannskapet, og ikke generelt i alle organ. I dagens Kristiansand har rådmannen forslagsrett i alle politiske utvalg. Prosjektgruppa mener det er et viktig prinsipp at selve forslaget fremmes politisk. Rådmannen kan bistå medlemmer med utformingen av forslaget, men bør ikke være den som fremmer det. Rådmannen kan også komme med merknader til saker, for eksempel hvis et forslag vurderes som lovstridig.

Møte- og talerett for de som ved lov eller avtale er gitt slike rettigheter (siste avsnitt, siste ledd). Programleder er kjent med at de lovpålagte rådene (rådene er eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd¹) ønsker møte- og talerett i folkevalgte organ. Disse rådene er selv definert som folkevalgte organ i ny kommunelov. Både etter ny og gammel kommunelov er det bare kommunestyremedlemmer som i kraft av sitt verv har ordinær tale-, forslags- og stemmerett i saker kommunestyret behandler. Den nye loven åpner ikke for at medlemmer av lovpålagte råd skal få flere rettigheter enn det som er fastsatt i kommuneloven. I høringsnotatet til forslag til forskrifter for de lovpålagte rådene har derfor departementet sagt at de ikke vil forskriftsbestemme møte- og talerett. Samtidig kan

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---ny-forskrift-om-rad-for-eldre-for-personer-med-funksjonsnedsettelse-og-for-ungdom/id2623250/>

det enkelte kommunestyre vedta å gi medlemmer av rådene møte- og talerett i kommunestyremøter.²

Programleder er kjent med at det er et sterkt ønske i dagens råd for både barn-unge, seniorer og mennesker med funksjonsnedsettelse å få møte- og talerett i både bystyret og flere av hovedutvalgene. Flere av rådene har slike rettigheter i dagens kommuner, og opplever at det vil være en reduksjon av retten til å bli hørt hvis dette endres. Dette omtales også i saksframlegg som følger forslag til reglement for de respektive rådene i samme møte. Programleder anbefaler at fellesnemnda tar en felles vurdering av møte- og talerett i forbindelse med felles saksbehandlingsreglement, slik at de behandles likt og samtidig. Programleder mener prinsipielt at det kun bør være medlemmer av de politiske organene som skal ha møte – og talerett i de politiske utvalgene, slik loven legger opp til. Rådernes rett til å bli hørt vil bli godt ivaretatt gjennom retten til skriftlig uttalelse, samt at de kan bruke åpen spørretid i bystyret (jf reglement for bystyrets §6). Når det gjelder kontakt med andre utvalg har de mulighet for å komme i utvalget og uttale seg om en sak (ihht saksbehandlingsreglementets § 14 om deputasjoner). Programleder har derfor ikke innstilt på møte- og talerett til de lovpålagte rådene. Prosjektgruppe PA3 har ikke ønsket å gi et samlet råd i denne saken.

§3 Forfall til møte:

Forfall meldes kun til politisk sekretariat, ikke til leder som foreslått i første versjon. Det gjelder også hvis det er grunn til å anta at en kan være inhabil. Håndtering av inhabilitet står i § 8.

I forrige versjon av saksbehandlingsreglementet stod det at: «*Når et medlem/varamedlem lovlig har tatt sete i bystyret, kan vedkommende ikke fratse før påbegynt sak er ferdigbehandlet*». Dagens kommuner har ulik praksis når det gjelder å kunne forlate salen etter at møtet er satt. Praksis i dagens Kristiansand er at det går an å forlate plassen for å gjøre nødvendige ærend (for eksempel toalettbesøk), noe som reduserer behovet for pauser. Innspillene fra medlemmer av fellesnemnda var samstemte om at det bør være mulig å forlate plassen under møtet. Prosjektgruppa har derfor tatt ut denne bestemmelsen i vedlagte, oppdaterte versjonen. Bestemmelser er også tatt ut under §6, (møtets åpning), og i § 11 (Avstemming).

§4 Opptreden:

Prosjektgruppa anbefaler bestemmelser om opptreden, og har foreslått formuleringer hentet fra dagens kommuner. Begrepet «høvisk» er ikke en del av dagligtalen for mange. Det har vært vanskelig å finne annet begrep som er dekkende.

Prosjektgruppa anbefalte i første versjon at det bør stå noe om antrekk/kleskode. Etter innspill fra flere av medlemmene i fellesnemnda, er dette nå tatt ut av felles saksbehandlingsreglement, og kun lagt inn i reglement for bystyret.

§5 Taushetsplikt:

Prosjektgruppa var opptatt av at det bør stå eksplisitt at representantene skal undertegne taushetserklæring.

Det har kommet innspill på endringer i tekst, og at «konkurransmessige hensyn» ikke er så relevant. Bestemmelsen slik den står er i sin helhet hentet fra forvaltningslovens § 13 nr 1 og2, og programleder velger derfor å la den stå uendret.

² <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---ny-forskrift-om-rad-for-eldre-for-personer-med-funksjonsnedsettelse-og-for-ungdom/id2623250/>

§8 Inhabilitet:

Det følger av forvaltningsloven at det er organet selv som avgjør habilitetsspørsmålet, uten at vedkommende medlem deltar. Dette har ikke vært lik praktisert i dagens kommuner, og programleder ønsker derfor at det skal ha egen bestemmelse i reglementet med henvisning til loven.

§9 Møteledelse og ordskifte:

Henvise eller referere til innstilling og evt dissens (første avsnitt): I opprinnelig forslag står det at innstilling og eventuell dissens fra innstillende organ skulle refereres av møteleder. Det har kommet innspill på at det burde stå «henvises til». Prosjektgruppa har endret til at det som hovedregel bør refereres til.

Tiltaleform (fjerde avsnitt): Prosjektgruppa har vært opptatt av at det blir verdige og formelle rammer rundt møtene, og har tydeliggjort i reglementet hvordan møtene skal avholdes. Det har vært særlig viktig å få nedfelt at medlemmene skal rette sine ord til møtelederen, ikke til forsamlingen. Det har kommet innspill på at det også bør være bestemmelse om tiltaleform, og at man henvender seg til og omtaler andre personer i tredjeperson, dvs som «representanten NN» eller «rådmannen» og ikke fornavn. Prosjektgruppa mener det bør gjelde både bystyret og utvalgene, og har lagt inn en bestemmelse om dette i revidert versjon.

Opptreden (femte avsnitt): Denne paragrafen gir også mandat for hvordan møteleder håndterer brudd på § 4. Forslaget er at organet kan avgjøre med simpelt flertall om noen skal utestenges fra møtet. I forrige versjon stod det både «ståk og uro som uttrykk for misnøye eller bifall» skal være grunnlag for advarsel, og eventuell bortvisning. Etter innspill vurderes det som tilstrekkelig med «uro».

Taletid (sjette avsnitt): Dette reglementet sier ikke noen om forhåndsbestemt fast taletid, da prosjektgruppen mener det bare bør være bystyret som har slik bestemmelse.

Sluttstrek (sjette avsnitt): Det er presisert i oppdatert versjon at det skal voteres over forslag til å sette strek, samt at det ikke åpnes for replikker etter at strek er satt. Prosjektgruppa mener også at reglementet bør ta med en bestemmelse om at strek kan oppheves. Programleder har derfor innarbeidet forslag til bestemmelse i tråd med prosjektgruppas intensjoner.

Møteledelse (strøket): I forrige versjon av reglementet stod det at hvis møteleder selv vil ta del i ordskiftet mer enn ved ganske korte innlegg, skulle overlate ledelsen av forhandlingene til et annet medlem. Det kom flere innspill om at dette kun bør gjelde bystyret, og bestemmelsen er derfor strøket i felles reglement, og kun lagt inn i reglement for bystyret.

§10 Forslag:

Forslagsrett (første avsnitt): Bestemmelsen om hvem som har forslagsrett er det samme som i § 3, siste avsnitt. Se kommentarer til § 3.

Hvordan forslag fremmes (siste avsnitt): Prosjektgruppe har tatt inn at forslagene kan leveres elektronisk, mens i forrige versjon stod at de forslaget måtte være undertegnet. Som i § 9 første avsnitt er de lagt inn at møtelederen som hovedregel skal referere alle forslag før votering.

§11 Avstemming:

Følgende bestemmelse er fjernet i oppdatert versjon, jfr vurderinger i §3.

Det er et vilkår for å kunne være med på avstemmingen at medlemmet har vært tilstede under organets forutgående behandling av saken eller at medlemmet på annen måte har satt seg tilstrekkelig inn i saken.

§13 Stemmemåte:

Pkt b) er endret fra forrige versjon. Stemming ved å reise seg og digital voteringer gjelder kun for og står i bystyrets reglement, mens stemming ved å løfte hånden står i dette felles reglementet.

§13 Spørsmål/forespørsler/interpellasjoner:

Hele denne bestemmelse er skrevet om fra forrige versjon. Det er blant annet prøvd å skille mellom interpellasjoner som bare inneholder spørsmål, interpellasjoner med påfølgende debatt, og interpellasjoner hvor det samtidig fremmes forslag.

Det har kommet flere innspill på hvordan man kan begrense tid brukt til interpellasjoner i politiske utvalg. Prosjektgruppa har blitt enige om følgende:

- Reglementet beskriver krav til hva som kan fremmes som interpellasjon, og møteleder kan på bakgrunn av disse kravene beslutte å avvise interpellasjonen og gjøre den om til skriftlig spørsmål.
- Hver representant får rett til å fremme en interpellasjon pr møte. Det er også vurdert om det skulle være en interpellasjon pr parti/liste, men det ville være i strid med at retten til å fremme interpellasjon er for representanter, og ikke partier/liste.
- Taletid på første innlegg ved interpellasjoner settes til 3 min. Når denne begrensningen står i felles saksbehandlingsreglement vil den gjelde både bystyret og alle folkevalgte organ. Hvis fellesnemnda mener denne begrensningen kun skal gjelde bystyret, flyttes avsnittet til §5 i reglement for bystyret.
- De interpellasjoner som man ikke rekker i et møte, som hovedregel gjøres om til skriftlige spørsmål. Det ble vurdert om man i stedet skulle anbefale utsettelse. Interpellasjoner gjelder ofte tidsaktuelle saker, og det er derfor lite ønskelig med utsettelser. Dessuten kan det hope seg opp med interpellasjoner, slik at de vil kunne ta forholdsvis mye tid i påfølgende møte.

§15 Protokoll:

Reglement har eget avsnitt om protokolltilførsel, da dette har vært praktisert noe ulikt i dagens kommuner.

§16 Mindretallsanke:

Det foreslås relativt lav grense for å kunne be om mindretallsanke, slik at mindretallet lettere kan få behandlet saker en gang til. Her er forslaget derfor minst $\frac{1}{4}$ av de møtende representanter, og ikke en tredjedel slik det praktiseres i noen andre kommuner.

§17 Klagebehandling:

Reglementet legger opp til at klager over enkeltvedtak som er fattet av utvalget, behandles av utvalget før oversendelse til ekstern klageinstans, for eksempel fylkesmannen. Alternativet er at administrasjonen foretar forberedende klagebehandling før oversendelse direkte til klageorganet. Her har kommunene ulik praksis, og det kan variere mellom fagområder hvordan det praktiseres.

§18 Kontakt mellom politisk og administrativt nivå:

Prosjektgruppen har anbefalt at reglementet har egen paragraf om kontakt mellom politisk og administrativt nivå. Innhold og praksis må følges opp av veiledere, rutiner og folkevalgtopplæring.

Programleder vil understreke at rådmannen i følge kommunelovens § 13-1, tredje ledd skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet. Det er et viktig prinsipp at alle folkevalgte skal ha tilgang på samme beslutningsgrunnlag, og at rådmannen derfor har plikt til å opplyse alle partier om hvilke kunnskapsgrunnlag som brukes til beslutninger. Henvendelser til administrasjonen må derfor formelt rettes til rådmannen, som sikrer at opplysninger som gis er ihht offentlighetsloven. Dette er viktig for å sikre åpenhet og innbyggernes tillit til kommunens forvaltning.

Det er samtidig behov for å avklare hvordan tillitsskapende kontakt mellom politisk og administrativ ledelse skal ivaretas i praksis. Programleder foreslår at det utarbeides rutiner og veiledere som tydeliggjør hva som er prinsipielle saker, og hvordan kontakten mellom folkevalgte og administrasjon skal være i praksis. Samarbeid mellom politisk ledelse og administrasjonen bør bli tema i folkevalgtopplæringen

Saksbehandlingsreglement for folkevalgte organer i Kristiansand kommune

Forslag fra programleder til fellesnemnda 30.april 2019

Innhold

§1 Overordnede prinsipper	2
§2 Møter	2
§3 Forfall til møte	2
§4 Opptreden	3
§5 Taushetsplikt	3
§6 Møtets åpning	3
§7 Rekkefølgen for behandling av sakene.....	3
§8 Inhabilitet	4
§9 Møteledelse og ordskifte	4
§10 Forslag	5
§11 Avstemming.....	5
§12 Stemmemåten	5
§13 Forespørsel/spørsmål/interpellasjoner.....	6
§13 a Spørsmål	6
§13 b Spørsmål med forslag	7
§14 Deputasjoner	7
§15 Protokoll	7
§16 Mindretallsanke.....	8
§17 Klagebehandling	8
§18 Kontakt mellom politisk og administrativt nivå	8
§19 Gyldighet/endring	8

§1 Overordnede prinsipper

Saksforberedelsen i Kristiansand kommune skal bygge på prinsippet om fullført saksbehandling.

Samtlige saker som framlegges for bystyret/det aktuelle utvalg skal inneholde forslag til innstilling.

Forslag til innstilling skal fremmes av de organer som har innstillingsrett.

§2 Møter

Kommuneloven kap. 11 har regler om saksbehandling i folkevalgte organer.

Folkevalgte organer holder sine møter for åpne dører hvis ikke annet følger av lovbestemt taushetsplikt eller vedtak etter kommunelovens § 11-5. Vedtak om å behandle en sak for lukkede dører kan skje når hensynet til personvern eller andre tungtveiende offentlige interesser tilsier dette, se kommuneloven § 11-5 tredje ledd b). Debatt om dette foregår for lukkede dører hvis møteleder krever det eller bystyret vedtar det.

Møter holdes i henhold til årlig møteplan som vedtas av det aktuelle folkevalgte organ. I tillegg kan det holdes møter når organet selv vedtar det, organets leder mener det er nødvendig eller minimum 1/3 av medlemmene krever det. Organets leder sørger for kunngjøring og innkalling til det enkelte møte med opplysninger om tid og sted for møtet og om hvor dokumentene er utlagt.

Organets leder setter opp saksliste for det enkelte møte jf. kommuneloven § 11-3.

Innkalling og sakspapirer utsendes senest 7 dager før møtet til organets medlemmer og varamedlemmer og andre som etter vedtak skal tilsendes disse. Saker om økonomiplan, årsbudsjett og skattevedtak skal utsendes senest 14 dager på forhånd. Sakslisten til møtet og andre sakspapirer som ikke er unntatt fra offentlighet, skal være tilgjengelige for allmennheten.

Møtet ledes av organets leder, eller i dennes fravær nestlederen. Har begge forfall/fravær, velges en setteleder ved flertallsvalg. Folkevalgte organers vedtak fattes i møter.

Organet er vedtaksført når minst halvparten av medlemmene er til stede og har avgitt stemme i vedkommende sak.

Ordfører har møte-, tale- og forslagsrett i alle organer, med unntak av kontrollutvalget (jf kommuneloven §6-1)¹. Rådmann har møte- og talerett i alle folkevalgte organer unntatt kontrollutvalget. (jf kommunelovens § 13-1)². Rådmannen kan la en av sine underordnede utøve denne retten på sine vegne. Møterett m.m. har også de som ved lov eller avtale er gitt slike rettigheter.

§3 Forfall til møte

Organets medlemmer har møteplikt.

¹ Se også reglement for ordfører

² Se også § 10, samt reglement for delegering fra bystyret til rådmann § 2, og reglement for formannskapet § 3.

Når medlemmer har forfall til et møte, innkalles varamedlemmer så vidt mulig i den nummerorden de er valgt - enten fra enkeltpartier eller grupper. Forfall skal snarest meldes politisk sekretariat, sammen med forfallsgrunn.

Et medlem skal også melde ifra til politisk sekretariat på forhånd der det er grunn til å anta at en kan være inhabil ved behandlingen av en sak, slik at varamedlem kan innkalles.

Må noen p.g.a. lovlig forfall forlate møtet under forhandlingene, melder hun/han straks ifra om dette til møtelederen slik at varamedlem kan innkalles.

§4 Opptreden

Medlemmene plikter å opptre med verdighet og respekt i forsamlingen.

Fornærmelig eller uhøvisk språkbruk overfor forsamlingen eller andre må ikke finne sted. Møteleder påser at dette overholdes. Bifalls- eller mishagsytringer er ikke tillatt.

Et medlem som opptre indisponert skal ikke delta i behandlinger av saker for organet. Møteleder har plikt til å bortvise slike personer fra møtesalen. Dersom det reises tvil om møteleders avgjørelse, skal forhandlingene avbrytes og spørsmålet om bortvisning avgjøres av organet i lukket møte. Den bortviste skal ikke delta i denne behandlingen.

§5 Taushetsplikt

Folkevalgte omfattes av forvaltningslovens § 13 og annen særlovgiving som gjelder taushetsplikt om:

- 1) noens personlige forhold, eller
- 2) tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår.

Ved oppstart av hver valgperiode undertegner de folkevalgte representantene taushetserklæring.

§6 Møtets åpning

Ved møtets åpning foretas opprop for å konstatere hvem som er til stede og at organet er vedtaksført. Møtelederen erklærer møtet for lovlig satt dersom det lovmessige minsteantall er til stede (minst halvparten av representantene, kommunelovens § 11-9), og de formelle sider vedr. innkalling og saksliste er godkjent.

Medlemmer og varamedlemmer som møter etter oppropet skal melde seg til møtelederen før de kan delta i møtet. Skjer frammøtet etter at en sak er tatt opp til avstemming, må medlemmet vente til neste sak på dagsorden før medlemmet kan ta del i forhandlingene.

§7 Rekkefølgen for behandling av sakene

Er det under oppropet reist tvil om gyldigheten av noens forfall, eller andre saker relatert til saksliste eller forretningsorden, behandles dette først. Deretter behandles de saker som er nevnt i innkallingen, og i den orden de er nevnt der. Organet kan med vanlig flertall vedta annen rekkefølge.

Forespørsler skal, uten hensyn til nummerorden, behandles etter de øvrige saker. Møteleder skal imidlertid ved møtets begynnelse gi orientering om mottatte forespørsler.

Er en sak tatt opp til behandling, kan møtet ikke heves før saken er avgjort ved avstemming eller at organet vedtar å utsette behandlingen av den.

Sak som ikke er nevnt i innkallingen kan ikke tas opp til realitetsbehandling dersom møtelederen eller 1/3 av de møtende medlemmer motsetter seg dette.

§8 Inhabilitet

Om inhabilitet gjelder reglene i forvaltningsloven §§ 6 – 10 og særregler i kommuneloven § 11-10.

Medlem som antar at det kan foreligge inhabilitet i en sak, skal snarest mulig ta habilitetsspørsmålet opp med politisk sekretariat som ved tvil konfererer med kommuneadvokaten og informerer møteleder.

Det er organet selv som avgjør habilitetsspørsmålet, uten at vedkommende medlem deltar, jf. forvaltningsloven § 8, andre ledd. Den som erklæres inhabil i en sak tar ikke del i behandlingen av vedkommende sak.

§9 Møteledelse og ordskifte

Møtelederen leser opp den betegnelsen saken har fått i innkallingen. Som hovedregel refererer møteleder til den innstilling som foreligger, samt eventuell dissens i det innstillende organ. Dersom det foreligger tilleggsdokumenter/-opplysninger i saken, skal det alltid informeres om dette.

Etter at en sak er tatt opp til behandling, spør møteleder om noen vil ha ordet i saken. Medlemmene får ordet i den rekkefølge de ber om det. Ber flere om ordet samtidig, avgjør møtelederen rekkefølgen mellom dem.

Møteleder kan, når det anses å være av betydning for ordskiftet, tillate replikk og svar på denne i forbindelse med siste talers innlegg for å rette på misforståelser, komme frem med nye opplysninger, spørsmål eller svar på direkte spørsmål.

Medlemmene skal rette sine ord til møtelederen, ikke til forsamlingen. Medlemmene henvender seg til og omtaler andre personer ved deres tittel (rolle i møtet), dvs som «møteleder», «representanten NN» eller «rådmannen». Vedkommende skal holde seg nøye til den sak eller til den del av saken som ordskiftet gjelder. Møtelederen skal se til at dette blir gjort.

Det må ikke sies noe som krenker forsamlingen, medlemmene eller andre. Heller ikke er det lov å lage uro som uttrykk for misnøye eller bifall. Overtrer noen reglementets ordensbestemmelser eller pålegg av møtelederen, skal møtelederen advare vedkommende. Retter hun eller han seg ikke etter dette, kan møtelederen ta fra vedkommende ordet eller ved avstemning la utvalget avgjøre med simpelt flertall om vedkommende skal stenges ute fra resten av møtet.

Møtelederen må ikke avbryte noen som har ordet, med mindre det skjer for å opprettholde de bestemmelser som er gitt i reglementet eller for å rette misforståelser fra talerens side. Før ordskiftet i en sak er begynt og under ordskiftet, kan organet bestemme at taletiden skal avgrenses til et bestemt antall minutter for hvert innlegg. Fra dette kan det gjøres unntak for rådmannen og/eller for saksordfører som er valgt som talsmann for en partigruppe.

Sluttstrek på talerlista foreslås av leder når en sak synes å være ferdig utdebattert og må godtas av møtets flertall. Samtidig med forslag om sluttstrek, kan de som mener de har noe mer å tilføye, tegne seg på talerlista. Forslag i saken må være fremsatt eller referert før strek settes. Etter at strek er satt, åpnes det ikke lenger for replikker. Leder kan fremme forslag om oppheving av strek hvis det viser seg at saken likevel ikke er ferdig debattert. Oppheving av strek må da voteres over.

§10 Forslag

Forslag kan ikke settes fram av andre enn organets medlemmer, med mindre særlig lovbestemmelse gir også andre rett til å sette fram forslag. Det eneste unntaket er rådmannen, som har forslagsrett i formannskapet³.

Det kan fremmes nye forslag i en sak som er oppe til behandling inntil saken er tatt opp til votering, men før strek settes. Forslagene må ha sammenheng med den saken som behandles. Hvis ikke, må det anses som en ny sak.

Forslag skal være skriftlig rettet til leder. Forslaget må leveres enten i elektronisk format fra en identifiserbar avsender, eller i papirversjon underskrevet av forslagsstilleren. Forslag kan gis muntlig dersom det gjelder valg, eller om en sak skal realitetsbehandles eller utsettes. Møtelederen skal som hovedregel referere alle forslag før votering.

§11 Avstemming

Når ordskiftet er ferdig, sier møtelederen fra at saken tas opp til avstemming. Fra da og til den er avgjort ved avstemming, må det ikke være mer ordskifte om den eller settes fram nye forslag om den. Heller ikke er det i dette tidsrommet anledning til å ta noen annen sak opp til behandling.

Bare de medlemmer som er til stede i salen i det øyeblikk saken tas opp til avstemming, har rett til å stemme. De kan ikke forlate salen før avstemmingen er ferdig, og de plikter å stemme. Ved valg kan blank stemmeseddel brukes.

Er saken delt opp, eller det skal stemmes over flere forslag, setter møtelederen fram forslag om rekkefølge av stemmegivningen og eventuelt avstemmingsmåten. Blir det ordskifte om dette, skal møtelederen nøye se til at talerne bare holder seg til avstemmingsspørsmålet.

Før endelig avstemming i en sak kan forsamlingen vedta prøveavstemminger, som ikke er bindende. Er den innstilling eller forslag det skal stemmes over delt inn i poster eller paragrafer, bør det i alminnelighet stemmes foreløpig over hver enkelt post eller paragraf, og deretter til slutt - i tilfelle også her etter prøveavstemming - over hele innstillingen eller forslaget.

§12 Stemmemåten

Avstemmingen iverksettes på en av disse måtene:

a) Ved stilltiende godkjenning, dersom ingen motsetter seg dette.

³ Se også reglement for formannskap, og reglement for delegering fra bystyret til rådmann

b) Ved at møteleder oppfordrer medlemmer som er mot, til å rekke opp den ene hånden. Kontraprøve skal gjennomføres dersom møtelederen forlanger det eller noe medlem krever det.

c) Ved navneopprop.

Denne avstemmingsmåten kan benyttes kun når det skal stemmes ja eller nei. Det fastlegges ved loddtrekning hvilket navn oppropet skal begynne med, og det fortsettes så i alfabetisk orden. Navneopprop benyttes når møtelederen bestemmer det eller et medlem krever det og dette krav får tilslutning av minst 1/5 av organets medlemmer.

d) Ved sedler uten underskrift.

Denne avstemmingsmåten kan kun benyttes ved valg eller tilsetting, og skal brukes ved slike avstemminger dersom noe medlem krever det.

§13 Forespørsel/spørsmål/interpellasjoner

Interpellasjoner er forhåndsinnmeldte og grunngitte spørsmål fra et medlem som skal besvares i møtet, og hvor det er en påfølgende debatt. I en slik interpellasjon skal det ikke være forslag om å vedta noe, men man etterspør en redegjørelse om en sak. Behandlingen av en interpellasjon skal i utgangspunktet ikke føre til at det treffes et vedtak, uttalelse eller annen avgjørelse som krever en avstemning⁴.

Alle medlemmer kan stille spørsmål til lederen, også om saker som ikke står på sakslisten, jf. kommuneloven § 11-2, siste ledd. Spørsmål etter denne bestemmelsen kan stilles både på forhånd, og under selve møtet. Disse spørsmålene benevnes i det videre som interpellasjoner.

Interpellasjoner må ha allmenn interesse og ikke omhandle enkeltpersoner eller konkrete saker som er til behandling i organet, eller ha samme innhold som en allerede fremsatt interpellasjon som ennå ikke er besvart. Interpellasjon må bare omhandle en sak, og må gjelde saker som naturlig hører inn under organets virkeområde. Leder kan avvise de interpellasjonene som ikke oppfyller kravene og gjøre dem om til skriftlige spørsmål. I tvilstilfeller avgjør møteleder om interpellasjoner og spørsmål kan stilles.

Interpellasjoner som ønskes besvart i et berammet møte, skal være meldt skriftlig til organets leder senest 7 dager før møtet. Interpellasjoner som fremmes direkte i møte, kan ikke forlanges besvart i samme møte. Interpellasjoner skal påføres saksliste og protokoll.

Hver representant får rett til å fremme en interpellasjon pr. møte.

Interpellanten og den som besvarer forespørslene kan gis ordet inntil 2 ganger hver, begrenset til 3 minutter for første innlegg og 2 minutter for andre innlegg. Andre kan ikke gis ordet mer enn en gang, begrenset til 2 minutter. Det er ikke adgang til replikkskifte.

Interpellasjoner behandles ved slutten av møtet. Interpellasjonene som det ikke blir tid til i møtet, gjøres som hovedregel om til skriftlig spørsmål.

§13 a Spørsmål

En forespørsel som bare inneholder spørsmål og ønske om et svar, og som sendes til møtelederen på forhånd, skal behandles som spørsmål, jf. kommuneloven § 11-2 fjerde ledd.

⁴ Prop.46L, 2017-2018, s 156.

§13 b Spørsmål med forslag

Forslag som fremmes sammen med interpellasjonen i forkant av møtet, eller i forbindelse med organets behandling av interpellasjonen, skal anses som en sak etter § 11-3, og ikke som et spørsmål etter § 11-2 fjerde ledd. Det innebærer at framsatte interpellasjoner, som inneholder konkrete forslag organet skal ta stilling til, må behandles etter reglene om å få en sak på saklisten. Dersom forslaget fremmes i forbindelse med organets behandling av interpellasjonen, vil det være å anse som «ny sak» etter § 11-3 femte ledd, og det skal behandles deretter.

Organet kan med alminnelig flertall utsette realitetsbehandlingen av en sak. Dette innebærer at det kan gis et foreløpig svar med en nærmere redegjørelse i et senere møte. Organet kan også fatte beslutning om at saken først skal underkastes forberedende behandling i administrasjonen og deretter legges fram med innstilling til et senere møte.

§14 Deputasjoner

Representanter for velforeninger, lag eller grupper, som vil møte for organet og uttale seg om en sak, skal melde fra om dette til organets leder senest dagen før møtet. Organet avgjør om representantene skal tas imot. Blir det godtatt, gis representantene anledning til å møte det politiske utvalget.

Når det gjelder bystyret, møter deputasjonen et utvalg av bystyrets medlemmer utenfor møtesalen. I utvalget bør så vidt mulig de forskjellige partigrupper være representert. Er ordføreren eller varaordføreren medlem av utvalget, gjør hun eller han tjeneste som leder i dette, ellers velger utvalget selv leder.

Etter å ha hørt representantenes uttalelser og mottatt eventuelle skriftlige dokumenter, gir lederen av utvalget det aktuelle folkevalgte organet/bystyret en orientering om saksforholdet.

Gjelder henvendelsen en sak som står på saklisten, gis orienteringen når denne saken tas opp til behandling. I andre tilfeller, avgjør organet hvordan henvendelsen skal behandles.

§15 Protokoll

Det skal føres protokoll for organets møter. Denne føres under ledelse av møtelederen.

Protokollen skal inneholde angivelse av hvert møte med møtested og tid, innkallingens dato, hvem som møtte og hvem som var fraværende, hvilke saker som ble behandlet, hvilke vedtak som ble truffet og avstemningsresultat, vedtaksforslag og voteringer.

Hvis det blir vedtatt at et møte skal lukkes, skal hjemmelen for vedtaket inn i protokollen. Det samme gjelder for vedtak om at et medlem er inhabilt eller får fritak av personlige grunner.

For øvrig skal protokollen vise gangen i forhandlingene, fortløpende saksnummer for det enkelte kalenderår og hva saken gjelder (tittel).

Krav om protokolltilførsel i forbindelse med behandling av en sak må fremmes i samme møte. Protokolltilførsel leveres skriftlig til møteleder. Møteleder, eller utvalget i tilfelle protest blir reist mot hans/hennes bestemmelser, kan med alminnelig flertall vedta å nekte protokolltilførsel dersom denne har en sjikanerende form, er unødig omfattende, eller ikke direkte er relatert til saken som er tatt opp til votering. Eventuell avvisning anmerkes i protokollen.

Protokollen godkjennes som første sak i neste møte.

Utskrift av protokollen sendes medlemmer og varamedlemmer og andre så snart som mulig etter møtet.

§16 Mindretallsanke

I saker hvor vedtak fattes i medhold av delegert myndighet fra bystyret eller overordnet folkevalgt organ og ikke annet fremgår av lov, kan minst ¼ av de møtende representanter, ordfører eller rådmann kreve at saken legges frem for det nærmeste overordnet organ. Krav om dette må settes fram før møtets slutt.

Adgang til mindretallsanke gjelder ikke i saker som er innbrakt for organet ved mindretallsanke fra et underordnet organ.

§17 Klagebehandling

Klager over enkeltvedtak som er fattet av utvalget, behandles av utvalget før oversendelse til klageinstansen.

§18 Kontakt mellom politisk og administrativt nivå

All kontakt mellom politikere og ansatte i kommunen skal gå via rådmannen eller den aktuelle direktør. Det skal gis lik informasjon fra rådmannen eller den aktuelle direktør til alle partier/ hele hovedutvalget slik at alle partier har samme beslutningsgrunnlag fra administrasjonen for å kunne treffe avgjørelse

§19 Gyldighet/endring

Dette reglement er vedtatt av Kristiansand bystyre og trer i kraft fra denne dato.

Endring av dette reglementet kan kun foretas av bystyret.

Reglementet skal gjennomgås innen 31. desember året etter at bystyret er konstituert. Det sist fastsatte reglementet og eventuelle andre vedtak om delegering og innstillingsrett gjelder inntil et nytt reglement er fastsatt.

NYE KRISTIANSAND

Dato 7. april 2019
Saksnr.: 201812282-29
Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
30.04.2019

Reglement for ordfører

Det er ikke lovpålagt å ha eget reglement for ordførers myndighet, men det kan være en fordel å ha noe nedfelt. Det gjelder særlig hastekompetanse som det kan være ryddig å ha en formell bestemmelse for.

Prosjektgruppe for politiske reglementer (PA 3) anbefaler at det lages eget reglement, og har utarbeidet et forslag som programleder slutter seg til.

Forslag til vedtak

[Fellesnemnda godkjenner forslag til reglement for ordfører](#)

Camilla Dunsæd
Programleder

Kjell A Kristiansen
Prosjekteier organisasjon, personal og stab

Vedlegg:
Reglement for ordfører

Reglement for ordfører

Forslag fra programleder til fellesnemnda 30. april 2019

§ 1 Arbeids- og ansvarsområde

Ordføreren er møteleder i bystyret, formannskapet og nærings- og eierskapsutvalget.

Ordføreren har møte-, tale- og forslagsrett i alle kommunale folkevalgte organer. I kontrollutvalget har ordføreren møte- og talerett.

Ordføreren har bare stemmerett i organer der han eller hun er valgt medlem.

I tråd med kommunelovens § 6-1 kan ordføreren la et annet medlem av bystyret representere seg i de organene som han eller hun ikke er medlem av.

Ordfører gis myndighet til å treffe vedtak i saker som skulle vært avgjort av et annet organ, når det er nødvendig å treffe et vedtak så raskt at det ikke er tid til å innkalle det organet som skulle ha avgjort saken (hastesaker).

Ordføreren kan fatte vedtak i saker som er delegert til rådmannen når rådmannen er inhabil. Ordfører skal rapportere bruk av myndigheten til bystyret og formannskapet ved bruk av myndigheten.

Ordføreren har fullmakt til å engasjere setterrådmann når rådmannen er inhabil.

Ordføreren kan innstille i saker som skal til politisk behandling når rådmannen er inhabil.

Ordfører er i h.h.t. kommuneloven § 6-1 rettslig representant for kommunen og underskriver på kommunens vegne hvis ikke myndigheten er tildelt andre. Det innebærer blant annet å motta forkynnelser på vegne av kommunen, jf. domstolloven § 191 og tvisteloven § 2-5.

Ordfører har anvisningsmyndighet for rådmannen selv, og i de tilfeller rådmannen er inhabil.

NYE KRISTIANSAND

Dato 4. april 2019
 Saksnr.: 201812282-16
 Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
 30.04.2019

Reglement for bystyret

Programleders forslag er utarbeidet av den politisk administrative prosjektgruppe for politiske reglementer («PA3»). Programleders forslag samsvarer med prosjektgruppas forslag. Reglementet inneholder bestemmelser som kun gjelder for bystyret. Ellers gjelder felles saksbehandlingsreglement for folkevalgte organ.

Forslaget er basert på ny kommunelov og eksempler fra tilsvarende reglementer i dagens tre kommuner. Fellesnemnda fikk framlagt et forslag 26.mars, og det ble da vedtatt at fellesnemndas medlemmer kunne sende innspill til prosjektgruppa med frist 29. mars. Prosjektgruppa har deretter gått gjennom innspillene, og gjort noen endringer i reglementet.

I det følgende er det en oversikt over noen av de vurderingen som prosjektgruppa har gjort under utarbeidelse av forslaget, samt noen av programleders vurderinger.

§3 Arbeids- og ansvarsområde:

Bystyres ansvar og rolle er i stor grad definert i kommuneloven.

Bystyrets ansvar for å vedta mandat for elevombud er ihht vedtak i fellesnemnda 5.mars 2019.

Ny kommunelov åpner for at kommunale utvalg kan opprette arbeidsutvalg med medlemmer som er valgt av utvalget. Utvalget kan gi lederen eller arbeidsutvalget myndighet til å treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning, hvis ikke bystyret har bestemt noe annet. Prosjektgruppa mener at bystyret bør bestemme at slike arbeidsutvalg/leder av arbeidsutvalg *ikke* skal få vedtaksmyndighet, og har derfor lagt inn en lik bestemmelse i hvert av utvalgene om dette.

§5 Særlige saksbehandlingsrutiner for bystyret:

Spørsmål mellom møtene (første avsnitt): Dagens Kristiansand har gode erfaringer med å kunne sende skriftlige spørsmål til ordfører mellom møtene, og prosjektgruppa anbefaler at denne ordningen videreføres.

Opptreden (andre avsnitt): Det er kun bystyret som har bestemmelser om antrekk. Prosjektgruppa anbefalte først at det bør stå noe om antrekk/kleskode i felles saksbehandlingsreglement. Etter innspill fra flere av medlemmene i fellesnemnda, er dette

nå tatt ut av felles saksbehandlingsreglement, og kun lagt inn i reglement for bystyret. Programleder har valgt samme formulering som domstolene, «alminnelig pent antrukket».

Taletid (tredje avsnitt): Taletiden foreslås begrenset til 3 min pr innlegg pr representant. Det ble også vurdert i tillegg å ha opptil 3 min pr sak, men prosjektgruppen ønsker at det skal være mulig for representantene å ha flere innlegg pr sak. Det er presisert at ordfører underveis i møtet kan foreslå å korte inn taletiden.

Møteledelse og ordskifte (fjerde avsnitt): Det er kun bystyret som har bestemmelse om at møteledelse kan gis til annet medlem og møteleder ønsker å ta del i ordskiftet.

Avstemming (femte avsnitt): Kommuneloven har egne bestemmelser for når økonomiplan eller årsbudsjett skal behandles i bystyret. Lovteksten er gjengitt i reglementet.

Stemmemåte (sjette avsnitt): Det er kun i bystyret det er elektronisk votering, og at man kan stemme ved å reise seg.

§6 Åpen spørretid:

Dette er en ordning som kan sikre at innbyggere og interessenter kan stille spørsmål, og som bare bystyret har. Reglementet foreslår rammer for denne typen spørsmål.

Forslag til vedtak

[Fellesnemnda godkjenner forslag til reglement for bystyre i nye Kristiansand](#)

Camilla Dunsæd
Programleder

Kjell A Kristiansen
Prosjekteier organisasjon, personal og stab

Vedlegg:
Forslag til reglement for bystyret

Reglement for bystyret i Kristiansand

Programleders forslag til fellesnemndas møte 30. april 2019

Innhold

§1 Formål.....	1
§2 Valg og sammensetning	1
§3 Arbeids- og ansvarsområde.....	1
§4 Generelle sakbehandlingsregler.....	2
§5 Særlige saksbehandlingsregler for bystyret	2
§6 Retningslinjer for åpen spørretid for innbyggerne.....	3
§7 Gyldighet/endring	3

§1 Formål

Bystyret har det øverste ansvar for kontroll med kommunen virksomhet.

§2 Valg og sammensetning

Bystyret velges av kommunens stemmeberettigede innbyggere etter regler fastsatt i valgloven. Valget gjelder for 4 år. Bystyrets medlemstall er fastsatt til 71.

§3 Arbeids- og ansvarsområde

Bystyret er kommunens øverste politiske organ, og treffer vedtak på vegne av kommunen så langt ikke annet følger av lov eller delegeringsvedtak/reglement. Ordfører er møteleder.

Bystyret ansetter rådmann.

Bystyret skal selv vedta (fra kommunelovens § 14-2):

- a) økonomiplanen og årsbudsjettet
- b) årsregnskapene og årsberetningene
- c) finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi
- d) regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement)
- e) regler for finans og gjeldsforvaltningen (finansreglement).

Bystyret skal vedta kommunal planstrategi, kommuneplan og reguleringsplan, samt planprogram for utarbeidelse av kommuneplan, kommunedelplaner og reguleringsplaner med vesentlige virkninger.

Bystyret har rett til innsyn i alle kommunale saksdokumenter, med de begrensninger som følger av kommuneloven § 11-13.

Bystyret vedtar mandat for elevombud.

Oversikt over saker som tilligger bystyret fremgår her ([link til Kommuneforlagets delegeringsportal kommer](#)).

§4 Generelle sakbehandlingsregler

Kristiansand kommunes saksbehandlingsreglement gir nærmere regler for saksbehandlingen i folkevalgte organer, herunder bystyret ([link til felles saksbehandlingsreglement kommer](#)).

§5 Særlige sakbehandlingsregler for bystyret

Spørsmål mellom bystyremøtene:

Faste medlemmer av bystyret kan sende skriftlige spørsmål til ordfører mellom bystyremøtene. Disse skal sendes på epost, og svarfrist følges av forvaltningsloven. Ordningen skal brukes når representanten ønsker at spørsmål og svar skal offentliggjøres og ordførers syn komme frem. Både spørsmål og svar tilgjengeliggjøres for allmennheten på linje med andre bystyredokumenter.

Opptreden:

Medlemmene plikter å være alminnelig pent antrukket i bystyret.

Taletid:

I bystyret settes ordinær taletid til 3 minutter pr. innlegg pr. representant ~~pr. sak~~. Gruppeledere/hovedtalsperson eller saksordfører får ordinært ordet først i en sak til 5 minutters innlegg. Møtelederen har anledning til å utøve skjønn ved praktisering av denne bestemmelsen. Ordfører kan foreslå å korte inn taletiden. Det settes egne taletider ved budsjettbehandling

Møteledelse og ordskifte:

Vil ordføreren selv ta del i ordskiftet mer enn ved ganske korte innlegg, skal han/hun overlate ledelsen av forhandlingene til et annet medlem.

Avstemning:

Når økonomiplan eller årsbudsjett skal behandles i bystyret, skal medlemmene ved den endelige avstemningen stemme over forslaget til økonomiplan eller årsbudsjett som helhet. Hvis det er fremmet flere alternative forslag, og ingen av disse får flertall ved første gangs avstemning, skal det deretter stemmes over bare de to forslagene som fikk flest stemmer ved første gangs avstemning, jf. kommuneloven § 11-9.

Stemmemåte:

Elektroniske votering benyttes. Avstemning kan også gjennomføres ved at medlemmer reiser seg. Kontraprøve skal gjennomføres dersom møtelederen forlanger det eller noe medlem krever det.

§6 Retningslinjer for åpen spørretid for innbyggerne

Alle personer som er bosatt i Kristiansand kommune kan stille spørsmål til ordføreren. Medlemmer eller møtende varamedlemmer i bystyret og medlemmer av hovedutvalg kan ikke delta som spørreere.

Spørsmålene må gjelde kommunale forhold og være av allmenn interesse for kommunens innbyggere.

Etter at navneopprop er foretatt gjennomføres inntil 30 minutter åpen spørretid i bystyresalen. Ordningen gjelder ikke ved budsjettmøter.

Spørsmål som ønskes besvart må være skriftlige, og være ordføreren i hende senest kl. 12.00 to dager før møtet. Gruppelederne, pressen, rådmannen og direktørene sendes umiddelbart kopi av spørsmålene.

Foreligger det ingen spørsmål eller utnyttes ikke spørretiden fullt ut, settes bystyrets møte umiddelbart.

Spørsmål til dagens sakskart godtas ikke. Det samme gjelder spørsmål om saker som gjelder forholdet mellom kommunen som arbeidsgiver og de ansatte (administrative saker). Spørsmål som bør stilles til den kommunale administrasjon avvises.

Spørreeren fremmer ordinært selv sine spørsmål i bystyret. Spørsmålene skal være korte. Det må ordinært ikke ta mer enn 1 minutt å stille dem og inntil 2 minutter å besvare dem. Det kan gis tid for inntil 2 korte replikker.

I møteboken protokolleres
 Navn på spørreeren
 Spørsmålet (hovedessensen)
 Hvem som besvarer.

Ordningen med offentlig spørretid kunngjøres samtidig med annonsering av bystyrets møte.

Oppstår det tvil om forståelse av disse retningslinjer avgjør ordføreren (møteleder) spørsmålet.

§7 Gyldighet/endring

Dette reglement er vedtatt av Kristiansand bystyre og trer i kraft fra denne dato.

Endring av dette reglementet kan kun foretas av bystyret.

Reglementet skal gjennomgås innen 31. desember året etter at bystyret er konstituert. Det sist fastsatte reglementet og eventuelle andre vedtak om delegering og innstillingsrett gjelder inntil et nytt reglement er fastsatt.

NYE KRISTIANSAND

Dato 4. april 2019
 Saksnr.: 201812282-18
 Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
 30.04.2019

Reglement for delegering fra bystyret til rådmannen

Programleders forslag er utarbeidet av den politisk administrative prosjektgruppe for politiske reglementer («PA3»). Programleders forslag samsvarer med prosjektgruppas forslag.

Forslaget er basert på ny kommunelov og eksempler fra tilsvarende reglementer i dagens tre kommuner. Fellesnemnda fikk framlagt et forslag 26.mars, og det ble da vedtatt at fellesnemndas medlemmer kunne sende innspill til prosjektgruppa med frist 29. mars. Prosjektgruppa har deretter gått gjennom innspillene. I saksframlegget følger en oversikt over de vurderingen som prosjektgruppa har gjort under utarbeidelse av forslaget, vurdering av innspill, samt noen av programleders vurderinger.

Forslag til vedtak

1. Fellesnemnda godkjenner forslag til reglement for delegering fra bystyret til rådmannen
2. Programleder utarbeider rutiner og veiledere som tydeliggjør og drøfter hva som er prinsipielle saker. Samarbeid mellom politisk ledelse og administrasjonen blir sentralt tema i folkevalgtopplæringen

Camilla Dunsæd
 Programleder

Kjell A Kristiansen
 Prosjekteier organisasjon, personal og stab

Vedlegg:
 Forslag til reglement for delegering fra bystyret til rådmannen

Bakgrunn for saken

Programleders forslag er utarbeidet av den politisk administrative prosjektgruppe for politiske reglementer («PA3»). Programleders forslag samsvarer med prosjektgruppas innstilling.

Forslaget er basert på ny kommunelov og eksempler fra tilsvarende reglementer i dagens tre kommuner. Fellesnemnda fikk framlagt et forslag 26.mars, og det ble da vedtatt at fellesnemndas medlemmer kunne sende innspill til prosjektgruppa med frist 29. mars. Det kom noen innspill. Prosjektgruppa har deretter gått gjennom disse innspillene, men det ble i liten grad gjort endringer i reglementet.

De ulike bestemmelsene – vurderinger, innspill og kommentarer

I det følgende er det en oversikt over noen av de vurderingen som prosjektgruppa har gjort under utarbeidelse av forslaget, vurdering av innspill, samt noen av programleders vurderinger.

§1 Formål med delegeringen

Formålsparagrafen slår fast det overordnede generelle prinsippet om rådmannen får delegert myndighet til å treffe vedtak i saker som ikke er av prinsipiell betydning hvis ikke bystyret selv har bestemt noe annet. Se også §3.

§2 Arbeids- og ansvarsområde:

Denne bestemmelsen sier blant annet at rådmannen skal ha forslagsrett i formannskapet, slik det også står i saksbehandlingsreglementets §§ 2 og 10, og i formannskapets reglement § 4.

Det har kommet innspill om at rådmannen bør ha forslagsrett i alle folkevalgte organ, noe som også drøftes i saksbehandlingsreglementets §2. Etter gjeldende kommunelov er det kun medlemmene som i kraft av sitt verv har møte- og talerett i saker som behandles, men bystyret selv kan gi denne retten til flere. I følge kommunelovens § 131- femte ledd ha også rådmannen en slik rett: *Kommunedirektøren har møte- og talerett i alle kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer, med unntak av kontrollutvalget. Kommunedirektøren kan la en av sine underordnede utøve denne retten på sine vegne.* Når det gjelder forslagsrett, anbefaler prosjektgruppa at rådmannen kun har forslagsrett i formannskapet, og ikke generelt i alle organ. Prosjektgruppa mener det er et viktig prinsipp at selve forslaget fremmes politisk. Rådmannen kan bistå medlemmer med utformingen av forslaget, men bør ikke være den som fremmer det. Rådmannen kan også komme med merknader til saker, for eksempel hvis et forslag vurderes som lovstridig.

Programleder foreslår derfor at det kun er i formannskapet rådmannen skal ha forslagsrett. Den sammen drøftingen står i sak om felles saksbehandlingsreglement.

§3 Generell myndighet:

Prosjektgruppe og programleder har funnet det tilstrekkelig med formuleringen «saker av ikke prinsipiell betydning» om hva som er delegert til rådmannen, uten eksempler eller utdypende forklaringer. Forståelse og praktisering av hva som er saker av prinsipiell betydning vil være sentralt tema i videre samarbeid, og er en viktig forutsetning for godt samarbeidsklima mellom folkevalgte og administrasjon. Programleder vil derfor anbefale at det utarbeides veiledere og rutiner som tydeliggjør hvordan «prinsipielt» skal tolkes og praktiseres. Programleder vil foreslå at det blir et sentralt tema i folkevalgtopplæringen, samt at det blir tydeliggjort i administrativt delegeringsreglement.

§4 Myndighet på personalområdet:

Forslaget er basert på ny kommunelov. Programleder vil peke på at det i departementets forarbeid til ny kommunelov var vektlagt å styrke det grunnleggende skillet mellom de folkevalgte og administrasjonen¹. Det står blant annet at:

Siden kommunedirektøren har ansvaret for administrasjonen både faglig og administrativt, er det nærliggende å ha ansvaret for de som er ansatt i administrasjonen, og for at de rette personene med den rette kompetansen blir ansatt. Videre peker utvalget på at det er den som leder administrasjonen som har best forutsetninger for å sikre og videreutvikle en velfungerende administrasjon. Som formelt ansvarlig for alt administrasjonen gjør, er det også nærliggende og en logisk konsekvens at kommunedirektøren får råderett til selv å administrere stillinger, blant annet ansettelse og oppsigelser.

§6 Rettslig representasjon

I forrige versjon av reglementet stod det bestemmelse om at bystyret kunne gi rådmannen myndighet til å opptre som kommunens rettslige representant. I etterkant har det blitt avklart at dette ikke er ihht til kommuneloven, da det kun er ordfører som kan delegerer denne myndigheten til rådmannen. Dette punktet er derfor nå endret. Hvis det er ønskelig med en slik fullmakt, må det utarbeides egen fullmakt fra ordfører til rådmann.

§7 Søksmålskompetanse:

I første avsnitt foreslås det at rådmannen gis myndighet til å beslutte om kommunen skal gå til søksmål eller anvende rettsmidler til ivaretagelse av kommunens interesser og myndighet. Dette vil ihht til § 2 kun gjelde i saker av ikke prinsipielle betydning. Det har kommet innspill til prosjektgruppa om at *alle* ankesaker skal forelegges formannskapet. Prosjektgruppa og programleder fraråder slik bestemmelse. I praksis gjelder de fleste ankesaker enten barnevernssaker (i dagens Kristiansand er det 80 barnevernssaker pr år, og mange av disse ankes av privat part) eller personalsaker. Disse sakene egner seg i liten grad for politisk behandling. For eksempel vil de fleste personalsakene være innen rådmannens myndighet ihht ny kommunelov. Programleder anbefaler at saker som gjelder søksmål inngår i rutiner, veiledere og i folkevalgtopplæringen som eksempler på saker hvor det kan være utfordrende å definere hva som er saker av «prinsipielle betydning» (se kommentarer til §3). For eksempel kan en mobbesak fra skolen i seg selv være ikke-prinsipiell, mens hvis utfallet kan skape presedens, kan den likevel være prinsipiell.

Prosjektgruppa anbefaler at fellesnemnda/bystyret peker på et politisk organ som kan opptre i ekstraordinære situasjoner, som anke til Høyesterett eller saker av prinsipiell karakter. Prosjektgruppa foreslår at denne rollen gis til formannskapet. I dagens Kristiansand er det kommunalutvalget som har denne rollen, og derfor har næring- og eierskapsutvalget vært vurdert.

§9 Rapportering

I tillegg til ordinære rapporteringer foreslår prosjektgruppa at administrative beslutninger kan legges fram for politiske organ til orientering, som en meldingssak. Programleder mener dette er en hensiktsmessig form på orientering i politiske organ om beslutninger i saker som er delegert, og som samtidig bidrar til at politisk ledelse er informert om sentrale saker.

§10 Klagesaker

Her foreslås det samme prinsipp som for politiske utvalg, ved at den som har fattet vedtak (her rådmannen), vurderer klagen før den sendes klageinstansen. I noen saker kan det være behov en politisk behandling av klagen, før eventuell oversendelse klageinstansen. Ved denne løsningen vil sikre en hensiktsmessig saksbehandling som involverer folkevalgte bare i de prinsipielle sakene, samtidig som klageren får en forsvarlig behandling av saken.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-46-l-20172018/id2593519/>

Reglement for delegering av myndighet til rådmannen i Kristiansand kommune

Programleders forslag til fellesnemndas møte 30. april 2019

Innhold

§1 Formål med delegeringen	1
§2 Arbeids- og ansvarsområde.....	2
§3 Generell myndighet.....	2
§4 Myndighet på personalområdet	2
§5 Myndighet i økonomiske saker	2
§6 Rettslig representasjon.....	2
§7 Søksmålskompetanse	3
§8 Rådmannens fullmakter til å undertegne dokumenter.....	3
§9 Krav til rådmannens rapportering	3
§10 Klagebehandling	3
§11 Gyldighet/endring	3

§1 Formål med delegeringen

Kommunelovens utgangspunkt er at et folkevalgt organ kan gi rådmannen myndighet til å treffe vedtak i saker som ikke er av prinsipiell betydning hvis ikke bystyret selv har bestemt noe annet. Det folkevalgte organet beholder imidlertid myndigheten. Bystyret har fortsatt det overordnede ansvaret for kommunens vedtak og avgjørelser.

Delegering av myndighet til rådmannen skal bidra til:

- En hensiktsmessig og effektiv arbeidsdeling mellom folkevalgte organer og administrasjonen
- Gi rom for at de politiske beslutningsorganer kan behandle saker som videreutvikler kommunen som organisasjon og som samfunn og at saker som i hovedsak er av formell eller gjennomførende karakter kan behandles av administrasjonen.
- Gi administrasjonen nødvendig handlefrihet til å utvikle en effektiv organisasjon med vekt på å dekke innbyggernes behov innenfor vedtatte rammer og vedtak i folkevalgte organer.
- At den fagkompetanse som ligger i administrasjonen utnyttes på en god måte for å utføre kommunens oppgaver
- Sikre at de som henvender seg til kommunen får en rask og effektiv service og saksbehandling.
- At kommunen kjennetegnes av høy grad av delegering

§2 Arbeids- og ansvarsområde

Rådmannen er øverste leder for kommunens administrasjon, jf. kommuneloven § 13-1. Rådmannen har det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke noe annet er fastsatt i lov, jf. Kommuneloven § 13-1.

Rådmannen har møte- og talerett i alle folkevalgte organer med unntak av kontrollutvalget. Rådmannen kan la en av sine underordnede utøve denne retten på sine vegne.

Rådmannen har forslagsrett i formannskapet.

§3 Generell myndighet

I medhold av kommuneloven § 13-1, sjette ledd, gis rådmannen myndighet til å treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning.

Saker av prinsipiell betydning kan ikke delegeres til rådmannen, jf. kommuneloven § 13-1. Administrasjonen har et selvstendig ansvar for å vurdere om saken er prinsipiell eller ikke. Det må foretas en konkret vurdering av om en sak er prinsipiell (og skal behandles politisk) eller om den ikke er prinsipiell og kan behandles av administrasjonen. Det legges vekt på vedtakets prinsipielle betydning og dets konsekvenser.

Rådmannen har adgang til å videredelegere sin myndighet. Videredelegeringen skal være skriftlig.

§4 Myndighet på personalområdet

Rådmannen har det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke noe annet er fastsatt i lov. (§ 13-1).

Rådmannen delegeres all myndighet etter gjeldende Hovedtariffavtale og Hovedavtale, herunder lokale lønnsforhandlinger og godkjenning av sentrale særavtaler. Myndigheten omfatter også lønnsfastsettelse i alle stillinger innenfor budsjettets rammer.

§5 Myndighet i økonomiske saker

Rådmannens myndighet i budsjettsaker fremgår av eget økonomireglement.

Rådmannen, eller den hun/han gir myndighet, har anvisningsmyndighet for Kristiansand kommune.

§6 Rettslig representasjon

Ordfører er i h.h.t. kommuneloven § 6-1 rettslig representant for kommunen og underskriver på kommunens vegne hvis ikke myndigheten er tildelt andre. Myndigheten til å opptre som kommunens rettslige representant kan delegeres fra ordfører til rådmannen. Det kan også gjelde fullmakt til å møte på kommunens vegne i rettstviser der kommunen er part, samt den som tar imot forkynnelser jf domstolloven §191.

§7 Søksmålskompetanse

Rådmannen delegeres myndighet til å beslutte om kommunen skal gå til søksmål eller anvende rettsmidler til ivaretagelse av kommunens interesser og myndighet, hvis ikke annet er bestemt. Ordfører og det aktuelle utvalg skal holdes løpende orientert.

Plikt til løpende orientering gjelder ikke i barnevernssaker.

I ekstraordinære situasjoner, som anke til Høyesterett eller saker av prinsipiell karakter, skal rådmannen forelegge saken for formannskapet.

Rådmannen delegeres myndighet til å anmelde straffbare forhold på vegne av kommunen, med mindre saken er av prinsipiell betydning.

§8 Rådmannens fullmakter til å undertegne dokumenter

Rådmannen har med hjemmel i kommuneloven § 6-1, myndighet til å underskrive på kommunens vegne.

Bystyret gir rådmannen fullmakt til å underskrive på kommunens vegne i saker som i det vesentlige gjelder formuesverdier og personalsaker, herunder:

- Avtaledokumenter
- Kontrakter
- Søknadsskjema
- Gjeldsbrev
- Skjøter
- Garantier

På samme måte som ved underskrift av ordføreren, må det foreligge nødvendig godkjenning ved vedtak i bystyret, formannskapet, folkevalgt organ eller ved administrativt vedtak. At dette er i orden skal være bekreftet ved underskrift (parafering) av direktør, kommunalsjef, eller saksbehandler for den aktuelle sak.

§9 Krav til rådmannens rapportering

Rådmannen skal gi jevnlig rapportering om saker truffet i medhold av delegert myndighet. Rapporteringen skal gis til vedkommende politiske utvalg som saken hører under eller til bystyret. Rapportering kan skje i form av årsrapportering, tertialrapportering, referatsaker, eller (orienteringssak).

§10 Klagebehandling

Klager over vedtak som er fattet av rådmannen (administrasjonen) behandles av rådmannen (administrasjonen) før oversendelse til klageinstansen.

§11 Gyldighet/ending

Dette reglement er vedtatt av Kristiansand bystyre xx i sak : Endring av dette reglementet kan kun foretas av bystyret.

NYE KRISTIANSAND

Dato 4. april 2019
 Saksnr.: 201812282-17
 Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
 30.04.2019

Reglement for formannskapet

Programleders forslag er utarbeidet av den politisk administrative prosjektgruppe for politiske reglementer («PA3»). Programleders forslag samsvarer med prosjektgruppas innstilling.

Forslaget er basert på ny kommunelov og eksempler fra tilsvarende reglementer i dagens tre kommuner. Fellesnemnda fikk framlagt et forslag 26.mars, og det ble da vedtatt at fellesnemndas medlemmer kunne sende innspill til prosjektgruppa med frist 29. mars. I saksframlegget følger en oversikt over noen av de vurderingen som prosjektgruppa har gjort under utarbeidelse av forslaget, samt noen av programleders vurderinger

Forslag til vedtak

[Fellesnemnda godkjenner forslag til reglement for formannskapet i nye Kristiansand](#)

Programleder
 Camilla Dunsæd

Kjell A Kristiansen
 Prosjekteier organisasjon, personal og stab

Vedlegg:
 Forslag til reglement for formannskapet

Bakgrunn for saken

Programleders forslag er utarbeidet av den politisk administrative prosjektgruppe for politiske reglementer («PA3»). Programleders forslag samsvarer med prosjektgruppas innstilling.

Forslaget er basert på ny kommunelov og eksempler fra tilsvarende reglementer i dagens tre kommuner. Fellesnemnda fikk framlagt et forslag 26.mars, og det ble da vedtatt at fellesnemndas medlemmer kunne sende innspill til prosjektgruppa med frist 29. mars. Det kom ingen innspill vedrørende reglement for formannskapet.

De ulike bestemmelsene – vurderinger, innspill og kommentarer

I det følgende er det en oversikt over noen av de vurderingen som prosjektgruppa har gjort under utarbeidelse av forslaget, samt noen av programleders vurderinger.

§3 Arbeids- og ansvarsområder:

Forslaget er basert på sak om ansvars- og oppgavefordeling som ble behandlet av fellesnemnda 29. januar 2019. Når det gjelder ansvar for NAV og flyktningepolitikk, vil prosjektgruppa understreke at det innebærer ansvar for de politiske spørsmålene som kommer innen disse områdene, men at budsjettansvaret ligger i de hovedutvalgene som har ansvar for de berørte tjenestene.

Det er lagt inn egen bestemmelse om at elevombudet skal levere årlig rapport til formannskapet (og til oppvekstutvalget) ihht fellesnemndas vedtak 5. mars 2019.

Programleder foreslår at formannskapet skal behandle forslag til reguleringsplan som er i strid med kommuneplan. Dette er praksis i dagens Kristiansand, og er en ordning som sikrer at de overordnede politiske hensyn blir ivaretatt.

Prosjektgruppa har vurdert om det bør være egen bestemmelse om at formannskapet kan nedsette forhandlingsutvalg for eksempel i arealsaker. Forhandlingsutvalg som utgår fra formannskapet er blant annet vanlig praksis i Kristiansand og Songdalen, men i noe ulik form og formål. Samtidig har formannskapet ihht til kommuneloven myndighet til å nedsette arbeidsutvalg uten vedtaksmyndighet, og det vurderes derfor ikke som nødvendig å ha egen bestemmelse om dette.

§4 Saksbehandling:

Prosjektgruppa har ønsket å gi rådmannen forslagsrett i formannskapet, noe som derfor er omtalt både i dette reglementet, i felles saksbehandlingsreglement (§§2 og 10), og i §2 i reglement for delegering fra bystyret til rådmannen.

Reglement for formannskapet

Programleders forslag til fellesnemndas møte 30. april 2019

Innhold

§1 Formål.....	1
§2 Valg og sammensetning	1
§3 Arbeids- og ansvarsområde.....	1
§4 Generelle saksbehandlingsregler	2
§5 Gyldighet/endring	2

§1 Formål

Kommunelovens §5-5 bestemmer at kommunen skal ha et formannskap.

Formannskapet for Kristiansand skal sikre strategisk retning, samhandling og koordinering av politikkområder i et overordnet og helhetlig perspektiv.

§2 Valg og sammensetning

Formannskapet består av 15 medlemmer og velges av bystyret.

Medlemmer og varamedlemmer til formannskapet velges for fire år av og blant medlemmene i bystyret. Valget holdes som forholdsvalg når minst ett medlem krever det, ellers som avtalevalg.

Ordfører er møteleder, jf. kommuneloven § 6-1.

§3 Arbeids- og ansvarsområde

Arbeidsområder

Formannskapets arbeidsområder er:

- Økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap, årsberetning og skattevedtak (, jf. kommuneloven § 14-3), samt tertialrapporter
- Helhetlig og overordnet samfunnsutvikling, som blant annet ansvar for folkehelsepolitikk, samfunnsikkerhet, klima- og miljøpolitikk, levekårpolitikk, inkluderingspolitikk, likestillingspolitikk, flyktningepolitikk, sysselsettingspolitikk, NAV, boligsosialt arbeid, alkoholpolitikk
- Politikkområder med høy grad av strategisk samarbeid med andre samfunnsaktører, for eksempel regionalpolitikk, storbypolitikk, samferdselspolitikk, samt overordnet forskningspolitikk, digitaliseringspolitikk, innovasjonspolitikk og internasjonalt arbeid
- Overordnede og tverrsektorielle planer, som for eksempel kommuneplan, kommunedelplaner og samfunnsutvikling
- Forslag til reguleringsplan som er i strid med kommuneplan
- Dialogmøter i lokalområder, demokratiutvikling og nærdemokratiske ordninger.
- Elevombudet rapporterer til formannskapet

Formannskapet behandler og avgjør overordnede saker som angår to eller flere kommunalområder, dersom ikke annet framgår av lov, eller bestemmelser gitt i medhold av lov.

Ansvar og myndighet

Formannskapet treffer vedtak i saker som bystyret har delegert til formannskapet, og i saker som forelegges formannskapet og ikke er lagt til andre folkevalgte organer, ved delegering eller lov.

Oversikt over myndighet som er delegert til formannskapet fremgår her ([link til Kommuneforlagets delegeringsportal kommer](#))

Formannskapet innstiller til bystyret i saker innenfor ansvarsområdene og som ikke avgjøres endelig i formannskapet.

I saker som skal avgjøres av bystyret selv, treffer formannskapet vedtak, når det er nødvendig å treffe et vedtak så raskt at det ikke er tid til å nå bystyret (hastesaker). En melding om vedtak som er truffet etter denne bestemmelsen skal legges frem i det neste møtet i bystyret, jf. kommuneloven § 11-8.

Formannskapet kan ikke gi leder eller arbeidsutvalg myndighet til å treffe vedtak, jf kommunelov § 5.7, fjerde ledd.

Formannskapet er rådmannens politiske organ i spesielle søksmålssaker¹.

§4 Generelle saksbehandlingsregler

Kristiansand kommunes saksbehandlingsreglement gir nærmere regler for saksbehandlingen i formannskapet ([link til felles saksbehandlingsreglement kommer](#))

Rådmannen har forslagsrett i formannskapet².

§5 Gyldighet/endring

Dette reglement er vedtatt av Kristiansand bystyre og trer i kraft fra denne dato.

Endring av dette reglementet kan kun foretas av bystyret.

Reglementet skal gjennomgås innen 31. desember året etter at bystyret er konstituert. Det sist fastsatte reglementet og eventuelle andre vedtak om delegering og innstillingsrett gjelder inntil et nytt reglement er fastsatt.

¹ Se også §7 i reglement for delegering fra bystyret til rådmann,

² Se også §2 i reglement for delegering fra bystyret til rådmann, og §§ 2 og 10 i felles saksbehandlingsreglement

NYE KRISTIANSAND

Dato 4. april 2019
 Saksnr.: 201812282-20
 Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
 30.04.2019

Reglement for kontrollutvalget

Kontrollutvalget er et folkevalgt organ som må ha eget reglement ihht ny kommunelov. Ingen av dagens kommuner har reglement for sine kontrollutvalg. Politisk - administrativ prosjektgruppe for politiske reglementer (PA3) har utarbeidet et forslag bygget på Vest-Agder fylkeskommune kontrollutvalg sitt reglement. Programleders forslag er det samme som prosjektgruppa.

Kommentarer til noen av bestemmelsene:

§ 2 Valg og sammensetning:

Valg og honorarkomiteen (politisk prosjektgruppe P5) har foreslått at kontrollutvalget skal ha 7 medlemmer.

Politisk - administrativ prosjektgruppe for politiske reglementer (PA3) foreslår som hovedregel leder bør være medlem av bystyret og representere et av opposisjonspartiene. Prosjektgruppa vurderte om dette burde være krav, men dette kunne gi praktiske utfordringer. Derfor står ordningen som en hovedregel.

§5 Møteprinsippet:

Det er enighet om at møtene bør foregå for åpne dører.

Det må være egne saksbehandlingsrutiner for kontrollutvalget, mens de andre utvalgene har felles saksbehandlings-reglement.

Det har vært uklarheter om hvem som skal ta initiativ til å lage forslag til reglement for kontrollutvalget, om det skal være sekretariatet for kontrollutvalgene i dagens kommuner eller programleder. I samråd med leder for fellesnemnda og politisk prosjektgruppe er det enighet om at programleder utarbeider et forslag som legges fram for fellesnemnda 30.april før det sendes på høring til kontrollutvalgene i dagens kommuner. Forslag til høringsfrist er 1.juni. Deretter legges det igjen fram for behandling i fellesnemndas møte 18.juni. Fellesnemndas innstilling legges fram for nytt bystyre i det konstituerende møtet 9.oktober 2019.

Det kommer ny forskrift for kontrollutvalg. Hvis nye forskrifter blir vedtatt før oktober 2019 og tilsier at noe i reglementet bør endres, tas det med når reglementet skal fremmes for nytt bystyre 9.oktober.

Forslag til vedtak

Fellesnemnda oversender forslag for reglement for kontrollutvalg til høring hos dagens kontrollutvalg, med høringsfrist 1.juni 2019.

Camilla Dunsæd
Programleder

Kjell A Kristiansen
Prosjekteier organisasjon, personal og stab

Vedlegg:
Forslag til reglement for kontrollutvalget

Reglement for kontrollutvalg i Kristiansand kommune

Programleders forslag til fellesnemnda 30. april 2019

Innhold

§1 Formål.....	1
§2 Valg og sammensetning	1
§3 Kontrollutvalget ansvarsområde	2
§4 Kontrollutvalgets myndighet, oppgaver og uttalelser.....	2
Myndighet	2
Oppgaver	3
Innstillinger og uttalelser.....	3
§5 Møteprinsippet.....	4
§6 Møter, sakliste og innkalling	4
§7 Vedtaksførhet	4
§8 Endring av sakliste	4
§9 Avstemming	4
§10 Møterett	5
§11 Sekretariat	5
§12 Gyldighet /endring.....	5

§1 Formål

Kontrollutvalget er underlagt bystyrets styrings- og instruksjonsmyndighet og skal føre den løpende kontroll med kommunens virksomhet på bystyrets vegne.

Kontrollutvalget skal utføre de oppgavene som følger av loven, og skal ikke ha andre funksjoner enn dette. Kontrollutvalget kan ta opp ethvert spørsmålet ved kommunens virksomhet som er knyttet til utvalgets kontrollansvar.

Kontrollutvalget har ikke adgang til å føre kontroll med bystyret eller politiske prioriteringer som er foretatt av folkevalgt organ. Kontrollutvalget kan likevel uttale seg hvis bystyret eller annet folkevalgt organ er i ferd med å treffe eller har truffet et ulovlig vedtak.

§2 Valg og sammensetning

Kontrollutvalget består av 7 medlemmer som velges av bystyret. Bystyret velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget. Lederen kan ikke

være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren. Minst ett medlem skal velges blant bystyrets medlemmer, jf. kommuneloven § 23-1. Valget gjelder for den kommunale valgperiode.

Som hovedregel bør leder være medlem av bystyret og representere et av opposisjonspartiene.

§3 Kontrollutvalget ansvarsområde

Kontrollutvalgets oppgaver ihht kommunelovens § 23-2 er å påse at:

- kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet, og med selskaper kommunen har eierinteresser i
- det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
- vedtak som bystyret treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

Kontrollutvalget skal påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Kontrollutvalget skal påse at kommunens årsregnskap og kommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte.

Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger (forvaltningsrevisjon) av økonomi, produktivitet og måloppnåelse ut fra kommunens vedtak og forutsetninger.

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.m.

Kontrollutvalget har eget sekretariat. Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens administrasjon og av den eller dem som utfører revisjon for kommunen.

Bystyret avgjør selv om kommunen skal ansette egne revisorer, delta i et interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med en annen revisor. Bystyret velger selv revisor. Vedtak etter første og andre ledd treffes etter innstilling fra kontrollutvalget (kl. § 24-1.)

§4 Kontrollutvalgets myndighet, oppgaver og uttalelser

Myndighet

Utvalget har innenfor sitt budsjett- og ansvarsområde avgjørelsesmyndighet i alle saker med mindre denne er lagt til andre gjennom lover eller andre vedtak.

Utvalget oppnevner innenfor sitt ansvarsområde saksordfører for saker når utvalget innstiller til bystyret.

Utvalget avgjør selv hvilke protokoller, referatsaker og ettersynsrapporter som de vil ha seg forelagt.

Kontrollutvalget kan hos kommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner

nødvendig for å gjennomføre oppgavene.

Utvalgets leder har møte- og talerett i bystyret når utvalgets saker behandles. Utvalgets leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne.

Oppgaver

Som et ledd i utvalgets oppfølging av revisjonsarbeidet skal kommunerevisjonens årlige virksomhetsplan forelegges utvalget for godkjenning. Utvalget skal gjennom året følge opp planen. Kommunerevisor skal rapportere avvik til utvalget.

Årlige meldinger om kontrollutvalgets og kommunerevisjonens virksomhet skal forelegges bystyret til orientering.

Hvis kommunerevisor oppdager eller på annen måte blir underrettet om misligheter skal kommunerevisor sende innberetning til kontrollutvalget med kopi til rådmannen.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal vedtas av bystyret selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, basert på overordnet analyse av kommunens virksomhet. Planen vedtas av bystyret selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Kommunerevisor rapporterer resultat av forvaltningsrevisjon til kontrollutvalget for behandling.

Kontrollutvalget skal avgi rapport til bystyret om hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og om resultatene av disse.

Kontrollutvalget kan kreve at kommunen legger fram enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver. Kontrollutvalget kan også foreta undersøkelser som det mener er nødvendige. Taushetsplikt er ikke til hinder for å gjennomføre kontrolltiltak etter dette leddet.

Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukkede møter i folkevalgte organer i kommunen. Bystyret kan selv bestemme at denne retten ikke gjelder lukkede møter bystyret. (kl. § 23-2)

Innstillinger og uttalelser

Kontrollutvalget skal innenfor sitt ansvarsområde gi innstilling til bystyret i alle andre saker enn de formannskapet skal innstille i.

Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet til bystyret. Kopi av uttalelsen oversendes formannskapet før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til bystyret.

Utvalget skal innenfor sitt ansvarsområde gi forslag til uttalelser som bystyret skal gi til statlige og kommunale planer som er av vesentlig betydning for kommunen.

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen etter at kommunerevisor har avgitt innstilling til kontrollutvalget om kommunerevisjonens budsjett.

Kontrollutvalgets forslag skal følge formannskapets innstilling om årsbudsjettet til bystyret. Kontrollutvalgets innstilling om budsjett innarbeides i rådmannens årsbudsjett.

Kontrollutvalget avgir innstilling til bystyret i saker om ansettelse og oppsigelse av revisor.

§5 Møteprinsippet

Kontrollutvalget holder sine møter for åpne dører hvis ikke annet følger av lov eller forskrift.

Kontrollutvalget har ikke anledning til å benytte seg av fjernmøter eller skriftlig saksbehandling.

Det skal føres protokoll over forhandlingene i kontrollutvalget. Utskrift skal sendes til utvalgets medlemmer og varamedlemmer, ordfører, rådmann, og kommunerevisor innen en uke. Særutskrift av saker sendes eventuelt til dem som er direkte involvert i de enkelte saker som er behandlet.

§6 Møter, saksliste og innkalling

Møte i kontrollutvalget skal holdes på de tidspunkter som er vedtatt av organet selv, bystyret og ellers når utvalgets leder finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det.

Sakslisten for det enkelte møte settes opp av sekretariatet i samarbeid med lederen av utvalget.

Innkalling til møte med saksliste og saksdokumenter sendes til utvalgets medlemmer og varamedlemmer, ordføreren og kommunerevisor. I tillegg sendes sakslisten til rådmannen, informasjonsavdeling og gruppelederne for de politiske partiene i bystyret.

Sakslisten til møtet og andre saksdokumenter som ikke er unntatt fra offentligheten, skal være tilgjengelig for allmennheten.

Møtet i kontrollutvalget ledes av utvalgets leder eller nestleder. Har begge forfall, velges en særskilt møteleder ved flertallsvalg.

Ethvert medlem kan rette forespørsler til lederen i møtet, også om saker som ikke står på sakslisten.

§7 Vedtaksførhet

Utvalget kan bare treffe vedtak hvis minst halvparten av medlemmene har vært tilstede under forhandlingene og avgitt stemme i vedkommende sak.

§8 Endring av saksliste

Utvalget kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak på den utsendte sakslisten. Det kan også treffe vedtak i sak som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møtelederen eller 1/3 av de møtende medlemmer motsetter seg dette.

§9 Avstemming

Vedtak treffes med alminnelig flertall av de stemmer som avgis. Ved stemmelikhet er møteleders stemme avgjørende.

§10 Møterett

Ordføreren har møte- og talerett i kontrollutvalget. Ordføreren kan la seg representere ved et annet medlem av bystyret.

Kommunerevisor, eller dennes stedfortreder, har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter og kan forlange sine uttalelser på møtet protokollert.

§11 Sekretariat

Bystyret skal sørge for at kontrollutvalget har sekretariatsbistand som til enhver tid tilfredsstillende utvalgets behov.

Den som utfører sekretariatsfunksjon for kontrollutvalget, er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir.

Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt. Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens administrasjon og av den eller dem som utfører revisjon for kommunen.

§12 Gyldighet /endring

Dette reglement er vedtatt av Kristiansand bystyre og trer i kraft fra denne dato. Endring av dette reglementet kan kun foretas av bystyret. Kontrollutvalget skal avgi uttalelse til eventuelle endringsforslag.

NYE KRISTIANSAND

Dato 4. april 2019
Saksnr.: 201812282-21
Saksbehandler Marianne O Tronstad

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
30.04.2019

Reglement for valgstyret

Valgloven § 4-1 bestemmer at det i hver kommune skal være et valgstyre, valgt av bystyret selv. Valgstyret er et folkevalgt organ, og skal ifølge ny kommunelov ha et reglement. Ingen av dagens kommuner har reglement for sine valgstyret. Programleders forslag til reglement er utarbeidet av valgansvarlige i dagens kommuner, og bygger på reglement som brukes i Bergen kommune.

Kommentarer til noen av bestemmelsene:

§ 2 Valg og sammensetning

I forslag til reglement foreslås det at valgstyret består av formannskapet samt gruppeledere for partier som ikke har fast plass i formannskapet. Denne ordningen har vært praktisert i dagens Kristiansand, og har fungert bra. Ifølge valgloven § 4-1 jf. kommuneloven er det kommunestyret som skal velge valgstyret. Det er derfor opp til bystyret om de vil sidestille partier og lister når valgstyret skal settes sammen. Alternativ bestemmelse kunne være at bystyret velger representanter, og at så langt det er mulig skal alle partier i bystyret være representert. Denne ordningen praktiseres i Bergen kommune. Hvis denne ordningen velges, bør det være et fast antall medlemmer.

§3 Arbeids- og ansvarsområder

Det har vært vurdert om reglementet burde inneholde bestemmelse om delegering fra valgstyrets leder til rådmannen, slik praksis er i dagens Kristiansand. Ved bruk av kommuneforlagets delegeringsportal vil delegering gis fra bystyret til rådmannen i saker som ikke er av prinsipiell betydning. Det vil da ikke være nødvendig med egen bestemmelse om delegering fra valgstyret til rådmannen.

Forslag til vedtak

[Fellesnemnda godkjenner forslag til reglement for valgstyret](#)

Camilla Dunsæd
Programleder

Kjell A Kristiansen
Prosjekteier organisasjon, personal og stab

Vedlegg:
Forslag til reglement for valgstyret

Reglement for valgstyret

Programleders forslag til fellesnemndas møte 30.april 2019

Innhold

§ 1 Formål	1
§ 2 Valg og sammensetning	1
§ 3 Arbeids- og ansvarsområde.....	1
§ 4 Stemmestyre	2
§ 5 Generelle saksbehandlingsregler	2
§ 6 Gyldighet/endring	2

§ 1 Formål

Valgloven § 4-1 bestemmer at det i hver kommune skal være et valgstyre, valgt av bystyret selv.

Valgstyret har det overordnede ansvar for den formelle og praktiske tilrettelegging og gjennomføring av stortingsvalg og kommunestyrevalg mv.

§ 2 Valg og sammensetning

Valgstyret består av formannskapet samt gruppeledere for partier som ikke har fast plass i formannskapet.

Medlemmer og varamedlemmer til valgstyret velges for fire år. Valget holdes som forholdsvalg når minst ett medlem krever det, ellers som avtalevalg.

Bystyret velger leder og nestleder.

§ 3 Arbeids- og ansvarsområde

Valgstyrets oppgaver og ansvar følger av kommuneloven, valgloven med forskrifter.

Valgstyret tar stilling til organiseringen og arbeidsdelingen mellom valgstyret og administrasjonen i valggjennomføringen.

Valgstyret vedtar faste frister for innlevering av listeforslag, frist for å søke fritak fra å stå på liste, frist for å kreve eksemplar av manntallet, frist for å kreve stemmesedler og frist for å søke om ambulerende stemmegivning.

Valgstyret tar stilling til risikovurderinger og forslag til sikkerhetstiltak i valggjennomføringen.

Valgstyrets oppgaver og ansvar omfatter forøvrig:

- a) utlegging av manntallet til offentlig ettersyn
- b) føringer og rettinger i manntallet
- c) godkjenning av listeforslag ved kommunestyrevalg
- d) utlegging av godkjente listeforslag til offentlig ettersyn
- e) behandling av søknader om fritak for å stå på liste ved kommunestyrevalg
- f) trykking av stemmesedler ved kommunevalg

- g) vedta antall stemmekretser kommunen skal deles inn i
- h) bestemme hvor og når stemmegivningen skal foregå ved forhåndsstemmegivning og på valgdagen
- i) organisering av valget på valgdagen(e), herunder fastsetting av stemmesteder og åpningstider for disse
- j) oppnevne stemmestyre ved det enkelte stemmested
- k) prøving og godkjenning av stemmegivninger
- l) foreta valgoppgjør og fordele representantplassene til kandidatene på listen
- m) organisering av opptelling av stemmene
- n) varsling av valgte representanter og vararepresentanter til bystyret om resultatet
- o) behandle klager på valggjennomføringen

Valgstyret avgir innstilling til bystyret i følgende saker:

- a. Fastsetting av valgdag/ valgdager
- b. Godkjenning av kommunestyrevalget ¹
- c. Høringer av prinsipiell karakter og av større betydning for den praktiske valggjennomføringen
- d. Søknader/deltakelse i forsøk.

Valgstyret kan gi leder eller valgstyrets sekretær myndighet til å treffe vedtak i saker som ikke er av prinsipiell betydning, jf. kommuneloven § 5-7, fjerde ledd.

Vedtak i valgstyret kan påklages til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

§ 4 Stemmestyre

Bystyret har delegert til valgstyret å oppnevne stemmestyre. Stemmestyrene skal bestå av tre medlemmer, leder, nestleder og sekretær.

Listekandidater kan ikke velges som medlemmer i stemmestyrene.

Stemmestyrene skal administrere stemmegivningen på hvert stemmested.

§ 5 Generelle saksbehandlingsregler

Kristiansand kommunes saksbehandlingsreglement gir nærmere regler for saksbehandlingen i valgstyret ([link til dette reglementet](#)).

§ 6 Gyldighet/endring

Dette reglement er vedtatt av Kristiansand bystyre og trer i kraft fra denne dato.

Endring av dette reglementet kan kun foretas av bystyret.

Reglementet skal gjennomgå innen 31. desember året etter at bystyret er konstituert. Det sist fastsatte reglementet og eventuelle andre vedtak om delegering og innstillingsrett gjelder inntil et nytt reglement er fastsatt.

¹ Jf valglovens § 13-4 skal nytt bystyret godkjenne valget etter innstilling fra det valgstyret som sittende valgstyre.

NYE KRISTIANSAND

Dato 4. april 2019
 Saksnr.: 201812282-22
 Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
 30.04.2019

Reglement for nærings- og eierskapsutvalget

Programleders forslag er utarbeidet av den politisk administrative prosjektgruppa for politiske reglementer («PA3»). Programleders forslag samsvarer med prosjektgruppas forslag.

Forslaget er basert på ny kommunelov og føringer fra fellesnemnda når det gjelder oppgaver og ansvarsfordeling mellom de politiske utvalgene.

Noen av vurderingene som er gjort er som følger:

§1 Formål

I §1 er det hentet tekst fra sak i fellesnemnda 29. januar 2019 om fordeling av ansvar mellom de politiske utvalgene.

§ 2 Valg og sammensetning

Fellesnemnda vedtok i sak om politisk struktur og organisering januar 2018 at nærings- og eierskapsutvalget skulle utgå fra formannskapet og ha 7 representanter.

§3 Arbeids- og ansvarsområde

Første del av bestemmelsen er hentet fra sak i fellesnemnda 29. januar om fordeling av ansvar mellom de politiske utvalgene.

I tillegg har det kommet inn at dette utvalget er generalforsamling for kommunens heleide AS, slik kommunalutvalget er i dagens Kristiansand.

Formulering om at utvalget ikke kan gi leder eller arbeidsutvalg myndighet til å treffe vedtak er lagt inn som felles tekst i alle hovedutvalg (se bakgrunnen for dette i sak om reglement for bystyret).

Forslag til vedtak

[Fellesnemnda godkjenner forslag til reglement for nærings- og eierskapsutvalget](#)

Camilla Dunsæd
 Programleder

Kjell A Kristiansen
 Prosjekteier organisasjon, personal og stab

Vedlegg:
 Reglement for nærings – og eierskapsutvalget

Reglement for nærings- og eierskapsutvalget

Programleders forslag til fellesnemnda 30.april 2019.

Innhold

§ 1 Formål	1
§ 2 Valg og sammensetning	1
§ 3 Arbeids- og ansvarsområde.....	1
§ 4 Generelle saksbehandlingsregler	2
§ 5 Gyldighet/endring	2

§ 1 Formål

Kommunelovens §5-7 bestemmer at bystyret selv kan opprette utvalg for kommunale formål.

Nærings- og eierskapsutvalget skal ivareta kommunens interesser innen næringspolitikk og eierskapsinteresser.

§ 2 Valg og sammensetning

Nærings- og eierskapsutvalget består av 7 medlemmer og velges av bystyret, og utgår fra formannskapets medlemmer.

Medlemmer og varamedlemmer til utvalget velges for fire år. Valget holdes som forholdsvalg når minst ett medlem krever det, ellers som avtalevalg. Bystyret velger leder og nesteleder.

§ 3 Arbeids- og ansvarsområde

Nærings- og eierskapsutvalgets arbeids- og ansvarsområde er:

Næringspolitikk, inkludert samarbeid om utvikling av arbeidsplasser og sysselsetting i alle deler av næringslivet.

- Eierskapspolitikk.
- Finansforvaltning.
- Eiendomspolitikk, inkludert vedlikehold av bygg og anlegg.
- Parkering og småbåthavner.
- Samarbeid med næringsaktører, kompetansemiljø og virkemiddelapparat.
- Generalforsamling for kommunens heleide AS
- Teknisk drift av vei, vann og renovasjon
- Innkjøp og anskaffelser

Nærings- og eierskapsutvalget treffer vedtak i saker som bystyret har delegert til utvalget ([link til kommuneforlagets delegeringsportal kommer](#)).

Nærings- og eierskapsutvalget innstiller til bystyret i saker innenfor ansvarsområdene og som ikke avgjøres endelig i utvalget.

§ 4 Generelle saksbehandlingsregler

Kristiansand kommunes saksbehandlingsreglement gir nærmere regler for saksbehandlingen i nærings- og eierskapsutvalget ([link til dette reglementet](#)).

§ 5 Gyldighet/endring

Dette reglement er vedtatt av Kristiansand bystyre og trer i kraft fra denne dato.

Endring av dette reglementet kan kun foretas av bystyret.

Reglementet skal gjennomgås innen 31. desember året etter at bystyret er konstituert. Det sist fastsatte reglementet og eventuelle andre vedtak om delegering og innstillingsrett gjelder inntil et nytt reglement er fastsatt.

NYE KRISTIANSAND

Dato 4. april 2019
 Saksnr.: 201812282-25
 Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
 30.04.2019

Reglement for oppvekstutvalget

Programleders forslag er utarbeidet av den politisk administrative prosjektgruppa for politiske reglementer («PA3»). Programleders forslag samsvarer med prosjektgruppas forslag.

Forslaget er basert på ny kommunelov og føringer fra fellesnemnda når det gjelder oppgaver og ansvarsfordeling mellom de politiske utvalgene.

Noen av vurderingene som er gjort er som følger:

§1 Formål

I §1 er det hentet tekst fra sak i fellesnemnda 29. januar 2019 om fordeling av ansvar mellom de politiske utvalgene.

§ 2 Valg og sammensetning

Valg og honorarkomiteen (politisk prosjekt P5) foreslår at alle hovedutvalg har 11 medlemmer.

§3 Arbeids- og ansvarsområde

Første del av bestemmelsen er hentet fra sak i fellesnemnda 29. januar om fordeling av ansvar mellom de politiske utvalgene.

Elevombudets rapportering til formannskapet ble vedtatt i fellesnemnda 5.mars 2019.

Formulering om at utvalget ikke kan gi leder eller arbeidsutvalg myndighet til å treffe vedtak er lagt inn som felles tekst i alle hovedutvalg (se bakgrunnen for dette i sak om reglement for bystyret).

§3 a Partssammensatt utvalg

PA4 (politisk-administrative prosjekt om partssamarbeid) har avlevert sin anbefaling når det gjelder partssamarbeid. Denne skal behandles i fellesnemnda 30. april, samme dag som de politiske reglementene. De anbefaler at organisasjonsutvalget er kommunens overordnede administrasjonsutvalg og har ansvar for overordnet arbeidsgiverpolitikk, reglementer o.l. Organisasjonsutvalget har også oppgaven som administrasjonsutvalg for de tre stabsområdene. De øvrige politiske utvalgene med arbeidsgiveransvar (Helse-, oppvekst-, by- og stedsutvikling og kulturutvalget) fungerer som administrasjonsutvalg PSU) under behandling av administrative saker som angår eget virksomhetsområde etter kommuneloven § 5-11 og Hovedavtalen Del B § 4. Derfor er det foreslått en egen, likelydende bestemmelse om dette i de fire aktuelle utvalgene. Programleders forslag til antall ansattrepresentanter er

det samme som foreslås i egen sak om partssamarbeid, i oppvekstutvalget foreslås 2 representanter

Forslag til vedtak

[Fellesnemnda gir sin tilslutning til forslag til reglement for oppvekstutvalget](#)

Camilla Dunsæd
Programleder

Kjell A Kristiansen
Prosjekteier organisasjon, personal og stab

Vedlegg:
Forslag til reglement for oppvekstutvalget

Bakgrunn for saken

Reglement for oppvekstutvalget

Programleders forslag til fellesnemndas møte 30.april 2019

Innhold

§ 1 Formål	1
§ 2 Valg og sammensetning	1
§ 3 Arbeids- og ansvarsområde.....	1
§ 3 a Partssammensatt utvalg	2
§ 4 Generelle saksbehandlingsregler	2
§ 5 Gyldighet/endring	2

§ 1 Formål

Kommunelovens §5-7 bestemmer at bystyret selv kan opprette utvalg for kommunale formål. Oppvekstutvalget skal ivareta kommunens interesser innen familiepolitikk, skolepolitikk, barnehagepolitikk, utdanningspolitikk

§ 2 Valg og sammensetning

Oppvekstutvalget består av 11 medlemmer og velges av bystyret. Medlemmer og varamedlemmer til utvalget velges for fire år. Valget holdes som forholdsvalg når minst ett medlem krever det, ellers som avtalevalg. Bystyret velger leder og nesteleder.

§ 3 Arbeids- og ansvarsområde

Oppvekstutvalgets arbeids- og ansvarsområde er:

- Hovedutvalg for oppgavene som administrativt er lagt til direktør for oppvekst og læring, herunder blant annet barnevern, barnehager, skoler, skolefritidsordninger, voksenopplæring, Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), helsetjenester for barn og unge, helsestasjon, skole-helsetjeneste, barne- og familietjenester, forebyggende tjenester for barn og unge, voksenopplæring
- Familiepolitikk, skolepolitikk, barnehagepolitikk, utdanningspolitikk
- Elevombudet rapporterer til oppvekstutvalget (og til formannskapet)

Rådmannen innstiller saker til oppvekstutvalget. Utvalget vil primært få saker forberedt fra kommunaldirektør for oppvekt og læring.

Oppvekstutvalget treffer vedtak i saker som bystyret har delegert til utvalget.

Oppvekstutvalget innstiller til bystyret i saker innenfor ansvarsområdene og som ikke avgjøres endelig i utvalget.

Oppvekstutvalget kan ikke gi leder eller arbeidsutvalg myndighet til å treffe vedtak, jf kommunelov § 5.7, fjerde ledd.

§ 3 a Partssammensatt utvalg

Oppvekstutvalget (+ ansattes representanter) fungerer som administrasjonsutvalg under behandling av administrative saker som angår eget virksomhetsområde etter kommuneloven § 5-11 og Hovedavtalen Del B § 4.

Oppvekstutvalget som partssammensatt utvalg består av helseutvalgets medlemmer som velges for hele perioden, med tillegg av 2 medlemmer som velges av og blant de ansatte. De ansattes representanter velges for to år av gangen. Bystyret velger selv leder og nestleder.

Oppvekstutvalget som partssammensatt utvalg innkaller til utvalgets møter. I enhver sak som fremlegges for oppvekstutvalget som partssammensatt utvalg, skal det foreligge en innstilling fra rådmannen. Det føres egen møtebok for oppvekstutvalget som partssammensatt utvalg, og Kristiansand kommunes saksbehandlingsreglement gjelder også for oppvekstutvalget som partssammensatt utvalg.

§ 4 Generelle saksbehandlingsregler

Kristiansand kommunes saksbehandlingsreglement gir nærmere regler for saksbehandlingen i oppvekstutvalget ([link til dette reglementet](#)).

§ 5 Gyldighet/endring

Dette reglement er vedtatt av Kristiansand bystyre og trer i kraft fra denne dato.

Endring av dette reglementet kan kun foretas av bystyret.

Reglementet skal gjennomgås innen 31. desember året etter at bystyret er konstituert. Det sist fastsatte reglementet og eventuelle andre vedtak om delegering og innstillingsrett gjelder inntil et nytt reglement er fastsatt.

NYE KRISTIANSAND

Dato 4. april 2019
 Saksnr.: 201812282-24
 Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
 30.04.2019

Reglement for helseutvalget

Programleders forslag er utarbeidet av den politisk administrative prosjektgruppa for politiske reglementer («PA3»). Programleders forslag samsvarer med prosjektgruppas forslag.

Forslaget er basert på ny kommunelov og føringer fra fellesnemnda når det gjelder oppgaver og ansvarsfordeling mellom de politiske utvalgene.

Noen av vurderingene som er gjort er som følger:

§1 Formål

I §1 er det hentet tekst fra sak i fellesnemnda 29. januar 2019 om fordeling av ansvar mellom de politiske utvalgene.

§ 2 Valg og sammensetning

Valg og honorarkomiteen (politisk prosjekt P5) foreslår at alle hovedutvalg har 11 medlemmer.

§3 Arbeids- og ansvarsområde

Første del av bestemmelsen er hentet fra sak i fellesnemnda 29. januar om fordeling av ansvar mellom de politiske utvalgene.

Formulering om at utvalget ikke kan gi leder eller arbeidsutvalg myndighet til å treffe vedtak er lagt inn som felles tekst i alle hovedutvalg (se bakgrunnen for dette i sak om reglement for bystyret).

§3 a Partssammensatt utvalg

PA4 (politisk-administrative prosjekt om partssamarbeid) har avlevert sin anbefaling når det gjelder partssamarbeid. Denne skal behandles i fellesnemnda 30. april, samme dag som de politiske reglementene. De anbefaler at organisasjonsutvalget er kommunens overordnede administrasjonsutvalg og har ansvar for overordnet arbeidsgiverpolitikk, reglementer o.l. Organisasjonsutvalget har også oppgaven som administrasjonsutvalg for de tre stabsområdene. De øvrige politiske utvalgene med arbeidsgiveransvar (Helse-, oppvekst-, by- og stedsutvikling og kulturutvalget) fungerer som administrasjonsutvalg PSU) under behandling av administrative saker som angår eget virksomhetsområde etter kommuneloven § 5-11 og Hovedavtalen Del B § 4. Derfor er det foreslått en egen, likelydende bestemmelse om dette i de fire aktuelle utvalgene. Programleders forslag til antall ansattrepresentanter er det samme som foreslås i egen sak om partssamarbeid, i helseutvalget foreslås 2 representanter

Forslag til vedtak

Fellesnemnda godkjenner forslag til reglement for helseutvalget

Camilla Dunsæd
Programleder

Kjell A Kristiansen
Prosjekteier organisasjon, personal og stab

Vedlegg:
Forslag til reglement for helseutvalget

Reglement for helseutvalget

Programleders forslag til fellesnemndas møte 30.april 2019

Innhold

§ 1 Formål	1
§ 2 Valg og sammensetning	1
§ 3 Arbeids- og ansvarsområde.....	1
§ 3 a Partssammensatt utvalg	2
§ 4 Generelle saksbehandlingsregler	2
§ 5 Gyldighet/endring	2

§ 1 Formål

Kommunelovens §5-7 bestemmer at bystyret selv kan opprette utvalg for kommunale formål. Helseutvalget skal ivareta kommunens interesser på helse- og velferdsområdet.

§ 2 Valg og sammensetning

Helseutvalget består av 11 medlemmer og velges av bystyret. Medlemmer og varamedlemmer til utvalget velges for fire år. Valget holdes som forholdvalg når minst ett medlem krever det, ellers som avtalevalg. Bystyret velger leder og nesteleder.

§ 3 Arbeids- og ansvarsområde

Helseutvalgets arbeids- og ansvarsområde er:

- Hovedutvalg for oppgavene som administrativt er lagt til direktør for helse og mestring, herunder blant annet helsetjenester for voksne, forvaltnings- og boligjenester, hjemmebaserte tjenester, rehabilitering og forebyggende helsetjenester, institusjoner - bo- og omsorgssenter, psykisk helse- og rusarbeid, habilitering, NAV-tjenester, Utviklingssenter, flyktingetjenester, helsetjenester for barn og unge med utviklings og/eller funksjonshemming, bo og helsetilbud for enslige mindreårige flyktninger, seniorsentre, frisklivscentralen
- Helsepolitikk

Rådmannen innstiller saker til helseutvalget. I tillegg vil utvalget primært få saker forberedt fra kommunaldirektør for helse- og mestring.

Helseutvalget treffer vedtak i saker som bystyret har delegert til utvalget.

Helseutvalget innstiller til bystyret i saker innenfor ansvarsområdene og som ikke avgjøres endelig i utvalget.

Helseutvalget kan ikke gi leder eller arbeidsutvalg myndighet til å treffe vedtak, jf kommunelov § 5.7, fjerde ledd.

§ 3 a Partssammensatt utvalg

Helseutvalget (+ ansattes representanter) fungerer som administrasjonsutvalg under behandling av administrative saker som angår eget virksomhetsområde etter kommuneloven § 5-11 og Hovedavtalen Del B § 4.

Helseutvalget som partssammensatt utvalg består av helseutvalgets medlemmer som velges for hele perioden, med tillegg av 2 medlemmer som velges av og blant de ansatte. De ansattes representanter velges for to år av gangen. Bystyret velger selv leder og nestleder.

Helseutvalget som partssammensatt utvalg innkaller til utvalgets møter. I enhver sak som fremlegges for helseutvalget som partssammensatt utvalg, skal det foreligge en innstilling fra rådmannen. Det føres egen møtebok for helseutvalget som partssammensatt utvalg, og Kristiansand kommunes saksbehandlingsreglement gjelder også for helseutvalget som partssammensatt utvalg.

§ 4 Generelle saksbehandlingsregler

Kristiansand kommunes saksbehandlingsreglement gir nærmere regler for saksbehandlingen i helseutvalget ([link til dette reglementet](#)).

§ 5 Gyldighet/endring

Dette reglement er vedtatt av Kristiansand bystyre og trer i kraft fra denne dato.

Endring av dette reglementet kan kun foretas av bystyret.

Reglementet skal gjennomgås innen 31. desember året etter at bystyret er konstituert. Det sist fastsatte reglementet og eventuelle andre vedtak om delegering og innstillingsrett gjelder inntil et nytt reglement er fastsatt.

NYE KRISTIANSAND

Dato 4. april 2019
 Saksnr.: 201812282-26
 Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
 30.04.2019

Reglement for kulturutvalget

Programleders forslag er utarbeidet av den politisk administrative prosjektgruppa for politiske reglementer («PA3»). Programleders forslag samsvarer med prosjektgruppas forslag.

Forslaget er basert på ny kommunelov og føringer fra fellesnemnda når det gjelder oppgaver og ansvarsfordeling mellom de politiske utvalgene.

Noen av vurderingene som er gjort er som følger:

§1 Formål

I §1 er det hentet tekst fra sak i fellesnemnda 29. januar 2019 om fordeling av ansvar mellom de politiske utvalgene.

§ 2 Valg og sammensetning

Valg og honorarkomiteen (politisk prosjekt P5) foreslår at alle hovedutvalg har 11 medlemmer.

§3 Arbeids- og ansvarsområde

Første del av bestemmelsen er hentet fra sak i fellesnemnda 29. januar om fordeling av ansvar mellom de politiske utvalgene.

Formulering om at utvalget ikke kan gi leder eller arbeidsutvalg myndighet til å treffe vedtak er lagt inn som felles tekst i alle hovedutvalg (se bakgrunnen for dette i sak om reglement for bystyret)

§3 a Partssammensatt utvalg

PA4 (politisk-administrative prosjekt om partssamarbeid) har avlevert sin anbefaling når det gjelder partssamarbeid. Denne skal behandles i fellesnemnda 30. april, samme dag som de politiske reglementene. De anbefaler at organisasjonsutvalget er kommunens overordnede administrasjonsutvalg og har ansvar for overordnet arbeidsgiverpolitikk, reglementer o.l. Organisasjonsutvalget har også oppgaven som administrasjonsutvalg for de tre stabsområdene. De øvrige politiske utvalgene med arbeidsgiveransvar (Helse-, oppvekst-, by- og stedsutvikling og kulturutvalget) fungerer som administrasjonsutvalg PSU) under behandling av administrative saker som angår eget virksomhetsområde etter kommuneloven § 5-11 og Hovedavtalen Del B § 4. Derfor er det foreslått en egen, likelydende bestemmelse om dette i de fire aktuelle utvalgene. Programleders forslag til antall ansattrepresentanter er det samme som foreslås i egen sak om partssamarbeid, i kulturutvalget foreslås 2 representanter

Forslag til vedtak

Fellesnemnda godkjenner forslag til reglement for kulturutvalget

Camilla Dunsæd
Programleder

Kjell A Kristiansen
Prosjekteier organisasjon, personal og stab

Vedlegg:
Forslag til reglement for kulturutvalget

Reglement for kulturutvalget

Programleders forslag til fellesnemndas møte 30.april 2019

Innhold

§ 1 Formål	1
§ 2 Valg og sammensetning	1
§ 3 Arbeids- og ansvarsområde.....	1
§ 3 a Partssammensatt utvalg	2
§ 4 Generelle saksbehandlingsregler	2
§ 5 Gyldighet/endring	2

§ 1 Formål

Kommunelovens §5-7 bestemmer at bystyret selv kan opprette utvalg for kommunale formål.

Kulturutvalget skal ivareta kommunens interesser på kulturområdet.

§ 2 Valg og sammensetning

Kulturutvalget består av 11 medlemmer og velges av bystyret.

Medlemmer og varamedlemmer til utvalget velges for fire år. Valget holdes som forholdsvalg når minst ett medlem krever det, ellers som avtalevalg. Bystyret velger leder og nestleder.

§ 3 Arbeids- og ansvarsområde

Kulturutvalgets arbeids- og ansvarsområde er:

- Hovedutvalg for oppgavene som administrativt er lagt til direktør for kultur, frivillighet og innbyggerdialog, herunder blant annet kultur og kunst, idrett, frivillighet, tros- og livssynssamfunn, arrangementer, innbyggertorg, mm
- Kulturpolitikk, frivillighetspolitikk, idrettspolitikk, kunstpolitikk, estetiske utforminger i offentlige rom.

Rådmannen innstiller saker til kulturutvalget. I tillegg vil utvalget primært få saker forberedt fra kommunaldirektør for kultur, frivillighet og innbyggerdialog.

Kulturutvalget treffer vedtak i saker som bystyret har delegert til utvalget.

Kulturutvalget innstiller til bystyret i saker innenfor ansvarsområdene og som ikke avgjøres endelig i utvalget.

Kulturutvalget kan ikke gi leder eller arbeidsutvalg myndighet til å treffe vedtak, jf kommunelov § 5.7, fjerde ledd.

§ 3 a Partssammensatt utvalg

Kulturutvalget (+ ansattes representanter) fungerer som administrasjonsutvalg under behandling av administrative saker som angår eget virksomhetsområde etter kommuneloven § 5-11 og Hovedavtalen Del B § 4.

Kulturutvalget som partssammensatt utvalg består av kulturutvalgets medlemmer som velges for hele perioden, med tillegg av 2 medlemmer som velges av og blant de ansatte. De ansattes representanter velges for to år av gangen. Bystyret velger selv leder og nestleder.

Kulturutvalget som partssammensatt utvalg innkaller til utvalgets møter. I enhver sak som fremlegges for kulturutvalget som partssammensatt utvalg, skal det foreligge en innstilling fra rådmannen. Det føres egen møtebok for kulturutvalget som partssammensatt utvalg, og Kristiansand kommunes saksbehandlingsreglement gjelder også for kulturutvalget som partssammensatt utvalg.

§ 4 Generelle saksbehandlingsregler

Kristiansand kommunes saksbehandlingsreglement gir nærmere regler for saksbehandlingen i kulturutvalget ([link til dette reglementet](#)).

§ 5 Gyldighet/endring

Dette reglement er vedtatt av Kristiansand bystyre og trer i kraft fra denne dato.

Endring av dette reglementet kan kun foretas av bystyret.

Reglementet skal gjennomgås innen 31. desember året etter at bystyret er konstituert. Det sist fastsatte reglementet og eventuelle andre vedtak om delegering og innstillingsrett gjelder inntil et nytt reglement er fastsatt.

NYE KRISTIANSAND

Dato 4. april 2019
 Saksnr.: 201812282-27
 Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
 30.04.2019

Reglement for by- og stedsutviklingsutvalget

Programleders forslag er utarbeidet av den politisk administrative prosjektgruppa for politiske reglementer («PA3»). Programleders forslag samsvarer med prosjektgruppas forslag.

Forslaget er basert på ny kommunelov og føringer fra fellesnemnda når det gjelder oppgaver og ansvarsfordeling mellom de politiske utvalgene.

Noen av vurderingene som er gjort er som følger:

§1 Formål

I §1 er det hentet tekst fra sak i fellesnemnda 29. januar 2019 om fordeling av ansvar mellom de politiske utvalgene.

§ 2 Valg og sammensetning

Valg og honorarkomiteen (politisk prosjekt P5) foreslår at alle hovedutvalg har 11 medlemmer.

§3 Arbeids- og ansvarsområde

Første del av bestemmelsen er hentet fra sak i fellesnemnda 29. januar om fordeling av ansvar mellom de politiske utvalgene.

Formulering om at utvalget ikke kan gi leder eller arbeidsutvalg myndighet til å treffe vedtak er lagt inn som felles tekst i alle hovedutvalg (se bakgrunnen for dette i sak om reglement for bystyret)

§3 a Partssammensatt utvalg

PA4 (politisk-administrative prosjekt om partssamarbeid) har avlevert sin anbefaling når det gjelder partssamarbeid. Denne skal behandles i fellesnemnda 30. april, samme dag som de politiske reglementene. De anbefaler at organisasjonsutvalget er kommunens overordnede administrasjonsutvalg og har ansvar for overordnet arbeidsgiverpolitikk, reglementer o.l. Organisasjonsutvalget har også oppgaven som administrasjonsutvalg for de tre stabsområdene. De øvrige politiske utvalgene med arbeidsgiveransvar (Helse-, oppvekst-, by- og stedsutvikling og kulturutvalget) fungerer som administrasjonsutvalg (PSU) under behandling av administrative saker som angår eget virksomhetsområde etter kommuneloven § 5-11 og Hovedavtalen Del B § 4. Derfor er det foreslått en egen, likelydende bestemmelse om dette i de fire aktuelle utvalgene. Programleders forslag til antall ansattrepresentanter er det samme som foreslås i egen sak om partssamarbeid, i by- og stedsutviklingsutvalget foreslås 2 representanter.

§4 Saksbehandling

Programleder anbefaler at barn – og unges representant får møte- og talerett i by- og tettstedsutviklingsutvalget. Barn og unges representant er ikke omtalt i kommuneloven, men i plan og bygningsloven § 3-3 er det bestemt at «Kommunestyret skal sørge for å etablere en særskilt ordning for å ivareta barn og unges interesser i planleggingen». Barn og unges representant har ikke lovbestemt forslagsrett, men det er forutsatt at denne har møte- og talerett. Barn- og unges representant i dagens Kristiansand har meldt at det er ønskelig å videreføre ordningen slik den er nå med både møte-, tale- og forslagsrett. Programleder vil ikke anbefale forslagsrett. Rådmannen har selv ikke forslagsrett i dette utvalget. Dersom fellesnemnda ønsker å videreføre at barn og unges representant skal ha forslagsrett i by- og tettstedsutviklingsutvalget, må også rådmannen ha det, idet representanten er underlagt rådmannen. Det vurderes som tilstrekkelig med møte- og talerett.

Forslag til vedtak

[Fellesnemnda godkjenner forslag til reglement for by- og stedsutviklingsutvalget](#)

Camilla Dunsæd
Programleder

Kjell A Kristiansen
Prosjekteier organisasjon, personal og stab

Vedlegg:
Forslag til reglement for by- og tettstedsutviklingsutvalget

Reglement for by – og stedsutviklingsutvalget

Programleders forslag til fellesnemndas møte 30.april 2019

Innhold

§ 1 Formål	1
§ 2 Valg og sammensetning	1
§ 3 Arbeids- og ansvarsområde.....	1
§ 3a Partssammensatt utvalg	2
§ 4 Generelle saksbehandlingsregler	2
§ 5 Gyldighet/endring	2

§ 1 Formål

Kommunelovens §5-7 bestemmer at bystyret selv kan opprette utvalg for kommunale formål.

By- og stedsutviklingsutvalget skal ivareta kommunens interesser innen arealpolitikk, utbyggingspolitikk, byutvikling, distriktspolitikk, transportpolitikk.

§ 2 Valg og sammensetning

By- og stedsutviklingsutvalget består av 11 medlemmer og velges av bystyret.

Medlemmer og varamedlemmer til utvalget velges for fire år. Valget holdes som forholdsvalg når minst ett medlem krever det, ellers som avtalevalg. Bystyret velger leder og nestleder.

§ 3 Arbeids- og ansvarsområde

By- og stedsutviklingsutvalget skal ivareta kommunens interesser i plan- og byggesaker. Formannskapet skal likevel ha det overordnede politiske ansvar for kommuneplan, klima og miljø.

By- og stedsutviklingsutvalget arbeids- og ansvarsområde er:

- Hovedutvalg for oppgavene som administrativt er lagt til direktør for byutvikling, miljø og teknisk, herunder: plan- og byggesak, inkludert reguleringer, dispensasjoner, klager.
- Kommuneplanens arealdel, samferdsel og mobilitet, tettsteds- og boligutvikling, geodata, park og friområder
- Arealpolitikk, utbyggingspolitikk, byutvikling, distriktspolitikk, transportpolitikk.

By- og stedsutviklingsutvalget treffer vedtak i saker som bystyret har delegert til utvalget.

By- og stedsutviklingsutvalget innstiller til bystyret i saker innenfor ansvarsområdene og som ikke avgjøres endelig i utvalget.

By- og stedsutviklingsutvalget kan ikke gi leder eller arbeidsutvalg myndighet til å treffe vedtak, jf kommunelov § 5.7, fjerde ledd.

§ 3a Partssammensatt utvalg

By- og stedsutviklingsutvalget (+ ansattes representanter) fungerer som administrasjonsutvalg under behandling av administrative saker som angår eget virksomhetsområde etter kommuneloven § 5-11 og Hovedavtalen Del B § 4.

By- og stedsutviklingsutvalget som partssammensatt utvalg består av by- og stedsutviklingsutvalgets medlemmer som velges for hele perioden, med tillegg av 2 medlemmer som velges av og blant de ansatte. De ansattes representanter velges for to år av gangen. Bystyret velger selv leder og nestleder.

By- og stedsutviklingsutvalget som partssammensatt utvalg innkaller til utvalgets møter. I enhver sak som fremlegges for helseutvalget som partssammensatt utvalg, skal det foreligge en innstilling fra rådmannen. Det føres egen møtebok for by- og stedsutviklingsutvalget som partssammensatt utvalg, og Kristiansand kommunes saksbehandlingsreglement gjelder også for by- og stedsutviklingsutvalget som partssammensatt utvalg.

§ 4 Generelle saksbehandlingsregler

Kristiansand kommunes saksbehandlingsreglement gir nærmere regler for saksbehandlingen i by- og stedsutviklingsutvalget ([link til dette reglementet](#)).

Barn – og unges representant har møte- og talerett.

§ 5 Gyldighet/endring

Dette reglement er vedtatt av Kristiansand bystyre og trer i kraft fra denne dato.

Endring av dette reglementet kan kun foretas av bystyret.

Reglementet skal gjennomgås innen 31. desember året etter at bystyret er konstituert. Det sist fastsatte reglementet og eventuelle andre vedtak om delegering og innstillingsrett gjelder inntil et nytt reglement er fastsatt.

NYE KRISTIANSAND

Dato 4. april 2019
 Saksnr.: 201812282-23
 Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Partssammensatt utvalg nye Kristiansand
 23.04.2019

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand

Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019

30.04.2019

Reglement for organisasjonsutvalget

Programleders forslag er utarbeidet av den politisk administrative prosjektgruppa for politiske reglementer («PA3»), med innspill fra politisk administrativ prosjektgruppe for partssamarbeid (PA4).

Forslaget er basert på ny kommunelov og føringer fra fellesnemnda når det gjelder oppgaver og ansvarsfordeling mellom de politiske utvalgene.

Kommentarer til de ulike bestemmelsene:

§1 Formål

I §1 er det hentet tekst fra sak i fellesnemnda 29. januar 2019 om fordeling av ansvar mellom de politiske utvalgene.

§ 2 Valg og sammensetning

Valg og honorarkomiteen (politisk prosjekt P5) foreslår at alle hovedutvalg har 11 medlemmer.

§3 Arbeids- og ansvarsområde

Første del av bestemmelsen er hentet fra sak i fellesnemnda 29. januar om fordeling av ansvar mellom de politiske utvalgene.

Formulering om at utvalget ikke kan gi leder eller arbeidsutvalg myndighet til å treffe vedtak er lagt inn som felles tekst i alle hovedutvalg (se bakgrunnen for dette i reglement for bystyret).

§3a Partssammensatt utvalg

Kommuneloven sier følgende om administrasjonsutvalget i §5-11:

§ 5-11. Partssammensatte utvalg (administrasjonsutvalg)

I alle kommuner og fylkeskommuner skal det opprettes ett eller flere

partssammensatte utvalg (administrasjonsutvalg) for behandling av saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen eller fylkeskommunen som arbeidsgiver.

Hvis minst 3/4 av de ansatte ønsker det, kan slike utvalg erstattes med andre ordninger.

Partssammensatte utvalg settes sammen av representanter for kommunen eller

fylkeskommunen og for de ansatte. De ansattes representanter velges av og blant de

ansatte for to år av gangen. Flertallet i utvalget skal bestå av representanter for kommunen eller fylkeskommunen. Kommunestyret og fylkestinget velger selv kommunens eller fylkeskommunens representanter og utvalgets leder og nestleder blant disse.

For de ansattes representanter gjelder valgbarhetsreglene i §§ 7-2 og 7-3, bortsett fra bostedskravet.

For øvrig gjelder de samme bestemmelsene som for andre utvalg etter § 5-7.

PA4 (politisk-administrative prosjekt om partssamarbeid) har avsluttet sitt arbeid når det gjelder partssamarbeid, og anbefalingen skal nå drøftes med de tillitsvalgte og legges fram for fellesnemnda 30. april, samme dag som de politiske reglementene. Programleder er kjent med at arbeidsgruppa anbefaler at organisasjonsutvalget får en særlig rolle som kommunens koordinerende og øverste partssammensatt utvalg for behandling av saker som gjelder forholdet mellom kommunen som arbeidsgiver og de ansatte.

I tillegg anbefaler arbeidsgruppa at både organisasjonsutvalget og de andre politiske utvalgene med arbeidsgiveransvar (Helse-, oppvekst-, by- og stedsutvikling og kulturutvalget) fungerer som administrasjonsutvalg (PSU) under behandling av administrative saker som angår eget virksomhetsområde etter kommuneloven § 5-11 og Hovedavtalen Del B § 4.

Inntil det er besluttet hvordan strukturen for partssammensatt samarbeid blir, har programleder foreslått en egen, likelydende bestemmelse som heter §3a i de fire aktuelle utvalgene, samt organisasjonsutvalget om rollen som partssammensatt utvalg i saker som angår eget virksomhetsområde. For organisasjonsutvalget består virksomhetsområdet av de tre stabsdirektørområdene:

- Organisasjon, personal og stab
- Virksomhetsstyring, økonomi og eierskap
- Samhandling og innovasjon

I pkt 3a for organisasjonsutvalget står i tillegg den særlige rollen som koordinerende og øverste partssammensatt utvalg omtalt.

Programleders forslag til antall ansattrepresentanter er det samme som foreslås i egen sak om partssamarbeid, i organisasjonsutvalget foreslås 4 representanter.

I følge kommunelovens § 5-11 bestemmer bystyret selv som velger kommunens representanter og utvalgets leder og nestleder blant disse. Det fremgår også av § 5-11 at flertallet i utvalgets skal bestå av representanter for kommunen.

I PA 4 (politisk-administrative prosjekt om partssamarbeid) har det også vært vurdert ulike samarbeidsordninger for trepartssamarbeid, som i denne sammenhengen beskriver et samarbeid mellom politikere, administrativ ledelse og fagforeninger for å utvikle de kommunale tjenestene. Programleder legger til grunn at de aktuelle samarbeidsordningene vil foreslås innenfor de rammer kommuneloven gir, og ser ikke behov for egne bestemmelser for dette i reglementet for organisasjonsutvalget.

Forslag til vedtak

[Fellesnemnda godkjenner forslag til reglement for organisasjonsutvalget](#)

Camilla Dunsæd
Programleder

Kjell A Kristiansen
Prosjekteier organisasjon, personal og stab

Vedlegg: Forslag til reglement for organisasjonsutvalget

Reglement for organisasjonsutvalget

Programleders forslag til fellesnemndas møte 30.april 2019

Innhold

§ 1 Formål	1
§ 2 Valg og sammensetning	1
§ 3 Arbeids- og ansvarsområde.....	1
§ 3a Partssammensatt utvalg	2
§ 4 Generelle saksbehandlingsregler	2
§ 5 Gyldighet/endring	2

§ 1 Formål

Kommunelovens §5-7 bestemmer at bystyret selv kan opprette utvalg for kommunale formål.

Organisasjonsutvalget skal ivareta kommunens interesser innen arbeidsgiverpolitiske områder. Utvalget skal også ha digitalisering og sektorovergripende ansvar for innovasjon og organisasjonsutvikling, og ha en rolle som «organisasjons- og fornyelsesutvalg». Det kan bidra til en samlet oversikt og gi mulighet for helhetlig politisk styring av de store endringene som forventes i offentlig sektor de kommende årene. Utvalget skal ha ansvar for strategiske vurderinger og etterspør samarbeid på tvers av fag og tjenester.

§ 2 Valg og sammensetning

Organisasjonsutvalget består av 11 medlemmer og velges av bystyret.

Medlemmer og varamedlemmer til utvalget velges for fire år. Valget holdes som forholdsvalg når minst ett medlem krever det, ellers som avtalevalg. Bystyret velger leder og nesteleder.

Leder er møteleder.

Organisasjonsutvalget kan opprette arbeidsutvalg som består av utvalgets medlemmer.

§ 3 Arbeids- og ansvarsområde

Organisasjonsutvalgets arbeids- og ansvarsområde er:

- Arbeidsgiverpolitikk
- Organisasjonsutvikling, omstilling og fornyingspolitikk i kommuneorganisasjonen
- Nærværpolitikk og inkluderende arbeidsliv
- Arbeidsgiverpolitikk, helhet og harmonisering
- Lønnspolitikk
- Heltidskultur og likestilling
- Rekrutteringspolitikk – både rekruttere og beholde arbeidskraft
- Internkontroll og virksomhetsstyring
- Systemer og rutiner for innovasjons- og utviklingsarbeid
- Samlet budsjett for de tre stabsdirektørenes ansvarsområder: Organisasjon, personal og stab, Virksomhetsstyring, økonomi og eierskap, Samhandling og innovasjon

Rådmannen innstiller saker til organisasjonsutvalget. I tillegg vil det være tre kommunaldirektører som får dette som hovedutvalg på blant annet følgende områder:

- Organisasjon, personal og stab: Personaltjenester, HMS, lærlinger, arbeidsgiverpolitikk, samarbeid tillitsvalgte, IKT-tjenester, organisasjonsutvikling
- Samhandling og innovasjon: Systemer og rutiner for utviklings- og innovasjonsarbeid
- Virksomhetsstyring, økonomi og eierskap: Virksomhetsstyring, kvalitetssystem og internkontroll

Organisasjonsutvalget treffer vedtak i saker som bystyret har delegert til utvalget.

Organisasjonsutvalget innstiller til bystyret i saker innenfor ansvarsområdene og som ikke avgjøres endelig i utvalget.

Organisasjonsutvalget kan ikke gi leder eller arbeidsutvalg myndighet til å treffe vedtak, jf kommunelov § 5.7, fjerde ledd.

§ 3a Partssammensatt utvalg

Organisasjonsutvalget som partssammensatt utvalg består av organisasjonsutvalgets medlemmer som velges for hele perioden, med tillegg av 4 medlemmer som velges av og blant de ansatte. De ansattes representanter velges for to år av gangen. Bystyret velger selv leder og nestleder (ihht kommuneloven 5-11).

Organisasjonsutvalget fungerer som administrasjonsutvalg under behandling av administrative saker som angår eget virksomhetsområde etter kommuneloven § 5-11 og Hovedavtalen Del B § 4. Virksomhetsområdet er de tre stabsdirektørområdene.

Organisasjonsutvalget får en særlig rolle som kommunens koordinerende og øverste partssammensatt utvalg for behandling av saker som gjelder forholdet mellom kommunen som arbeidsgiver og de ansatte. Organisasjonsutvalget skal som partssammensatt utvalg foreslå og behandle overordnede retningslinjer for kommunens personalpolitikk, herunder tiltak for likestilling og inkluderende arbeidsliv. Utvalget drøfter kvalitets-, fornyings- og utviklingstiltak, oppfølging og implementering av nasjonalt vedtatte reformer.

Organisasjonsutvalget skal som partssammensatt utvalg godkjenne stillingsbeskrivelser og annonser for rådmannsstillingen.

Leder for partssammensatt utvalg innkaller til utvalgets møter. I enhver sak som fremlegges for partssammensatt utvalg, skal det foreligge en innstilling fra rådmannen. Det føres egen protokoll for partssammensatt utvalg, og Kristiansand kommunes saksbehandlingsreglement gjelder også for partssammensatt utvalg.

§ 4 Generelle saksbehandlingsregler

Kristiansand kommunes saksbehandlingsreglement gir nærmere regler for saksbehandlingen i organisasjonsutvalget ([link til dette reglementet](#)).

§ 5 Gyldighet/endring

Dette reglement er vedtatt av Kristiansand bystyre og trer i kraft fra denne dato.

Endring av dette reglementet kan kun foretas av bystyret. Reglementet skal gjennomgås innen 31. desember året etter at bystyret er konstituert.

Det sist fastsatte reglementet og eventuelle andre vedtak om delegering og innstillingsrett gjelder inntil et nytt reglement er fastsatt.

NYE KRISTIANSAND

O

Dato 4. april 2019
Saksnr.: 201812282-19
Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
30.04.2019

Reglement for klagenemnda

Programleders forslag er utarbeidet av den politisk administrative prosjektgruppe for politiske reglementer («PA3»). Programleders forslag samsvarer med prosjektgruppas forslag.

Forslaget er basert på ny kommunelov og eksempler fra tilsvarende reglementer i dagens tre kommuner. Fellesnemnda fikk framlagt et forslag 26.mars, og det ble da vedtatt at fellesnemndas medlemmer kunne sende innspill til prosjektgruppa med frist 29. mars. Det kom ingen innspill på dette reglementet.

Det må være egne saksbehandlingsrutiner for klagenemnda, mens de andre utvalgene har felles saksbehandlingsreglement.

Prosjektgruppa anbefaler at klagenemnda har 5 medlemmer, noe som også harmonerer med forslag fra valg- og honorarkomiteen (politisk prosjekt P5).

Programleder gjør oppmerksom på §7 om saksomkostninger. I dag er det bare Kristiansand som har egen bestemmelse om saksomkostninger, noe som foreslås videreført.

Forslag til vedtak

[Fellesnemnda godkjenner forslag til reglement for klagenemnda i nye Kristiansand](#)

Camilla Dunsæd
Programleder

Kjell A Kristiansen
Prosjekteier organisasjon, personal og stab

Vedlegg:
Forslag til reglement for klagenemnda

Reglement for særskilt klagenemnd i Kristiansand kommune

Forslag fra programleder til fellesnemnda 30. april 2019

Innhold

§1 Formål.....	1
§2 Valg og sammensetning	1
§3 Ansvars- og arbeidsområde.....	1
§4 Forberedelse av saker	2
§5 Klagenemndas møter	2
§6 Krav til saksbehandlingen.....	3
§7 Saksomkostninger	3
§8 Årsmelding.....	3
§9 Gyldighet/endring.	3

§1 Formål

Formålet med klagenemnda er å gi innkomne klager forsvarlig behandling, sikre riktige vedtak og trygge den enkeltes rettsikkerhet.

§2 Valg og sammensetning

Klagenemnda består av 5 medlemmer samt varamedlemmer som velges for den kommunale valgperiode. Klagenemnda velges av bystyret. Bystyret velger leder og nestleder.

Nemnda skal sammensettes på en måte som gir den både faglig tyngde og politisk representativitet. Minst ett av medlemmene bør være jurist. Det skal også tas hensyn til de skjerpede inhabilitetsreglene i kommunelovens § 11-10.

§3 Ansvars- og arbeidsområde

Klagenemnda skal være kommunens særskilte klagenemnd i h.h.t. forvaltningslovens § 28 annet ledd. Klagenemnden er klageinstans for alle enkeltvedtak truffet av administrasjonen eller folkevalgt organ (unntatt bystyret), med mindre annet følger av lov eller er vedtatt av bystyret.

Et enkeltvedtak er etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstavene a og b, definert som en avgjørelse som treffes under utøvelse av offentlig myndighet, og som generelt eller konkret er bestemmende for rettigheter eller plikter for en eller flere bestemte personer. Det må avgjøres konkret i det enkelte tilfelle om et vedtak er enkeltvedtak eller ikke.

§4 Forberedelse av saker

Rådmannen eller den hun/han bemyndiger har innstillingsrett til klagenemnda.

Saksutredning og innstillingsrett i saker som skal behandles i klagenemnda må forberedes av saksbehandler som tilfredsstillende de skjærpede inhabilitetsregler i kommuneloven § 13-3.

En folkevalgt som har vært med på å forberede eller treffe vedtaket er inhabil til å delta i klageinstansens behandling av vedtaket eller i forberedelsen av saken for klageinstansen, jf. kommuneloven § 11-10, tredje ledd.

§5 Klagenemndas møter

Klagenemndas møter holdes for åpne dører. Hvis taushetspliktbestemmelser, eller andre hensyn gjør det nødvendig, kan klagenemnda lukke møtet ved behandling av de saker/deler av saken dette gjelder for.

Møtet holdes når lederen eller minimum 1/3 av medlemmene (1 medlem) krever det.

Møtet kunngjøres på en hensiktsmessig måte etter kommunelovens bestemmelser.

Lederen setter opp saksliste for det enkelte møte, og sørger samtidig for å påse at de saker som er satt opp på sakslisten er tilfredsstillende utredet. Innkalling og sakspapirer sendes ut senest 5 dager før møtet til klagenemndas medlemmer og varamedlemmer og andre med møterett i en eller flere saker.

Sakslisten til møtet og andre sakspapirer som ikke er unntatt fra offentlighet, skal være tilgjengelige for allmennheten.

Møtene ledes av klagenemndas leder eller nestleder. Har begge forfall, velges særskilt møteleder ved flertallsvalg.

Klagenemnda fatter vedtak i møte. Klagenemnda er vedtaksført når minst halvparten (3 medlemmer) er til stede, og har avgitt stemme i vedkommende sak.

Ordfører og rådmann har møte- og talerett i klagenemndas møter, så fremt de ikke er inhabile.

Det skal føres protokoll for klagenemndas møter. Denne føres under ledelse av møtelederen.

Protokollen skal inneholde angivelse av hvert møte med møtested og tid, innkallingens dato, hvem som møtte og hvem som var fraværende, hvilke saker som ble behandlet, hvilke vedtak som ble truffet og avstemningsresultat, vedtaksforslag og voteringer.

Hvis det blir vedtatt at et møte skal lukkes, skal hjemmelen for vedtaket inn i protokollen, Det samme gjelder for vedtak om at et medlem er inhabil eller får fritak av personlige grunner.

For øvrig skal protokollen vise gangen i forhandlingene, fortløpende saksnummer for det enkelte kalenderår og hva saken gjelder (tittel).

Møtelederen eller formannskapet avgjør om det skal tillates noen protokolltilførsel. Eventuell avvisning anmerkes i protokollen. Protokollen godkjennes som første sak i neste møte.

Utskrift av protokollen sendes medlemmer og varamedlemmer og andre i henhold til avtale.

§6 Krav til saksbehandlingen

Saksbehandlingen i klagenemnda skal følge de særskilte bestemmelser og krav som fremgår av kap. IV i Forvaltningsloven, og for øvrig de generelle bestemmelser som kommuneloven fastsetter.

§7 Saksomkostninger

Dersom klagenemnda tar klagen til følge og tilkjenner parten saksomkostninger etter forvaltningsloven § 36, skal kravet utbetales og dekkes av førsteinstansen i klagesaken.

Før klagenemnda tar stilling til spørsmål om saksomkostninger skal det foreligge en innstilling fra rådmannen om størrelsen på beløpet.

§8 Årsmelding

Klagenemnda skal avgi årlig rapport om sin virksomhet til formannskapet.

§9 Gyldighet/endring.

Dette reglement er vedtatt av Kristiansand bystyre og trer i kraft fra denne dato. Endring av dette reglementet kan kun foretas av bystyret.

Det sist fastsatte reglementet og eventuelle andre vedtak om delegering og innstillingsrett gjelder inntil et nytt reglement er fastsatt.

NYE KRISTIANSAND

Dato 7. april 2019
Saksnr.: 201812282-31
Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
30.04.2019

Reglement for rådet for personer med funksjonsnedsettelse

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse er et av tre lovpålagte råd forankret i § 5-12 i ny kommunelov.

Alle dagens tre kommuner har råd for personer med funksjonsnedsettelse, med noe ulik rolle og sammensetning. Dagens råd har hatt flere felles møter internt og med administrasjonen i ny kommune. Programleders forslag ble sendt på høring til dagens råd 8.april. Rådet for funksjonshemmede i Kristiansand og Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne fra Søgne har utarbeidet felles høringsuttalelse som vedlegges saken, og kommenteres i saksframlegget. Rådene er særlig opptatt av møte- og talerett i flere politiske organ, de vil ha politisk oppnevnte representanter i rådet, og det er noe uenighet om navn.

Det ser ut til at dagens råd har tradisjoner for å samhandle med politikere gjennom direkte muntlig debatt i besluttede organer. Programleder foreslår samarbeidsformer som skiller mer mellom politikk og administrasjon enn før, og i tråd med ny kommunelov. I framtidig arbeid blir det viktig å utvikle kultur og rutiner som sikrer god brukermedvirkning og tidlig involvering.

Forslag til vedtak

1. Fellesnemnda godkjenner forslag til reglement for rådet for personer med funksjonsnedsettelse.
2. Hvis forskrifter om kommunale råd tilsier at reglementet bør endres, tas dette med når reglementet skal endelig behandles i bystyret for ny kommune
3. Programleder utarbeider opplæringsplan for de nye lovpålagte rådene som kan iverksettes så snart rådene er valgt.

Camilla Dunsæd
Programleder

Torbjørn Urfjell
Prosjekteier kultur, frivillighet og innbyggerdialog

Vedlegg:

Reglement for personer med funksjonsnedsettelse
Felles høringsuttalelse fra Rådet for funksjonshemmede i Kristiansand og Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne fra Søgne

Bakgrunn for saken

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse er et av tre lovpålagte råd forankret i § 5-12 i ny kommunelov. De er definert som et kommunalt råd etter kommunelovens § 5-2. Det innebærer at medlemmene i rådet defineres som folkevalgte og at de bestemmelsene som gjelder folkevalgte organer også skal gjelde for andre kommunale organer. Det gjelder særlig ny kommunelov kap 7 om valg til organet og kap 11 om saksbehandling. Det betyr også at medlemmene av organet inngår i definisjonen av folkevalgte etter § 5-1.

Programleders forslag er i stor grad tekst hentet fra enten ny kommunelov eller forskriftene som har vært på høring. Saksframlegget inneholder programleders vurderinger av de ulike bestemmelsene.

Departementet har ennå ikke utarbeidet forskrifter for de kommunale rådene. Forslag til forskrifter er på høring, med høringsfrist 12. april.

Dagens råd har hatt flere felles møter og har jobbet med forslag til føringer og reglement for seniorråd i ny kommune. Administrasjonen i ny kommune har hatt to møter med rådene, blant annet for å orientere om ny kommunelov og hvilke konsekvenser det gir for rådenes rolle og organisering. I det siste, felles møtet med rådene for mennesker med funksjonsnedsettelse og senior/eldrerådene ble det klart at mange av medlemmene ønsker møte- og talerett i flere politiske organ, de vil ha politisk oppnevnte representanter i rådet, og det er noe uenighet om navn.

Programleders forslag ble sendt på høring til dagens råd 8.april. Rådet for funksjonshemmede i Kristiansand og Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne fra Søgne møttes samme dag og utarbeidet felles høringsuttalelse som vedlegges saken. Det møtte ingen fra Fellesrådet i Songdalen, og sekretariatet har meldt at de ikke rekker å kalle sammen rådet før fristen 17. april.

Høringsinnspillene fra Kristiansand og Søgne tas med under de aktuelle bestemmelsene under.

Vurderinger av de ulike bestemmelsene

Navn på rådet

I høringen fra dagens råd er det en enstemmig forslag om at rådet skal benevnes «Rådet for funksjonshemmede». Begrunnelsen er at man i navnet ikke trenger å presisere at det handler om «personer», siden rådet ikke skal jobbe med enkeltsaker. De mener «rådet for funksjonshemmede» er et innarbeidet navn, og vi ser ikke til endring.

I dagens kommuner brukes tre ulike benevnelser:

- Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne i Søgne
- Fellesråd for både eldre og personer med funksjonsnedsettelse i Songdalen
- Rådet for funksjonshemmede i Kristiansand

Programleder opprettholder forslag om at rådet skal benevnes «rådet for personer med funksjonsnedsettelse», slik det står i lov og forslag til forskrift.

§1 Formål

Formålet er hentet fra forskrifter som er på høring.

§ 2 Valg og sammensetning

Antall (første avsnitt): Programleder anbefaler at rådet skal bestå av 11 personer. Det samsvarer med forslaget fra valg- og honorarkomiteen (politisk prosjekt P5).

Valgperiode (første avsnitt): Det er opp til hvert by/kommunestyre hvor lang valgperioden skal være. Programleder foreslår 4 år, samme som den kommunale valgperioden. Det kan sikre kontinuitet og at rådet har medlemmer med kunnskap om kommunale beslutningsprosesser.

Velges av bystyret: Det er lovfestet at det er bystyret selv som velger representanter til rådet for personer med funksjonsnedsettelse

Hvem kan velges: I forslag til forskrifter § 3 står det at organisasjoner for personer med funksjonsnedsettelse har rett til å fremme forslag om medlemmer til det rådet som fremmer deres interesser. Programleder har gjengitt denne teksten i reglementet, og samtidig lagt til at organisasjonene må være representert i Brønnøysund-registeret. Dette for å sikre at representantene kommer fra formelle organisasjoner.

Det hersker usikkerhet om hvordan man skal definere «organisasjoner for personer med funksjonsnedsettelse». Er det bare de som er definert som interesseorganisasjoner, eller kan det også være andre organisasjoner som organiserer medlemmer innen for eksempel ulike diagnosegrupper? Blant annet har Kreftforeningen henvendt seg til ny kommune med ønske om å kunne være representert i rådet. Programleder mener alle type organisasjoner bør kunne fremme forslag, og har derfor tatt inn en formulering om at rådet bør etterstrebe en sammensetning som bidrar til bred deltakelse, både geografisk og når det gjelder interesser til mennesker med funksjonsnedsettelse.

Programleder anbefaler ikke at det skal reglementfestes at noen av medlemmene må være fra et politisk parti. Dette er være endret praksis fra dagens kommuner, hvor organiseringen er som følger

- i Søgne består rådet av 5 medlemmer: 2 politikere og 3 bruker-representanter (2 fra SAFO Sør-Øst 2 og 1 fra Blindeforbundet) med varamedlemmer.
- I Songdalen består fellesrådet av 6 medlemmer, 2 politikere og 4 fra organisasjonene.
- I Kristiansand består rådet av 7 medlemmer, 6 fra interesse-organisasjoner (FFO, SAFO) og 1 politiker.

Høringsinnspillet fra dagens råd er enstemmig at politisk representasjon videreføres, og det sier at:

- *Bør bestå av personer med ulik erfaring og bakgrunn for å sikre at rådet representerer ulike funksjonsnedsettelse, inkludert en politiker.*
- *Av 11 faste medlemmer skal en være politiker fra bystyret. Dette styrker Rådets stemme som rådgivende organ og styrker demokratiets prosesser.*

Programleders forslag er at rådene kun skal sammensettes av organisasjoner, slik de står i forslag til forskrifter. Det vil gjøre det enklere å skille mellom politikk og administrasjon, og tydeliggjøre at rådenes hovedoppgave er å være rådgivende organ for kommunen, mens politikernes rolle er å beslutte på grunnlag av de det får framlagt fra administrasjonen. Det er et sentralt prinsipp i all saksbehandling at de som har vært med og utredet saken, ikke senere kan være med å beslutte den. Dette bryter med tradisjonen og det dagens råd mener er gode erfaringer med å ha politiske representanter i rådene.

I forslag til forskriftene § 3, tredje avsnitt står det at «Organisasjoner for personer med funksjonsnedsettelse» har rett til å fremme forslag om medlemmer til rådet. Det står ikke at ikke andre kan fremme forslag (for eksempel politiske partier), og det står heller ikke eksplisitt at de foreslåtte kandidatene må være medlemmer av – eller representere de organisasjonene som fremmer forslag. Programleder velger inntil videre å la reglementet gjengi det som står i lovtekst og forslag til forskrift, da det ser ut til å kunne åpne for flere

måter å fremme medlemmer til rådet på. Hvis nye forskrifter eller veiledere gir tydeligere føringer, får det tas med når reglementet skal legges fram for behandling igjen av nytt bystyre den 9.oktober.

§3 Ansvars- og arbeidsområde

Forslag til bestemmelse er hentet fra kommuneloven og forslag til forskrift.

§ 4 Saksbehandling

§4a Generelle saksbehandlingsregler

Generell saksbehandling

I reglementet vises til felles saksbehandlingsreglement for alle folkevalgte organ og kommunale råd, med henvisning til kommunelovens kap 7. Saksbehandlingsreglementet vil også gjelde de kommunale rådene.

Flere av høringsinnspillene fra dagens råd handlet om tema som blir omtalt i felles saksbehandlingsreglement, for eksempel:

- *Kristiansand kommune har felles reglement for saksbehandling for lovpålagte råd. jf. kommuneloven §5,2, og forvaltningsloven §1*
- *Ved stemmelikhet får leder dobbeltstemme.*
- *Rådet er vedtaksført når minst halvparten av medlemmene er tilstede.*
- *Saker i rådet avgjøres med alminnelig flertall.*
- *Rådet kan ta opp saker på eget initiativ.*

Denne typen bestemmelser er med i felles saksbehandlingsreglement, og tas derfor ikke med i det enkelte organs reglement.

Møte og talerett

Programleder har vurdert møte- og talerett for de lovpålagte rådene i sak om felles saksbehandlingsreglement (som behandles i fellesnemnda samme dag som reglement for rådene). Programleder mener prinsipielt at det kun bør være medlemmer av de politiske organene som skal ha møte – og talerett i de politiske utvalgene, slik loven legger opp til. Rådernes rett til å bli hør vil bli godt ivaretatt gjennom retten til skriftlig uttalelse, samt at de kan bruke åpen spørretid i bystyret (jf reglement for bystyret §6). Når det gjelder kontakt med andre utvalg har de mulighet for å komme i utvalget og uttale seg om en sak (ihht saksbehandlings-reglementets § 14 om deputasjoner). Programleder har derfor ikke innstilt på møte- og talerett til de lovpålagte rådene

I høringsinnspillet kommer det fram ønske om at rådet for personer med funksjonsnedsettelse skal få møte og talerett i by- og stedsutviklingsutvalget. De begrunner det med at hvis det ikke er representert, mister utvalget kunnskap og ekspertise.

Programleder er veldig opptatt av å sikre god brukermedvirkning i beslutningsprosesser. Flere av dagens råd har tradisjoner for å samhandle med politikere gjennom direkte muntlig debatt i besluttede organer. Dette ser ut til å være en tradisjon som står sterkt, og at det er utfordrende for å se at innflytelse på politiske beslutninger kan være mer virkningsfull og effektiv hvis det rigges på andre måter. I videre arbeid vil det jobbes med kultur for samarbeid, opplæring og utvikling av arenaer for innflytelse tidlig i prosesser.

§ 4b Saker som er til politisk behandling

Forslag til bestemmelse er hentet fra kommuneloven og forslag til forskrift.

Programleder har foreslått en tilleggsbestemmelse om at rådet inviteres til å medvirke i prosesser for å kunne gi innspill til planer og utvikling av nye tjenester som har betydning for

eldrebefolkningen. Dette er en rolle dagens råd har i dag, og det oppleves svært positivt at brukernes stemme kommer inn tidlig i prosesser, også før selve saken skrives. Det øker muligheten for reell innflytelse, gir bedre beslutningsgrunnlag og kan være motiverende for rådets medlemmer.

I høringsinnspillene kom det ønske om at det bør stå mer i reglementet om hvordan rådene kan uttale seg, og følgende er foreslått:

- *Rådet har rett til å komme med rådgivende uttalelser i saker som gjelder den gruppen rådet representerer. For at rådets rettigheter til å uttale seg skal være en realitet, må det etableres rutiner i kommunen slik at rådet mottar saker på et så tidlig tidspunkt, at rådets uttalelser har en reell mulighet til å påvirke utfallet av saken.*
- *Rådets uttalelser skal følge saken til det organet i kommunen som avgjør saken.*
- *I saker hvor rådet er høringsinstans må saken oversendes så tidlig som mulig slik at rådet har mulighet til å behandle saken på en forsvarlig måte og eventuelt komme med en uttalelse innen tidsfristen.*
- *Rådet har anledning til å innkalle representanter fra kommunen for å belyse aktuelle saker.*

Disse innspillene harmonerer i stor grad med saksbehandlingsregler som allerede gjelder og som vil videreføres. Den nye kommunen bør ha rutiner og veiledere for hvordan det praktisk skal gjøres. Programleder mener derfor at selve reglementet ikke trenger egne bestemmelser på dette, men at det blir viktig jobb å sikre gode, felles rutiner som sikrer at rådene kommer tidlig inn i prosesser og at deres råd blir synliggjort i saker som de har rett til å uttale seg i.

§ 4c Tema som rådet ønsker å legge fram for politiske organ

Programleder har valgt å gjengi bestemmelser fra andre reglement for å tydeliggjøre rådenes mulighet for å påvirke selv om de ikke har møte – og talerett.

§4d Sekretariatshjelp

Sekretariat

Det står i forslag til forskrifter at rådene skal gis tilstrekkelig sekretariatshjelp. Det kan være vanskelig å definere hva som er «tilstrekkelig». I den nye kommunen vil sekretariatene for alle de tre lovpålagte rådene legges til samme enhet under kommunalsjefsområdet for innbyggerdialog. Programleder mener dette vil bidra til å gi rådene profesjonell støtte, opplæring og lettere bidra til tidlig involvering og medvirkning.

Opplæring

Dagens råd har etterlyst at det bør stå noe om opplæring i reglementet, og at de bør være med i opplæringsprogrammet for folkevalgte. Programleder er også veldig opptatt av at rådene gis god opplæring både i det kommunale beslutnings-systemet og i rådenes rolle i beslutningsprosesser. Derfor anbefaler programleder at fellesnemnda vedtar at administrasjonen utarbeides en opplæringsplan for de nye rådene, som kan iverksettes straks de nye rådene er valgt. Planen bør lages i samarbeid med dagens råd. Programleder vil også vurdere å invitere rådene til å delta på hele eller deler av folkevalgtopplæring.

§6 Godtgjøring

Godtgjøringsreglement for ny kommune ble godkjent i fellesnemnda 26. mars. Medlemmer i de lovpålagte rådene omfattes også av denne ordningen.

§ 7 Gyldighet/endring

Programleder anbefaler at kulturutvalget behandler forslag til endring før det fremmes for bystyret, siden de vil ha særlig ansvar for disse ordningene.

Reglement for råd for personer med funksjonsnedsettelse i Kristiansand kommune

Forslag fra programleder til fellesnemnda 30.april 2019

Innhold

§1 Formål	1
§ 2 Valg og sammensetning	1
§ 3 Ansvars- og arbeidsområde.....	2
§ 4 Saksbehandling	2
§4 a Generell saksbehandling.....	2
§4b Saker som er til politisk behandling	2
§4c Tema som rådet ønsker å legge fram for politiske organ	2
§4 d Sekretariatshjelp	2
§ 5 Årsmelding	2
§ 6 Godtgjøring.....	3
§ 7 Gyldighet/endring.	3

§1 Formål

Formålet med rådet for personer med funksjonsnedsettelse er å sikre en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning fra personer med funksjonsnedsettelse i saker som angår dem¹.

§ 2 Valg og sammensetning

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse består av inntil 11 medlemmer, samt 4 varamedlemmer som velges for fire år (samme som den kommunale valgperiode).

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse velges av bystyret selv².

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse bør bestå av personer med ulik erfaring og bakgrunn for å sikre at rådet representerer ulike funksjonsnedsettelser.

Registrerte organisasjoner for personer med funksjonsnedsettelse skal ha rett til å fremme (nominere) forslag om medlemmer til rådet³. Aktuelle organisasjoner kan fremme (nominere) kandidater basert på offentlig utlysning.

¹ jf. forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 1 bokstav b.

² jf. kommuneloven § 5-12 første ledd

³ Jf forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 3 tredje ledd. Organisasjonene må være registrert i Brønnøysundregisteret

Rådet velger selv sin leder og nestleder⁴.

§ 3 Ansvars- og arbeidsområde

Rådet er et rådgivende organ for kommunen, og har rett til å uttale seg i saker som gjelder personer med funksjonsnedsettelse⁵.

Rådet skal ikke behandle saker som gjelder enkeltpersoner⁶.

§ 4 Saksbehandling

§4 a Generell saksbehandling

Kristiansand kommune har felles reglement for saksbehandling for folkevalgte organ som også gjelder rådet⁷.

Rådets uttalelser skal følge saksdokumentene til det kommunale organet som avgjør saken endelig⁸.

§4b Saker som er til politisk behandling

Rådet har rett til å uttale seg i saker som skal til politisk behandling. Det gjøres i form av en skriftlig uttalelse som følger saken når den går til politisk behandling.

Rådet inviteres til å medvirke i prosesser for å kunne gi innspill til planer og utvikling av nye tjenester som har betydning for personer med funksjonsnedsettelse.

§4c Tema som rådet ønsker å legge fram for politiske organ

Tema og informasjon som rådet ønsker å legge fram for politiske organ på eget initiativ kan (som for andre grupper og innbyggere) tas opp på følgende måter:

- Bruk av åpen spørretid i bystyret⁹
- Spørsmål til aktuelt organ om å komme å legge fram sak¹⁰

§4 d Sekretariatshjelp

Rådet skal gis tilstrekkelig sekretariatshjelp¹¹. Sekretariatet er for tiden organisert i enhet for nærdemokrati og medvirkningsordninger i kommunalområdet kultur, frivillighet og innbyggerdialog.

§ 5 Årsmelding

Rådet skal hvert år utarbeide årsmelding som legges frem for bystyret, fortrinnsvis i september¹². Årsmeldingen skal inneholde oversikt over medlemmer, reglement og hvilke tema rådet har vært involvert i, samt saker som har vært behandlet i løpet av året som er gått, i tillegg til en oppsummering av rådets uttalelser.

⁴ Jf forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 2 fjerde ledd.

⁵ jf. kommuneloven § 5-12.

⁶ Jf forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 2 fjerde ledd.

⁷ [Link til saksbehandlingsreglementet](#)

⁸ Jf forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 2 tredje ledd.

⁹ Jfr § 6 i reglement for bystyret

¹⁰ Jfr § 14 i saksbehandlingsreglementet

¹¹ Jf forslag til forskrifter om medvirkningsordninger § 3 fjerde ledd

¹² jf. Forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 2 siste ledd.

§ 6 Godtgjøring

Rådets medlemmer godtgjøres i henhold til reglement for frikjøp og godtgjøringsordninger for folkevalgte representanter¹³.

§ 7 Gyldighet/endring.

Dette reglement er vedtatt av Kristiansand bystyre og trer i kraft fra denne dato.

Endring av dette reglementet kan kun foretas av bystyret. Kulturutvalget skal avgi uttalelse til eventuelle endringsforslag.

¹³ Link til saksbehandlingsreglementet kommer

Reglement for lovpålagte råd i Nye Kristiansand kommune.

Forslag datert 08.04.19 - §4 saksbehandling

1. Kristiansand kommune har felles reglement for saksbehandling for lovpålagte råd. jf. kommuneloven §5,2, og forvaltningsloven §1
2. Rådet har som oppgave å være et rådgivende organ for kommunen.
3. Rådet har rett til å komme med rådgivende uttalelser i saker som gjelder den gruppen rådet representerer. For at rådets rettigheter til å uttale seg skal være en realitet, må det etableres rutiner i kommunen slik at rådet mottar saker på et så tidlig tidspunkt, at rådets uttalelser har en reell mulighet til å påvirke utfallet av saken.
4. Rådets uttalelser skal følge saken til det organet i kommunen som avgjør saken.
5. Rådet skal ikke behandle saker som gjelder enkeltpersoner.
6. Rådet kan ta opp saker på eget initiativ.
7. Rådets uttalelser er offentlige.
8. Rådet har anledning til å innkalle representanter fra kommunen for å belyse aktuelle saker.
9. I saker hvor rådet er høringsinstans må saken oversendes så tidlig som mulig slik at rådet har mulighet til å behandle saken på en forsvarlig måte og eventuelt komme med en uttalelse innen tidsfristen.
10. Rådets medlemmer skal inkluderes i kommunens opplæring av folkevalgte.
11. Saker i rådet avgjøres med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet får leder dobbeltstemme.
12. Rådet er vedtaksført når minst halvparten av medlemmene er tilstede.
13. Rådet har møterett og talerett eksempelvis i By- og stedsutviklingsutvalget for RFF (men ikke stemmerett) i de politiske utvalg hvor rådet i dag er representert. Rådet har ikke møte, forslag eller talerett i Bystyret, men kan fremme behandlede saker gjennom politikere som er valgt til Bystyret. (viser til utfyllende kommentar)

Forslag datert 08.04.19 - §2 Valg og sammensetning.

14. 11 medlemmer + 4 varamedlemmer

Bør bestå av personer med ulik erfaring og bakgrunn for å sikre at rådet representerer ulike funksjonsnedsettelse, inkludert en politiker.

(viser til utfyllende kommentar)

Med vennlig hilsen

Rådet for funksjonshemmede i Kristiansand

Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne i Søgne

Utfyllende kommentarer fra møte 08.04.19 - revidering av Reglementer for lovpålagte råd.

NAVN:

Rådet for funksjonshemmede (RFF)

(Enst.) 9 repr. inkl. 2 repr. fra Søgne

Trenger ikke presisere at vi er mennesker eller personer, da vi ikke jobber med enkeltsaker.

Rådet for funksjonshemmede er et innarbeidet navn og vi ser ingen grunn til endring.

Punkt 13

DELTAKELSE I UTVALG:

Uten deltakelse fra RFF i By- og stedsutviklingsutvalget mister utvalget kunnskap og ekspertise.

(Enst.) 9 repr., inkl. 2 repr. fra Søgne

Punkt 14

POLITIKER I RÅDET:

§2 Valg og sammensetning

11 medlemmer + 4 varamedlemmer.

Av 11 faste medlemmer skal en være politiker fra bystyret.

(Enst.) 9 repr. inkl. 2 repr. fra Søgne

Det styrker Rådets stemme som rådgivende organ og styrker demokratiets prosesser.

Ønskes ytterligere dokumentasjon på pkt. 13 og 14 er vi behjelpelig med dette.

NYE KRISTIANSAND

Dato 7. april 2019
 Saksnr.: 201812282-30
 Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
 30.04.2019

Reglement for seniorråd

Seniorråd er et av tre lovpålagte råd forankret i § 5-12 i ny kommunelov.

Alle dagens tre kommuner har seniorråd, med noe ulik rolle og sammensetning. Dagens råd har hatt flere felles møter internt og med administrasjonen i ny kommune. Programleders forslag ble sendt på høring til dagens råd 8.april. Seniorrådet i Kristiansand og elderrådet i Søgne har sendt høringsuttalelser som vedlegges saken, og kommenteres i saksframlegget.

Seniorrådet i Kristiansand er særlig opptatt av møte – og talerett, mens elderrådet i Søgne har innspill om alder, sekretariatsfunksjoner, opplæring mm.

Programleder vil tilrettelegge for å utvikle kultur og rutiner som sikrer god brukermedvirkning og tidlig involvering i den nye kommunen.

Forslag til vedtak

1. Fellesnemnda godkjenner forslag til reglement for seniorråd.
2. Hvis forskrifter om kommunale råd tilsier at reglementet bør endres, tas dette med når reglementet skal endelig behandles i bystyret for ny kommune
3. Programleder utarbeider opplæringsplan for de nye lovpålagte rådene som kan iverksettes så snart rådene er valgt.

Camilla Dunsæd
 Programleder

Torbjørn Urfjell
 Prosjekteier kultur, frivillighet og
 innbyggerdialog

Vedlegg:
 Forslag til reglement for seniorrådet
 Høringsinnspill fra seniorrådet i Kristiansand
 Høringsinnspill fra elderrådet i Søgne

Bakgrunn for saken

Seniorrådet er et av tre lovpålagte råd forankret i § 5-12 i ny kommunelov. De er definert som et kommunalt råd etter kommunelovens § 5-2. Det innebærer at medlemmene i rådet defineres som folkevalgte at de bestemmelsene som gjelder folkevalgte organer også skal gjelde for andre kommunale organer. Det gjelder særlig ny kommunelov kap 7 om valg til organet og kap 11 om saksbehandling. Det betyr også at medlemmene av organet inngår i definisjonen av folkevalgte etter § 5-1.

Programleders forslag er i stor grad tekst hentet fra enten ny kommunelov eller forskriftene som har vært på høring. Saksframlegget inneholder programleders vurderinger av de ulike bestemmelsene.

Departementet har ennå ikke utarbeidet forskrifter for de kommunale rådene. Forslag til forskrifter er på høring, med høringsfrist 12. april.

Dagens råd har hatt flere felles møter og har jobbet med forslag til føringer og reglement for seniorråd i ny kommune. Administrasjonen i ny kommune har hatt to møter med rådene, blant annet for å orientere om ny kommunelov og hvilke konsekvenser det gir for rådenes rolle og organisering. I det siste, felles møtet med rådene for mennesker med funksjonsnedsettelse og senior/eldrerådene ble det klart at mange av medlemmene ønsker møte- og talerett i flere politiske organ, at de vil ha politisk oppnevnte representanter i rådet, og det er noe uenighet om navn.

Programleders forslag ble sendt på høring til dagens råd 8.april. Seniorrådet i Kristiansand og eldrerådet i Søgne har sendt høringsuttalelser som vedlegges saken, og kommenteres i saksframlegget. Det har ikke kommet høringsuttalelse fra Fellesrådet i Songdalen, og sekretariatet har meldt at de ikke rekker å kalle sammen rådet før fristen 17. april.

Seniorrådet i Kristiansand er særlig opptatt av møte – og talerett, mens eldrerådet i Søgne har innspill om alder, sekretariatsfunksjoner, opplæring mm. Høringsinnspillene fra Kristiansand og Søgne tas med under de aktuelle bestemmelsene under.

Kommentarer og vurderinger til de ulike bestemmelsene

§1 Formål

Formålet er hentet fra forskrifter som er på høring.

Noen av dagens rådsmedlemmer ønsker at det skal hete eldreråd, slik det står i lovteksten. Men programleder forstår det slik at de fleste ønsker å bruke benevnelse seniorråd.

§ 2 Valg og sammensetning

Antall (første avsnitt): Programleder anbefaler at rådet skal bestå av 11 medlemmer, samt 4 varamedlemmer. Det samsvarer med forslaget fra valg- og honorarkomiteen (politisk prosjekt P5).

Eldrerådet i Søgne ønsker at det i stedet for «samt 4 varamedlemmer», skal stå «i tillegg til 4 varamedlemmer». Programleder er ikke kjent med begrunnelsen for hvorfor det er foreslått annen formulering, og velger derfor å beholde opprinnelig forslag.

Valgperiode (første avsnitt): Det er opp til hvert by/kommunestyre hvor lang valgperioden skal være. Programleder foreslår 4 år, samme som den kommunale valgperioden. Det kan sikre kontinuitet og at rådet har medlemmer med kunnskap om kommunale beslutningsprosesser.

Velges av bystyret: Det er lovfestet at det er bystyret selv som velger representanter til eldrerådet.

Aldersgrense (annet avsnitt): Krav om at flertallet skal ha fylt 60 år å valgtidspunktet er hentet fra ny kommunelov, § 5-12, 3 avsnitt. Eldrerådet i Søgne foreslår at i stedet for 60 år, bør det stå at flertallet skal ha fylt 65 år. Programleder velger å beholde lovteksten i denne bestemmelsen.

Hvem kan velges: I forslag til forskrifter § 3 står det at kommunestyret bestemmer sammensetning. Og det står videre at organisasjoner for eldre har rett til å fremme forslag om medlemmer til det rådet som fremmer deres interesser. Programleder har gjengitt denne teksten i reglementet, og samtidig lagt til at organisasjonene må være representert i Brønnøysund-registeret. Dette for å sikre at representantene kommer fra formelle organisasjoner.

Det hersker usikkerhet om hvordan man skal definere «organisasjoner for eldre». Er det bare de som er definert som «eldreorganisasjoner», eller kan det også være en eldregruppe i en organisasjon som jobber med flere aldersgrupper? Programleder mener alle type organisasjoner bør kunne fremme forslag, og har derfor tatt inn en formulering om at rådet bør etterstrebe en sammensetning som bidrar til bred deltakelse, både geografisk og når det gjelder interesser. Det kan også fange opp bekymringer for at rådet ikke skal favne hele den nye kommunen.

Programleder anbefaler ikke at det skal reglementsfestes at noen medlemmer *må* være fra et politisk parti. Dette er være endret praksis fra dagens kommuner, hvor organiseringen er som følger:

- Eldrerådet i Søgne består av 5 medlemmer, 3 som pensjonistforening foreslår og 2 politikere. Flertallet av medlemmene i eldrerådet skal være alderspensjonister i kommunen.
- I Songdalen er det et fellesråd for både eldre og personer med funksjonsnedsettelse som består av 6 medlemmer, 2 politikere og 4 fra organisasjonene.
- Senierråd i Kristiansand består av 9 medlemmer, 7 fra politiske partier og 2 fra pensjonistforbundet. Har møte og talerett i helse- og sosialstyret.

Programleders forslag er at rådene kun skal sammensettes av organisasjoner, slik de står i forslag til forskrifter. Det vil gjøre det enklere å skille mellom politikk og administrasjon, og tydeliggjøre at rådenes hovedoppgave er å være rådgivende organ for kommunen, mens politikernes rolle er å beslutte på grunnlag av de det får framlagt fra administrasjonen. Det er et sentralt prinsipp i all saksbehandling at de som har vært med og utredet saken, ikke senere kan være med å beslutte den. Dette bryter med tradisjonen og det dagens råd mener er gode erfaringer med å ha politiske representanter i rådene.

I forslag til forskriftene § 3, tredje avsnitt står det at «Organisasjoner for personer eldre» har rett til å fremme forslag om medlemmer til rådet. Det står ikke at ikke andre kan fremme forslag (for eksempel politiske partier), og det står heller ikke eksplisitt at de foreslåtte kandidatene må være medlemmer av – eller representere de organisasjonene som fremmer forslag. Programleder velger inntil videre å la reglementet gjengi det som står i lovtekst og forslag til forskrift, da det ser ut til å kunne åpne for flere måter å fremme medlemmer til rådet på. Hvis nye forskrifter eller veiledere gir tydeligere føringer, får det tas med når reglementet skal legges fram for behandling igjen av nytt bystyre den 9.oktober.

§3 Ansvars- og arbeidsområde

Forslag til bestemmelse er hentet fra kommuneloven og forslag til forskrift.

Eldrerådet i Søgne ønsket at denne paragrafen også skulle inneholde følgende bestemmelse *Opplæring gis i begynnelsen av funksjonstiden sammen og samtidig med opplæring av politikere og administrasjon.*

Programleder støtter forslag om opplæring, men mener at det ikke trenger å nedfelles i et reglement. I saken er det i stedet foreslått som et eget vedtakspunkt (se også kommentar til § 4d).

§ 4 Saksbehandling

§4a Generelle saksbehandlingsregler

Møte og talerett

Programleder har vurdert møte- og talerett for de lovpålagte rådene i sak om felles saksbehandlingsreglement (som behandles i fellesnemnda samme dag som reglement for rådene). Programleder mener prinsipielt at det kun bør være medlemmer av de politiske organene som skal ha møte – og talerett i de politiske utvalgene, slik loven legger opp til. Rådernes rett til å bli hørt vil bli godt ivaretatt gjennom retten til skriftlig uttalelse, samt at de kan bruke åpen spørretid i bystyret (jf reglement for bystyret §6). Når det gjelder kontakt med andre utvalg har de mulighet for å komme i utvalget og uttale seg om en sak (ihht saksbehandlings-reglementets § 14 om deputasjoner). Programleder har derfor ikke innstilt på møte- og talerett til de lovpålagte rådene

I høringsinnspillet kommer det fram sterkt ønske fra seniorrådet i Kristiansand om at seniorrådet skal få møte og talerett i helseutvalget. De begrunner det som følger *«Seniorrådet er sjokkert over at tanken om å frata rådet en så sentral posisjon i forbindelse med kommunesammenslåingen. En posisjon rådet har forhandlet seg fram til, og deltakelsen har vært fruktbar både for helse- og omsorgsutvalget og seniorrådet. Ordningen praktiseres i de største byene og i Drammen har seniorrådet sågar tale- og forslagsrett med fast plass i bystyret Leder av Kristiansand seniorråd har møtt med møte- og talerett i hovedutvalg for helse- og omsorg, samt at flere av seniorrådets medlemmer er representert i flere komiteer og utredninger i forbindelse med organiseringen av helse og mestring i Nye Kristiansand. Vi finner ingen gode argumenter for å redusere seniorrådets innflytelse og krever fortsatt møterett (tale- og forslagsrett) i hovedutvalget for helse og mestring i Nye Kristiansand»*

Programleder er veldig opptatt av å sikre god brukervedvirkning i beslutningsprosesser. Flere av dagens råd har tradisjoner for å samhandle med politikere gjennom direkte muntlig debatt i beslutende organer. Dette ser ut til å være en tradisjon som står sterkt, og at det er utfordrende for å se at innflytelse på politiske beslutninger kan være mer virkningsfull og effektiv hvis det rigges på andre måter. Seniorrådet viser faktisk også til dette i sin høringsuttalelse når det sier at de har vært med i flere komiteer og utredninger.

I videre arbeid vil det jobbes med kultur for samarbeid, opplæring og utvikling av arenaer for innflytelse tidlig i prosesser.

§ 4b Saker som er til politisk behandling

Forslag til bestemmelse er hentet fra kommuneloven og forslag til forskrift.

Programleder har lagt til en bestemmelse om at rådet inviteres til å medvirke i prosesser for å kunne gi innspill til planer og utvikling av nye tjenester som har betydning for eldrebefolkningen. Dette er en rolle dagens råd har i dag, og det oppleves svært positivt at brukernes stemme kommer inn tidlig i prosesser, også før selve saken skrives. Det øker muligheten for reell innflytelse, gir bedre beslutningsgrunnlag og kan være motiverende for rådets medlemmer.

§ 4c Tema som rådet ønsker å legge fram for politiske organ

Programleder har valgt å gjengi bestemmelser fra andre reglement for å tydeliggjøre rådernes mulighet for å påvirke selv om de ikke har møte – og talerett.

§4d Sekretariatshjelp

Det står i forslag til forskrifter at rådene skal gis tilstrekkelig sekretariatshjelp. Det kan være vanskelig å definere hva som er «tilstrekkelig». I den nye kommunen vil sekretariatene for alle de tre lovpålagte rådene legges til samme enhet under kommunalsjefsområdet for innbyggerdialog. Programleder mener dette vil åpne for samordning, bedre kontinuitet og kvalitetsbedring av denne funksjonen.

Eldrerådet i Søgne ønsker at det skal spesifiseres at tilstrekkelig sekretariatshjelp bør spesifiseres til minimum en tredjedels årsverk. Programleder ønsker ikke å spesifisere stillingsstørrelser i reglementet, da det skal avklares i budsjett og avhenger av hvordan felles sekretariat for de lovpålagte rådene bemannes.

Dagens råd har etterlyst at det bør stå noe om opplæring i reglementet. Programleder er også veldig opptatt av at rådene gis god opplæring både i det kommunale beslutnings-systemet og i rådernes rolle i beslutningsprosesser. Derfor anbefaler programleder at fellesnemnda vedtar at administrasjonen utarbeides en opplæringsplan for de nye rådene, som kan iverksettes straks de nye rådene er valgt. Planen bør lages i samarbeid med dagens råd. Programleder vil også vurdere å invitere rådene til å delta på hele eller deler av folkevalgtopplæringen.

§6 Godtgjøring

Godtgjøringsreglement for ny kommune ble godkjent i fellesnemnda 26. mars. Medlemmer i de lovpålagte rådene omfattes også av denne ordningen.

§ 7 Gyldighet/endring

Programleder anbefaler at kulturutvalget behandler forslag til endring før det fremmes for bystyret, siden de vil ha særlig ansvar for disse ordningene.

Eldrerådet i Søgne foreslo at «kulturutvalget» endres til «seniorrådet». Kulturutvalget er et politisk utvalg, det er ikke seniorrådet. Seniorrådets rolle vil være å bidra i utarbeidelse av forslaget før det fremmes for kulturutvalget, samt at de kan uttale seg om forslaget etter at det er gått til politisk behandling. Men seniorrådet kan ikke erstatte kulturutvalgets rolle som politisk utvalg.

Reglement for seniorråd i Kristiansand kommune

Forslag fra programleder til fellesnemnda 30. april 2019

Innhold

§1 Formål	1
§ 2 Valg og sammensetning	1
§ 3 Ansvars- og arbeidsområde.....	2
§ 4 Saksbehandling	2
§4 a Generell saksbehandling.....	2
§4b Saker som er til politisk behandling	2
§4c Tema som rådet ønsker å legge fram for politiske organ	2
§4d Sekretariatshjelp	2
§ 5 Årsmelding	2
§ 6 Godtgjøring.....	2
§ 7 Gyldighet/endring	3

§1 Formål

Formålet med seniorrådet er å sikre en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning fra eldre i saker som angår dem¹.

§ 2 Valg og sammensetning

Seniorrådet består av inntil 11 medlemmer samt fire varamedlemmer som velges for den kommunale valgperiode. Seniorrådet velges av bystyret².

Flertallet av medlemmer i seniorrådet skal ha fylt 60 år på valgtidspunkt³.

Registrerte organisasjoner for personer med funksjonsnedsettelse skal ha rett til å fremme (nominere) forslag om medlemmer til rådet⁴. Aktuelle organisasjoner kan fremme (nominere) kandidater basert på offentlig utlysning. Rådet bør etterstrebe en sammensetning som bidrar til bred deltakelse, både geografisk og når det gjelder interesser.

Seniorrådet velger selv leder og nestleder blant medlemmene⁵.

¹ Jf forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 1 bokstav a.

² jf. kommuneloven § 5-12 første ledd

³ jf. kommunelovens § 5-12 andre ledd.

⁴ Jf forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 3 tredje ledd. Organisasjonene må være registrert i Brønnøysundregisteret

⁵ jf. forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 3 andre ledd.

§ 3 Ansvars- og arbeidsområde

Senierrådet er et rådgivende organ for kommunen, og har rett til å uttale seg i saker som gjelder eldre⁶.

Rådet skal ikke behandle saker som gjelder enkeltpersoner⁷

§ 4 Saksbehandling

§4 a Generell saksbehandling

Kristiansand kommune har felles reglement for saksbehandling for folkevalgte organ som også gjelder rådet⁸.

§4b Saker som er til politisk behandling

Rådet har rett til å uttale seg i saker som skal til politisk behandling. Det gjøres i form av en skriftlig uttalelse som følger saken når den går til politisk behandling. Rådets uttalelser skal følge saksdokumentene til det kommunale organet som avgjør saken endelig⁹.

Rådet inviteres til å medvirke i prosesser for å kunne gi innspill til planer og utvikling av nye tjenester som har betydning for eldrebefolkningen.

§4c Tema som rådet ønsker å legge fram for politiske organ

Tema og informasjon som rådet ønsker å legge fram for politiske organ på eget initiativ kan (som for andre grupper og innbyggere) tas opp på følgende måter:

- Bruk av åpen spørretid i bystyret¹⁰
- Spørsmål til aktuelt organ om å komme å legge fram sak¹¹

§4d Sekretariatshjelp

Rådet skal gis tilstrekkelig sekretariatshjelp¹². Sekretariatet er organisert i enhet for nærdemokrati og medvirkningsordninger i kommunalområdet kultur, frivillighet og innbyggerdialog.

§ 5 Årsmelding

Rådet skal hvert år utarbeide årsmelding som legges frem for bystyret¹³. Årsmeldingen skal inneholde oversikt over medlemmer, reglement og hvilke tema rådet har vært involvert i og saker rådet har behandlet i løpet av året som er gått, samt en oppsummering av rådets uttalelser.

§ 6 Godtgjøring

Rådets medlemmer godtgjøres i henhold til enhver tid gjeldende reglement for frikjøp og godtgjøringsordninger for folkevalgte representanter

⁶ jf. kommuneloven § 5-12.

⁷ Jf forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 2 fjerde ledd.

⁸ [Link til saksbehandlingsreglementet, kommer](#)

⁹ Jf forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 2 tredje ledd.

¹⁰ Jfr § 6 i reglement for bystyret

¹¹ Jfr § 14 i saksbehandlingsreglementet

¹² jf. forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 3 fjerde ledd.

¹³ Jf forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 2 siste ledd

§ 7 Gyldighet/endring.

Dette reglement er vedtatt av Kristiansand bystyre og trer i kraft fra denne dato.

Endring av dette reglementet kan kun foretas av bystyret. Kulturutvalget skal avgi uttalelse til eventuelle endringsforslag.

Fra: Anne Christin Høyem <Anne.Hoyem@sogne.kommune.no>
Sendt: 9. april 2019 14:04
Til: Postmottak
Kopi: 'arvbirge@online.no'; tormod.mjaaseth@gmail.com; Torunn Kristiansen; bjoern700@gmail.com
Emne: høringsuttalelse - merket: Sak 201812282, Seniorråd

Oppfølgingsflagg: Følg opp
Status for flagg: Flagget

Høringsuttalelse fra Eldrerådet i Søgne kommune

Det vises til Reglement for seniorråd i Kristiansand kommune - forslag fra programleder til fellesnemnda 30. april 2019

merket: Sak 201812282, Seniorråd

Eldrerådet i Søgne kommune stiller seg bak Reglement for seniorråd i Kristiansand kommune med følgende innspill i høringen:

§ 2 Valg og sammensetning

Første setning: «Seniorrådet består av inntil 11 medlemmer **samt** fire varamedlemmer som velges for den kommunale valgperioden». Ordet **samt** erstattes med **i tillegg til**.

Andre setning: «Flertall av medlemmer i seniorrådet skal ha fylt **60 år** på valgtidspunktet». **60 år** erstattes med **65 år**.

§ 3 Ansvars- og arbeidsområde

Følgende tilføyes som ny tredje setning: **Opplæring gis i begynnelsen av funksjonstiden sammen og samtidig med opplæring av politikere og administrasjon.**

§ 4d Sekretariathjelp

Første setning: «Rådet skal gis tilstrekkelig sekretariathjelp».

Følgende tilføyes til første setningen: **med stilling tilsvarende minimum en tredjedels årsverk.**

§7 Gyldighet/endring

Tredje setning: «**Kulturutvalget** skal avgi uttalelse til eventuelle endringsforslag». **Kulturutvalget** endres til **Seniorrådet**.

På veggen av Eldrerådet i Søgne kommune.

Med vennlig hilsen

Anne Christin Høyem

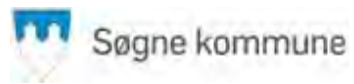
Rådgiver

Administrasjonsavdelingen

Søgne kommune | Postboks 1051 | 4682 Søgne

Telefon: 38 05 55 55 | Direktenummer: 91 76 70 52

anne.hoyem@sogne.kommune.no

RÅDMANNEN
SENIORRÅDET

postmottak@kristiansand.kommune.no,
merket: Sak 201812282,

Vår ref.:
(Bes oppgitt ved henvendelse)

Deres ref.:

Kristiansand, 11. april 2019

Reglement for seniorråd i Kristiansand kommune

I forbindelse med møte torsdag 04.04 mellom seniorrådet og kulturdirektør Torbjørn Urfjell og prosjektleder Hallvard Auestad fram kom det at seniorrådet synes ikke å få møterett (tale- og forslagsrett) i hovedutvalget i Nye Kristiansand kommune.

I den forbindelse hadde Seniorrådet i Kristiansand et ekstraordinært møte 09.04 og fattet følgende vedtak:

«Seniorrådet er sjokkert over at tanken om å frata rådet en så sentral posisjon i forbindelse med kommunesammenslåingen. En posisjon rådet har forhandlet seg fram til, og deltakelsen har vært fruktbar både for helse- og omsorgsutvalget og seniorrådet. Ordningen praktiseres i de største byene og i Drammen har seniorrådet sågar tale- og forslagsrett med fast plass i bystyret Leder av Kristiansand seniorråd har møtt med møte- og talerett i hovedutvalg for helse- og omsorg, samt at flere av seniorrådets medlemmer er representert i flere komiteer og utredninger i forbindelse med organiseringen av helse og mestring i Nye Kristiansand. Vi finner ingen gode argumenter for å redusere seniorrådets innflytelse og krever fortsatt møterett (tale- og forslagsrett) i hovedutvalget for helse og mestring i Nye Kristiansand»

for seniorrådet
Randi Førde Roll-Lund
leder.

Vedlegg: Reglement for seniorråd i Kristiansand kommune med endringer vedtatt i seniorrådets møte 09.04.

Postadresse

Dronningensgt.42
4610 Kristiansand

Besøksadresse

Dronningensgt.42
4610 Kristiansand

Vår saksbehandler

Leif Emanuelsen

Telefon / Telefaks

380 76636 / 380 76631

E-postadresse

Leif.Emanuelsen@Kristiansand.kommune.no

Webadresse

<http://www.kristiansand.kommune.no/>

Foretaksregisteret

NO963206746

NYE KRISTIANSAND

Dato 7. april 2019
 Saksnr.: 201812282-32
 Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
 30.04.2019

Reglement for ungdomsråd

Ungdomsråd er et av tre lovpålagte råd forankret i § 5-12 i ny kommunelov. Departementet har ennå ikke utarbeidet forskrifter om de kommunale rådene. Forslag til forskrifter er på høring, med høringsfrist 12. april.

Alle dagens tre kommuner har medvirkningsordninger for barn og unge, med noe ulik rolle og sammensetning. I 2018 pågikk det et politisk prosjekt om nærdemokratiske ordninger og innbyggerinvolvering. Fellesnemnda fikk framlagt rapport med anbefalinger i møte 27. november, og et av oppfølgingstiltakene var et demokratiprojekt for barn og unge. Programleder har på bakgrunn av dette vedtaket hatt en prosess i regi av prosjekt kultur, frivillighet og innbyggerdialog hvor ungdom fra de ulike medvirkningsordningene i dagens tre kommuner har vært svært involvert. Gjennom prosjektet jobbet ungdomsrådene fram sitt eget forslag til reglement. Dette legges fram som trykt vedlegg, sammen med programleders forslag. I saksframlegget vises det til hvor reglementene skiller seg fra hverandre.

Forslag til vedtak

1. Fellesnemnda godkjenner forslag til reglement for ungdomsråd
2. Hvis forskrifter om kommunale råd tilsier at reglementet bør endres, tas dette med når reglementet skal endelig behandles i bystyret for ny kommune
3. Programleder utarbeider opplæringsplan for de nye lovpålagte rådene som kan iverksettes så snart rådene er valgt.
4. Programleder avklarer med fylkeskommunen hvordan ungdom fra videregående skole kan delta i ungdomsrådet i skoletida
5. Fellesnemnda anbefaler at bystyret vedtar en overgangsordning i 2019 for å sikre kontinuitet, ved at 2 fra hvert av dagens ungdomsråd oppnevnes som uavhengige representanter.

Camilla Dunsæd
 Programleder

Torbjørn Urfjell
 Prosjekteier kultur, frivillighet og
 innbyggerdialog

Vedlegg:

Reglement for ungdomsråd – programleders forslag
 Reglement for ungdommens bystyre – forslag fra dagens ungdomsråd

1. Bakgrunn for saken

Ungdomsråd er et av tre lovpålagte råd forankret i § 5-12 i ny kommunelov.

De er definert som et folkevalgt organ, og skal derfor ha et reglement som angir virkeområde, myndighet, tidsperiode organet er opprettet for, og eventuelle andre bestemmelser (kommunelovens § 5-13). Departementet har ennå ikke utarbeidet forskrifter om de kommunale rådene. Forslag til forskrifter er på høring, med høringsfrist 12. april.

I 2018 pågikk det et politisk prosjekt om nærdemokratiske ordninger og innbyggerinvolvering. Fellesnemnda fikk framlagt rapport med anbefalinger i møte 27.november, og et av oppfølgingstiltakene var et demokratiprojekt for barn og unge. Programleder har på bakgrunn av dette vedtaket hatt en prosess i regi av prosjekt kultur, frivillighet og innbyggedialog hvor ungdom fra de ulike medvirkningsordningene i dagens tre kommuner har vært svært involvert. Ungdommene har vist et høyt engasjement for å finne gode, praktiske og motiverende ordninger.

Arbeidet har blant annet resultert i forslag til reglement for ungdomsråd i den nye kommunen. De ønsker å kalle det ungdommens bystyre. Siden dette har vært en prosess på oppdrag fra fellesnemnda, velger programleder en annen tilnærming enn for de andre lovpålagte rådene. Ungdommens eget forslag til reglement legges fram som trykt vedlegg, sammen med programleders forslag. I saksframlegget vises det til hvor reglementene skiller seg fra hverandre. I ungdomsrådernes forslag kalles rådet gjennomgående for «ungdommens bystyre», mens i programleders forslag heter det ungdomsråd.

2. Ungdomsråd i dagens kommuner

Alle dagens tre kommuner har medvirkningsordninger for barn og unge, med noe ulik rolle og sammensetning.

Kristiansand Ungdomsutvalg (KUU)

Kristiansand ungdomsutvalg (KUU) har som formål å være ungdommers stemme inn mot politikere og administrasjon i kommunen:

«KUU jobber for å gjøre Kristiansand til en enda bedre by for barn og unge å bo i, og ønsker å være en stemme som politikere og andre lytter til og tar på alvor! KUU skal også være et sted der unge kan lære om demokrati og politiske prosesser, slik at de kan bidra i samfunnet.»

Ungdomsutvalget tar opp saker ungdommene selv vil ha fokus på, alt fra ungdommers helse og skolehverdag, til miljø og byggeplaner. Hvert år arrangerer utvalget en konferanse i byen for alle elevrådene på ungdomsskolene. De er også på studietur med møter på Stortinget, Barneombudet, Agderbenken og politikere på høyt nivå. KUU har møter en gang i måneden (onsdager) og har to medlemmer i Oppvekststyret. KUU fungerer som høringsinstans i politiske saker.

Medlemmene i KUU er i all hovedsak valgt fra sin ungdomsskole, men seks ekstra medlemmer kan være fra videregående skole. I Ungdomsutvalget er det en representant fra hver ungdomsskole.

Søgne Barne- og Ungdomsråd (SBUR)

Hovedmålet er å gi barn og unge i Søgne kommune en mulighet for å påvirke sin egen hverdag, og samtidig gi dem opplæring i hvordan de kan være med å delta i demokratiet både nå som ung og seinere i livet.

Et annet viktig mål er å bidra til økt samfunnsengasjement og medvirkning blant unge i kommunal planlegging og i lokalpolitikken, samt å bidra til å gi barn og unges interesser større innflytelse i plansaker og beslutninger som berører barn og unges oppvekstkår. Søgne barne- og ungdomsråd (SBUR) har følgende formål og verdigrunnlag:

- At barn og unge er eksperter på å være barn og unge.
- At barn og unge skal oppleve seg som medborgere, med ansvar for eget liv og innflytelse på saker i nærmiljø eller kommunen som er av betydning for dem.
- At barn og unge skal få en positiv identitet og tilhørighet til Søgne, basert på erfaringen om at det nytter å delta i lokalsamfunnet.
- At lokaldemokratiet skal utvikles som et resultat av at barn og unge vokser opp med en kultur for aktiv deltakelse i lokalsamfunnet.
- At voksne skal erfare at barn og unge er kompetente.
- At barn og unge skal bli sett på som en ressurs.
- At barn og unge skal bli sett og hørt gjennom deltakelse og medvirkning.

Oppgaver:

- SBUR skal uttale seg om saker som er viktige for barn og unge, og som er til behandling i aktuelle politiske utvalg.
- SBUR kan også selv ta initiativ til saker i tillegg til de saker som er til behandling i aktuelle politiske utvalg.
- SBUR fordeler egne bevilgede midler til tiltak for barn og unge.
- Leder for tjenesteutvalget, plan- og miljøutvalget eller ordfører kan innkalle representanter fra SBUR til møter i tjenesteutvalget, plan- og miljøutvalget eller kommunestyre, og de kan gis talerett ved behov. Leder av SBUR kan be ordfører eller leder av tjenesteutvalget og plan- og miljøutvalget om å få møte med talerett i kommunestyret, tjenesteutvalget eller plan- og miljøutvalget.

Sammensetning:

- En person fra de enkelte elevrådene ved ungdomskolene i Søgne, samt en person som velges fritt fra hver av ungdomskolene.
- En person fra hver av grunnskolenes mellomtrinn i Søgne.
- To fra elevrådet ved Søgne videregående skole.
- En person fra OpenMind.

Man bør tilstrebe tilnærmet lik kjønnsfordeling ved valg. Samtlige velges med ettpersonlig varamedlem. SBUR har til sammen 10 medlemmer med 10 varamedlemmer. En politisk representant valgt fra kommunestyret for hele valgperioden. Denne har talerett.

Ungdomsrådet i Songdalen

Ungdomsrådet har representanter fra skolenes ungdomstrinn og ungdomskubbene i kommunen. Rådet har egne vedtekter, eget budsjett og er høringsinstans i plansaker som kan få betydning for barn og unge. Ordføreren deltar på møtene.

Barnas kommunestyre i Songdalen¹

Alle barneskolene i kommunen er representert i barnas kommunestyre. Representantene blir valgt inn gjennom elevrådet på skolen. Ordføreren er også representert i BKS sammen med ungdomsleder.

Det gjennomføres inntil fire møter i året. På møtene drøftes dagsaktuelle temaer som gjelder barn i Songdalen.

Barnas kommunestyre har sitt eget budsjett på 23 000 kroner som de selv disponerer. Alle skoler kan, gjennom elevrådet, sende søknad til BKS for å søke om midler til noe som mangler. Det kan være baller, lekeapparater osv. Her er det ingen søknadsfrist. Søknaden leveres til representantene i forkant av møtene.

¹ <https://www.songdalen.kommune.no/ung/aktuelt/nytt-barnas-kommunestyre/>

3. Kommentarer og vurderinger til de ulike bestemmelsene

Navn

Ungdomsrådene ønsker at medvirkningsorganet skal hete Ungdommens bystyre. I lovteksten står det at kommuner skal ha ungdomsråd, eller annet medvirkningsorgan for barn og unge. Programleder forstår det da slik at det er opptil fellesnemnda (og deretter det nye bystyret) hva de vil kalle dette rådet. Dette skal også sjekkes ut med KS.

§1 Formål

Programleders og ungdomsrådenes forslag samsvarer i innhold.

Formålet er hentet fra forskrifter som er på høring og barnekonvensjonen. I tillegg er det foreslått at rådet også skal være et sted der unge kan lære om demokrati og politiske prosesser, slik at de involveres i samfunnsutviklingen, slik det står i bestemmelser for dagens ungdomsråd i både Søgne og Kristiansand.

§2a Valg

Programleders og ungdomsrådenes forslag samsvarer i innhold.

Valgperioden følger skoleåret, og det er foreslått at valgene derfor bør skje innen utgangen av oktober for å sikre at medlemmene rekker å bli valgt og være med på felles, årlig opplæring.

Øvre aldersgrense er bestemt i ny kommunelov, og er en endring fra praksis i dagens ungdomsråd.

§2b Sammensetning

Programleders og ungdomsrådenes forslag samsvarer i stor grad i innhold.

Utgangspunkt i elevrådene: Ungdomsrådene bør bestå at representanter fra alle ungdomsskoler og helst også videregående skoler. Det vil bidra til geografisk spredning, og forenkler utvelgingen som må skje hvert år.

Nedre aldersgrense: Ved å begrense deltakelsen til ungdomsskoler og videregående skoler, vil ungdomsrådet ikke ha representanter fra barneskolene. Dagens ungdomsråd har planer for å innhente innspill fra barneskolene på andre måter.

Private skoler: Ungdomsrådene ønske at det skal inn i bestemmelse for hvordan representanter fra de private skolene skal velges, men det kan antagelig ikke bystyret bestemme. De private skolene er ønsket inn i ungdomsrådet, men i praksis har det variert om de selv har ønsket det. Derfor har programleder tatt bort denne bestemmelsen i sitt forslag, og erstattet med at det er ønskelig at representanter fortrinnsvis velges fra elevråd.

Videregående skoler: Det er ønskelig at også ungdom fra videregående skoler kan være medlemmer. Det er i praksis variabelt mellom skoler og mellom lærere om elevene får fri til denne typen arbeid. Det er et tema programleder vil ta opp med fylkeskommunene på prinsipielt grunnlag.

Uavhengige representanter: Siden valgperioden kun er ett år, vil det stadig være utskiftninger, og vanskelig å få til kontinuitet. Det anbefales derfor som en ordning at 4 av de valgte medlemmene gjenvelges for ett år til. Disse velges av sittende ungdomsråd, så det ikke legger bindinger på skolen de opprinnelig er valgt fra. Mange av medlemmene vil antagelig gå i 10.klasse når de velges, og vil begynne på videregående skole det andre året. Derfor framstår det som en praktisk ordning at de velges fra sittende ungdomsråd. Det kan også sikre at det er de mest motiverte som velges.

Når ungdomsrådet for ny kommune skal velges høsten 2019 vil disse uavhengige representantene komme fra dagens kommuner. Som en overgangsordning har ungdommene selv ønsket at det velges 2 fra hvert av dagens ungdomsråd, fortrinnsvis leder og nestleder. Det vil gi den ønskede kontinuitet, og kan sikre at det blir med noen ungdommer som har jobbet fram forslaget til organisering og kjenner bakgrunnen for de valgte løsningene. Programleder støtter dette forslaget til overgangsordning.

Velges av bystyret: Det er lovfestet at det er bystyret selv som velger representanter til ungdomsrådet.

§2c Underutvalg/arbeidsutvalg/komiteer

Ungdomsrådene ønsker å organisere arbeidet sitt i tematiske grupper. Det kan bidra til ungdommene kan konsentrere seg i saker og tema som engasjerer dem, samt at mye av arbeidet vil foregå i mindre grupper. Selve ungdomsrådet blir veldig stort, så dette framstår som en god løsning.

Dagens ungdomsråd ønsker å kalle disse underutvalgene for komiteer. Disse underutvalgene vil formelt bli definert som arbeidsutvalg ihht kommunelovens § 5-7.

Selve forslaget til arbeid i tematiske grupper samsvarer, men programleder velger å kalle det arbeidsutvalg. Det anbefales å avklare med KS om det finnes andre måter å definere denne arbeidsformen på, og om det er åpning for å kunne kalle det annet enn arbeidsutvalg.

§3 Ansvars- og arbeidsområde

Forslag til bestemmelse er hentet fra kommuneloven og forslag til forskrift.

I ungdomsrådenes forslag er det lagt inn møte og talerett i politiske utvalg, noe som ikke står i programleders forslag. Programleder har vurdert dette i sak om felles saksbehandlingsreglement, og har der konkludert at det kun er medlemmer av det aktuelle organ som skal ha møte – og talerett, og at det dermed ikke gis de lovpålagte rådene, og har derfor tatt dette ut av sitt forslag for å følge samme prinsipp for alle rådene. Samtidig er det slik at ungdom ikke har stemmerett, og noen kommuner velger derfor å gi nettopp denne gruppen møte – og talerett i politiske utvalg. Det er opptil fellesnemnda å vurdere om man ønsker at ungdomsrådet i ny kommune skal gis slik rettighet.

I det siste avsnittet står det at ungdomsrådet skal kunne disponere midler. Dette forutsetter i tilfelle at bystyret bevilger midler gjennom handlings – og økonomiplanen til definerte formål. Det vil i tilfelle være administrasjonen som får det formelle forvaltningsansvaret for eventuelle midler, mens ungdomsrådet gir innspill til prioriteringer.

§ 4 Saksbehandling

§4a Generelle saksbehandlingsregler

Når underutvalgene defineres som arbeidsutvalg ihht til kommuneloven, vil det også måtte forholde seg til felles saksbehandlingsregler for folkevalgte organ. Det kan bli utfordrende å få til den ønskede dynamikken i disse underutvalgenes arbeid, særlig sett i lys av at det er ungdom som skal motiveres for videre samfunnsengasjement. Programleder anbefaler derfor at det finnes praktiske løsninger for hvordan dette kan gjøres innenfor de juridiske rammene.

§ 4b Saker som er til politisk behandling

Forslag til bestemmelse er hentet fra kommuneloven og forslag til forskrift.

Programleder har lagt til en bestemmelse om at rådet inviteres til å medvirke i prosesser for å kunne gi innspill til planer og utvikling av nye tjenester som har betydning for barn og unge. Dette er en rolle dagens råd har i dag, og det oppleves svært positivt at barn og unges

stemmer kommer inn tidlig i prosesser, også før selve saken skrives. Det øker muligheten for reell innflytelse, gir bedre beslutningsgrunnlag og kan være motiverende for rådets medlemmer.

Ellers er forslagene samsvarende.

§ 4c Tema som rådet ønsker å legge fram for politiske organ

Programleders og ungdomsrådenes forslag samsvarer i innhold.

Programleder har valgt å gjengi bestemmelser fra andre reglement for å tydeliggjøre rådernes mulighet for å påvirke selv om de ikke har møte – og talerett.

§4d Sekretariatshjelp

Programleders og ungdomsrådenes forslag er samsvarer i innhold

Det står i forslag til forskrifter at rådene skal gis tilstrekkelig sekretariatshjelp. Det kan være vanskelig å definere hva som er «tilstrekkelig». I den nye kommunen vil sekretariatene for alle de tre lovpålagte rådene legges til samme enhet under kommunalsjefsområdet for innbyggerdialog. Programleder mener dette vil åpne for samordning, bedre kontinuitet og kvalitetsbedring av denne funksjonen.

Det varierer hvordan opplæring til ungdomsrådene gis i dagens kommuner. Programleder er også veldig opptatt av at rådene gis god opplæring både i det kommunale beslutningssystemet og i rådernes rolle i beslutningsprosesser. Derfor anbefaler programleder at fellesnemnda vedtar at administrasjonen utarbeides en opplæringsplan for de nye rådene, som kan iverksettes straks de nye rådene er valgt. Planen bør lages i samarbeid med dagens råd. Programleder vil også vurdere å invitere rådene til å delta på hele eller deler av folkevalgtopplæringen.

§6 Godtgjøring

Programleders og ungdomsrådenes forslag er samsvarer i innhold.

Godtgjøringsreglement for ny kommune ble godkjent i fellesnemnda 26. mars. Medlemmer i de lovpålagte rådene omfattes også av denne ordningen. Det vil gjelde arbeid i selve ungdomsrådet, og i de tematiske arbeidsutvalgene.

§ 7 Gyldighet/endring

Programleders og ungdomsrådenes forslag er samsvarer i innhold

Programleder anbefaler at kulturutvalget behandler forslag til endring før det fremmes for bystyret, siden de vil ha særlig ansvar for disse ordningene.

Reglement for ungdomsråd i Kristiansand kommune

Forslag fra programleder til fellesnemnda 30. april 2019.

Innhold

§1 Formål	1
§ 2 Valg og sammensetning	2
§2a Valg	2
§2b Sammensetning	2
§2c Tematiske arbeidsutvalg	3
§2 d Arbeidsutvalg for ungdomsrådet	3
§ 3 Ansvars- og arbeidsområder	3
§ 4 Saksbehandling	3
§4a Saksbehandlingsrutiner.....	3
§4b Saker som er til politisk behandling	4
§4c Tema som ungdomsrådet ønsker å legge fram for politiske organ	4
§4d Sekretariatshjelp	4
§ 5 Årsmelding	4
§ 6 Godtgjøring.....	4
§ 7 Gyldighet/endring.	4

§1 Formål

Formålet med ungdomsrådet er å sikre en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning fra barn i unge i saker som angår dem¹.

Barn og unges rett til å si sin mening og å bli hørt er hjemlet i FNs konvensjon om barnets rettigheter artikkel 12. Det følger av artikkel 12 at barnet skal ha rett til å gi uttrykk for sine synspunkter i saker som berører det, og at barnets synspunkter skal tillegges behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Ungdomsrådet jobber for å gjøre Kristiansand til en enda bedre kommune for barn og unge å bo i, og ønsker å være en stemme som politikere og andre lytter til og tar på alvor.

Ungdomsrådet skal være et sted der unge kan lære om demokrati og politiske prosesser, slik at de involveres i samfunnsutviklingen.

¹ Jf kommunelovens § 5-12 og forskrift om medvirkningsordninger § 1 bokstav b.

§ 2 Valg og sammensetning

§2a Valg

Ungdomsrådet velges av bystyret selv².

Valgperioden for elevrådsrepresentanter er ett år. Valget bør skje innen utgangen av oktober.

Medlemmer kan gjenvelges.

Medlemmene i ungdomsrådet skal på valgtidspunktet ikke ha fylt 19 år³.

Ungdomsrådet velger selv sin leder og nestleder⁴.

§2b Sammensetning

Ungdomsrådet består av ungdom som velges fra elevråd på ungdomstrinnet og videregående skoler:

- En representant fra hver av ungdomskolene i kommunen, til sammen 16 representanter. Representant fra ungdomskolen velges blant skolens elevråd, fortrinnsvis leder eller nestleder av elevrådet. Elevrådsleder er første prioritet, hvis leder ikke vil, blir det valg internt i elevrådet. Hvis ingen fra skolens elevråd ønsker å være i ungdommens bystyre, åpnes det for andre kandidater fra skolen. Det avholdes da valg på aktuell skole.
- Opptil 5 representanter fra de 5 videregående skolene i kommunen. Representanten velges fortrinnsvis fra elevrådet.
- Private ungdomskoler inviteres til å sende en representant hver. På ikrafttredelsestidspunktet er det 5 skoler. Representanten velges fortrinnsvis fra elevrådet.
- Private videregående skole inviteres til å sende en representant hver. På ikrafttredelsestidspunktet er det 2 skoler. Representanten velges fortrinnsvis fra elevrådet.
- Opptil 4 uavhengige⁵ representanter fra sittende/nåværende ungdomsråd som foreslås internt av ungdomsrådet selv

Man bør tilstrebe tilnærmet lik kjønnsfordeling ved valg. Samtlige elevrådsrepresentanter velges med ett personlig varamedlem. Ungdomsrådet har til sammen maksimalt 32 medlemmer med 28 varamedlemmer (de uavhengige har ikke varamedlemmer).

² jf. kommuneloven § 5-12 andre ledd.

³ Jf kommunelovens §5-12.

⁴ jf. forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 3 andre ledd.

⁵ Med uavhengig menes at disse representantene ikke lenger representerer et elevråd. De gjenvelges for å sikre kontinuitet

§2c Tematiske arbeidsutvalg

Ungdomsrådet organiserer sitt arbeid 3 tematiske arbeidsutvalg med følgende ansvarsområder⁶:

- Helse og oppvekst
- Miljø, by- og stedsutvikling
- Kultur og idrett

Arbeidsutvalgene består av medlemmer fra ungdomsrådet, og alle ordinære medlemmer i ungdomsrådet skal sitte i et av arbeidsutvalgene.

Ungdomsrådet velger selv hvilke valgordninger som sikrer at medlemmene fordeles på arbeidsutvalgene. Hvert arbeidsutvalg velger selv sin leder og nestleder.

Leder og nestleder av ungdomsrådet er ikke medlem av noen komite.

§2 d Arbeidsutvalg for ungdomsrådet

Leder, nestleder og komiteledere utgjør arbeidsutvalget for ungdomsrådet.

§ 3 Ansvars- og arbeidsområder

Ungdomsrådet er et rådgivende organ for kommunen, og har rett til å uttale seg i saker som gjelder barn og unge⁷.

Ungdomsrådet vil jobbe med saker som gjelder barn og unge, særlig innen disse temaområder:

- Helse og oppvekst
- Miljø, by- og stedsutvikling
- Kultur og idrett

Arbeidsutvalgenes ansvar er å bistå ungdomsrådet i forberedelse av saker.

Ungdomsrådet skal ikke behandle saker som gjelder enkeltpersoner⁸.

Ungdomsrådet kan få disposisjonsrett over midler som tildeles til definerte formål fra bystyret.

§ 4 Saksbehandling

§4a Saksbehandlingsrutiner

Kristiansand kommune har felles reglement for saksbehandling for folkevalgte organ som også gjelder ungdomsrådet⁹.

Møter i de tematiske arbeidsutvalgene og arbeidsutvalget for ungdomsrådet tilpasses regler for saksbehandling. Ungdomsrådet utarbeider selv forslag til arbeidsformer og rutiner for hvordan arbeidsutvalgene får fram saker.

⁶ Jf ihht kommunelovens § 5-7.

⁷ jf. kommuneloven § 5-12.

⁸ Forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 2 fjerde ledd.

⁹ Link til saksbehandlingsreglementet

Barn og unge som bor i Kristiansand kommune samt organisasjoner som representerer eller organiserer barn og unge kan komme med forslag til tema og saker som de tematiske arbeidsutvalgene skal jobbe med. Ungdomsrådet utarbeider selv rutiner for hvordan slike henvendelser kan skje.

§4b Saker som er til politisk behandling

Ungdomsrådet har rett til å uttale seg i saker som skal til politisk behandling. Det gjøres i form av en skriftlig uttalelse som følger saken når den går til politisk behandling.

Rådet inviteres til å medvirke i prosesser for å kunne gi innspill til planer og utvikling av nye tjenester som har betydning for barn og unge.

§4c Tema som ungdomsrådet ønsker å legge fram for politiske organ

Tema og informasjon som ungdomsrådet ønsker å legge fram for politiske organ på eget initiativ kan (som for andre grupper og innbyggere) tas opp på følgende måter:

- Bruk av åpen spørretid i bystyret¹⁰
- Spørsmål til aktuelt organ om å komme å legge fram sak¹¹

§4d Sekretariatshjelp

Barn og unge har rett på ekstra støtte til forberedelse av saker, og ungdommens bystyre med tilhørende arbeidsutvalg skal gis tilstrekkelig sekretariatshjelp¹². Sekretariatet er for tiden organisert i enhet for *nærdemokrati og medvirkningsordninger* i kommunalområdet kultur, frivillighet og innbyggerdialog.

Sekretariatet sikrer at saker som skal /er til politisk behandling kommer til ungdomsrådet i tide.

§ 5 Årsmelding

Ungdomsrådet skal hvert år utarbeide årsmelding som legges frem for bystyret¹³. Årsmeldingen skal inneholde oversikt over medlemmer, reglement og hvilke saker ungdomsrådet har behandlet i løpet av årets som er gått, i tillegg til en oppsummering av rådets uttalelser. Årsmeldingen for ungdomsrådet legges fram i slutten av hvert skoleår.

§ 6 Godtgjøring

Ungdomsrådets medlemmer godtgjøres i henhold til «Reglement for godtgjøring og velferdsordninger for folkevalgte» i Kristiansand kommune¹⁴.

§ 7 Gyldighet/endring.

Dette reglement er vedtatt av Kristiansand bystyre og trer i kraft fra denne dato. Endring av dette reglementet kan kun foretas av bystyret. Kulturutvalget skal innstille på sak om forslag til eventuelle endringsforslag.

¹⁰ Jfr § 6 i reglement for bystyret

¹¹ Jfr § 14 i saksbehandlingsreglementet

¹² jf. Forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 3 fjerde ledd.

¹³ jf. Forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 2 siste ledd.

¹⁴ Link til godtgjøringsreglementet

Reglement ungdommens bystyre Kristiansand kommune

Forslag fra ungdomsrådene i dagens tre kommuner 27.mars 2019.

Innhold

§1 Formål.....	1
§ 2 Valg og sammensetning.....	2
§2a Valg	2
§2b Sammensetning.....	2
§2c Tematiske komiteer	3
§2 d Arbeidsutvalg for ungdommens bystyre	3
§ 3 Ansvars- og arbeidsområder	3
§ 4 Saksbehandling	3
§4a Særlige saksbehandlingsregler i ungdommens bystyre	3
§4b Saker som er til politisk behandling	4
§4c Tema som ungdommens bystyre ønsker å legge fram for politiske organ	4
§4d Sekretariatshjelp	4
§ 5 Årsmelding.....	4
§ 6 Godtgjøring.....	5
§ 7 Gyldighet/endring.....	5

§1 Formål

Formålet med ungdommens bystyre er å sikre en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning fra barn i unge i saker som angår dem¹.

Barn og unges rett til å si sin mening og å bli hørt er hjemlet i FNs konvensjon om barnets rettigheter artikkel 12. Det følger av artikkel 12 at barnet skal ha rett til å gi uttrykk for sine synspunkter i saker som berører det, og at barnets synspunkter skal tillegges behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Ungdommens bystyre jobber for å gjøre Kristiansand til en enda bedre kommune for barn og unge å bo i, og ønsker å være en stemme som politikere og andre lytter til og tar på alvor.

Ungdommens bystyre skal være et sted der unge kan lære om demokrati og politiske prosesser, slik at de involveres i samfunnsutviklingen.

¹ Jf kommunelovens § 5-12 og forskrift om medvirkningsordninger § 1 bokstav b.

§ 2 Valg og sammensetning

§2a Valg

Ungdommens bystyre velges av bystyret selv².

Valgperioden for elevrådsrepresentanter er ett år. Valget bør skje innen utgangen av oktober.

Medlemmer kan gjenvelges.

Medlemmene i ungdommens bystyre skal på valgtidspunktet ikke ha fylt 19 år³.

Ungdommens bystyre velger selv sin leder og nestleder⁴.

§2b Sammensetning

Ungdommens bystyre består av ungdom som velges fra elevråd på ungdomstrinnet og videregående skoler:

- En representant fra hver av ungdomskolene i kommunen, til sammen 16 representanter. Representant fra ungdomskolen velges blant skolens elevråd, fortrinnsvis leder eller nestleder av elevrådet. Elevrådsleder er første prioritet, hvis leder ikke vil, blir det valg internt i elevrådet. Hvis ingen fra skolens elevråd ønsker å være i ungdommens bystyre, åpnes det for andre kandidater fra skolen. Det avholdes da valg på aktuell skole.
- Opptil 5 representanter fra de 5 videregående skolene i kommunen. Representanten velges fortrinnsvis fra elevrådet.
- Private ungdomskoler inviteres til å sende en representant hver. På ikrafttredelsestidspunktet er det 5 skoler. Representant fra ungdomsskolen velges blant skolens elevråd, fortrinnsvis leder eller nestleder av elevrådet. Elevrådsleder er første prioritet, hvis leder ikke vil, blir det valg internt i elevrådet. Hvis ingen fra skolens elevråd ønsker å være i ungdommens bystyre, åpnes det for andre kandidater fra skolen. Det avholdes da valg på aktuell skole.
- Private videregående skole inviteres til å sende en representant hver. På ikrafttredelsestidspunktet er det 2 skoler. Representanten velges fortrinnsvis fra elevrådet.
- Opptil 4 uavhengige⁵ representanter fra sittende/nåværende ungdomsråd som foreslås internt av ungdomsrådet selv

Man bør tilstrebe tilnærmet lik kjønnsfordeling ved valg. Samtlige elevrådsrepresentanter velges med ett personlig varamedlem. Ungdommens bystyre har til sammen maksimalt 32 medlemmer med 28 varamedlemmer (de uavhengige har ikke varamedlemmer).

² jf. kommuneloven § 5-12 andre ledd.

³ Jf kommunelovens §5-12.

⁴ jf. forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 3 andre ledd.

⁵ Med uavhengig menes at disse representantene ikke lenger representerer et elevråd, De gjenvelges for å sikre kontinuitet

§2c Tematiske komiteer

Ungdommens bystyre organiserer sitt arbeid 3 tematiske komiteer med følgende ansvarsområder:

- Helse og oppvekst
- Miljø, by- og stedsutvikling
- Kultur og idrett

Komiteene består av medlemmer fra ungdommens bystyre, og alle ordinære medlemmer i ungdommens bystyre skal sitte i en av komiteene.

Ungdommens bystyre velger selv hvilke valgordninger som sikrer at medlemmene fordeles på komiteene. Hver komite velger selv sin leder og nestleder.

Leder og nestleder av ungdommens bystyre er ikke medlem av noen komite.

§2 d Arbeidsutvalg for ungdommens bystyre

Leder, nestleder og komiteledere utgjør arbeidsutvalget for ungdommens bystyre.

§ 3 Ansvars- og arbeidsområder

Ungdommens bystyre er et rådgivende organ for kommunen, og har rett til å uttale seg i saker som gjelder barn og unge⁶.

Ungdommens bystyre sine arbeidsområder er saker som gjelder barn og unge, særlig innen disse temaområder:

- Helse og oppvekst
- Miljø, by- og stedsutvikling
- Kultur og idrett

Komiteenes ansvar er å bistå ungdommens bystyre i forberedelse av saker.

Ungdommens bystyre skal ikke behandle saker som gjelder enkeltpersoner⁷.

Ungdommens bystyre har møte- og talerett i bystyret, formannskapet, helseutvalget, oppvekstutvalget, by- og tettstedsutviklingsutvalget, samt kulturutvalget.

Ungdommens bystyre kan få disposisjonsrett over midler som tildeles til definerte formål fra bystyret.

§ 4 Saksbehandling

§4a Særlige saksbehandlingsregler i ungdommens bystyre

Kristiansand kommune har felles reglement for saksbehandling for folkevalgte organ som også gjelder ungdommens bystyre⁸.

⁶ jf. kommuneloven § 5-12.

⁷ Forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 2 fjerde ledd.

⁸ Link til saksbehandlingsreglementet

Møter i de tematiske komiteene og arbeidsutvalget unntas fra regler for saksbehandling. Ungdommens bystyre utarbeider selv forslag til arbeidsformer og rutiner for hvordan komiteene får fram saker.

Barn og unge som bor i Kristiansand kommune samt organisasjoner som representerer eller organiserer barn og unge kan komme med forslag til tema og saker som komiteene skal jobbe med. Ungdommens bystyre utarbeider selv rutiner for hvordan slike henvendelser kan skje.

§4b Saker som er til politisk behandling

Ungdommens bystyre har rett til å uttale seg i saker som skal til politisk behandling. Det gjøres i form av en skriftlig uttalelse som følger saken når den går til politisk behandling.

I folkevalgte organer hvor ungdommens bystyre har møte- og talerett kan representanter fra ungdommens bystyre uttale seg i saker som er til behandling, ihht saksbehandlingsregler.

§4c Tema som ungdommens bystyre ønsker å legge fram for politiske organ

Tema og informasjon som ungdommens bystyre ønsker å legge fram for politiske organ på eget initiativ kan (som for andre grupper og innbyggere) tas opp på følgende måter:

- Bruk av åpen spørretid i bystyret⁹
- Spørsmål til aktuelt organ om å komme å legge fram sak¹⁰

§4d Sekretariatshjelp

Barn og unge har rett på ekstra støtte til forberedelse av saker, og ungdommens bystyre med tilhørende komiteer og arbeidsutvalg skal gis tilstrekkelig sekretariatshjelp¹¹. Sekretariatet er for tiden organisert i enhet for *nærdemokrati og medvirkningsordninger* i kommunalområdet kultur, frivillighet og innbyggerdialog.

Sekretariatet sikrer at saker som skal /er til politisk behandling kommer til ungdommens bystyre i tide.

§ 5 Årsmelding

Ungdommens bystyre skal hvert år utarbeide årsmelding som legges frem for bystyret¹². Årsmeldingen skal inneholde oversikt over medlemmer, reglement og hvilke saker ungdommens bystyre har behandlet i løpet av årets som er gått, i tillegg til en oppsummering av rådets uttalelser.

Årsmeldingen for ungdommens bystyre legges fram i slutten av hvert skoleår.

⁹ Jfr § 6 i reglement for bystyret

¹⁰ Jfr § 14 i saksbehandlingsreglementet

¹¹ jf. forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 3 fjerde ledd.

¹² jf. forslag til forskrift om medvirkningsordninger § 2 siste ledd.

§ 6 Godtgjøring

Ungdommens bystyre sine medlemmer godtgjøres i henhold til «Reglement for godtgjøring og velferdsordninger for folkevalgte» i Kristiansand kommune¹³.

§ 7 Gyldighet/endring.

Dette reglement er vedtatt av Kristiansand bystyre og trer i kraft fra denne dato. Endring av dette reglementet kan kun foretas av bystyret. Kulturutvalget skal innstille på sak om forslag til eventuelle endringsforslag.

¹³ Link til godtgjøringsreglementet

Dato 7. april 2019
 Saksnr.: 201812282-28
 Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

23.04.2019
 30.04.2019

Reglement for utvalg (jury) for frivillighetsprisen

Fellesnemnda vedtok i møte 5.mars i sak om tilskuddsordninger at det skal være en frivillighetspris i den nye kommunen. Et av vedleggene til saken var forslag til retningslinjer, med blant annet bestemmelser om sammensetning av jury, tildelingskriterier og hva prisen skal bestå av. Forslaget var bygget på de retningslinjene som brukes for utdeling av frivillighetspris i dagens Kristiansand.

Juryen for frivillighetsprisen defineres som et folkevalgt organ etter ny kommunelov, og må derfor ha et reglement. Kommunelovens § 5-1 bestemmer at kommunestyre, formannskap, utvalg og kommunestyrekomiteer skal ha navn som inkluderer lovens betegnelse. «Jury» er ikke definert som begrep som kan brukes av folkevalgte organ. Programleder forstår juryens formål og oppgave slik at den kan defineres som utvalg etter kommunelovens § 5-1 d), og foreslår at det benevnes utvalg for frivillighetsprisen.

Forslag til bestemmelser i reglement er hentet fra forslag til retningslinjer som ble behandlet i fellesnemnda 5. mars. Det er i tillegg foreslått en egen bestemmelse om saksbehandling som er felles for alle folkevalgte organ. I reglementet står det oppgitt hvilken sum prisen består av, men ikke hvor stor summen skal være, da det vil kunne variere.

Ellers er forslag til sammensetning den største endringen. I retningslinjene står det at juryen skal bestå av fem medlemmer: tre folkevalgte fra henholdsvis kulturutvalget, helseutvalget og oppvekstutvalget, en fra en frivilligsentral (kommunal), og en fra en frivillig organisasjon.

I følge ny kommunelov kan ikke ansatte fra administrasjonen velges til folkevalgte organ, så derfor kan ikke lenger den kommunale frivilligsentralen være medlem av utvalget. Programleder mener også at representanten fra en frivillig organisasjon bør utgå, da den kan bli inhabil og/eller kan diskvalifisere sine egne frivillige. Programleder foreslår i stedet at utvalget består av fire folkevalgte, både fra kulturutvalget, helseutvalget og oppvekstutvalget som allerede foreslått. I tillegg foreslår programleder at det oppnevnes et medlem fra by- og stedsutviklingsutvalget, da de vil være kjent med mye frivillighet gjennom de tekniske tjenestene, særlig innen park og friluftsliv.

Forslag til vedtak

[Fellesnemnda godkjenner forslag til reglement for utvalg for frivillighetsprisen](#)

Camilla Dunsæd

Programleder

Torbjørn Urfjell
Prosjekteier kultur, frivillighet og
innbyggerdialog

Vedlegg: Forslag til reglement for utvalg for frivillighetsprisen

Reglement for utvalg for frivillighetsprisen

Forslag fra programleder til fellesnemnda 30.april

§ Formål

Formålet med utvalget er å tildele frivillighetsprisene i Kristiansand kommune

§ 2 Valg og sammensetning

Utvalget for frivillighetsprisen skal bestå av til sammen fire folkevalgte, 1 fra hvert av følgende utvalg: kulturutvalget, helseutvalget, oppvekstutvalget, by og stedsutviklingsutvalget.

Disse utvalgene foreslår (nominerer) kandidater, og oversender forslagene til valg- og honorarutvalget, som innstiller til bystyret.

§ 3 Arbeids- og ansvarsområde

Utvalget for frivillighetsprisen skal tildele frivillighetsprisene i Kristiansand kommune.

Hensikten med prisen er å berømme en person eller organisasjon fra Kristiansand, som har utmerket seg med frivillig engasjement og pågangsmot til beste for den enkelte innbygger og lokalsamfunnet. Innsatsen kan ha foregått over lengre tid eller i et tidsavgrenset prosjekt.

Frivillighetens bredde og mangfold, både med tanke på organisasjonsform, tematikk, alder og kultur, skal over tid gjenspeiles i et tilsvarende mangfold blant prisens vinnere.

Frivillighetsprisene består av et diplom og et pengebeløp. Prisen tildeles samme person/organisasjon bare en gang.

Prisen overrekkes i forbindelse med den Internasjonale Frivillighetsdagen 5. desember eller på et annet velegnet tidspunkt.

§ 4 Generelle saksbehandlingsregler

Kristiansand kommunes saksbehandlingsreglement gir nærmere regler for saksbehandlingen i utvalget ([link til dette reglementet](#)).

§5 Rutine for nominering og valg av kandidater

Alle kan sende inn begrunnede forslag til kandidater til frivillighetsprisen. Forslag sendes Kristiansand kommune innen 15. juni. Innbydelse til å komme med forslag vil bli kunngjort på www.kristiansand.kommune.no

Blant innkomne forslag på kandidater vil utvalget for frivillighetsprisen velge ut en prisvinner for organisasjoner og en for enkeltpersoner. Utvalget har også anledning til å velge blant egne kandidater.

Alle forslag blir automatisk også videresendt til en fylkeskommunal jury og kan dermed bli nominert til en nasjonal frivillighetspris.

§ 5 Gyldighet/endring

Dette reglement er vedtatt av Kristiansand bystyre og trer i kraft fra denne dato.

Endring av dette reglementet kan kun foretas av bystyret. Reglementet skal gjennomgås innen 31. desember året etter at bystyret er konstituert. Kulturutvalget skal avgi uttalelse til eventuelle endringsforslag.